

Στην Τράπεζα Κύπρου παίρνουμε θέση για το περιβάλλον

8 υπεύθυνα βήματα

Στην Τράπεζα Κύπρου, η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της φιλοσοφίας του Οργανισμού μας. Κάνοντας λοιπόν πράξη την ευαισθησία μας για τη φύση, προχωράμε σε μια σειρά από ενέργειες που μπορούν να κάνουν τη διαφορά.

Για περισσότερες πληροφορίες
καλέστε το 800 00 800
ή επικεφτείτε μας στο
www.bankofcyprus.com

- 1** Καθαρισμός των Ιστορικών Κέντρων των Πόλεων σε συνεργασία με τους Δήμους, αρχίζοντας από το Δήμο Λευκωσίας στις 27 και 28 Νοεμβρίου.
- 2** Συλλογή Ανακυκλώσιμων Ηλεκτρικών Συσκευών σε συνεργασία με τη Ήνεε Ηλεκτροκύλωση Κύπρου και τον Επίτροπο Περιβάλλοντος, αρχίζοντας από τους Δήμους της Λευκωσίας την εβδομάδα 22 - 28 Νοεμβρίου. Τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης μπαταριών σε κεντρικά κτίρια του Συγκροτήματος σε συνεργασία με την ΑΦΗΣ Κύπρου.
- 3** Δωρεά Πυροσβεστικών Οχημάτων για το 2011, αξίας €100.000 και άλλες χορηγίες σε Περιβαλλοντικές Οργανώσεις.
- 4** Δεντροφύτευση στο Πάρκο της Αθαλάσσας σε συνεργασία με το Τμήμα Δασών με τη βοήθεια των πελατών και του προσωπικού μας, το Σάββατο 13 Νοεμβρίου.
- 5** Σχεδιασμός Ηλεκτρονικών (e-banking) και Πράσινων Προϊόντων όπως δάνεια για αγορά υβριδικών αυτοκινήτων, για ενεργειακή αναβάθμιση κατοικίας και για φωτοβολταϊκά συστήματα.
- 6** Λειτουργία του Οργανισμού της Τράπεζας Κύπρου (κτίριαν, εξοπλισμού και προσωπικού) με προδιαγραφές που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον. Ένταξη ατόμων του προσωπικού της Τράπεζας στην ομάδα εθελοντών της Green Dot Κύπρου.
- 7** Συνέχεια Ενεργούς δράσης της Θυγατρικής μας EuroLife, η οποία έχοντας υιοθετήσει εσωτερικό κώδικα περιβαλλοντικής συνείδησης, ανέλαβε ενεργό δράση μέσω οικολογικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, στέλνοντας το μήνυμα «ασφάλεια είναι ένας ζωντανός πλανήτης».
- 8** Εκδόσεις και Οπτικοακουστικές Παραγωγές του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τραπέζης Κύπρου για την πανίδα και τη χλωρίδα της Κύπρου.

ΦΥΣΕΙ ΥΠΕΥΘΥΝΗ

Τράπεζα Κύπρου

• ΕΥΡΟΚΕΡΔΟΣ •

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
EuroKERDOΣ
 ΤΕΥΧΟΣ 140 / ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010 / www.eurokerdos.com | ISSN 1450-2305 | ΤΙΜΗ: 10,00

• ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010 •

Ισχυρή κεφαλαιακή θωράκιση

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ
Λύση με συντακτική συνέλευση των Κυπρίων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΕΥΑΓΓΟΡΟΥ
Η κυβέρνηση ασκεί αναπτυξιακή πολιτική

ΦΕΙΔΙΑΣ ΠΗΛΕΙΔΗΣ
Πρώτα... εξοικονόμηση

SOLVENCY II
Νέο τοπίο στις ασφάλειες

• ΤΕΥΧΟΣ 140 •

Emporiki Bank
CRÉDIT AGRICOLE GROUP

Ανανέωση με... γαλλικό άρωμα

5 292058 000018

Οι αξίες μας
είναι πολύτιμες
και παντοτινές.

 MARFIN CLR

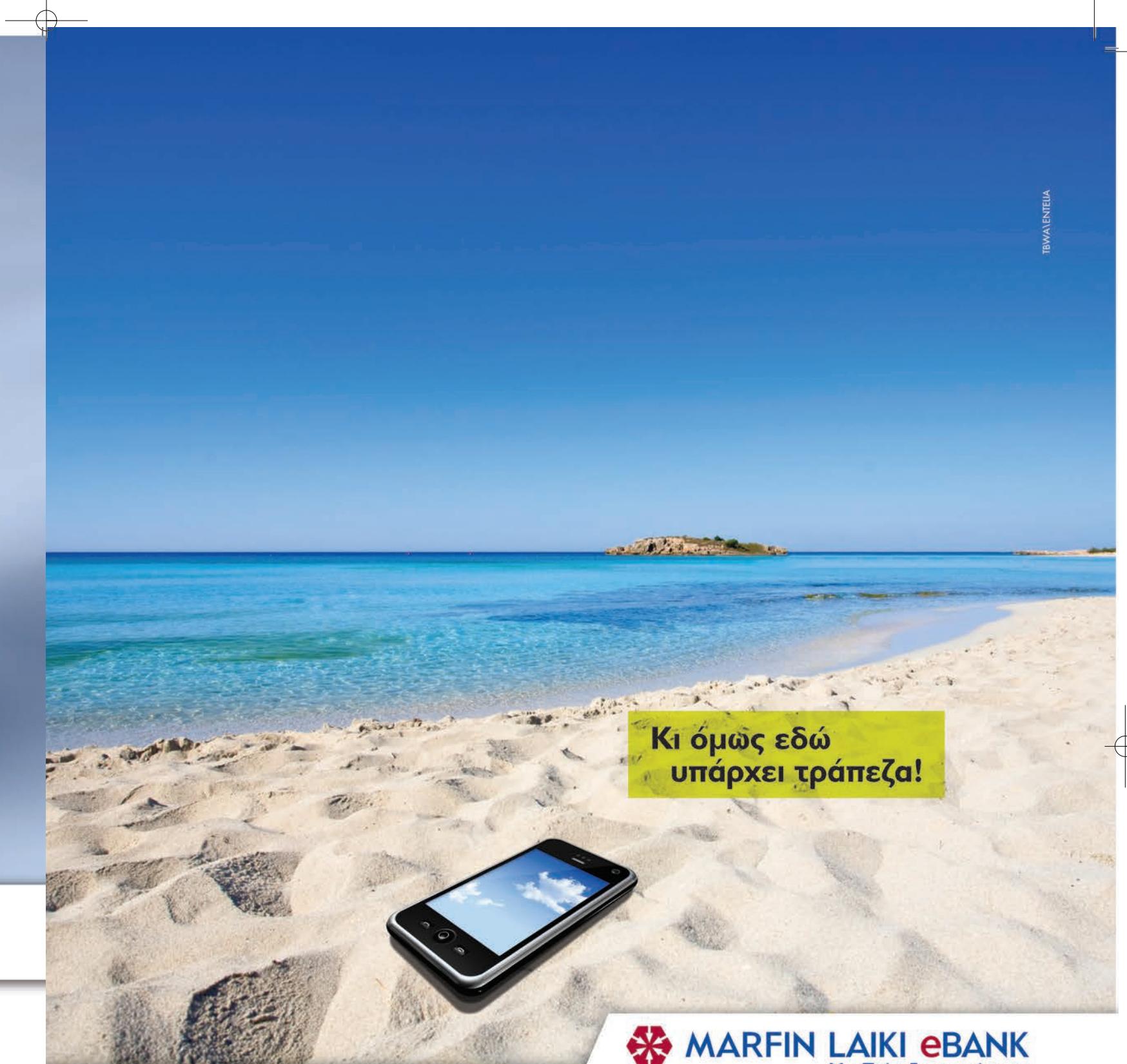
Μέλος Ομίλου Marfin Laiki Bank

Marfin CLR: Η μεγαλύτερη εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών στην Κύπρο.

Αξιοπιστία, επαγγελματισμός, άψογη εξυπηρέτηση και εφαρμογή εξειδικευμένων γνώσεων στην παροχή πρωτοποριακών χρηματοοικονομικών λύσεων - αυτές είναι οι πολύτιμες και παντοτινές αξίες που μας ξεχωρίζουν και μας δεσμεύουν απόλυτα έναντι των πελατών μας. Διαθέτοντας την ισχυρότερη κεφαλαιακή βάση ανάμεσα στις Κ.Ε.Π.Ε.Υ. και άρτια εκπαιδευμένο και καταρτισμένο προσωπικό με πλούσια εμπειρία στους τομείς των χρηματιστηριακών συναλλαγών, της διαχείρισης κεφαλαίων και της επενδυτικής τραπεζικής, έχουμε στόχο την άρτια εξυπηρέτησή σας για όλα τα επενδυτικά σχέδια και ανάγκες σας.

Περισσότερες πληροφορίες:
Marfin CLR (Financial Services) Ltd
Λεωφ. Βύρωνος 26, 1096 Λευκωσία,
Τηλ. 22367367, Φαξ. 22718568
Άδεια λειτουργίας Κ.Ε.Π.Ε.Υ. 002/03
Υπό την εποπτεία της Επιτροπής
Κεφαλαιαγοράς Κύπρου

ΤΗΛΕΤΡΑΠΕΖΑ 8000 2000, www.marfinclr.com

 MARFIN LAIKI eBANK
Μια Τράπεζα στο χέρι σας

Mobile Banking: Τραπεζικές και Χρηματιστηριακές συναλλαγές, από παντού, μέσω κινητού

Η νέα, πρωτοποριακή υπηρεσία mBanking της Marfin Laiki eBank, σας δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε ένα ολοκληρωμένο φάσμα τραπεζικών και χρηματιστηριακών υπηρεσιών, όπου κι αν βρίσκεστε, οποιαδήποτε ώρα επιθυμείτε, από το κινητό σας, μέσω διαδικτύου στο www.marfinlaikiebank.mobi

ΤΗΛΕΤΡΑΠΕΖΑ 8000 2000, www.marfinlaikiebank.com

- marfinlaikiebank.com
- Telebank 8000 2000
- mobile
- ATM

- Υπερασφάλεια Επιχειρήσεων
- Υπερασφάλεια Κατοικιών
- Υπερασφάλεια Σκαφών Αναψυχής
- Ασφάλεια Ιδιωτικής Κατοικίας
- Ασφάλεια Μηχανοκίνητων Οχημάτων
- Ασφάλεια Προσωπικών Ατυχημάτων

THE QUALITY INSURANCE

- Ασφάλεια Μεταφοράς Εμπορευμάτων δια θαλάσσης και Αέρος
- Ασφάλεια Ευθύνης Εργοδότη
- Ασφάλιση κατά παντός κινδύνου Εργολάβων
- Ασφάλεια Ταξιδίου

ISO 9001:2000
QUALITY
MANAGEMENT
SYSTEM

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ:

ROYAL CROWN HOUSE
Οδός Μνασιάδου 20
T.K. 24690, I302 Λευκωσία
Τηλ: 22 885555
Φαξ: 22 670757

ROYAL CROWN COURT
Οδός Μνασιάδου 16
T.K. 24690, I302 Λευκωσία
Τηλ: 22 885555
Φαξ: 22 670757

ΓΡΑΦΕΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ:

ROYAL CROWN HOUSE II
Οδός Αγ. Φυλάξεως 90, 3025
T.K. 51492, 3506 Λεμεσός
Τηλ: 25 825825
Φαξ: 25 825828

ΓΡΑΦΕΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

AVENΣΙΑ COURT III
Διαμ. 310, Οδός Γρ. Αυξεντίου
& Απ. Βαρνάβα, 6023 Λάρνακα
Τηλ: 24 623544, Φαξ: 24 629183

Περιεχόμενα

**ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ**

www.eurokerdos.com

E-mail: liveras@cytanet.com.cy

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010, Τεύχος 140

Εκδότης - Διευθυντής.....	Θεοφάνης Λιβέρας
Διευθύντρια	Νικολέττα Λιβέρα
Αρχισυντάκτης.....	Στέφανος Κοτζαμάνης
Αρχισυντάκτης	Ανδρέας Αναστασίου

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:

Φειδίας Πηλειδης.....	Δ/νων Συνέταιρος PriceWaterhouseCoopers
Ουράνιος Ιωαννίδης	Πολιτικός Αρθρογράφος
Χριστόδουλος Χριστοδούλου.....	Χρηματοοικονομικά
Μάριος Μαυρίδης	Οικονομολόγος
Χρήστος Ιακώβου	Πολιτικός Αναλυτής
Χρίστος Χριστοδούλου.....	Δ/νων Σύμβουλος CSC Christodoulou Ltd
Νεόφυτος Νεοφύτου	Συνέταιρος Ernst & Young
Δημήτρης Στυλιανίδης	Σύμβουλος Επικοινωνίας
Χάρης Κουρούκλης	Αθήνα

Τυπογραφείο:	Cassoulides Masterprinters
Διανομή:	Πρακτορείο "ΚΡΟΝΟΣ"
Ελεγκτές:	Ioannou, Theodoulou Ltd
.....	Γρηγορίου και Σία
Νομικός Σύμβουλος:.....	Χρίστος Κογκορόζης, Δικηγόρος

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Γ. Μιχαήλ 14, Ακρόπολη, Στρόβολος	
Ταχ. Θυρίδα 16088, 2085 Λευκωσία.	
Τηλ: 22311272, Fax: 22317127	
web site:	www.eurokerdos.com
E-mail:	liveras@cytanet.com.cy

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Κύπρος	100 ΕΥΡΩ
Ευρώπη.....	150 ΕΥΡΩ
USA – CANADA-SOUTH AFRICA – AUSTRALIA	150 ΕΥΡΩ

Η Άποψή μας.....	7
Άρθρο Ουράνιου Ιωαννίδη	8-9
Άρθρο Χριστόδουλου Χριστοδούλου	10-11
Κυπριακό	12-13

Συνέντευξη Δημ. Συλλούρη.....	14-16
Συνέντευξη Στ. Ευαγόρου	18-20

Marfin Laiki Bank	22-24
Συνέντευξη Φειδία Πηλειδή PwC	27-29
Συνέντευξη Ευγ. Ευγενίου PwC	30
Συνέντευξη Μιχάλη Πήλικου ΟΕΒ.....	30-32

Emporiki Bank εγκαίνια	34-35
Υπουργός Οικονομικών.....	36
Με το φακό μας	38-42
Marfin Laiki Bank εκδήλωση	44-45
Κυπριακές τράπεζες	46-47
Ελλαδικές τράπεζες	48
Ασφαλιστικές Εταιρείες	50-51
SOLVENCY II	52-53
Ελλαδική οικονομία.....	54-55
Ελλαδικά θέματα.....	56
KEBE Γενική Συνέλευση	60-61
Τρισέ	62
Τράπεζα Κύπρου περιβάλλον	64
Άρθρο Ανδρέα Πίττα.....	66
Τουρισμός	68
Ραδιομαραθώνιος	70-71
Marfin Laiki Bank πράσινα προϊόντα	72
Επίκαιρα	74-77
ΧΑΚ πορεία 2010.....	78-80
ΕΒΕ Λευκωσίας	82
Άρθρο Δημήτρη Στυλιανίδη	84-85
Άρθρο Ρένας Γρηγορίου	88
Άρθρο Ανδρέα Ασσιώτη	90
Άρθρο Δημήτρη Εργατούδη.....	92
Άρθρο Τάσου Αναστασίδη	94
Άρθρο Κλέωνα Ιακωβίδη.....	96
Άρθρο Νίκου Σύκα	97
Άρθρο Ανδρέα Βαρνάβα.....	98

Δεν ήταν αναπόφευκτη η αρνητική αξιολόγηση των S&P

Υποβάθμιση της πολιτικής ζωής

■ έρουμε όλοι καλά ποιο είναι το υπ' αριθμόν ένα προϊόν της Κύπρου. Αυτό που της χάρισε το «οικονομικό θαύμα». Αυτό που την θωράκισε έναντι της κρίσης, που καταπόντισε άλλες χώρες. Αυτό που και σήμερα προβάλλει υποσχόμενο μια νέα «απογείωση». Είναι, φυσικά, οι χρηματοοικονομικές και συναφείς υπηρεσίες, κυρίως προς ξένους κεφαλαιούχους. Είναι το προηγμένο, οργανωμένο και ασφαλές οικονομικό περιβάλλον. Με εξαίρεση τον τουρισμό, δεν φαίνεται να μπορούμε να έχουμε κάτι άλλο (βαριά βιομηχανία, μεγάλη γεωργική παραγωγή κ.λπ.) που να μπορεί να στηρίξει την ανάπτυξη και την ευημερία μας. Το οικονομικό περιβάλλον, λοιπόν, και τα μάτια μας. Έτσι θα έπρεπε να λέμε και έτσι θα έπρεπε να κάνουμε. Αντ' αυτού, όμως, εμείς βγάζουμε τα μάτια μας μόνο μας. Μας είχαν προειδοποιήσει οι οίκοι αξιολόγησης. Αν δεν λαμβάναμε μέτρα η υποβάθμιση θα ερχόταν. Κι εμείς απλώς... δεν λάβαμε!

Ποιοι είμαστε «εμείς», θα πείτε. Όλοι μαζί κυβερνούμε; Κάποιους εκλέξαμε γι' αυτή τη δουλειά, και μετά κάνουμε ο καθένας τη δουλειά του. Οι κυβερνώντες την κάνουν, αλήθεια; Οι κυβερνώντες είχαν συζητήσει, από τότε που ήταν φρέσκοι στην κυβέρνηση, σχετικά με τα καλυμμένα ομόλογα και δεν είχαν δει το ζήτημα αρνητικά μάλιστα. Φαντασθείτε να το έβλεπαν δηλαδή. Ακόμη το... μελετάνε! Μα με τα καλυμμένα ομόλογα οι τραπέζες δεν θα χρειάζονταν την έμμεση «ένεση» ρευστότητας των τριών δισ. ευρώ που χρεώθηκε το κράτος, εκτόξευσε το δημόσιο χρέος και έφερε την υποβάθμιση. Ένα το κρατούμενο.

Χωρίς ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα

Συνέταξε η κυβέρνηση, αρκετά εγκαίρως είναι αλήθεια, σχέδιο μέτρων για την αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της κρίσης και το υπέβαλε το καλοκαίρι στη Βουλή, αλλά απορρίφθηκε. Τι έγινε μετά; Μετά περιμέναμε μήνες μέχρι τα δύο συγκυβερνώντα κόμματα να καταφέρουν να βρεθούν και να συζητήσουν! Αν σας το έλεγαν αυτό για μια άλλη χώρα θα το πιστεύατε; Εδώ είναι Κύπρος όμως. Και τα υπεύθυνα για τη δια-

✓ **Σε περιστάσεις όπως αυτές που ζούμε, με διεθνή κρίση και με κινδύνους να ελλοχεύουν, καθήκον κυβερνώντων και νομοθετών είναι να επιδιώκουν συναίνεση**

κυβέρνηση κόμματα δεν κατάφεραν να συμπήξουν μία συμφωνία έκτακτης ανάγκης έστω, που να δείχνει ότι φροντίζουμε να διατηρεί την αξία και την ελκυστικότητά του το υπ' αριθμόν ένα προϊόν μας. Δύο τα κρατούμενα.

Χωρίς να παραγνωρίζουμε τη γενικότερη αρνητική συγκυρία, βλέπουμε ότι οι κυβερνώντες δεν τα καταφέρουν καλά. Είναι αλήθεια ότι υπέβαλαν προτάσεις, αλλά αυτές απορρίφθηκαν. Άρα, δεν έπεισαν ως ισορροπημένες και ικανές να απολαύσουν συναινέσως. Και σε περιστάσεις όπως αυτές που ζούμε, με διεθνή κρίση και με κινδύνους να ελλοχεύουν, καθήκον των κυβερνώντων και των νομοθετών είναι να επιδιώκουν συναίνεση. Οι νομοθέτες ή οι μικρότεροι συνεταίροι στην κυβέρνηση, να αποδεχθούν ότι σε όλους τους συνεταιρισμούς η άποψη του

μεγαλύτερου εταίρου φέρει μεγαλύτερο βάρος. Οι δε κυβερνώντες να συνειδητοποιήσουν ότι αυτοί φέρουν την κύρια ευθύνη και αυτοί είναι ήδη υπόλογοι για την υποβάθμιση που μπορούσαν να έχουν αποτρέψει και δεν το έκαναν. Το ισχυρό χαρτί του Χριστόφια, βέβαια, που τον ανέδειξε στην Προεδρία, δεν ήταν η οικονομία. Ήταν η προσδοκία ότι θα κατάφερνε να φέρει σύντομα σε λύση του Κυπριακού (αυτό ασχολίαστο ως εκτός θέματος). Δεν του είπε κανείς, όμως: «ασχολήσου μόνο με το Κυπριακό και για την οικονομία βλέπουμε σε πέντε χρόνια».

Δεν θα χαρούμε καθόλου αν ο Χριστόφιας και το κόμμα του υποστούν φθορά, αλλά αυτό το έχουν πληρώσει η οικονομία και η κοινωνία της Κύπρου. Προτιμάμε η κυβέρνηση να κερδίσει όλα τα μπράβο και τα εύστημα, εφ' όσον καταφέρει να διατηρήσει εύρωστο και ελκυστικό (αν όχι να ισχυροποιήσει περαιτέρω) το υπ' αριθμόν ένα προϊόν της Κύπρου. Μικροκομματικοί και συντεχνιακοί υπολογισμοί δεν χωρούν εδώ. Ή έχει κανείς όραμα και με αυτό πείθει την κοινωνία ή δεν έχει. Ολίγον έγκυος δεν γίνεται...

Alpha Προθεσμιακές Καταθέσεις

**5,15% για 15μηνη κατάθεση
εδώ και τώρα!**

Επιτέλους, ίση μεταχείριση και ίσα προνόμια και στις μικρές καταθέσεις!

Με την ειδική 15μηνη έκδοση της προθεσμιακής κατάθεσης Alpha Προπληρωμή, ακόμα και το ελάχιστο ποσό μπορεί να πάρει το μέγιστο επιτόκιο...αλλά και τους τόκους μπροστά!

- Επιτόκιο 5,15% για 15μηνη κατάθεση (Ετήσιο Επιτόκιο 4,12%)
- Χωρίς ελάχιστο ποσό κατάθεσης
- Προκαταβολική πληρωμή τόκου
- Πρόωρη ανάληψη δεν επιτρέπεται
- Το προϊόν μπορεί να αποσυρθεί ανά πάσα στιγμή κατά την κρίση της Τραπέζης
- Η προσφορά ισχύει μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2010

**Δίνουμε
μεγάλα νούμερα
και στους μικρούς
καταθέτες!**

**...και τους τόκους
μπροστά!**

Δωρεάν Γραμμή Επικοινωνίας
800 ALPHA
(2 5 7 4 2)

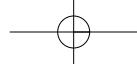
DOB

ALPHA BANK

Και για προνομιακούς καταθετικούς λογαριασμούς... *Mazi*

☎ 22888888, ➡ www.alphabank.com.cy

Η άποψή μας

Ας ξυπνήσουμε επιτέλους!

Η κυπριακή οικονομία μοιάζει με ένα δρομέα, που προηγείται σημαντικά των αντιπάλων του, αλλά, λίγο πριν από το τέρμα, το έχει ρίξει στον ύπνο...

**ΘΕΟΦΑΝΗΣ
ΛΙΒΕΡΑΣ**

Εκδότης

H

υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους Standard & Poor's (και μάλιστα με την πρόσθετη επισήμανση του αρνητικού outlook), όπως και η αντίστοιχη κίνηση που αναμένεται να γίνει σύντομα και από τους Moody's, δεν δείχνει ότι η Κύπρος συγκαταλέγεται στις άλλες «προβληματικές» χώρες του λεγόμενου ευρωπαϊκού νότου (Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιρλανδία), καθώς τα δημόσια οικονομικά της χώρας όσο και η κατάσταση στην αγορά βρίσκονται σε πολύ καλύτερη κατάσταση. Άλλωστε, η Κύπρος -σύμφωνα με τις δηλώσεις των αρμόδιων- έχει ήδη καλύψει τις δανειακές της ανάγκες για το οφατό μέλλον, με ό,τι θετικό αυτό η πρόνοια αυτή συνεπάγεται.

Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, η υποβάθμιση από τον οίκο αξιολόγησης δεν επιτρέπεται να μη μας προβληματίσει έντονα, καθώς αποδεικνύει:

Πρώτον, τους πολύ χαλαρούς ρυθμούς αντίδρασης απέναντι σε σοβαρά θέματα, όπως η αντιμετώπιση της κρίσης σε θεσμικό επίπεδο (επαναλαμβάνουμε τα όσα ανέφερε ο ισχυρός άνδρας της Marin Λαϊκής Τράπεζας, Ανδρέας Βγενόπουλος, περί νομοθεσίας για τα καλυμμένα ομόλογα και το πώς αυτή η έλλειψη επηρέασε αυξητικά το δημόσιο χρέος και καθοριστικά την αξιολόγηση από τους Standard & Poor's).

✓ Πρέπει να υιοθετηθεί πολιτική περιορισμού των δημόσιων δαπανών και η κυβέρνηση να παραμερίσει το πολιτικό κόστος και να συγκρουσθεί, αν παραστεί ανάγκη, με τις συντεχνίες

και μήνες, για το τι επί τέλους πρέπει να κάνουμε.

Κανείς, φυσικά, δεν υποστηρίζει ότι θα πρέπει να γίνουν απολύσεις ή να δούμε περικοπές σε επίπεδα «σοκ» στις αποδοχές του δημόσιου τομέα, καθώς τότε θα δημιουργηθεί ένα κύμα ύφεσης, το οποίο θα επιδεινώσει σημαντικά την κατάσταση.

Ούτε, επίσης, ότι η κυβέρνηση θα πρέπει να προχωρήσει σε ένα μπαράζ επιβολής νέων φόρων, που ουσιαστικά θα λειτουργήσει με τον ίδιο τρόπο και θα στραγγαλίσει την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Αντίθετα, αρκεί απλά να υιοθετηθεί μια πολιτική περιορισμού των δαπανών στο δημόσιο τομέα, όπου η κυβέρνηση θα πρέπει να αφήσει κατά μέρος τη λογική του πολιτικού κόστους και ενδεχομένως να αναγκαστεί να συγκρουστεί με τις συντεχνίες. Δεν θα ήταν π.χ. παράλογο να «παγώσουν» οι συνολικές αποδοχές στο δημόσιο τομέα για τρία χρόνια (αποδοχές που άλλωστε είναι κατά πολύ υψηλότερες από αυτές του ιδιωτικού τομέα) και όλα αυτά με μια σταθερή μείωση του αριθμού των δημοσίων λειτουργών, υπό την έννοια του ότι όσοι αποχωρούν δεν θα αναπληρώνονται.

Αν τέτοιες πολιτικές εφαρμόζονταν πριν από κάποια χρόνια στην Ελλάδα, τώρα η κατάσταση δεν θα είχε φτάσει στο «μη περαιτέρω».

Γιατί διαπραγματεύμαστε τα αδιαπραγμάτευτα; ΄Ωρα για μια ανατρεπτική στρατηγική

✓ Δοκιμάσαμε πιθανούς και απίθανους δρόμους διαπραγμάτευσης για να φτάσουμε στη δικοιονοτική, διζωνική ομοσπονδία. Δεν φτάσαμε ποτέ γιατί η Τουρκία δεν ικανοποιείται με αυτήν. Δέχεται μόνο λύση άμεσης επικυριαρχίας και ανοικτή προοπτική τουρκοποίησης

Όταν εξαφαλίσουμε πην ένταξή μας στην Ε.Ε. το 2002 και όταν ενταχθήκαμε στην Ε.Ε. το 2004 με βάση το Πρωτόκολλο 10, δηλαδή με όλα τα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας, με το σύνταγμά μας και την προσαρμογή και εναρμόνισή μας με το κεκτημένο, του οποίου αναστάληκε η εφαρμογή στις κατεχόμενες περιοχές στις οποίες η νόμιμη κυβέρνηση δεν μπορούσε να ασκήσει αποτελεσματικό έλεγχο, η Τουρκία αντέδρασε με κάθε τρόπο, αλλά ευτυχώς χωρίς αποτέλεσμα.

**Του
Ουράνιου
Ιωαννίδη**

Πρώην Υπουργός
Παιδείας και
Πολιτισμού

συμάχους που υποστήριξαν σθεναρά τις θέσεις μας και με έργα έδειχναν στην Τουρκία ότι χωρίς ν' ανταποκριθεί στις δεσμεύσεις που ανέλαβε δεν θα είχε οποιαδήποτε τύχη για ένταξη. Στην πορεία αγνοήσαμε τα συμφέροντα αυτών που υιοθετούσαν και πρόβαλλαν τις θέσεις μας και υπακούντας στους χαρτογιακάδες υπαλλήλους της Ε.Ε. και όχι στους ηγέτες των κρατών, υπακούντας στα κελεύσματα των Βρετανών, εγκαταλείψαμε το νέο μας και ανοίξαμε το δρόμο της ένταξης της Τουρκίας στην Ε.Ε., γράφοντας στα παλαιότερα των υποδημάτων μας την εκπεφρασμένη θέληση της συντριπτικής πλειοψηφίας των Ελληνοκυπρίων.

Στο νέο περιβάλλον οι υποστηρικτές της Τουρκίας άρχισαν να μας χειροκροτούν και να μας εκθείζουν. Επανάλαμβανόταν το σκηνικό της πάλαι πότε κραταιάς Ε.Σ.Σ.Δ. που διαλυόταν εν μέσω συγχαρητηρίων, με τον Γκορμπατσώφ να χαίρεται

χωρίς να κατανοεί ότι τα χειροκροτήματα ήταν ψεύτικα. Χωρίς να συνειδητοποιεί ότι τον πήραν στο ψηλό γαζή, μέχρι που τον έστειλαν να κάνει διαφημίσεις των Louis Vuitton, δίνοντας το Nobel. Ποιο Nobel;

Η κατρακύλα μας συνεχίζεται αδιάλειπτα και διοισιθαίνουμε εν μέσω συγχαρητηρίων και χειροκροτημάτων στην κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τούτο επιβεβαιώθηκε με όσα το ΕΔΑΔ αποφασίζει, με όσα ο Φούλε προωθεί, με όσα ο Ντάουνερ σχεδιάζει, με όσα ο Μπαν Κι Μουν προγραμματίζει μα πάνω απ' όλα με όσα ο Μπαγίς μας λέει, αντιστάσεως μη ούστης, κι εμείς συνεχίζουμε να μην αντιλαμβανόμαστε πού οδηγούμαστε. Συνεχίζουμε να εκφέρουμε ένα αλαλούμ απόψεων σε εξωθεσμικά όργανα, άλλοτε εκφράζοντας ενοχικά σύνδρομα, αγκυλώσεις και λογικές ηττημένων μυαλών και άλλοτε πιο σπάνια υψώνουμε τους τόνους για να εισπράξουν οι ιθαγενείς και να μείνουν προστηλωμένοι στο άρμα μας. Στα θεσμικά όμως όργανα ούτε μιλούμε ούτε λαλούμε. Και η διολίσθηση συνεχίζεται, η κατοχή συνεχίζεται, οι αντιστάσεις εκμηδενίζονται, η Τουρκία αποθρασύνεται, η Ε.Ε. επεξεργάζεται τον τετραγωνισμό του κύκλου, οι Σουηδοί ετοιμάζουν την απονομή του Nobel και εμείς άβουλοι και μοιραίοι, μοιρολατρικά αναμένουμε το επερχόμενο τέλος, χωρίς συμμάχους, χωρίς εταίρους, χωρίς αλληλεγγύη στα αναφαίρετα δικαιώματά μας. Έχει παγωθεί μέσα από τις δικές μας τοποθετήσεις ότι αποδεχόμαστε να είμαστε πολίτες, περιορισμένων δικαιωμάτων. Και η Τουρ-

κία διά του Μπαγίς αφού αναγνώρισε ότι αποδεχόμαστε τους όρους υποταγής που μας επιβάλλει, μας χλευάζει.

Λόγια και έργα

Υπογραμμίζω ότι διαπραγματεύμαστε τα αδιαπραγμάτευτα και οδηγούμε στο τέλος την φυσική και εθνική επιβίωσή μας στη γενέθλια γη μας. Ο Γ.Γ. του ΟΗΕ κ. Μπαν Κι Μουν σε ομιλία του για το 60 χρόνια της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα ανθρώπινα δικαιώματα, είπε μεταξύ άλλων πολλών ότι «τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν είναι ένα μενού, από το οποίο μπορούμε να επιλέγουμε». Είναι απορίας άξιον πως μεταλλάσσεται ο Γ.Γ. όταν θεωρητικολογεί και υπερασπίζεται αρχές, αξεις, ανθρώπινα δικαιώματα και διεθνες δίκαιο και πώς όταν τα λόγια που με κάθε ευκαιρία εκστομίζει πρέπει να μπουν σε εφαρμογή.

Ειδικά όταν ενεργεί είτε ο ίδιος είτε οι αντιπρόσωποί του στο Κυπριακό, ξεχνά τα όσα λέγει και προσπαθεί να παρακάμψει το διεθνές δίκαιο και να διαγράψει τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το πιο τραγικό είναι ότι υπερασπίζεται πάση δυνάμει τα ανθρώπινα δικαιώματα των αδικοπραγούντων Τούρκων, υπερασπίζεται την Τουρκία και τα εγκλήματά της και αγνοεί τα ανθρώπινα δικαιώματα, των εκτοπισθέντων, των ιδιοκτητών περιουσιών, το δικαίωμα εγκατάστασης, διακίνησης, απόκτησης περιουσίας, νομής περιουσίας σε Ευρωπαίους πολίτες σε ευρωπαϊκό έδαφος. Για να είμαστε δίκαιοι όμως πρέπει να πούμε ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν τα στερεί από τους υπόλοι-

πους Ευρωπαίους, αλλά μόνο σε όσους έχουν πολιτότητα των ελεύθερων περιοχών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πολλοί θα πουν ότι ο Γ.Γ. είναι θρασύς. Άλλοι θα πουν ότι θεωρεί τους Έλληνες της Κύπρου πολίτες δευτερης κατηγορίας. Κάποιοι θα ψευλίσουν ότι ο Γ.Γ. απέναντι μας συμπεριφέρεται όπως εμείς αποδεχόμαστε ή κάποιοι από εμάς αποδέχονται.

Εμάς η διαφορά των έργων από τα λόγια του Γ.Γ. μας υπενθυμίζει ότι ο ΟΗΕ συμπεριφέρεται ως Λέσχη Διεθνών Απατεώνων. Άλλωστε δεν είναι μόνος. Έχει μαζί του τη συμπαράσταση ενών Επιτρόπων της Ε.Ε. Έχει μαζί του τους δικαστές του ΕΔΑΔ, που ανακάλυψαν τα δικαιώματα του χρήστη περιουσίας, χωρίς να εξετάσουν πώς ο χρήστης κατέχει την περιουσία. Και βεβαίως έχει μαζί του αυτούς που κλέινουν τα μάτια μπροστά στα εγκλήματα της Τουρκίας και ακόμα τα δεκανίκια της Τουρκίας στην Ε.Ε. και στον ΟΗΕ.

Ο Γ.Γ. δεν συμπεριφέρεται έτσι γιατί δεν αναγνωρίζει ότι το πρόβλημα της Κύπρου είναι πρόβλημα εισβολής - κατοχής και καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή γιατί δεν αναγνωρίζει ότι η λύση είναι ο τερματισμός της κατοχής και η αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Συμπεριφέρεται έτσι γιατί για να βρίσκεται στη θέση του Γ.Γ. έχει δεσμευτεί να εκτελεί τις οδηγίες αυτών που τον εγκατέστησαν εκεί. Χωρίς την εξυπηρέτηση των συμφερόντων για τα οποία τον εγκατέστησαν, θα τον στείλουν στο σπίτι του και δεν το αντέχει. Αντέχει όμως να γελοιοποιείται με τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα, τα οποία ξεφουρνίζει και τα οποία ουδεμία σχέση έχουν με τα έργα και τις ημέρες του. Για να μας συμπεριφέρεται όμως έτσι δεν είμαστε κι εμείς άμοιροι ευθύνης. Μας συμπεριφέρεται έτσι γιατί τον ανεχόμαστε χωρίς να αντιδρούμε.

Είναι πολλοί που έχουν την αίσθηση ότι υπάρχει προοπτική επίλυσης του Κυπριακού στο πλαίσιο μιας δικοιονομικής, διζωνικής ομοσπονδίας. Μιας λύσης δηλαδή που είχαμε αποδεκτεί από τη δεκαετία του 70 και μετά από τρεις και πλέον δεκαετίες δεν κάναμε ούτε βήμα προς επίτευξή της, ανεξαρτήτως του ότι μέσα από εκπτώσεις και προσφορές πλησιάσαμε επικίνδυνα τις τουρκικές απαιτήσεις. Μιας λύσης που όταν την αποδεκτήκαμε ξέραμε ότι ήταν το έσχατο όριο υποχώρησής μας και ότι θα ήταν οδυνηρός συμβιβασμός. Και όμως τρεις δεκαετίες μετά ουδέν επετεύχθη. Απάντηση, όμως, δεν έχουν για το γιατί δεν επιτεύχθηκε και ούτε γιατί επιμένουμε σε κάτι που για τρεις δεκαετίες δεν επιτυγχάνεται. Είναι άλλοι που νομίζουν ότι δεν επιτυγχάνεται λύση γιατί η Τουρκία ικανοποιείται με το απαράδεκτο status quo και δεν επιθυμεί να το αλλάξει και νοιώθουν ότι η Τουρκία προσέρχεται στο διά-

- ✓ **Οι Ελληνοκύπριοι βρέθηκαν, αντιστάσεως μη ούσης, ακαθοδήγητοι και αστήρικτοι, προ της απόφασης για απώλεια δικαιώματος διεκδίκησης των περιουσιών τους**
- ✓ **Κύριο σημείο της λύσης να είναι η πλήρης και χωρίς περιορισμούς εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ευρωπαϊκού κεκτημένου**

λογο για να φτάσει σε λύση δικοιονομικής, διζωνικής ομοσπονδίας.

Τι Θέλει η Τουρκία;

Είναι και κάποιοι λίγοι που αυτά τα τριάντα χρόνια αντιλήφθηκαν ότι η Τουρκία ούτε από το status quo ικανοποιείται ούτε δικοιονομική, διζωνική ομοσπονδία επιδιώκει. Η Τουρκία θέλει ένα κράτος δικό της στο Βορρά και ένα επικυριαρχούμενο κράτος στο Νότο. Η Τουρκία θέλει ανοικτή την προοπτική να Αλεξανδρεττοποιήσει την Κύπρο. Μια λύση που θα άνοιγε την προοπτική της τουρκοποίησης της Κύπρου. Δοκιμάσαμε μέχρι τώρα όλους τους πιθανούς και απίθανους δρόμους διαλόγου και διαπραγμάτευσης για να φτάσουμε σε μια δικοιονομική, διζωνική ομοσπονδία. Δεν φτάσαμε ποτέ γιατί η Τουρκία δεν ικανοποιείται με μια τέτοιας μορφής λύση. Δέχεται μόνο λύση άμεσης επικυριαρχίας και ανοικτή προοπτική τουρκοποίησης. Το ερώτημα είναι αν εμείς αποδεχόμαστε κάτι τέτοιο. Και αφού δεν το δεχόμαστε γιατί το συζητούμε;

Γιατί δεν μπαίνουμε σε μια άλλη ανατρεπτική στρατηγική, όπου το κύριο σημείο της λύσης να είναι η πλήρης και χωρίς περιορισμούς εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ευρωπαϊκού κεκτημένου, με τούτα να είναι αδιαπραγμάτευτα και να διαπραγματευθούμε όλα τα άλλα. Τι θα πει

ο ΟΗΕ; Τι η Ε.Ε.; Τι η Τουρκία; Ένα μεγάλο όχι θα πουν όλοι, γιατί τουρκοποίηση μεθοδεύουν. Και τι θα κερδίσουμε; Πολλά. Γιατί το όχι τους θα είναι έωλο. Κι αν το πουν δε θα μπορούν να το υποστηρίξουν. Όλα λοιπόν στο τραπέζι, εκτός από τα ανθρώπινα δικαιώματα και το ευρωπαϊκό κεκτημένο, που είναι αδιαπραγμάτευτα και στην Ευρωπαϊκή Κύπρο με τους και Ευρωπαίους πολίτες. Η Τουρκία, ως πρώτο βήμα μετά την εισβολή ανακήρυξε το Ομόσπονδο Τουρκοκυπριακό Κράτος το οποίο μετέξελιξε σε δήθεν Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου. Με αυτό το βήμα έστησε τις δομές. Ακολούθησε το δεύτερο βήμα που ήταν η νομιμοποίηση των εξωτερικών συνόρων που τα ταύτισε με τη γραμμή κατάπauσης του πυρός του 1974 και το οποίο πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας και πολιτειακοί αξιωματούχοι το αναγνώρισαν έργω διά της διέλευσής τους διά των οδοφραγμάτων που ανοίχθησαν. Το τρίτο βήμα ήταν η αναγνώριση σε πρώτη φάση της επιτροπής ακινήτων περιουσιών από το ΕΔΑΔ και σε δεύτερη φάση η εξαγορά, μέσω αυτής, των περιουσιών των Ελληνοκυπρίων στις κατεχόμενες περιοχές, για να διασφαλίσουν τη νόμιμη κατοχή τους και να πάψουν αφ' ενός να θεωρούνται αφετεριστές και αφ' ετέρου να μην υπάρχουν διεκδικητές τους.

Αφού οι Ελληνοκύπριοι βρέθηκαν, αντιστάσεως μη ούσης, προ της απόφασης για απώλεια δικαιώματος διεκδίκησης των περιουσιών τους μετά τις 21/12/2011, έμειναν ακαθοδήγητοι και αστήρικτοι και κάποιοι πήγαν ήδη στην επιτροπή για να πουλήσουν τις περιουσίες τους. Κάποιοι ήδη τις πιούλησαν, με την πολιτεία να παρακολουθεί απαθώς τα τεκταινόμενα και την υλοποίηση του τρίτου βήματος για νομιμοποίηση της Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου. Είμαστε άξιοι της τύχης μας και του επερχομένου τετέλεσται αν συνεχίσουμε για πολύ έτοις.

Οικονομία

Αυστηρότεροι κανόνες στους χρηματοοικονομικούς οίκους

Ριζοσπαστικές αλλαγές στην Ευρωπαϊκή Ένωση

✓ **Ακόμη και ο Πρόεδρος Ομπάμα ομολόγησε τις ευθύνες της χώρας του ως της πρωταίτιας της κρίσης. Και διακήρυξε με έμφαση ότι «δεν μπορεί η χρηματοοικονομία του εικοστού πρώτου αιώνα να ρυθμίζεται με τους ξεπερασμένους κανόνες του εικοστού αιώνα».**

H Ευρωπαϊκή Ένωση δοκιμάστηκε σκληρά και υποφέρει ακόμη από τις οδυνηρές συνέπειες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Η οικονομία της περιέπεσε σε ύφεση, με μείωση της ανάπτυξης της τον περασμένο χρό-

**Του Δρα
Χριστόδουλου
Χριστοδούλου**

**Πρώην Υπουργός
Οικονομικών και
Εσωτερικών και
τέως Διοικητή
της Κεντρικής
Τράπεζας Κύπρου**

νο κατά 4%, η ανεργία της ανήλθε στο 10% κατά μέσο όρο, το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος αυξήθηκαν αισθητά, ενώ το βιοτικό επίπεδο των πολιτών της έχει υποστεί σοβαρό πλήγμα.

Η κρίση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ευρωζώνη άρχισε ευθύς αμέσως μετά την εκδήλωση της στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, με άμεσες επιπτώσεις στο χρηματοοικονομικό της σύστημα και, στη συνέχεια, στην πραγματική οικονομία. Τραπεζικά και ασφαλιστικά ιδρύματα και επενδυτικές εταιρείες είντε κατέρρευσαν ή έτυχαν γενναιόδωρης δανειοδοτικής στήριξης για να αποφύγουν την κατάρρευση. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι κυβερνήσεις των χωρών μελών αναγκάστηκαν να συμπεριφέρθουν ως το τελευταίο δανειστικό σωστικό καταφύγιο. Ταυτόχρονα, δόθηκαν κίνητρα για την ανάκαμψη της ανάπτυξης και της πραγματικής οικονομίας.

Οπωσδήποτε η Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται

να μαθαίνει μέσα από τα παθήματά της. Τούτο συνάγεται σαφώς μέσα από τα μέτρα και τις πολιτικές που αποφάσισε να λάβει ή και να επιβάλει, απαιτώντας, ταυτόχρονα, όπως παρόμοια ληφθούν και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και στις άλλες ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες του πλανήτη.

Ενεργώντας, βασικά, μέσα στα πλαίσια της ομάδας των 20, γνωστής ως G20, η Ευρωπαϊκή Ένωση, με κύριες αιχμές τη Μέρκελ της Γερμανίας και τον Σαρκοζί της Γαλλίας, κατόρθωσε να επιτύχει την κύρια στόχευσή της στη διάσκεψη του Λονδίνου στις 2 Απριλίου 2009. Είναι τότε που αντιπαρατάχθηκαν στο δίδυμο Ομπάμα και Μπράουν και κατόρθωσαν να επιβάλουν ως κύρια απόφαση την αυστηρότερη ρύθμιση και εποπτεία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων. Με αναθεώρηση της συνθήκης της Βασιλείας. Με τη δημιουργία παγκόσμιου συντονιστικού οργάνου ρύθμισης και εποπτείας και εφαρμογής ενιαίων κανόνων. Και με την αναγκαστική επιβολή στους αξιολογικούς οίκους των εθνικών οικονομιών και χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων κανόνων συμπεριφοράς και προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας τους.

Πρόκειται για αποφάσεις που κυριολεκτικά απευθύνονται στη ρίζα του κακού και αγγίζουν τα βασικά αίτια της κρίσης και της ύφεσης που έπληξε και δοκιμάζει ακόμη ολόκληρη την ανθρωπότητα. Ήδη βρίσκεται στο τελικό στάδιο διαμόρφωσης, έγκρισης και έναρξης εφαρμογής της η Συνθήκη της Βασιλείας αρ. 3, ενώ προωθείται η συγκρότηση εθνικών και διεθνών εποπτικών οργάνων, με ταυτόχρονη επεξεργασία των κανόνων αδειοδότησης και λειτουργίας των διεθνών οίκων αξιολόγησης.

Ουτοπία η αυτορύθμιση

Είναι φανερό ότι η ροή των παγκόσμιων εξελίξεων δεν κινείται προς τα πίσω. Ούτε στάσιμη παραμένει. Κινείται με ουσιαστικές και δραστικές αλλαγές, διορθώσεις και βελτιώσεις προς τα εμπρός. Με παραμερισμό της ουτοπικής αντίληψης περί αυτορύθμισης της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς. Και με οριστικό τερματισμό του άναρχου, ασύδοτου και απατηλού χρηματοοικονομικού συστήματος που ευδοκίμησε και κυριάρχησε για δεκαετίες στην αμερικανική υπερδύναμη. Ακόμη και ο Πρόεδρος Ομπάμα ομολόγησε τις ευθύνες της χώρας του ως της πρω-

ταίτιας της κρίσης. Και διακήρυξε με έμφαση ότι «δεν μπορεί η χρηματοοικονομία του εικοστού πρώτου αιώνα να ρυθμίζεται με τους ξεπερασμένους κανόνες του εικοστού αιώνα».

Αλλά και η Ευρωπαϊκή Ένωση προχωρεί με ταχείς ρυθμούς σε δραστικές αλλαγές και ευρύτατες ανακατατάξεις. Αλλαγές και ανακατατάξεις ουσιαστικές, θεσμικές και διαδικαστικές που στοχεύουν στην επίτευξη σταθερότητας και την υποκίνηση της ανάκαμψης της οικονομίας τόσο στην Ευρωζώνη όσο και στην Ένωση των 27. Πρωταγωνιστές και πάλι η Μέρκελ και ο Σαρκοζί με τους Σκανδιναβούς και τους Βρετανούς να υποστηρίζουν και να υπερθεματίζουν.

Αναμφίβολα, η λήψη μέτρων για σταθεροποίηση και ανάκαμψη στο χώρο της Ευρωζώνης, αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση γενικότερα, επιβάλλεται εκ των πραγμάτων. Άλλα και για αποτροπή της επανάληψης παρόμοιων φαινομένων στο μέλλον. Η περίπτωση της Ελλάδας, που κυριολεκτικά ταρακούνησε την οικονομία της Ευρωζώνης, σε συνδυασμό με τη σοβαρότατη κρίση που διέρχονταν η Ιρλανδία και οι χώρες της Ιβηρικής Χερσονήσου Ισπανία και Πορτογαλία, υπαγόρευσαν την υιοθέτηση σκληρής γραμμής από μέρους κυρίων των Γερμανών, οι οποίοι φέρουν το κύριο βάρος των συνεπειών

✓ **Μετά από μαραθώνιες συνεδρίες, οι ηγέτες της ΕΕ συμφώνησαν να υποστηρίξουν τις θέσεις της Γερμανίας και της Γαλλίας, για περιορισμένες αλλαγές στη βασική συνθήκη της Ένωσης, και να δημιουργήσουν μηχανισμούς πρόληψης των οικονομικών κρίσεων.**

της συμπεριφοράς των οικονομιών των χωρών της ζώνης του ευρώ και των μελών της ευρύτερης Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η σύναξη κορυφής των ηγετών των κρατών και κυβερνήσεων των 27, που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στο τέλος του περασμένου Οκτωβρίου, υπήρξε καθοριστικής σημασίας. Μετά από μαραθώνιες συνεδρίες, οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφώνησαν να υποστηρίξουν τις θέσεις της Γερμανίας και της Γαλλίας για περιορισμένες αλλαγές στη βασική συνθήκη που διέπει τη λειτουργία της Ε.Ε. και να δημιουργήσουν μέσα και μηχανισμούς πρόληψης μιας νέας οικονομικής κρίσης.

Στη σύνοδο κορυφής των Βρυξελλών οι Ευρωπαίοι ηγέτες συμφώνησαν να καθιδρυθεί ένα μόνιμο σύστημα διαχείρισης προβλημάτων σχετικών με τα χρέη των κρατών-μελών και ενέ-

κριναν αυστηρότερους κανόνες, που περιλαμβάνουν κυρώσεις σε βάρος των κρατών που δεν ελέγχουν τα ελλείμματα και το χρέος τους. Όμως η πρόταση της κας Μέρκελ για άρση του δικαιώματος ψήφου των κρατών-μελών που παραβιάζουν τους κανόνες δεν έτυχε υποστήριξης. Οι ηγέτες ζήτησαν από τον Πρόεδρο του ευρωπαϊκού συμβουλίου, Χέρμαν Ρομπάι να επεξεργασθεί τις αλλαγές στη συνθήκη της Λισαβόνας, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να επιτευχθεί συμφωνία στη σύνοδο κορυφής του Δεκεμβρίου.

Αρχικώς η Γαλλία και η Γερμανία αντιμετωπίσθηκαν με επιφυλακτικότητα από τις υπόλοιπες χώρες, όταν έθεσαν ζήτημα αλλαγής της συνθήκης. Οι περισσότεροι ηγέτες εξέφρασαν αντιρρήσεις για τις αλλαγές που πρότειναν Βερολίνο και Παρίσι, σε μία συνθήκη στην οποία κατέληξαν μετά από οκτώ χρόνια διαπραγματεύσεων και έγινε νόμος μόλις πριν από δέκα μήνες. Ωστόσο στη συνέχεια οι ηγέτες αποδέχτηκαν, κάποιες φορές με επιφυλάξεις, τις μικρές αλλαγές που χρειάζονται για να προστατευθεί το Ευρώ. Η Βρετανία, πάντως, έθεσε ως όρο να περιοριστούν οι δαπάνες της ΕΕ και η Πολωνία συνέδεσε την υποστήριξή της με μια συμφωνία για τη μεταρρύθμιση στο συνταξιοδοτικό.

Νέο εγχειρίδιο του δρα Χρ. Χριστοδούλου

Προτάσεις για το Περιουσιακό

Κυλοφόρησε το νέο βιβλίο του δρα Χριστοδούλου Κ. Χριστοδούλου, πρώην Υπουργό Οικονομικών και Εσωτερικών και τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, με τίτλο «Χειρισμοί και Προτάσεις για το Περιουσιακό στις Διεξαγόμενες Συνομιλίες».

Πρόκειται για ένα μικρού μεγέθους εγχειρίδιο 45 σελίδων, το οποίο παρουσιάζει συνοπτικά και αναλύει περιεκτικά το περιεχόμενο των προτάσεων που υπέβαλαν ο κ. Δημήτρης Χριστόφιας, από μέρους της δικής μας πλευράς, και ο κ. Ντερβίς Έρογλου, από μέρους της τουρκοκυπριακής πλευράς, για την περιουσιακή πτυχή του κυπριακού προβλήματος. Απλά, κατανοητά και αντικειμενικά. Και, όπως πάντα, με τόλμη και παρορμσία. Χωρίς συγκαλύψεις ή περιστροφές.

Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά στον Πρόλογό του ο συγγραφέας του εγχειριδίου «Δυστυχώς, μια αντικειμενική εξέταση των προνοιών των προτάσεων της πλευράς μας, σε συνάρτηση με την εξευτελιστική περιεχόμενο των προτά-

σεων της τουρκοκυπριακής πλευράς, αποδεικνύει και πάλι την πλάνη και τον ερασιτεχνισμό των δικών μας διαπραγματευτών. Άλλα και την προδιαγραφή των χειριστών που θα επακολουθήσουν. Γιατί οι προτάσεις της δικής μας πλευράς φαλκιδεύουν το στοιχειώδες ανθρώπινο δικαίωμα της ιδιοκτησίας και διανοίγουν το δρόμο για ρυθμίσεις, που εκθεμελώνουν αρχές και πλήγτουν πανανθρώπινες αξίες.

Ενώ, ταυτόχρονα, οι προτάσεις της τουρκοκυπριακής πλευράς συνιστούν μνημείο αλαζονείας και εξευτελισμού και της αξιοπρέπειας και της κοινής λογικής. Και ισοδυναμούν με ιταμή πρόκληση για άνευ όρων παράδοσή μας. Είναι και αυτή η έκδοση μια εκπλήρωση στοιχειώδους καθήκοντος προς το λαό μας. Τον ταλαιπώρο, αδικημένο και παραγνωρισμένο. Και πάντα απληροφόρητο».

Το εγχειρίδιο διατίθεται στα βιβλιοπωλεία στην Τιμή του ενός ευρώ. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν επίσης να αποτελούνται στο τηλέφωνο 22873400.

Τι εξελίξεις δρομολόγησε η τριμερής της Νέας Υόρκης

Κυπριακό: η ώρα της αλήθειας

- ✓ Θα ήταν πολύ διαφορετικό αν οι ηγέτες, αντί της μυστικοπάθειας και της επιδίωξης ισορροπών μεταξύ υποτιθέμενων πολιτικών συμμάχων και αντιπολιτευομένων, καθιστούσαν την κοινωνία συμμέτοχο στην προσπάθεια εξεύρεσης της καλύτερης δυνατής λύσης.

Δεν πρόκειται, ακόμη μια φορά, να μιλήσουμε για «κρίσιμη καμπάνη στο Κυπριακό» και τα συναφή. Έχουν ειπωθεί τόσες φορές αυτά, έχουν καλλιεργηθεί τόσες προσδοκίες και μετά... τίποτα. Ήρεμα και απλά, τώρα, απλώς θα καταγράψουμε πού βρισκόμαστε και προς τα πού φαίνεται ότι βαδίζουμε μετά τη συζήτηση που είχαν στην έδρα του ΟΗΕ ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού και οι ηγέτες των δύο κυπριακών κοινοπτέρων.

Του
Ανδρέα
Αναστασίου

Ας κάνουμε, λοιπόν, μια μικρή σημειολογική ανάλυση μερικών φράσεων των πρωταγωνιστών της συνάντησης, οι οποίες συνθέτουν μια πολύ καθαρή εικόνα της κατάστασης.

1. Ο Μπαν είπε ότι συζητήθηκαν όλα τα κεφάλαια των διαπραγματεύσεων: Διακυβέρνηση και Κατανομή Εξουσιών, Οικονομία, Ευρωπαϊκή Ένωση, Περιουσιακό, Εδαφικό, Ασφάλεια.

• Άρα ο ΓΓ ζήτησε να ακούσει τις κατ' αρχήν θέσεις και προτάσεις των δύο πλευρών σε όλα τα κεφάλαια του Κυπριακού. Προφανώς για να εκτιμήσει πού βρίσκονται οι σοβαρότερες διαφωνίες και πώση απόσταση τις χωρίζει.

2. Ο Έρογλου επιβεβαίωσε ότι και στα έξι κεφάλαια υπάρχουν «σημεία εμπλοκής».

• Διευκρίνισε, όμως, ότι θα συζητήσει εντατικά με τον Χριστόφια, με στόχο να ξεπερασθούν οι «σοβαρές διαφωνίες» (όπως ανέφερε ο Μπαν) και μάλιστα πριν από την επόμενη τριμερή συνάντηση του Γενάρη. Προφανώς αυτό ήταν αίτημα του ΓΓ, ο οποίος γίνεται κατανοητό πως κατέστησε σαφές ότι πολλά θα κριθούν από την αξιολόγηση που θα κάνει στη Γενεύη, σχετικά με την πρόοδο που οι δύο πλευρές θα έχουν επιτύχει.

3. Ο Μπαν δήλωσε πως στην επίσκεψή του

- ✓ Αν θεωρούμε ότι μπορούμε να βασισθούμε στη διαμεσολάβηση του ΟΗΕ, και αφού μόνι μας δεν καταφέρνουμε να καταλήξουμε σε συμφωνία, θα έπρεπε να θέλουμε ένα κατά τεκμήριο ουδέτερο μέρος να διευθετήσει, κατά την κρίση του ισορροπημένα, τα σημεία στα οποία δεν έχουν προκύψει συγκλίσεις.

στην Κύπρο είχε διαπιστώσει πρόοδο και προσδοκίες διευθέτησης, στοιχεία που κατόπιν διαπίστωσε ότι είχαν χαθεί.

• Το σχόλιο αυτό μπορεί να αποτελεί αιχμή κατά του Έρογλου, αφού η προηγούμενη πρόοδος μπορεί να συνδυασθεί με τον Ταλάτ, ενώ η μετέπειτα στασιμότητα με τον τωρινό διαπραγματευτή της τουρκοκυπριακής κοινόπτητας. Το γεγονός ότι ο Έρογλου ήταν άτυχος να πέσει πάνω στο πιο δύσκολο κεφάλαιο, το περιουσιακό, δεν αποτελεί σοβαρό ελαφρυντικό, καθώς δουλειά των διαπραγματευτών είναι είτε να βρίσκουν τρόπους απεμπλοκής από τα δύσκολα είτε να βάζουν προσωρινά τα δύσκολα στην άκρη και να συνεχίζουν με κάτι πιο εύκολο ώστε να μη χάνεται η δυναμική και η αίσθηση της προόδου.

4. Κατέστη σαφές από τον Μπαν ότι μετά και τη συνάντηση της Γενεύης «τα Ηνωμένα Έθνη

θα καθορίσουν τα δικά τους επόμενα βήματα». Ο Έρογλου το έκανε ακόμη πιο σαφές: «Τον Ιανουάριο θα μάθουμε αν ο ΓΓ θα συνεχίσει την προσφορά των καλών υπηρεσιών του ή όχι».

• Υπάρχει η αίσθηση (όχι αδίκως) ότι τα Ηνωμένα Έθνη έχουν ξοδέψει πολλή ενέργεια, ενώ αξιωματούχοι του (περιλαμβανομένων Γενικών Γραμματέων) έχουν επικριθεί σφόδρα από τους Κυπρίους, σχετικά με την -κατόπιν κυπριακών αιτήσεων- εμπλοκή τους στο Κυπριακό. Ο Μπαν φαίνεται ότι έχει διδαχθεί από τα παθήματα των προκατόχων του και δεν σκοπεύει ούτε να ρεζίλευτεί ούτε να αφήσει το κύρος του να πληγεί ασχολούμενος με μια υπόθεση, αν οι αμέσως ενδιαφερόμενοι δεν δείξουν ότι επιθυμούν ειλικρινά να την διευθετήσουν και μάλιστα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

5. «Ο λαός της Κύπρου και η διεθνής κοινότητα επιθυμούν μια λύση, όχι ατέρμονες συζητήσεις» είπε ο Μπαν.

• Διαχώρισε, έτσι, το λαό της Κύπρου από την πολιτική ηγεσία του. Γι' αυτό και κάλεσε τις δύο πλευρές (δηλαδή τις ηγεσίες) «να αναλάβουν τις ευθύνες τους». Πιο διπλωματικά δεν μπορούσε να πει ότι ο λαός της Κύπρου και η διεθνής κοινότητα παραμένουν δέσμοι μιας εκκρεμότητας, η οποία μπορούσε -κατά την εκτίμησή του- να έχει διευθετηθεί, αν οι ηγεσίες

ήταν πιο ειλικρινείς και καλόπιστες ή τέλος πάντων είχαν «αναλάβει τις ευθύνες τους».

6. Οι τρεις συνομιλητές συμφώνησαν «να θεσπίσουν ένα πρακτικό σχέδιο για να ξεπεράσουν τα σημεία διαφωνίας».

• Με το να συζητούν θεωρητικά και πεισματικά να υπερασπίζονται «θέσεις αρχής», νομικισμούς και αυθαίρετες παραδοχές, που δεν πρόκειται να συναντηθούν πουθενά, είναι προφανές ότι οι δύο πλευρές δεν πρόκειται ποτέ να καταλήξουν σε «συμφωνημένη λύση». Το «πρακτικό σχέδιο» (το οποίο ήδη τρομάζει όσους στην πραγματικότητα απεχθάνονται την ιδέα μιας συμβιβαστικής λύσης) καλεί τους διαπραγματευτές είτε να αναζητήσουν συμβιβασμούς είτε να παραδεχθούν αδιέξοδο. Άλλη επιλογή δεν υπάρχει.

7. «Οι δύο ηγέτες εξέφρασαν τη δέσμευσή τους να εργαστούν μαζί, ως εταίροι (αναφέρει η δήλωση Μπαν). Το να προβάλλονται θετικά μηνύματα είναι ζωτικής σημασίας, προκειμένου οποιαδήποτε συμφωνία να την εμπιστευθεί και να την υιοθετήσει το αντίστοιχο κοινό σ δημοψηφίσματα».

• Θετικές «νότες». Ας δούμε, όμως, αν θα τηρηθούν αυτές οι δεσμεύσεις από τους ηγέτες. Φυσικά και δεν είναι δύνατό να συζητείς για «συμφωνημένη» διευθέτηση, ενώ διαρκώς επικρίνεις δημόσια τον συνομιλητή σου και ενώ προσφίλης σου έκφραση είναι ο «οδυνηρός συμβιβασμός» και όχι ο «έντιμος συμβιβασμός». Πώς θα κληθεί ο λαός να υπερψηφίσει ένα σχέδιο λύσης, αν αισθάνεται ότι οι ηγέτες του το αποδέχθηκαν με το ζόρι; Και βέβαια, θα ήταν πολύ διαφορετικό αν οι ηγέτες (αντί της μυστικοπάθειας και της επιδιώξης ισορροπιών μεταξύ υποτιθέμενων πολιτικών συμμάχων και αντιπολιτευόμενων) καθιστούσαν την κοινωνία συμμέτοχο στην προσπάθεια εξεύρεσης της καλύτερης δυνατής λύσης.

8. «Συμφωνήσαμε να συναντηθούμε ξανά στο τέλος Ιανουαρίου, του χρόνου, στη Γενεύη (δήλωσε ο ΓΓ). Στο μεταξύ, οι ηγέτες θα προσδιορίσουν τις περαιτέρω συγκλίσεις και τα βασικά θέματα που πρέπει ακόμη να επιλυθούν σε όλα τα κεφάλαια».

• Είναι προφανές ότι το τρέχον δίμηνο οι δύο ηγέτες δεν θα πάνε... διακοπές ούτε θα «παίζουν τις κουμπάρες», για να ξανασυναντήσουν τον ΓΓ το Γενάρη χωρίς να έχουν τίποτα ουσιαστικά νέο να του πουν. Ο Μπαν Κι-μουν δεν φαίνεται να έχει καμία αντίρρηση σε «λύση κυπριακής ιδιοκτησίας». Σε αυτό, όμως, που σίγουρα έχει αντίρρηση είναι να συνεχίσει να ασχολείται με ένα πρόβλημα, το οποίο οι αμέσως εμπλεκόμενοι δεν ενδιαφέρονται πραγμα-

ticά ή αν ο διεθνής οργανισμός είναι εχθρική δύναμη (ή αν, εν πάσῃ περιπτώσει, έχουμε κάποιον καλύτερο τρόπο να φθάσουμε σε λύση), ας του ζητήσουμε να αποχωρήσει και να μας αφήσει ήσυχους. Φαίνεται ότι θα το κάνει μάλλον ευχαρίστως. Η δήλωση του Μπαν Κι-μουν αυτό έδειχνε.

τικά να λύσουν ή πάντως όχι στη βάση πάνω στην οποία ισχυρίζονται ότι συζητούν εδώ και δεκαετίες. Σε άλλα μέρη της Γης ο κόσμος σκοτώνεται, πεθαίνει από την πείνα, τη δίψα ή το AIDS. Σε άλλα μέρη της Γης η φτώχεια, η βία και η ανασφάλεια βασιλεύουν. Ο ΟΗΕ, ο Γενικός Γραμματέας και το προσωπικό του έχουν δουλειά να κάνουν και δεν θα βρίσκουν για πολύ καιρό ακόμη λόγο να εμπαιχούνται και να επικρίνονται από αυτούς οι οποίοι τους κάλεσαν να τους βοηθήσουν.

9. «Ερχόμουν στη Νέα Υόρκη βομβαρδισμένος από ένα σωρό εικασίες και από πολλή καταστροφολογία (δήλωσε ο Χριστόφιας) και φεύγω πολύ ικανοποιημένος από το αποτέλεσμα της συνάντησης. Δεν υπάρχει απειλή από οποιδήποτε, δεν υπάρχει οποιαδήποτε πρόθεση από τον ΓΓ να ασκήσει πιέσεις. Το ανακοινωθέν του είναι ξεκάθαρο».

• Η ελληνοκυπριακή πλευρά από τη μια επικαλείται τον ΟΗΕ και ζητά τη βοήθειά του, ενώ από την άλλη (σημαντικό μέρος της πολιτικής ηγεσίας και των ΜΜΕ, που επηρεάζουν την κοινή γνώμη) αμφισβήτει τις προθέσεις των ανθρώπων του διεθνούς οργανισμού, έχει καλλιεργήσει ένα φοβικό σύνδρομο περί μιας δήθεν παγκόσμιας αντι-ελληνοκυπριακής συνωμοσίας και (αντιτιθέμενες αυτές οι δυνάμεις σε οποιαδήποτε πρωτοβουλία θα μπορούσε να οδηγήσει σε έντιμο συμβιβασμό και απεμπλοκή των πραγμάτων) τορπιλίζουν κάθε δυνατότητα λύσης στην κατεύθυνση της επανένωσης και της φιλικής συνύπαρξης των δύο κοινοτήτων, με σεβασμό στα συλλογικά δικαιώματα που και οι δύο έχουν.

10. «Και 100 συναντήσεις να καθορίσει ο ΓΓ, θα είμαι παρών (είπε επίσης ο Χριστόφιας). Θέλω αυτό να το εμπεδώσουμε. Θα αρνηθούμε στον ΓΓ συνάντηση; Ξέρω πολύ καλά τι δημιεύθη στο τέλος της συνάντησης, γι' αυτό λέω αυτά που λέω».

• Πρέπει να γίνει σαφές ποιος είναι ο ρόλος του ΟΗΕ και ποια θα είναι η αντιμετώπιση του από εμάς. Αν θεωρούμε ότι μπορούμε να βασισθούμε στη διαμεσολάβηση του ΟΗΕ, και αφού μόνοι μας δεν καταφέρνουμε να καταλήξουμε σε συμφωνία, θα έπρεπε να θέλουμε ένα κατά τεκμήριο ουδέτερο μέρος (διαδραματίζοντας ακριβώς το ρόλο που η παγκόσμια κοινότητα του έχει αναθέσει) να διευθετήσει, κατά την κρίση του ισορροπημένα, τα σημεία στα οποία δεν έχουν προκύψει συγκλίσεις. Αν πάλι θεωρούμε ότι ο διεθνής οργανισμός είναι εχθρική δύναμη (ή αν, εν πάσῃ περιπτώσει, έχουμε κάποιον καλύτερο τρόπο να φθάσουμε σε λύση), ας του ζητήσουμε να αποχωρήσει και να μας αφήσει ήσυχους. Θα το κάνει μάλλον ευχαρίστως. Η δήλωση του Μπαν Κι-μουν πιστεύω ότι το καθιστούσε σαφές αυτό.

Συμπέρασμα; Ή τα βρίσκετε ή γεια σας! Μετά το «γεια σας», όμως, η ζωή συνεχίζεται: για την Τουρκία προς την ΕΕ, για τους Τουρκούπριους προς κάποιας μορφής αναγνώριση, για την Κυπριακή Δημοκρατία να γεμίζει Τουρκοκύπριους πολίτες της, για το βορρά να γεμίζει εποίκους. Αν μας βολεύουν η διαιώνιση της «Πράσινης Γραμμής» και τα σύνορα με την Τουρκία στη γωνία των οδών Λήδρας και Ερμού της Παλιάς Λευκωσίας, τότε με γεια μας με χαρά μας. Αν, όμως, δεν μας βολεύουν, τότε ούτε ο ΟΗΕ θα μας φοβίζει, ούτε ο Μπαν, ούτε ο Ντάουνερ, ούτε ενδεχόμενη αλλαγή της διαδικασίας, ούτε η πολυμερής διάσκεψη, ούτε το χρονοδιάγραμμα, ούτε η επιδιαιτησία, ούτε οι αμοιβαίοι συμβιβασμοί.

Εν κατακλείδι, δύο πράγματα εύχομαι:

- Ο Χριστόφιας να βρει το θάρρος να προωθήσει δυναμικά, μέσα στην κοινωνία, αυτό για το οποίο τον ψήφισε ο κόσμος (ενώ οι δυνάμεις της συμφιλίωσης θα κάνουν το ίδιο και στην άλλη πλευρά)
- Όλοι οι Κύπριοι πολιτικοί (στις δύο πλευρές) να βρουν το θάρρος να δηλώσουν δημόσια (όχι «άλλα λόγια ν' αγαπιόμαστε», αλλά) ποιο στ' αλήθεια είναι το όραμά τους για το αύριο της χώρας τους. Και ας αφήσουν μετά τον κόσμο να διαλέξει.

Το πρώτο επιλέγω να παραμείνω αφελής και να το ελπίζω ακόμη. Το δεύτερο μπορεί να το εύχομαι, αλλά τόσο αφελής ώστε να το προσδοκώ κιόλας δεν είμαι...

Συνέντευξη

Δημήτρος Συλλούρης, Πρόεδρος ΕΥΡΩΚΟ Γιατί όχι λύση με συντακτική συνέλευση όλων των Κυπρίων;

✓ «Το Ευρωπαϊκό Κόμμα όχι μόνο δεν αντιμετωπίζει προβλήματα αλλά βρίσκεται σε πλήρη διάταξη εν όψει των βουλευτικών του Μαΐου. Η τελευταία μας συνδιάσκεψη έδωσε την πραγματική εικόνα του κόμματος και απέδειξε ότι όλες οι φήμες και οι πληροφορίες για προβλήματα δεν ευσταθούν.»

• **Επιμέλεια: Αθανάσιος Αλιστρατλής**

Ο συνομιλητής μας, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κόμματος κ. Δημήτρης Συλλούρης, έχει επανειλημμένως σχολιάσει ότι το μοντέλο της Διζωνικής Δικοιονοτικής Ομοσπονδίας δεν λαμβάνει υπόψη την ευρωπαϊκή ιδιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αντιπροτείνει την «Ευρωπαϊκή Λύση» του Κυπριακού, η οποία -από την άλλη πλευρά- αντιμετωπίζει κριτική του τύπου ότι είναι αόριστη, μη εφαρμόσιμη ή έστω όχι η πιο τακτική για τις σημερινές περιστάσεις στην Κύπρο. Με αποσαφηνίσεις επ' αυτού, λοιπόν, θελήσαμε να ξεκινήσει η συζήτησή μας.

EP: Τι σημαίνει με απλά λόγια Ευρωπαϊκή Λύση;

ΑΠ: Η ευρωπαϊκή λύση είναι μια συγκροτημένη στρατηγική για το κυπριακό η οποία προβλέπει ότι παράλληλα με τον ΟΗΕ, πρέπει ως ισότιμο μέλος της ΕΕ να αξιοποιήσουμε τους θεσμούς και τα όργανα της Ένωσης. Μέσω των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχει δυνατότητα για δημιουργία πιέσεων που θα φέρουν πολιτικό κόστος στην Τουρκία, ώστε να εγκαταλείψει την αδιαλλαξία της. Άλλα ταυτόχρονα να αξιοποιηθούν οι θεσμοί ώστε καταλυτικά να επηρεάσουν θέματα που αφορούν το Κυπριακό.

Εμείς, επίσης, θεωρούμε μεγάλη ευκαιρία την ανάληψη της Προεδρίας από την Κύπρο το δεύτερο εξάμηνο του 2012, οπότε η Κύπρος, θα αποτελέσει το κέντρο λήψης αποφάσεων και διοίκησης της ΕΕ. Η ευρωπαϊκή λύση προβλέπει ακόμα ότι το ευρωπαϊκό κεκτημένο μπορεί να γίνει κοινή βάση διαπραγμάτευσης και καταλύτης της λύσης και να προσφέρει υπό-

βαθρο προτάσεων, ιδεών και καλών εφαρμογών για το Κυπριακό. Ως εκ τούτου η ευρωπαϊκή λύση θα εδράζεται στο Κεκτημένο και τους μηχανισμούς ασφάλειας και λειτουργίας της ΕΕ και θα έχει ως εγγύηση τον δημοκρατικό της χαρακτήρα και τις αρχές που είναι θεμελιώμενή η ΕΕ. Ως τέτοια η ευρωπαϊκή λύση μπορεί να είναι αποδεκτή και βιώσιμη γιατί θα είναι δικαιη και λειτουργική, γιατί θα ενώνει και δε θα διχοτομεί την Κύπρο. Γιατί θα επιτρέπει στους Τουρκοκύπριους και τους Ελληνο-

✓ «Οι αρχές της ΕΕ έχουν ενσωματωθεί στη λειτουργία των 26 κρατών εταίρων μας και διέπουν τη ζωή μισού δισεκατομμυρίου ανθρώπων. Αυτές οι αρχές μπορούν να γίνουν το θεμέλιο για να κτίσουμε στην Κύπρο μια λειτουργική, ευημερούσα, ασφαλή πολιτεία.»

κύπριους να ζουν μαζί υπό καθεστώς πλήρους ισονομίας και ισοπολιτείας ως πολίτες της ΕΕ.

Στην πράξη, γιατί δεν είμαστε στο στάδιο της θεωρητικής συζήτησης, η προσέγγιση του Δημήτρη Χριστόφια στη βάση ΔΔΟ οδήγησε στην εκ περιτροπής προεδρία, στην παραμονή εποίκων και ουσιαστικά στην εξουδετέρωση του δικαιώματος ιδιοκτησίας. Όλα αυτά εξουδετερώνουν κάθε Ευρωπαϊκή Αρχή.

EP: Οι αρχές και οι αξίες της ΕΕ μπορούν να καθορίσουν όλες τις πτυχές της λύσης, όπως π.χ. το σύστημα διακυβέρνησης;

ΑΠ: Οι αρχές και οι αξίες της ΕΕ έχουν ενσωματωθεί στη λειτουργία των 26 κρατών εταίρων μας και διέπουν τη ζωή σχεδόν μισού δισεκατομμυρίου ανθρώπων. Επομένως αυτές οι αρχές και αξίες μπορούν να γίνουν το θεμέλιο για να κτίσουμε και στην Κύπρο μια λειτουργική, ευημερούσα και ασφαλή πολιτεία. Για να γίνει αυτό πρέπει να εγκαταλειφθούν

Συνέντευξη

λογικές για αποδοχή ρατσιστικών και φυλετικών διαχωρισμών, που θα διαιωνίσουν το κυπριακό αντί να το λύσουν. Η λύση πρέπει να εδράζεται πάνω στη μετεξέλιξη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επομένως πρέπει να βρεθούν τρόποι και μέσα για να προσαρμοστούν οι υπάρχοντες θεσμοί και το κυπριακό δίκαιο, αφού βέβαια ληφθεί υπ' όψιν η βούληση του λαού στο σύνολο του. Σχετικά με τη διακυβέρνηση που ρωτάτε, προσωπικά δεν θα απέρριπτα μια δημοκρατική διαδικασία αυτόνομης σύνταξης Συντάγματος, η οποία θα επέτρεπε στο λαό της Κύπρου να αποφασίσει από μόνος του, να ξεπεράσει το παρόν αδιέξοδο και να ανακαλύψει μέσα και μέτρα τα οποία τελικά θα οδηγήσουν σε επανασύνδεση και συμφιλίωση σύμφωνη με τις θεμελιώδεις αρχές και αξίες της ΕΕ. Η Συντακτική Συνέλευση ως όργανο δημοκρατικής συντακτικής εξουσίας έχει ήδη χρησιμοποιηθεί με επιτυχία σε πολλές χώρες.

ΕΡ: Μπορεί να γίνει αποδεκτή μια λύση του κυπριακού που περιορίζει το ατομικό δικαίωμα της ιδιοκτησίας, υπό το σκεπτικό ότι έτσι εξυπηρετείται το γενικότερο συμφέρον;

ΑΠ: Αδυνατώ να αντιληφθώ και να αποδεχτώ ότι με τον περιορισμό των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του λαού μας μπορούμε να εξυπηρετήσουμε το γενικότερο συμφέρον. Πιστεύω ακράδαντα ότι για να αντέξει η λύση στον χρόνο δεν θα πρέπει να περιορίζονται τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των πολιτών. Ο Νέλσον Μαντέλα έμεινε 27 χρόνια στη φυλακή αλλά δεν αποδέχθηκε ποτέ τον περιορισμό των δικαιωμάτων του λαού του και τον εδαφικό και φυλετικό διαχωρισμό της χώρας του.

✓ «Θεωρούμε μεγάλη ευκαιρία την ανάληψη της Προεδρίας το δεύτερο εξάμηνο του 2012, οπότε η Κύπρος θα αποτελέσει κέντρο λήψης αποφάσεων και διοίκησης της ΕΕ.»

ΕΡ: Πώς σχολιάζετε το γεγονός ότι το κυπριακό έπαφε να παρουσιάζεται στο διεθνή χώρο ως πρόβλημα εισβολής και κατοχής;

ΑΠ: Ένα από τα μεγάλα πολιτικά λάθη του Προέδρου Χριστόφια στο κυπριακό, είναι που δέχτηκε την επικίνδυνη προσέγγιση, για δήθεν λύση των Κυπρίων για τους Κυπρίους. Η θεωρία αυτή έχει αθωώσει την Τουρκία από τις μεγάλες ευθύνες της στο κυπριακό και την έχει μετατρέψει σε καταλύτη της λύσης. Το Κυπριακό έχει υποβαθμιστεί από πρόβλημα εισβολής και κατοχής σε δικοιονοτική διαφορά. Η Άγκυρα προτάσσοντας τη θεωρία αυτή ως άλλοθι, κατάφερε να περάσει αλώβητη και χωρίς κυρώσεις την αξιολόγηση του περασμένου Δεκεμβρίου από την ΕΕ και σήμερα ούτε πιέζεται ούτε καταγγέλλεται για τις ευθύνες και τα εγκλήματα της στην Κύπρο. Ακόμα, το κατοχικό καθεστώς με εφαλτήριο τη θεωρία της λύσης των Κυπρίων για τους Κύπριους, έχει καταφέρει να αναβαθμίσει επικίνδυνα το φευδοκράτος και τους λεγόμενους θεσμούς του.

ΕΡ: Λίγο μετά την ίδρυσή του τον Ιούλιο του 2005, πολλοί θεωρούσαν το κόρμα σας ότι θα είχε ημερομηνία λήξης και ότι οι συνιστώσες που το δημιούργησαν θα επέστρεφαν στις βάσεις τους. Πώς το σχολιάζετε;

Συνέντευξη

ΑΠ: Το Ευρωπαϊκό Κόμμα με την ίδρυσή του κάλυψε ένα σημαντικό κενό γιατί η κοινωνία μας είχε ανάγκη από μια νέα σύγχρονη πολιτική παράταξη, που θα βάζει την Κύπρο και το συλλογικό συμφέρον του λαού μας πάνω από όλα. Στα πέντε χρόνια της πολιτικής μας πορείας, νιώσαμε την περιφρόνηση αυτών που τους χαλάσαμε τα σχέδια αλλά νιώσαμε και την αγάπη αυτών που πίστεψαν σε μας. Πολλοί, όπως λέτε, αφισθήτησαν το εγχείρημα μας. Όμως, ήταν πιο πολλοί αυτοί που αγκάλιασαν και εμπιστεύτηκαν το Ευρωπαϊκό Κόμμα και το ανέβασαν στη θέση που είναι σήμερα. Εμείς απλά κάναμε το καθήκον μας με καθαρό έντιμο και ειλικρινή πολιτικό λόγο, με απλή γλώσσα χωρίς συνθήματα και ψευδοδιλλήματα. Με επιχειρήματα αλλά και με θήσος, με σιγουριά και με χαμηλούς τόνους. Εμείς ήρθαμε και θα μείνουμε γιατί πλέον οι πολίτες αποδέχονται ότι το Ευρωπαϊκό Κόμμα είναι η ισχυρή δύναμη ελπίδας για αλλαγή στο τόπο μας.

ΕΡ: Πως σχολίαζετε τις πληροφορίες ότι το Ευρωπαϊκό Κόμμα αντιμετωπίζει εσωτερικά προβλήματα σχετικά με τη στόχευση του κόμματος και τις βασικές αρχές λύσης του κυπριακού;

ΑΠ: Την περίοδο της αγγλοκρατίας οι Βρετανοί είχαν στρατολογήσει το σώμα των ψιθυριστών γιατί κατάλαβαν ότι στους Κύπριους αρέσει ιδιαίτερα το κουτσομπολί. Οι ψιθυρι-

φοφόρους και στη σύντομη πολιτική μας πορεία έχουμε καταφέρει να κεφαλαιοποιήσουμε ένα σημαντικό ποσοστό που θα αποτελέσει εφαλτήριο για να κτίσουμε μια μεγάλη εκλογική νίκη τον ερχόμενο Μάιο. Σας θυμίζω ότι τον Ιανουάριο του 2006 πριν από τις προηγούμενες εκλογές οι δημοσκοπήσεις έδιναν στο Ευρωπαϊκό Κόμμα ποσοστό μόλις 1%. Εμείς όμως βλέπαμε την αποδοχή του κόσμου στην επαφή μαζί του και ξέραμε ότι η δύναμη μας είναι μεγαλύτερη. Σήμερα εντοπίζουμε πολύ μεγαλύτερη αποδοχή στις συναντήσεις και τις περιοδείες μας και αυτό μας γεμίζει με βεβαιότητα ότι ο λαός μας αναγνωρίζει ότι είμαστε ελπιδοφόρα δύναμη και το καινούργιο που έχει ανάγκη ο τόπο μας. Εξ άλλου το Ευρωπαϊκό Κόμμα θα μείνει στην πολιτική ιστορία της Κύπρου, ως το μόνο κόμμα που εξασφάλισε από την πρώτη του εκλογική συμμετοχή, ψηλό ποσοστό ζήτησεν και πολυπρόσωπη κοινοβουλευτική παρουσία.

ΕΡ: Δηλώσατε αισιόδοξος για τα αποτελέσματα του Ευρωπαϊκού Κόμματος στις βουλευτικές εκλογές. Πού στηρίζετε την αισιόδοξία σας, δεδομένων των δημοσκοπήσεων που «δίνουν» μικρά ποσοστά στο κόμμα σας;

ΑΠ: Όλες οι δημοσκοπήσεις δίνουν στο Ευρωπαϊκό Κόμμα ένα σεβαστό ποσοστό πράγμα που φανερώνει ότι το κόμμα μας έχει πια καθιερωθεί στη συνείδηση του Κύπριου ψη-

φοφόρου και στη σύντομη πολιτική μας πορεία έχουμε καταφέρει να κεφαλαιοποιήσουμε ένα σημαντικό ποσοστό που θα αποτελέσει εφαλτήριο για να κτίσουμε μια μεγάλη εκλογική νίκη τον ερχόμενο Μάιο. Σας θυμίζω ότι τον Ιανουάριο του 2006 πριν από τις προηγούμενες εκλογές οι δημοσκοπήσεις έδιναν στο Ευρωπαϊκό Κόμμα ποσοστό μόλις 1%. Εμείς όμως βλέπαμε την αποδοχή του κόσμου στην επαφή μαζί του και ξέραμε ότι η δύναμη μας είναι μεγαλύτερη. Σήμερα εντοπίζουμε πολύ μεγαλύτερη αποδοχή στις συναντήσεις και τις περιοδείες μας και αυτό μας γεμίζει με βεβαιότητα ότι ο λαός μας αναγνωρίζει ότι είμαστε ελπιδοφόρα δύναμη και το καινούργιο που έχει ανάγκη ο τόπο μας. Εξ άλλου το Ευρωπαϊκό Κόμμα θα μείνει στην πολιτική ιστορία της Κύπρου, ως το μόνο κόμμα που εξασφάλισε από την πρώτη του εκλογική συμμετοχή, ψηλό ποσοστό ζήτησεν και πολυπρόσωπη κοινοβουλευτική παρουσία.

ΕΡ: Τι θα απαντούσατε αν θα δεχόσασταν πρόταση συνεργασίας μεταξύ ΔΗΣΥ και Ευρωπαϊκού Κόμματος;

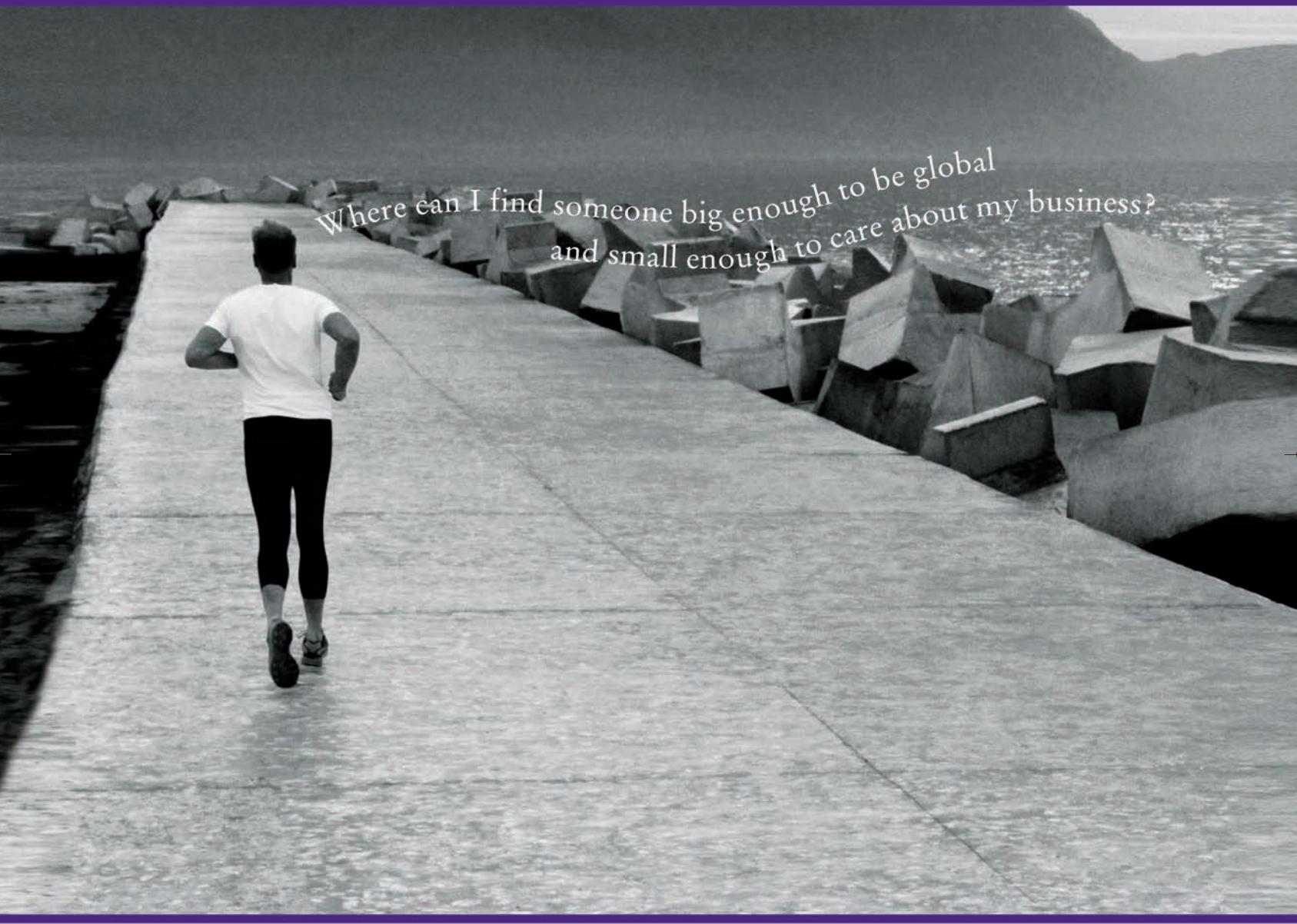
ΑΠ: Είμαστε έτοιμοι να συνεργαστούμε με όλους αρκεί αυτή η συνεργασία να παράγει αποτέλεσμα για το καλό του λαού μας. Ειδικά με τον ΔΗΣΥ έχουμε συνεργαστεί αρκετές φορές στη Βουλή. Εξ άλλου ο ΔΗΣΥ είναι το κόμμα στο οποίο ανδρώθηκα πολιτικά και αυτό δεν το ξεχνώ. Σας θυμίζω τη συνεργασία των δύο κομμάτων στο θέμα της Eurocypria που είναι και επίκαιρο. Είμαστε ανοιχτοί για συνεργασίες που θα υπηρετούν το συλλογικό συμφέρον.

ΕΡ: Αποδέχεστε τον χαρακτηρισμό του «απορρίπτοκού»;

ΑΠ: Προσωπικά αυτού του είδους οι υβριστικοί χαρακτηρισμοί με βρίσκουν αντίθετο από όπου και αν προέρχονται. Εγώ μπορεί να διαφωνώ πολιτικά με τους πολιτικούς μου αντιπάλους αλλά θεωρώ ότι όλοι μας αγαπούμε την πατρίδα και νοιαζόμαστε για τον λαό μας. Δεν αποδέχομαι τον χαρακτηρισμό έτσι όπως εκφράζεται, γιατί εμείς στο Ευρωπαϊκό Κόμμα δεν απορρίπτουμε τη λύση του κυπριακού. Αντίθετα θέλουμε λύση και έχουμε πρόταση. Αυτό που απορρίπτουμε είναι μια κακή δοτή λύση, που συγκρούεται με τις αρχές, τις αξίες και τους θεσμούς της ΕΕ, που δεν μπορεί να οδηγήσει στην επίτευξη μιας βιώσιμης και λειτουργικής πολιτείας, που δεν θα ακυρώσει την κατοχή και δεν θα ανατρέψει τη διαίρεση και θα περιορίσει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες μας και θα μας αναγκάσει να ζήσουμε σε καθεστώς φυλετικών και ρατσιστικών διαχωρισμών.

Big decisions follow you around.

Where can I find someone big enough to be global
and small enough to care about my business?

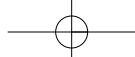
The big decisions you have to make are often difficult, finely balanced and ever present. Grant Thornton has the global reach and personal touch to help you find the right answers. To explore how we can help with your big decisions, please visit:

www.gtcyprus.com

Grant Thornton

Audit • Tax • Advisory

Συνέντευξη

Σταύρος Ευαγόρου, Εκπρόσωπος Τύπου ΑΚΕΛ

Να συμβάλουν και αυτοί που έχουν πολλά

- ✓ **Η κυπριακή οικονομία έχει ήδη εισέλθει σε τροχιά ανάκαμψης. Κάποιοι, όμως, επιμένουν να την περιγράφουν με τα πιο μελανά χρώματα. Και είναι αυτοί που μπορεί να δημιουργήσουν πρόβλημα αρνητικών εντυπώσεων σε ξένους.**

Στο δημόσιο διάλογο για την αντιμετώπιση του ελλείμματος έχουν προταθεί δύο γραμμές «πλεύσης»: μία με έμφαση στην εξοικονόμηση πόρων από το κρατικό μισθολόγιο και μία με εξασφάλιση επί πλέον πόρων από τη φορολογία στα επιχειρηματικά κέρδη. Δεδομένης της μη ύπαρξης μονοκομματικής πλειοψηφίας στη Βουλή των Αντιπροσώπων, η οποία θα κληθεί να ψηφίσει τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2011, και δεδομένης της σοβαρής διαφωνίας μεταξύ ΑΚΕΛ και άλλων κομμάτων, παράγοντες της αγοράς, της οικονομίας και της πολιτικής επισημαίνουν την καθυστέρηση που έχει υπάρξει στη λήψη μέτρων και απευθύνουν έκκληση για συναίνεση προς κυβέρνηση και βουλή. Οι δύο γραμμές είναι κατανοητό ότι υπάρχουν, η εξεύρεση μέστης οδού, όμως, προβάλλει ως αδόριτη και άμεση ανάγκη. Περί της ανάγκης αυτής συζητούμε με τον κ. Σταύρο Ευαγόρου, εκπρόσωπο τύπου του ΑΚΕΛ και επί 25 έτη υπεύθυνο οικονομικής πολιτικής του κόμματος.

EP: Βλέπετε να υπάρχει μέση οδός κύριε Ευαγόρου;

ΑΠ: Όσον αφορά στην εθνική οικονομία, κατ' εμένα πάντοτε πρέπει να υπάρχει μέση κατάσταση και ενδιάμεση λύση. Όποια μέτρα λαμβάνονται, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής υφεσης πρέπει να είναι μέτρα τα οποία προέρχονται μέσα από διάλογο και συναίνεση. Αυτό επιχειρήθηκε και την πρώτη φορά όταν κάποια μέτρα τα οποία πρότεινε η κυβέρνηση απορρίφθηκαν από την πλειοψηφία των πολιτικών κομμάτων στην Βουλή. Τα μέτρα αυτά προέβλεπαν μια ελάχιστη φορολογία πάνω στα κέρδη και επίσης ελάχιστη φορολογία πάνω στην πολύ μεγάλη ακίνητη ίδιοκτησία. Όπως και να έχει, δεν μπορούμε να επανέλθουμε με εκείνα τα μέτρα εφ' όσον έχουν απορριφθεί.

EP: Τι προτείνετε, λοιπόν;

ΑΠ: Ας ξεκινήσουμε απαντώντας στο εξής ερώ-

τημα: η κυβέρνηση έχει κάνει όσα μπορούσε να έχει κάνει στον τομέα της δημοσιονομικής εξυγίανσης από τη δική της πλευρά; Εγώ απαντώ ναι. Κάποιοι λένε όχι. Ας κάνουμε, λοιπόν, μερικές συγκρίσεις με το παρελθόν. Πρώτον, η παρούσα κυβέρνηση κατέθεσε νομοσχέδιο με το οποίο καταργούσε 406 θέσεις στο δημόσιο, κάτι που δεν έχει κάνει καμία άλλη κυβέρνηση, στο παρελθόν. Δεύτερον, αυτή η κυβέρνηση είναι επίσης η πρώτη επί της οποίας οι δαπάνες λειτουργίας της κρατικής μηχανής μειώνονται σε πολύ μεγάλο βαθμό ή κατά μερικές δεκάδες εκατομμύρια. Από επήσια αύξηση περί το 7,5% κατά μέσον όρο η αύξηση που θα έχουμε του χρόνου, με βάση τον Προϋπολογισμό του 2011, θα είναι 1,1%. Έχει παρέμβει αυτή η κυβέρνηση στον τομέα του κρατικού μισθολογίου; Ναι, έχει! Μπορεί κάποιοι να μη θεωρούν τις παρεμβάσεις της ικανοποιητικές, πλην

✓ **Αυτή η κυβέρνηση είναι η πρώτη επί της οποίας οι λειτουργικές δαπάνες του κράτους μειώνονται σε πολύ μεγάλο βαθμό. Από επήσια αύξηση περί το 7,5% η αύξηση που θα έχουμε του χρόνου θα είναι 1,1%.**

όμως η κυβέρνηση επέτυχε -μέσα από διαπραγμάτευση- για δύο χρόνια να μη διθούν επήσιες αυξήσεις στους δημοσίους υπαλλήλους και την ίδια στιγμή εκατάφερε να μειώσει τον αριθμό των εργαζομένων στο δημόσιο κατά περισσότερα των οκτακοσίων ατόμων.

EP: Όμως οι μισθολογικές δαπάνες του κράτους για το 2011 προβλέπονται αυξημένες κατά 6%.

ΑΠ: Είναι αυξημένες κατά 6% επειδή εκτός από τις ονομαστικές αυξήσεις, οι οποίες δεν δόθηκαν, υπάρχουν και οι προσαυξήσεις συν την ATA. Θέμα ATA δεν τίθεται και αυτό το έχουμε ξεκαθαρίσει. Από εκεί και πέρα, το θέμα των προσαυξήσεων ή άλλου τρόπου για να συμβάλουν οι πολύ υψηλά αμειβόμενοι δημόσιοι υπάλληλοι, το συζητούμε. Όμως, δεν πρέπει να αγνοούμε ότι όλα τα χρόνια από το 1960 και ιδιαίτερα τα τελευταία δέκα πέντε χρόνια ο αριθμός των δημόσιων υπαλλήλων αυξάνοταν κατ' έτος κατά 1.200 άτομα και πλέον. Για πρώτη φορά στα 50 χρόνια της Κυπριακής Δημοκρατίας θα έχουμε μείωση, αλλά για κάποιους αυτό δεν πρέπει να εκτιμηθεί.

EP: Δεδομένης της συγκυρίας, είναι αρκετά αυτά;

Συνέντευξη

ΑΠ: Θα μπορούσαν ίσως να γίνουν περισσότερες εξοικονομήσεις. Πρέπει, όμως, να εκτιμηθεί ότι έχουν γίνει αρκετά. Όπως πρέπει να εκτιμηθεί ότι αυτή η κυβέρνηση έγκαιρα και προς την σωστή κατεύθυνση (και δεν είμαι εγώ που το κρίνω αυτό, αλλά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή) έλαβε μέτρα για αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης. Με αποτέλεσμα, ενώ οι πλείστες χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι Ηνωμένες Πολιτείες μπήκαν σε βαθιά ύφεση από το 2008 μέχρι και το 2010 και αρκετές ακόμη δεν έχουν καταφέρει να βγουν από την κρίση, το 2008 και δημοσιονομικό πλεόνασμα είχαμε και ρυθμό ανάπτυξης 3,6%. Το 2009 γνωρίσαμε την ύφεση και το 2010 (σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και άλλων φορέων) θα έχουμε θετικό ρυθμό ανάπτυξης. Μικρό βέβαια -της τάξης του 0,5% με 0,6%-αλλά είναι το σινιάλο της εξόδου από την οικονομική κρίση, με εκτίμηση ότι πάμε για 1,5% με 1,8% για το 2011. Τα στοιχεία αυτά, από μόνα τους, σημαίνουν ότι η κυπριακή οικονομία έχει ήδη εισέλθει σε τροχιά ανάκαμψης. Κάποιοι, όμως, επιμένουν να παρουσιάζουν την οικονομία της χώρας τους ως οικονομία επαιτείας και την περιγράφουν με τα πιο μελανά χρώματα. Και είναι αυτοί που μπορεί να δημιουργήσουν πρόβλημα αρνητικών εντυπώσεων σε ξένους ή πρόβλημα ηθικού σε ντόπιους.

ΕΡ: Ακόμη και αν επιτευχθούν αυτές οι επιδόσεις, όμως, το πρωτογενές πλεόνασμα δεν θα είναι αρκετό για τη μείωση του ελλείμματος. Γιατί να μη γίνει μεγαλύτερη εξοικονόμηση τώρα; Οι δημόσιοι υπάλληλοι δεν είναι σε αρκετά καλή κατάσταση, ώστε να αντέξουν ένα «πάγωμα» μισθών για κάποιο διάστημα;

ΑΠ: Το ΑΚΕΛ, ως κόμμα όλων των Κυπρίων εργαζομένων, δεν δέχεται και δεν πρόκειται να δεχθεί το βάρος των προβλημάτων που επεισώρευσε η κρίση ή το βάρος διαχρονικών προβλημάτων να το επιβαρυνθούν ολόκληρο ο μισθωτόι. Διότι δεν είναι σήμερα που δημιουργήθηκε σπάταλο κράτος, ούτε είναι σήμερα που υπάρχει διογκωμένος κρατικός τομέας, ούτε είναι επί διακυβέρνησης Δημήτρη Χριστόφια που κάποιοι υψηλόβαθμοι υπάλληλοι -όχι όλοι- θεωρούνται προνομιούχοι. Να διευκρινώσω ότι περίπου 75% των δημοσίων υπαλλήλων, που είναι από ωρομίσθιοι ή ενταγμένοι στις κλίμακες 2, 5, 7 και 8, δεν μπορούν -ούτε με βάση την αγορά- να θεωρηθούν υψηλόμισθοι και προνομιούχοι.

Στον ιδιωτικό τομέα, δε, όπου τα πράγματα είναι ακόμη χειρότερα μισθολογικά και συνταξιοδοτικά, το συνδικαλιστικό κίνημα επέδειξε υψηλό αίσθημα ωριμότητας και ευθύνης και συμφώνησε

να μην πάρει αυξήσεις επί μία τριετία. Την ίδια στιγμή, δεν νιώθω ότι πολλοί εργοδότες συμπεριφέρθηκαν κατά τον ίδιο υπεύθυνο τρόπο, αν κρίνω από το ρυθμό αύξησης της ανεργίας και τον αριθμό των ανέργων. Αν οι εργοδότες βλέπουν τους εργαζόμενους ανθρώπους μόνον ως αριθμούς στους λογαριασμούς εξόδων των λογιστικών τους βιβλίων, τότε δεν έχουν κανένα δικαίωμα να ζητούν παραχωρήσεις και θυσίες για χάρη του γενικότερου κοινωνικού οφέλους, προς το οποίο όμως οι ίδιοι δεν είναι διατεθειμένοι να συμβάλουν.

Εμείς ως ΑΚΕΛ, λοιπόν, δεν δεχόμαστε να πάμε προς την κατεύθυνση των παραχωρήσεων από πλευράς των εργαζομένων, χωρίς ο πλούτος και ιδιαίτερα ο προκλητικός πλούτος και η χλιδή να μην επηρεαστούν καθόλου. Ο κάθε ένας, σε περιόδους κρίσεων, θα πρέπει να κληθεί να συνεισφέρει ανάλογα με τις δυνατότητές του. Και νομίζω ότι όλες οι πολιτικές δυνάμεις θα έπρεπε να ήταν έτοιμες να συζητήσουν μέσα στο πλαίσιο αυτής της φιλοσοφίας. Αν για παράδειγμα οι τράπεζες, που αναπτύσσονται στην Κύπρο, αντί να έχουν κέρδη 300 εκατομμύρια ευρώ (σε περίοδο κρίσης), επλήρωναν πέντε εκατομμύρια από αυτά τα 300 και δήλωναν 295, αλλά η οικονομία θα μπορούσε να καλύψει ελλείμματα και να κλείσει τρύπες, μια τέτοια πρόνοια θα έπρεπε να θεωρηθεί «φοροεπιδρομή», όπως την χαρακτηρίζει η δεξιά; Εμείς δεν το δεχόμαστε αυτό.

✓ **Το συνδικαλιστικό κίνημα συμφώνησε να μην πάρει αυξήσεις επί μία τριετία. Την ίδια στιγμή, δεν νιώθω ότι πολλοί εργοδότες συμπεριφέρθηκαν κατά τον ίδιο υπεύθυνο τρόπο, αν κρίνω από το ρυθμό αύξησης της ανεργίας.**

ΕΡ: Διατυπώνεται το επιχείρημα ότι ενδεχόμενη αύξηση της εταιρικής φορολογία θα προκαλέσει αίσθημα αβεβαιότητας σε ξένους επενδυτές.

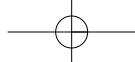
ΑΠ: Δεν το δέχομαι αυτό. Εάχα τη δυνατότητα να αποκομίσω προσωπική εκτίμηση επ' αυτού, μιλώντας με πολλούς ξένους επιχειρηματίες, οι οποίοι αναπτύσσουν δραστηριότητα στην Κύπρο, και είδα ότι το «συν 1%» για εκείνους ήταν εντελώς ανώδυνο. Γνωρίζω, επίσης, ότι οι κυπριακές τράπεζες οι οποίες έσπειυσαν να συζητήσουν με πελάτες τους το ζήτημα, έλαβαν κι αυτές παρόμοιες καθησυχαστικές απαντήσεις. Αυτά τα μηνύματα και η κινδυνολογία, λοιπόν, δεν ευσταθούν. Παρ' όλα αυτά, ας υποθέσουμε ότι αυτό ισχύει. Εμείς, λοιπόν, λέμε να μην αγγίξουμε τις ζένες εταιρείες ή τις εταιρείες ξένων συμφερόντων, οι οποίες εγγράφονται στην Κύπρο, αλλά να προχωρήσουμε με μιαν άλλη εξειδικευμένη διαδικασία φορολόγησης.

ΕΡ: Φόρο επί των μερισμάτων;

ΑΠ: Ίσως να είναι φόρος επί των μερισμάτων.

ΕΡ: Ίσως ή σίγουρα προτείνετε να είναι;

ΑΠ: Λέω ίσως, επειδή βρισκόμαστε ακόμη σε ένα στάδιο διαλόγου και δεν μπορώ να προδικάσω εξελίξεις. Γιατί, λοιπόν, να μη καθίσουμε να συζητήσουμε επί όλων αυτών; Δεν είναι αυτοί που αρνούνται προκαταβολικά τέτοιου ειδους -ρεαλιστικές κατ' εμάς- λύσεις, που αναιρούν τα δικά τους επιχειρήματα, ότι θα παρουσιάσουμε δήθεν προς τα έξω ασταθές φορολογικό περιβάλλον και τα συναφή; Και ερωτώ: ποιον θα πειράξει αν οι μεγάλες κυπριακές τράπεζες, οι οποίες -εν μέσω κρίσης- έχουν κέρδη εκατοντάδων εκατομμυρίων, συνεισφέρουν αυτά τα πέντε εκατομμύρια, που ως παράδειγμα ανέφερα πριν; Θα ενοχληθεί από αυτό οποιοσδήποτε ξένος ή ντόπιος καταθέτης ή συ-

Συνέντευξη

ναλλασσόμενος; Δεν ευσταθούν τα επιχειρήματα που λέγονται και πολλά δεν είναι καν ειλικρινή.

ΕΡ: Κατά την άποψή σας, λοιπόν, το μέχρι τώρα έργο του υπουργού Οικονομικών είναι θετικό.

ΑΠ: Η θέση του υπουργού Οικονομικών δεν είναι καθόλου ζηλευτή. Απ' όσο θυμάμαι, τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια που ασχολούμαι με την οικονομική πολιτική, είναι ο υπουργός Οικονομικών που έχει δεχθεί τα περισσότερα πυρά, και μάλιστα όχι μόνο από την αντιπολίτευση, αλλά δυστυχώς και από δυνάμεις που συμμετέχουν στην κυβέρνηση. Εγώ νιώθω ότι τον αδικούν. Είναι ένας άνθρωπος ο οποίος, από την ημέρα που εκδηλώθηκε η κρίση -και πάντα επιδιώκοντας τη συναίνεση- επεξεργάσθηκε συγκεκριμένα μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της κρίσης. Δεν εφείσθη δαπανών, πολύ υψηλών για τα μεγέθη της Κύπρου, καθώς αφέρωσε 510 εκατομμύρια ευρώ για την στήριξη των τομέων της οικονομίας που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση: τουρισμό και κατασκευές. Αυτό πρέπει ιδιαίτερα να εκτιμηθεί. Διοχετεύεσε τρία δισεκατομμύρια στις τράπεζες, αφ' ενός για ενίσχυση της ρευστότητας του πιστωτικού συστήματος και αφ' ετέρου για να ασκηθεί πίεση στο ύψος των επιτοκίων. Είναι εκείνος ο υπουργός Οικονομικών ο οποίος, παρά την κρίση και βλέποντας φιλοσοφικά σωστά, περιέλαβε και στους δύο περασμένους προϋπολογισμούς δαπάνες για αναπτυξιακά έργα αυξημένες κατά περισσότερο του 30%. Τα εννιακόσια τόσα εκατομμύρια που προορίζονταν για την ανάπτυξη σήμερα γίνονται 1, 250 δισ. ευρώ. Χωρίς να χάνεται, λοιπόν, ο στόχος της ανάπτυξης, χωρίς να παραμελείται ο τομέας αυτός και χωρίς να γίνεται οικονομία σε αυτή την κατεύθυνση, η

✓ **Η κυβέρνησή μας -ακριβώς επειδή έχει όραμα για την οικονομία- στηρίζει αυτούς που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, ενώ παράλληλα ασκεί αναπτυξιακή πολιτική διαμορφώνοντας θετικό περιβάλλον και για τις επιχειρήσεις.**

κυβέρνηση αύξησε κατά 38% και τις κοινωνικές δαπάνες. Ενίσχυσε, δηλαδή, το κοινωνικό κράτος και θεωρώ ότι πολύ σωστά έπραξε, επειδή η πολιτεία οφείλει να ενισχύει τα πιο αδύναμα μέλη της κοινωνίας.

ΕΡ: Μήπως, λόγω κρίσης και δημοσιονομικής στενότητας, δεν ήταν η καταλληλότερη εποχή για ενίσχυσεί το κοινωνικό κράτος;

ΑΠ: Θεωρώ πολύ άδικη την εντονότατη κριτική που ασκήθηκε κατά του υπουργού Οικονομικών και κατά της κυβέρνησης για τις κοινωνικές παροχές. Μια οικονομική κρίση, και μάλιστα αυτού του μεγέθους, εκείνους που πλήττει περισσότερο είναι τα ευάλωτα στρώματα του πληθυσμού. Κατά συνέπειαν ούτε μία στιγμή δεν μετανιώνουμε που ταχθήκαμε υπέρ της στήριξης αυτών των στρωμάτων. Μα είναι δυνατό να μας εγκαλούν επειδή στηρίζαμε τα πιο χαμηλά εισοδηματικά στρώματα; Η κυβέρνηση χορήγησε πασχαλινό επίδομα ειδικά στοχευμένο καθώς και ενίσχυση σε συνταξιούχους που λαμβάνουν πολύ χαμηλές συντάξεις. Και της ασκείται κριτική επειδή υποστήριξε τους απόμαχους της δουλειάς που δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, τους ηλικιωμένους στους οποίους η κοινωνία είναι υποχρεωμένη να εξασφαλίσει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Μήπως κακώς δόθηκαν τα επιδόματα προς τους τυφλούς και τους ανάπτηρους; Ή μήπως κακώς

καταργήθηκαν κάποιες μειώσεις που ίσχυαν στις συντάξεις και στα επιδόματα των εγκλωβισμένων, οι οποίοι καρτερικά υπομένουν όσα υπομένουν για χάρη όλων μας; Τους εγκλωβισμένους τους στηρίζαμε, επίσης, για να επισκευάσουν τα σπίτια τους, τα οποία -36 χρόνια τώρα- είχαν μείνει ερείπια. Ε, ούτε γι' αυτό μπορώ να πω ότι μετανιώνουμε. Τα χρήματα αυτά, άλλωστε, επιστρέφουν στην αγορά.

ΕΡ: Από τον κρατικό προϋπολογισμό έσακολουθούν και λείπουν όμως...

ΑΠ: Ε, ας λείψουν. Ή μάλλον ας τα βρούμε από κάπου αλλού, όχι από αυτούς τους ανθρώπους όμως. Θεωρώ ότι είναι πιο δίκαιο να τα ζητήσουμε από αυτούς που έχουν πολλά και τα σπαταλούν. Εκείνους που αναγγέλλουν θαυμαστά κέρδη, και μπράβο τους επειδή αναπτύσσουν το επιχειρείν στην Κύπρο, αλλά ας κατανοήσουν ότι έχουν και κάποιες υποχρεώσεις.

ΕΡ: Στελέχη άλλων πολιτικών δυνάμεων επισημάνουν ότι διευρύνονται οι λειτουργικές δαπάνες του κρατικού μηχανισμού, ενώ περιορίζονται οι αναπτυξιακές δαπάνες.

ΑΠ: Ουδέν αναληθέστερον! Έχουμε εξετάσει τον κρατικό προϋπολογισμό του 2011 σε όλα τα άρθρα του, που αφορούν σε όλα τα υπουργεία. Δηλώνω κατηγορηματικά ότι δεν έχουν περικοπεί σημαντικές αναπτυξιακές δαπάνες, ενώ στις δαπάνες λειτουργίας έχουν γίνει μεγάλες περικοπές. Υπερωρίες, ταξίδια στο εξωτερικό, σεμινάρια, συμπόσια, συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα τέτοια -που ήταν μια τεράστια δαπάνη- έχουν μειωθεί δραστικά. Αντίθετα, η εντολή του Προέδρου της Δημοκρατίας η οποία εφαρμόζεται είναι: όταν ένα αναπτυξιακό έργο ωριμάζει, όταν δηλαδή ολοκληρώνεται η μελέτη του και είναι έτοιμο να βγει σε διαγνωσμό, να βγαίνει αμέσως. Όλα τα αναπτυξιακά έργα προχωρούν.

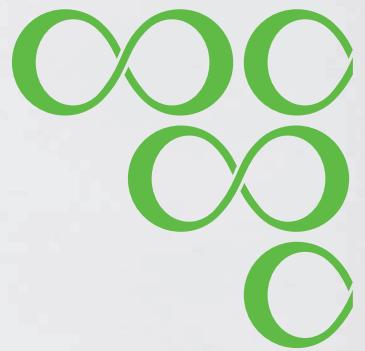
ΕΡ: Διατυπώθηκε η άποψη ότι η κυβέρνηση δεν έχει όραμα για την οικονομία.

ΑΠ: Αν η κυβέρνηση αυτή δεν είχε όραμα θα είχε κάνει ότι έκαναν οι πλείστες κυβερνήσεις της Ευρώπης: μείωση μισθών, κοινωνικών παροχών αλλά και έργων υποδομής, χωρίς να αγγίζουν στο παραμικρό το τραπεζικό κεφάλαιο. Αντιθέτως, η κυβέρνησή μας -ακριβώς επειδή έχει όραμα- στηρίζει αυτούς που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, ενώ παράλληλα ασκεί αναπτυξιακή πολιτική διαμορφώνοντας θετικό περιβάλλον και για τις επιχειρήσεις.

ΕΡ: Παρ' όλα αυτά δεν έχει ακόμη διαφανεί διέξοδος στη Βουλή.

ΑΠ: Δεν θέλω να πιστέψω ότι τελικώς δεν θα υπάρξει διέξοδος. Θα συζητήσουμε με το Δημοκρατικό Κόμμα και νομίζω ότι με λίγη καλή θέληση μπορούμε να βρούμε λύση.

Η ιδανικότερη
συμφωνία.

Μέχρι

4.63%

ekkeshi_

i-deal

Καταθετικό σχέδιο
με 3 επιλογές, διάρκειας
12, 18, 24 μήνες.

Η cdbbank για ακόμα μια φορά καινοτομεί
με το καταθετικό σχέδιο «**cdb i-deal**».

	Εξάμηνο 1	Εξάμηνο 2	Εξάμηνο 3	Εξάμηνο 4	Ετησ. Απόδοση
cdb i-deal 12	4,30%	4,35%	-	-	4,37%
cdb i-deal 18	4,35%	4,40%	4,45%	-	4,50%
cdb i-deal 24	4,40%	4,45%	4,50%	4,55%	4,63%

Η Τράπεζα διατηρεί δικαιώμα εξαγοράς ή ανανέωσης του κεφαλαίου κάθε εξαμηνία.

- Κλιμακωτό επιτόκιο.
- Οι τόκοι πληρώνονται κάθε εξαμηνία.
- Ελάχιστο ποσό κατάθεσης €30.000.

Η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να αποσύρει το σχέδιο οποιαδήποτε στιγμή κατά την κρίση της.

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: 8000 79 79

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: ΛΕΩΦ. ΑΡΧ. ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ' 62, XENIOS BUILDING
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: ΛΕΩΦ. ΑΡΧ. ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ' 50, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

www.cdb.com.cy

cdbbank
Εδώ, για εσάς

Οικονομική ευρωστία και ισχυρή ρευστότητα

Marfin Laiki: Θωρακίζεται με την αύξηση κεφαλαίου

✓ Μετά την κεφαλαιακή ενίσχυση που δρομολογήθηκε, η MPB θα καταστεί η τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα στην Ευρώπη ως προς τον δείκτη ιδίων κεφαλαίων

Hδαβεβαίωση ότι οι βασικοί μέτοχοι της Marfin Popular Bank προτίθενται να συμμετάσχουν στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου που αποφάσισε η τράπεζα, παρεσχέθη από τη διοίκηση στους μετόχους που έλαβαν μέρος στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 18ης Νοεμβρίου, στο Laiki Sporting Club, στη Λευκωσία. Διευκρινίσθηκε, μάλιστα, ότι η Dubai Financial Group και άλλοι μεγάλοι μέτοχοι εξέδηλωσαν την πρόθεση να συμμετάσχουν και στην έκδοση των μετατρέψιμων αξιογράφων. Για το σκοπό αυτό, μάλιστα, η Εκτ.Γ.Σ. ψήφισε τροποποίηση συγκεκριμένου ψηφίσματος που είχε αρχικά κατατεθεί από το ΔΣ και προνοούσε αντί προτίμησης των παλαιών μετόχων για τη συγκεκριμένη ομολογιακή έκδοση.

Στην κατάμεστη αίθουσα παρευρέθηκαν αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου, μέτοχοι που εκπροσωπούσαν ποσοστό 46,46% του μετοχικού κεφαλαίου του Ομίλου. Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσε η μαζική προσέλευση χρηματιστών, θεσμικών επενδυτών, οικονομικών αναλυτών και εκπροσώπων όλων των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Άλλη σημαντική απόφαση της Έκτακτης ΓΣ ήταν, βεβαίως, η ομόφωνη έγκριση της αύξησης κεφαλαίου και της ομολογιακής έκδοσης, καθώς και η εξουσιοδότηση του ΔΣ να αποφασίζει τη διανομή προμερίσματος σε μετοχές ή άλλους τίτλους αντί μετρητών. Στο πλαίσιο της νέας αυτής διάταξης του καταστατικού, το ΔΣ το Διοικητικό Συμβούλιο θα αποφασίσει τη διανομή ενδιάμεσου μερίσματος 0,22 ευρώ ανά μετοχή με τη μορφή μετόχων έκδοσης της τράπεζας.

Αποφάσεις της ΓΣ

Αναλυτικά, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Marfin Popular Bank Public Co Ltd, που πραγματοποιήθηκε στις 18/11/2010, έλαβε τις εξής αποφάσεις:

1. Ενέκρινε ομόφωνα την αύξηση του μετο-

χικού κεφαλαίου της Τράπεζας με σκοπό την άντληση 488,6 εκατ. ευρώ με έκδοση νέων μετοχών υπέρ των παλαιών μετόχων με αναλογία μία νέα μετοχή για κάθε δύο παλαιές με τιμή διάθεσης 1,00 ευρώ ανά μετοχή. Η προτεινόμενη τιμή έκδοσης αντιστοιχεί σε έκπτωση (discount) της τάξεως του 30% στην τιμή κλεισίματος της Marfin Popular Bank της 1ης Νοεμβρίου 2010, ημερομηνία κατά την οποία ανακοινώθηκε η σχετική εισήγηση. Ο μέτοχος Dubai Financial Group δήλωσε ότι θα συμμετέχει στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

2. Ενέκρινε ομόφωνα την έκδοση μετατρέψιμων αξιόγραφων κεφαλαίου (Convertible Capital Securities) συνολικού ύψους μέχρι του ποσού 660 εκατ. ευρώ, με ελάχιστη τιμή μετατροπής 1,80 ευρώ ανά μετοχή. Κατόπιν αιτήματος του Dubai Financial Group κι άλλων μετόχων της εταιρείας η έκδοση θα πραγματοποιηθεί με δικαίωμα προτίμησης των παλαιών μετόχων στην έκδοση των μετατρέψιμων αξιόγραφων κεφαλαίου.

3. Ενέκρινε, επίσης, την τροποποίηση του Καταστατικού, ώστε να προβλέπεται η δυνατό-

τητα του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας να αποφασίζει την καταβολή ενδιάμεσων μερισμάτων με τη διανομή μετοχών ή άλλων τίτλων κάθε μορφής. Μετά την ολοκλήρωση της τροποποίησης του Καταστατικού και ταυτόχρονα με την έγκριση των οικονομικών αποτελεσμάτων εννεαμήνου 2010, το Διοικητικό Συμβούλιο θα αποφασίσει τη διανομή ενδιάμεσου μερίσματος ύψους 0,22 ευρώ ανά μετοχή με τη μορφή μετοχών έκδοσης της Τράπεζας με τιμή έκδοσης 1,4472 ευρώ, η οποία είναι κατά 10% κατώτερη από το μέσο όρο της τιμής κλεισίματος της μετοχής στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και στο Χρηματιστήριο Αθηνών κατά την περίοδο από 11 έως 15 Οκτωβρίου, 2010.

«Μεγαλώνει» η Dubai

Επισημάνεται ότι σε περίπτωση κατά την οποία δεν γινόταν δεκτή η πρόταση της Dubai Financial Group και, όπως προέβλεπε η αρχική πρόταση της διοίκησης, παρέμενε χωρίς δικαιώματα συμμετοχής στα μετατρέψιμα ομόλογα, τότε θα μπορούσε να υπάρξει η πιθανότητα άλλος -νέος- μέτοχος να αποκτήσει (μέσω της

μετέπειτα μετατροπής των ομολόγων σε μετοχές) πισσοστό στο μετοχικό κεφάλαιο μεγαλύτερο αυτού που σήμερα κατέχει ο βασικότερος μετοχος της τράπεζας.

Με την αποδοχή, όμως, του αιτήματος, με δεδομένη την πρόθεση της Dubai Financial Group να αγοράσει μετατρέψιμα ομόλογα, αλλά και με την εκτίμηση ότι πολλοί άλλοι υφιστάμενοι μετοχοι δεν προτίθενται να συμμετάσχουν στην εν λόγω έκδοση, αυτό που θα πρέπει να θεωρείται βέβαιο είναι ότι ο μεγαλύτερος μετοχος της τράπεζας, η Dubai Financial Group, θα καταστεί ακόμη μεγαλύτερος, καθώς το μεριδό της, που σήμερα ανέρχεται σε 18,81% του μετοχικού κεφαλαίου αναμένεται κατά την άποψη μας να αυξηθεί σημαντικά και μάλλον πέραν του 25%.

Η Συνέλευση ενέκρινε, επίσης ομόφωνα, τρία ψηφίσματα που επιτρέπουν στη διοίκηση της εταιρείας να έχει την επιλογή για τον τρόπο ενημέρωσης των μετόχων, αν δηλαδή θα γίνεται με την ταχυδρομική αποστολή των ετήσιων εκθέσεων ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και δημοσίευσης στην ιστοσελίδα της. Όπως αναφέρθηκε, η ενημέρωση με ηλεκτρονικούς τρόπους θα επιτρέψει την εξοικονόμηση εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ.

Προς τι η αύξηση κεφαλαίου

Ο διευθύνων σύμβουλος της MPB, κ. Ευθύμιος Μπουλούτας, παρουσίασε αναλυτικά στους μετόχους το σκεπτικό της διοίκησης της τράπεζας για την προταθείσα αύξηση κεφαλαίου και την παράλληλη ομολογιακή έκδοση. Στο πλαίσιο αυτής της παρουσίασης, ο κ. Μπουλούτας ανέφερε ως σημαντικούς λόγους για τη διπλή αύξηση τους εξής:

1. την υπερκάλυψη των κριτηρίων κεφαλαιακής επάρκειας που θέτει η Βασιλεία III,

✓ **A. Βγενόπουλος:** «Αν είχε εγκριθεί η νομοθεσία για τα καλυμμένα ομόλογα, οι τράπεζες θα είχαν ρευστότητα και δεν θα χρειαζόταν να δώσει η κυβέρνηση 3 δισ. ευρώ, τα οποία οδήγησαν στην υποβάθμιση, αφού οι S&P's τα υπολόγισαν στο δημόσιο χρέος»

2. την θωράκιση έναντι πιθανών κινδύνων που πηγάζουν από την κατάσταση στην Ελλάδα,

3. την εδραίωση και επέκταση δραστηριοτήτων στις υφιστάμενες και σε νέες αγορές,
4. την ισχυροποίηση της έναντι του ανταγωνισμού.

Ο πρόεδρος του ΔΣ της τράπεζας, κ. Ανδρέας Βγενόπουλος, εξήγησε συμπληρωματικά ότι η κεφαλαιακή ενίσχυση θα παράσχει στην τράπεζα την ευχέρεια να αντλεί πιο εύκολα κεφάλαια από τη διατραπεζική αγορά. Σημείωσε, μάλιστα, ότι από τότε που ανακοινώθηκε η αύξη-

ση κεφαλαίου «υπάρχει ενδιαφέρον από μεγάλες τράπεζες του εξωτερικού για να μας δανεισίσουν - η έκδοση κεφαλαίου είναι διαβατήριο για να ανοίξουμε γραμμές και επομένως να υπάρχει επίδραση και στην κερδοφορία», δεδομένου ότι θα μειωθεί η εξάρτηση από τις καταθέσεις. Μετά την αποφασισθείσα κεφαλαιακή ενίσχυση, η Marfin Popular Bank θα είναι η τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα στην Ευρώπη ως προς τον δείκτη ιδίων κεφαλαίων, ανέφερε ο κ. Βγενόπουλος.

Την παρουσίαση ακολούθησε εκτενής συζήτηση των επί κεφαλής της τράπεζας με τους πολλούς μετόχους που έλαβαν το λόγο για να υποβάλουν διευκρινιστικές ερωτήσεις ή να εκφράσουν απόψεις. Στο πλαίσιο αυτής της συζήτησης, οι κκ. Βγενόπουλος και Μπουλούτας καθησύχασαν τους μετόχους ως προς το ζήτημα της έκθεσης της τράπεζας σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου. Η αξία των ομολόγων αυτών, όπως είναι καταγεγραμμένη στα λογιστικά βιβλία της MPB ανέρχεται σε 2,9 δισ. ευρώ, αναφέρθηκε, με τη διευκρίνιση όμως ότι το κόστος κτήσης τους από την αγορά είναι τέτοιο που δεν θα ζημιώνει την τράπεζα ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία το ελληνικό κράτος αναδιάρθρων το χρέος τους και δεν εξοφλούσε το σύνολο των οφειλών του. Ο κ. Βγενόπουλος τόνισε πως δεν αισθάνεται ότι η συγκεκριμένη επένδυση συνιστά κίνδυνο. «Μεγαλύτερος κίνδυνος (είπε) μπορεί να υπάρξει από το γεγονός ότι βρισκόμαστε σε ένα τραπεζικό σύστημα όπου οι τράπεζες είναι επτά φορές μεγαλύτερες από το μέγεθος της (κυπριακής) οικονομίας». Ο κ. Μπουλούτας, επίσης, επεσήμανε συμπληρωματικά ότι μεγάλο μέρος αυτών των ομολόγων λήγουν εντός των επόμενων δύο ετών, δίδοντας την ευχέρεια στη Marfin να περιορίσει σε σχετικά σύντομο χρονικό

Τραπεζικά θέματα

MARFIN POPULAR BANK

διάστημα την έκθεσή της στο ελληνικό χρέος.

Πάσχει το θεσμικό πλαίσιο

Ο κ. Βγενόπουλος, αναφερόμενος στο γεγονός ότι ο κύκλος εργασιών της MPB προέρχεται κατά περισσότερο του 40% από μία έκαστη από τις αγορές της Ελλάδας και της Κύπρου και κατά λιγότερο του 20% από τη διεθνή αγορά, σχολίασε ότι η διοίκηση της τράπεζας θα ήθελε «να είναι 32% στην Κύπρο, 28% στην Ελλάδα και 40% σε μια σειρά από άλλες χώρες ώστε να διευρύνεται η βάση του κινδύνου». Αυτό, όμως, εξήγησε «σκοντάφτει» και στο κανονιστικό πλαίσιο της Κύπρου. «Το θεσμικό πλαίσιο της Κύπρου λέει ότι όταν θέλεις να αγοράσεις μια τράπεζα στο εξωτερικό, το σύνολο του κεφαλαίου που θα έχεις δώσει, αφαιρείται από τα εποπτικά κεφάλαια. Ενώ σε άλλες χώρες, που είναι πραγματικά διεθνή χρηματοπιστωτικά κέντρα, διευκολύνουν την ανάπτυξη και τον επιμερισμό των κινδύνων, καθώς αφαιρούν μεν την εν λόγω επένδυση από τα εποπτικά κεφάλαια, ακολούθως όμως προσθέτουν σε αυτά το ενεργητικό της εξαγορασθείσας τράπεζας».

Ο πρόεδρος της MPB αναφέρθηκε, επίσης, στις συζητήσεις που είχε πέρυσι με εκπροσώπους της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας στην Κύπρο, επικρίνοντας ιδιαίτερα τη μεγάλη καθυστέρηση που έχει υπάρξει (δυόμισι χρόνια μέχρι στιγμής) στο θέμα της καθιέρωσης των καλυμμένων ομολόγων. «Άν είχε εγκριθεί η νομοθεσία τότε, οι τράπεζες θα είχαν ρευστότητα και δεν θα χρειαζόταν να δώσει η κυβέρνηση 3 δισ. ευρώ, τα οποία οι S&P's υπολογίζουν στο δημόσιο χρέος», οπότε και αποτελούν τον ουσιαστικό λόγο της πρόσφα-

✓ **Ευθ. Μπουλούτας: «Ο τραπεζικός τομέας μπορεί να συνεισφέρει στην ανάκαμψη, υπό την αίρεση μίας σωστά επεξεργασμένης και δίκαιης λύσης. Τα περί φόρου στο ενεργητικό ή στο παθητικό θεωρώ ότι δεν θα ήταν δίκαιη λύση, καθώς δεν αντικατοπτρίζουν την κερδοφορία της τράπεζας»**

της υποβάθμισης. Οι δεσμεύσεις που είχαν αναληφθεί τότε από την κυπριακή πολιτική ηγεσία ήταν ότι θα ξεκινούσε διάλογος για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου. «Ο διάλογος, όμως, δεν ξεκίνησε ποτέ», σχολίασε ο κ. Βγενόπουλος.

Μετά το πέρας της Συνέλευσης, διάχυτο ήταν

το συμπέρασμα ότι οι μέτοχοι αποχωρούσαν πλήρως ικανοποιημένοι από τις αιτοφάσεις που λήφθηκαν, από την οικονομική ευρωστία και θωράκιση της τράπεζας εν όψει της αναμενόμενης διεθνούς οικονομικής ανάκαμψης και από την ρευστότητα και την άνεση που θα έχει η τράπεζα για να προχωρήσει στην υλοποίηση αναπτυξιακών και επεκτατικών της σχεδίων. Επίσης, αμέσως μετά τη Συνέλευση, ο πρόεδρος του Ομίλου κ. Ανδρέας Βγενόπουλος και ο Διευθύνων Σύμβουλος κ. Ευθύμιος Μπουλούτας ενημέρωσαν τους χρηματιστές και τους θεσμικούς επενδυτές για την πορεία και τα μελλοντικά σχέδια του Ομίλου όσον αφορά την αύξηση κεφαλαίου. Ήταν μια εποικοδομητική και άκρως ενδιαφέρουσα συνάντηση, κάτι που εφαρμόζει ο Όμιλος εδώ και καιρό.

Ευθ. Μπουλούτας: Ισχυρές οι κυπριακές τράπεζες

Μετά την ολοκλήρωση της Συνέλευσης, ο Διευθύνων Σύμβουλος της MPB, κ. Ευθύμιος Μπουλούτας, απαντώντας σε ερωτήσεις δημοσιογράφων ανέφερε τα εξής:

• Το κυπριακό τραπεζικό σύστημα είναι πάρα πολύ ισχυρό. Οι μεγάλες τράπεζες πέρασαν τα stress tests του Ιουνίου και είμαστε από πλευράς κεφαλαιακής επιάρκειας πολύ καλύτερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Δουλειά μας είναι να διατηρούμε ένα εύρωστο τραπεζικό σύστημα στην Κύπρο και εκεί εστιάζουμε.

• Η Marfin Popular Bank έχει δώσει 900 εκατ. ευρώ για νέες δανειοδοτήσεις στην Κύπρο, μέγεθος που δείχνει ότι περίπου ένα στα τρία δάνεια που δίνονται στην Κύπρο παρέχεται από την MPB. Πιστεύουμε, λοιπόν, ότι αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίον εμείς βοηθούμε ενεργά τόσο τα νοικοκυριά όσο και τις επιχειρήσεις της Κύπρου να ανακάμψουν.

• Εκπροσωπώντας τα συμφέροντα των μετόχων, θα ήταν υπερβολικό αν έλεγα ότι αποδεχόμαστε την καθιέρωση νέων φορολογικών επιβαρύνσεων για τις τράπεζες. Θεωρώ, όμως, ότι ο τραπεζικός τομέας μπορεί να συνεισφέρει στην ανάκαμψη, υπό την αίρεση μίας σωστά επεξεργασμένης λύσης, η οποία να είναι δίκαιη. Δηλαδή, αυτά που έχουν ακουσθεί περί φόρου στο ενεργητικό ή του παθητικού θεωρώ ότι δεν θα ήταν δίκαιη λύση, καθώς τα μεγέθη αυτά δεν αντικατοπτρίζουν και την κερδοφορία της τράπεζας.

• Ο κίνδυνος για την Ελλάδα δεν έχει ξεπερασθεί. Τα χαρτοφυλάκια των κυπριακών τραπεζών, όμως, περιλαμβάνουν πολύ λελογισμένο κίνδυνο στο ελληνικό δημόσιο χρέος και στα ελλαδικά νοικοκυριά.

Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου με σκοπό τη σημαντική ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης και τη θωράκιση του ισολογισμού

Στεγαστικά Δάνεια

Σπίτι μου, σπιτάκι μου!

Μετακομίστε στο σπίτι των ονείρων σας και αφήστε τα υπόλοιπα σε εμάς!

Γιατί, εμείς, στην **Ελληνική Τράπεζα**, έχουμε δημιουργήσει ένα ευρύ φάσμα από **ολοκληρωμένα στεγαστικά σχέδια** και θα σας βοηθήσουμε να διαλέξετε αυτό που ταιριάζει στις ανάγκες της οικογένειάς σας, να κάνετε τη **σωστότερη επιλογή** ...

Στεγαστικά Δάνεια από την Ελληνική Τράπεζα.
Απλά, κατανοητά και εύκολα!

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

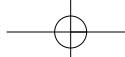
Η εξέλιξη είναι στη φύση μας

γραμμή εξυπηρέτησης 8000 9999

γραμμή από εξωτερικό +357 22 743843

www.hellenicbank.com

Σημειώσεις: 1. Απαραίτητες εξασφαλίσεις : Υποθήκη, ασφάλεια πυρός / σεισμού, απλή ασφάλεια ζωής, προσωπική εγγύηση. 2. Η Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ δύνανται κατά την απόλυτη κρίση της να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση σύμφωνα με την εκάστοτε δανειοδοτική πολιτική της. 3. Το επιπόκιο και η δόση αποπληρωμής του στεγαστικού δανείου δύνανται να τροποποιούνται από την Τράπεζα από καιρού εις καιρόν. 4. ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ : Διατρέχετε τον κίνδυνο να χάσετε την ακίνητη ιδιοκτησία σας αν δεν πληρώνετε κανονικά τις δόσεις της υποθήκης ή οποιουδήποτε άλλου δανείου το οποίο είναι εξασφαλισμένο με υποθήκη πάνω στην ακίνητη ιδιοκτησία σας. 5. Τα στεγαστικά δάνεια υπόκεινται σε έξοδα παραχώρησης, νομικών εγγράφων και τέλη χαρτοσήμων. 6. Για περισσότερες πληροφορίες και για τους πλήρεις όρους των σχεδίων των στεγαστικών δανειών επικοινωνίστε με οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας ή με τη Γραμμή Εξυπηρέτησης στο τηλέφωνο 8000 99 99.

Συνέντευξη

pwc

Φειδίας Πηλείδης, Διευθύνων Συνέταιρος PwC

Πρώτα να κλείσουμε τις «τρύπες» της οικονομίας

- ✓ Φαντασθείτε ένα σπίτι μέσα στο καταχείμωνο με όλα τα παράθυρά του ανοιχτά. Ποια θα ήταν η πιο λογική προτεραιότητά μας; Να αναζητήσουμε περισσότερα καύσιμα για να το ζεστάνουμε ή πρώτα να κλείσουμε τα παράθυρα;

Hλέξη «πολυάσχολος» δεν είναι αρκετή για να χαρακτηρίσει τον κ. Φειδία Πηλείδη, Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή της PwC, Πρόεδρο του Κυπρορωσικού Επιχειρηματικού Συνδέσμου, Πρόεδρο του Κυπριακού Οργανισμού Προσέλκυσης Επενδύσεων και δραστήριο στέλεχος του ΚΕΒΕ, ο οποίος έχει επίσης διατελέσει Πρόεδρος του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου και... ποιος ξέρει, ίσως κάτι ακόμη μας έχει διαφύγει...

EP: Κύριε Πηλείδη, θα βρίσκεστε στο τιμόνι της PwC για ακόμη ένα χρόνο και μετά θα παραδώσετε τη σκυτάλη. Μπορείτε να μοιραστείτε μαζί μας την επαγγελματική σας διαδρομή με λίγα λόγια;

ΑΠ: Όλη την εργασιακή ζωή μου την έζησα συνδεδεμένος με την PwC, έναν οργανισμό που σήμερα αναπτύσσει δραστηριότητα σε 154 χώρες και απασχολεί γύρω στους 161.000 ανθρώπους. Ξεκίνησα το 1974 με την εκπαίδευσή μου στο Λονδίνο στην εταιρεία που τότε ονομαζόταν Coopers and Lybrand. Ήρθα στην Κύπρο το 1978, οπότε η εταιρεία εργοδοτούσε εδώ συνολικά 35 άτομα. Τότε είχε αρχίσει μία ανοδική πορεία του οργανισμού. Το 1983 είχαν αυξηθεί οι συνεταίροι από δύο, το Μιχαλάκη Ζαμπέλα και το Αντώνη Χατζηρούσο, σε πέντε, με την προσθήκη του Ντίνου Παπαδόπουλου, του Τάσου Τελεβαντίδη και τη δική μου. Εκείνη την εποχή το προσωπικό μας ήταν γύρω στα 80 άτομα και ο Μιχαλάκης Ζαμπέλας οδηγούσε αυτό το γραφείο σε νέους ορίζοντες, με την επέκταση στις τότε καλούμενες υπεράκτιες εταιρείες, γνωστές σήμερα ως εταιρείες διεθνών δραστηριοτήτων. Συνέχισε μια πολύ καλή ανοδική πορεία της εταιρείας, ενώ εγώ πέρασα από διάφορους τομείς της εταιρείας, όντας αρχικά συνέταιρος στο ελεγκτικό τμήμα, μετά -για αρκετά χρόνια- ανέλαβα τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, κατόπιν τη διεύθυνση του τμήματος διεθνών δραστηριοτήτων και τελικά, το 2001, εκλέγηκα διευθύνων συνέταιρος, θέ-

ση που ανέλαβα στις αρχές του 2002, με την αφυπηρέτηση του Μιχαλάκη Ζαμπέλα. Δύο-τρία χρόνια πριν είχε προηγηθεί η συνένωση με την Price Waterhouse και το γραφείο είχε πάρει μία νέα ανοδική πορεία με το προσωπικό της να αριθμεί περί τα 700 άτομα και τον κύκλο εργασιών της να ανέρχεται γύρω στα 25 εκατομμύρια ευρώ. Από εκεί και πέρα υπήρξε και πάλι συνεχής και θεαματική αύξηση των εργασιών μας, με αποτέλεσμα πέρυσι να έχουμε ξεπεράσει τα 70 εκατομμύρια ευρώ και στο τέλος του τρέχοντος έτους να αναμένουμε περί τα 80 εκατομμύρια ευρώ. Το προσωπικό μας είναι πλέον περί τα 1000 άτομα, άρα -για τα δεδομένα της Κύπρου- είμαστε ένας μεγάλος οργανισμός. Έχουμε αναπτύξει καινούργιες υπηρεσίες και έχουμε βασίσει την ανάπτυξή μας σε τρεις τομείς ποιότητας: ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού μας, ποιότητα των πελατών μας και ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχουμε.

EP: Φθάνουμε, λοιπόν, στο σήμερα...

ΑΠ: Η τρέχουσα περίοδος είναι ακόμη μία κρίσιμη περίοδος για το γραφείο, καθώς επίκειται πλέον η διαδοχή μου στην ηγεσία της εταιρείας, και μάλιστα όχι μόνο η δική μου αλλά και αρκετών άλλων ηγετικών στελεχών που

αφυπηρετούν. Εγώ θα αφυπηρετήσω στο τέλος του 2011, αλλά φροντίσαμε να εκλέξουμε τον νέο γηγέτη του οργανισμού από τώρα, ώστε να έχουμε την άνεση όλες οι απαραίτητες για τη διαδοχή διεργασίες να γίνουν με πολύ ομαλό τρόπο. Νέος Ανώτερος Εκτελεστικός Σύμβουλος ή Διευθύνων Συνέταιρος, όπως κατά παράδοσιν αναφέρεται στο επάγγελμά μας, θα είναι ο Ευγένιος Ευγενίου. Ο Ευγένιος είναι στέλεχος που έχει επιδείξει σημαντικές ηγετικές ικανότητες, έχει αναλάβει υπεύθυνες θέσεις, έχει καθιερώσει καινοτόμες μεθόδους στην επιλογή, εκπαίδευση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της εταιρείας, με τα προσόντα του αυτά να τον αναδεικνύουν, σύμφωνα με την απόφαση της μεγάλης πλειονότητας των συνεταίρων, ως τον επόμενο γηγέτη της PwC Κύπρου.

EP: Τι μερίδιο του τζίρου που μας αναφέρατε συνεισφέρουν οι διάφοροι τομείς της εταιρείας;

ΑΠ: Οι ελεγκτικές υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν περί το ένα τέταρτο των συνολικών δραστηριοτήτων μας. Η ομάδα των Ελεγκτικών μας Υπηρεσιών, σήμερα αριθμεί 325 στελέχη και δραστηριοποιείται μέσω εξειδικευμένων ομάδων σε όλους τους βιομηχανικούς τομείς.

Σημαντική δραστηριότητα έχουμε και στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στον φορολογικό τομέα, σε ξένους και Κύπριους επιχειρηματίες, ενώ έχουμε και ένα μεγάλο τμήμα που ασχολείται αποκλειστικά με την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων διεθνών δραστηριοτήτων, στις οποίες παρέχουμε ένα ευρύτατο φάσμα υπηρεσιών. Το συγκεκριμένο τμήμα είναι και το μεγαλύτερο αυτή τη στιγμή, καθώς αντιστοιχεί σε περισσότερο από ένα τέταρτο του συνολικού κύκλου εργασιών μας Διαθέτουμε μια εξειδικευμένη και βραφευμένη διεθνώς φορολογική ομάδα με περισσότερους από 165 ανθρώπους που μπορούν να βοηθήσουν τους πελάτες μας στον καθορισμό φορολογικής στρατηγικής και οργάνωσης των επιχειρήσεών τους. Η Ομάδα Συμβουλευτικών Υπηρεσιών των PricewaterhouseCoopers αποτελείται από 50 Συμβούλους με σημαντική εμπειρία σε ζωτικούς τομείς για τη λειτουργία και την ανάπτυξη μίας επιχειρησης, αλλά και στη διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων που είναι μια σημαντική προτεραιότητα για τις επιχειρήσεις. Αναπόσπαστο μέρος των υπηρεσιών αποτελεί το τμήμα Στήριξης Επιχειρήσεων που αναπτύσσεται δυναμικά τα τελευταία χρόνια. Οι επαγγελματικές υψηλού επιπέδου μεθοδολογίες που χρησιμοποιούμε μαζί με την εξειδικευμένη γνώση των συναδέλφων προσφέρουν την βεβαιότητα της ποιότητας.

EP: Η PwC πηγαίνει καλά, λοιπόν. Η κυπριακή οικονομία, όμως, στο σύνολό της υποβαθμίσθηκε από την S&P, με τον οίκο αξιολόγησης να αναφέρεται όχι τόσο σε πρόβλημα των δημόσιων οικονομικών όσο κυρίως σε κινδύνους λόγω τραπεζικών επισφαλειών.

ΑΠ: Η έκθεση που συνόδευε την απόφαση της υποβάθμισης δεν αναφέροταν τόσο σε υπαρκτές επισφάλεις όσο σε κίνδυνο ύπαρξης επισφαλειών, ο οποίος εκτιμάται ότι μπορεί να προκύψει λόγω του μεγάλου όγκου των εργασιών που οι κυπριακές τράπεζες έχουν και στον ελλαδικό χώρο, όπου υπάρχει το γνωστό πρόβλημα της οικονομίας. Η σχετική ανησυχία βασίζεται, όμως, και στη μεγάλη δανειοδότηση των κυπριακών νοικοκυριών. Οποιοδήποτε και αν είναι το αιτιολογικό, πάντως, η υποβάθμιση είναι υποβάθμιση και το γεγονός φυσικά δεν είναι ευχάριστο. Εγώ δεν θα ήθελα να κατανείμω ευθύνες για το ποιος την προκάλεσε. Θεωρώ, όμως, λυπηρό ότι η υποβάθμιση προέκυψε όχι επειδή ελήφθησαν κάποιες αποφάσεις για την οικονομία, οι οποίες εκρίθησαν λανθασμένες, αλλά επειδή δεν ελήφθησαν καν αποφάσεις. Οι αρμόδιοι, οι πολιτικοί αρμόδιοι, ξεκίνησαν με

ένα μικρό πρόβλημα στα χέρια τους, το οποίο εύκολα θα μπορούσαν να έχουν αντιμετωπίσει, και κατάφεραν -με τη δυστοκία για συναίνεση πάνω σε βασικά ζητήματα- να το μεγαλώσουν. Ελπίζω οι υπεύθυνοι για την οικονομική πολιτική αυτού του τόπου να λάβουν υπόψη τους ότι η απόφαση της S&P δεν περιλαμβάνει μόνο την υποβάθμιση από A+ σε A, αλλά και την εκτίμηση περί αρνητικής προοπτικής, η οποία αποτελεί προειδοποίηση για περαιτέρω υποβάθμιση. Χρόνος για χάσιμο, λοιπόν, δεν υπάρχει άλλος.

EP: Σε ποια κατεύθυνση θα πρέπει να κινηθούν τα μέτρα;

ΑΠ: Πιστεύω στην κατεύθυνση του περιορισμού των κρατικών δαπανών. Ας κάνω μια παρομοίωση. Φαντασθείτε ένα σπίτι μέσα στο καταχείμωνο με όλα τα παράθυρά του ανοιχτά. Ποια θα ήταν η πιο λογική προτεραιότητά μας; Να αναζητήσουμε περισσότερα καύσιμα για να το ζεστάνουμε ή πρώτα να κλείσουμε τα παράθυρα; Ας κλείσουμε τις τρύπες, λοιπόν, και ακολούθως ας αναζητήσουμε και επί πλέον έσοδα.

EP: Στην πρόσφατη Γενική Συνέλευση του KEBE, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με τον

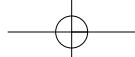
✓ **Ελπίζω οι υπεύθυνοι για την οικονομική πολιτική του τόπου να λάβουν υπόψη τους ότι η απόφαση της S&P δεν περιλαμβάνει μόνο την υποβάθμιση, αλλά και την προειδοποίηση για περαιτέρω υποβάθμιση. Χρόνος για χάσιμο, λοιπόν, δεν υπάρχει άλλος**

Πρόεδρο του Επιμελητηρίου αντάλλαξαν αιχμές...

ΑΠ: Δεν νομίζω ότι ήταν σε αντιπαλότητα. Συμφωνώ με την παρατήρηση του Προέδρου της Δημοκρατίας, περί μη τήρησης της πλέον ενδεδειγμένης στάσης από πολιτικές δυνάμεις, οι οποίες διαφωνούσαν μεν στις αρχικές κυβερνητικές προτάσεις, αλλά δεν προστάθησαν να βρουν ένα σύντομο δρόμο συνεννόησης. Αντιθέτως, αντέταξαν επιχειρήματα του τύπου «αν δεν γίνει αυτό εγώ δεν κάνω τίποτα». Συμφωνώ, όμως, και με την ομilia του Προέδρου του KEBE, η οποία θεωρώ ότι έστειλε παρόμοιο μήνυμα: ας συγκρατήσουμε τις κρατικές δαπάνες και ας δούμε με ποιον τρόπο και ο επιχειρηματικός κόσμος θα συμβάλει στην κάλυψη των εκτάκτων αναγκών της οικονομίας.

EP: Θα σας βάλουμε να αλλάξετε πολλά «καπέλα» στη διάρκεια της συζήτησής μας. Πώς κρίνει την κυπριακή οικονομική επικαιρότητα ο Πρόεδρος του Κυπρορωσικού Επιχειρηματικού Συνδέσμου;

ΑΠ: Ο Κυπρορωσικός είναι ο μεγαλύτερος και πιο δραστήριος σχετικός σύνδεσμος, έχοντας βεβαίως τη βάση για να είναι τόσο δραστήριος. Έχει, πάντως, αξιοποιήσει με τον καλύτερο τρόπο ό,τι δυνατότητες είναι διαθέσιμες. Είδατε, κατά την επίσκεψη του Προέδρου Μεντβέντεφ στην Κύπρο, ότι το επιχειρηματικό φόρουμ που διοργανώσαμε μαζί με το KEBE και με τον αντίστοιχο Επιμελητηρίο της Ρωσίας, έγινε στην παρουσία δύο πρόεδρων Δημοκρατίας, του Κυπρίου και του Ρώσου. Είναι ευχάριστο να παρατηρήσουμε ότι η περαιτέρω ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων Κύπρου - Ρω-

Συνέντευξη

pwc

σίας βρίσκεται σε πολύ καλό σημείο, μετά και την υπογραφή του Πρωτοκόλλου Αποφυγής Διπλής Φορολογίας μεταξύ των δύο κρατών.

EP: Προβλέπετε ότι κάτι ανάλογο θα συμβεί και με την Ουκρανία, όπου γνωρίζουμε πως εξακολουθεί η εκκρεμότητα;

ΑΠ: Ναι, το πιστεύω. Θεωρώ ότι το Πρωτόκολλο με τη Ρωσία μπορεί να λειτουργήσει ως υπόδειγμα και για την Ουκρανία, ειδικά μάλιστα μετά την κυβερνητική αλλαγή που υπήρξε στη χώρα. Είναι πολύ σημαντικό, όμως, να επιδιώξουμε να κάνουμε ανάλογα βήματα και με άλλες χώρες, όπως η Ινδία, με την οποία η Κύπρος έχει παραδοσιακά καλές σχέσεις και η οποία είναι από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες στον κόσμο, με τεράστια περιθώρια ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων κυπριακών συμφερόντων στη δυναμική αυτή αγορά.

EP: Πώς μπορεί να πρωθηθεί αυτός ο στόχος;

ΑΠ: Παρατηρώ ότι πρέσβεις και εμπορικοί ακόλουθοι διαφόρων χωρών, ακόμη και οικονομικά ασθενέστερων από την Κύπρο, αναπτύσσουν αξιοσημείωτη κινητικότητα στην κατεύθυνση των τακτικών επαφών με τον επιχειρηματικό κόσμο των χωρών όπου υπηρετούν, με σκοπό βεβαίως την προβολή των όσων η χώρα τους μπορεί να παράσχει στους ξένους επενδυτές και επιχειρούντες. Λυπάμαι να παρατηρήσω ότι αυτό το αυτονόητο η Κύπρος δεν το κάνει όσο πρέπει, με κύρια αιτία τη μη αφιέρωση των απαραίτητων κονδυλίων από την κεντρική διοίκηση προς τις πρεσβείες. Επειδή,

✓ **Δεν μπορώ να πω ότι οποιαδήποτε κυπριακή κυβέρνηση μας είχε συνηθίσει σε θαυμαστή ταχύτητα ή ευελιξία. Σήμερα, όμως, ζούμε περιστάσεις τέτοιες, που η συνήθης χαλαρότητα και οι διαφωνίες με στενά κομματικά κριτήρια, δεν είναι ό,τι καλύτερο για την οικονομία μας**

μάλιστα, διάγουμε περίοδο στην οποία συζητούμε πολύ περί λιτότητας και συγκράτησης δαπανών, ας διευκρινίσω ότι τέτοιες δαπάνες δεν θα πήγαιναν καθόλου χαμένες, αλλά αντιθέτως θα επέστρεφαν στην κυπριακή οικονομία στο πολλαπλάσιο.

EP: Μιλάντας για προσέλκυση επενδύσεων από το εξωτερικό, θυμόμαστε και τον Πρόεδρο του CIPA.

ΑΠ: Ο CIPA, ο Κυπριακός Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων, συγκροτήθηκε το 2007 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός και με δομή που διασφαλίζει την ευελιξία με την οποία λειτουργούν οι ανταγωνιστικές επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, όχι οι κρατικοί οργανισμοί με τους πιο χαλαρούς ρυθμούς. Στο διοικητικό του συμβούλιο συμμετέχουν μόνο δύο εκπρόσωποι υπουργείων, μαζί με δέκα στελέχη της αγοράς, τα οποία επελέγησαν με κριτήριο τις επαγγελματικές εξειδικεύσεις και επιδόσεις τους και όχι τις πολιτικές τους σχέσεις ή προτιμήσεις. Η δραστηριότητά του περιλαμβάνει ενέργειες προβολής του κυπριακού επενδυτικού περιβάλλο-

ντος στο εξωτερικό, αλλά επίσης τη μελέτη και υποβολή προτάσεων προς τους αρμόδιους φορείς ώστε το περιβάλλον αυτό να καθίσταται καταλληλότερο και προσφορότερο για τη φιλοξενία ξένων επενδύσεων. Παρέχει, ακόμη, πληροφόρηση και υποστήριξη σε ενδιαφερόμενους επενδυτές, ενώ διατηρεί και στενή συνεργασία με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

EP: Είστε, όμως, και δραστήριο στέλεχος του KEBE.

ΑΠ: Το Επιμελητήριο δεν είναι απλώς μία εργοδοτική οργάνωση. Αναπτύσσει ένα πλέγμα δραστηριοτήτων ως φορέας επαγγελματικός, επιστημονικός και κοινωνικός. Με το έργο του, έχει σκοπό να συμβάλει στην ισχυροποίηση ολόκληρης της κυπριακής οικονομίας, προς όφελος ολόκληρης της κυπριακής κοινωνίας. Αφού, λοιπόν, μετά από τόσα χρόνια ενεργού συμμετοχής μου στην αγορά και με την εμπειρία που αυτή η συμμετοχή μου έχει δώσει, μπορώ να είμαι χρήσιμος, δίπλα στη διοίκηση και στα πολλά ικανά στελέχη του KEBE, το να αναπτύσσω δραστηριότητα στο πλαίσιο του Επιμελητηρίου το θεωρώ καθήκον αλλά και χαρά μου.

EP: Εν κατακλείδι, με όλες τις επιτυχίες της αλλά και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία, ποια είναι η πρόβλεψή σας για το 2011;

ΑΠ: Θα προτιμούσα αντί για πρόβλεψη να κάνω μία έκκληση. Έκκληση προς τον πολιτικό κόσμο να μην καθυστερήσει άλλο. Να σπεύσει σε μία λογική συνεννόηση και να συμφωνήσει στα μέτρα που είναι επείγον να ληφθούν. Αν γίνει αυτό άμεσα, και αν βέβαια δρομολογηθούν και οι διαρθρωτικές αλλαγές, που θα εξυγιάνουν και θα ισχυροποιήσουν παράλληλα το συνταξιοδοτικό σύστημα και τα δημόσια οικονομικά, τότε θα πάει καλά και το 2011 και τα επόμενα χρόνια.

EP: Διακρίνετε, δηλαδή, μια ιδιαίτερη βραδύτητα στην παρούσα κυβέρνηση; Μια δυστοκία στην εφαρμογή της κατάλληλης οικονομικής πολιτικής;

ΑΠ: Για να είμαι δίκαιος, δεν μπορώ να πω ότι οποιαδήποτε κυπριακή κυβέρνηση μας είχε συνηθίσει σε θαυμαστή ταχύτητα ή ευελιξία. Διερχόμαστε, όμως, τώρα από μία έκτακτη, κρίσιμη περίοδο, οπότε η συνήθης χαλαρότητα της διοίκησης και του δημόσιου τομέα, όπως και οι αντεγκλήσεις και διαφωνίες με βάση στενά

κομματικά οφέλη, δεν είναι ό,τι καλύτερο για την οικονομία μας. Έτσι, την έκκληση που διατύπωσα παραπάνω, θα ήθελα να την απευθύνω σε όλον τον πολιτικό κόσμο, σε κάθε τμήμα του, βέβαια, στο μερίδιο που του αναλογεί.

Ευγένιος Ευγενίου, ο επόμενος νγέτης της PwC Κύπρου

Να γίνουμε ακόμη περισσότερο πελατοκεντρικοί

H Κύπρος έχει μια χρυσή ευκαιρία να γίνει το χρηματοοικονομικό κέντρο και το κέντρο παροχής υπηρεσιών μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο θα «κοιτάζει» προς την Ανατολή. Ο Ευγένιος Ευγενίου έχει ήδη εκλεγεί από τους συναδέλφους του, τους συνεταίρους της PwC, να αναλάβει τα ηνία του οργανισμού μετά από ένα έτος, οπότε θα συμπληρωθεί η δεύτερη πεντετής θητεία του Φειδία Πηλεϊδή στην ηγεσία της εταιρείας. Εν όψει της εξέλιξης αυτής και των σημαντικών καθηκόντων που θα αναλάβει, το EUROKEΡΔΟΣ συζήτησε με τον κ. Ευγενίου.

EP: Ποιο ήταν το πρώτο πράγμα που σκεφθήκατε αμέσως μετά την εκλογή σας και πώς σχολιάζετε την εμπιστοσύνη που έδειξαν στο πρόσωπό σας οι συνάδελφοί σας στην PwC;

ΑΠ: Είναι μεγάλη τιμή η εμπιστοσύνη που μου έδειξαν οι συνεταίροι μου και αυτό μου δημιουργεί μία μεγάλη ευθύνη. Να ανταποκριθώ στις προσδοκίες και να συμβάλω με τις δικές μου δυνάμεις στη συλλογική προσπάθεια για την επίτευξη των κοινών μας στόχων. Η αντιμετώπιση των προκλήσεων και οι επιτυχίες αυτού του οργανισμού οφείλονται στην ομαδική προσπάθεια. Αυτή αφορά όλους τους συνεταίρους αλλά και όλα τα στελέχη. Η δύναμή μας είναι η γνώση, η εξειδίκευση και η εμπειρία της ομάδας των συνεταίρων και των στελεχών της PwC για τη στήριξη των πελατών μας, την ανάπτυξη των στελεχών μας και του οργανισμού μας καθώς και της οικονομίας του τόπου μας.

EP: Ποια θα είναι τα πρώτα βήματά σας προς αυτό το μέλλον;

ΑΠ: Η μεταβατική περίοδος που τώρα ξεκινά χαρακτηρίζεται από προσαρμογή και προετοιμασία για το επόμενο στάδιο που έρχεται με τη λήξη της θητείας του Φειδία Πηλεϊδή. Η συνεργασία μας με τον Φειδία σε αυτή τη φάση είναι σημαντική, γιατί μπαίνουν τα θεμέλια της επόμενης ημέρας και να ληφθούν και αποφάσεις για θέματα που αφορούν την επιχειρηματική μας δράση στο μέλλον.

EP: Ποιες θα είναι οι προτεραιότητές σας;

ΑΠ: Καλούμαστε να υποστηρίξουμε και να δώσουμε αποτελεσματικές λύσεις στα σύνθετα προβλήματα των πελατών μας. Και για να το κάνουμε αυτό πρέπει να επενδύουμε διαρκώς στη γνώση. Να επενδύουμε στο ανθρώπινο δυ-

τελεσματική οργάνωση, τον αναπτυξιακό σχεδιασμό, την επένδυση σε νέες ιδέες.

EP: Τι προοπτικές διακρίνετε γενικότερα για την κυπριακή οικονομία;

ΑΠ: Αντιμετωπίζουμε πολλές προκλήσεις. Προκλήσεις που μεγεθύνει η διεθνής οικονομική κρίση όχι μόνο για την Κύπρο αλλά και για την παγκόσμια οικονομία. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο οφείλουμε να κινηθούμε με δυναμισμό. Να αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες που παρουσιάζονται. Η Κύπρος έχει μια χρυσή ευκαιρία να γίνει το χρηματοοικονομικό κέντρο και το κέντρο παροχής υπηρεσιών μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με ένα σημαντικό χαρακτηριστικό: να «κοιτάζει» προς την Ανατολή, λόγω των σχέσεων που έχουμε με τη Ρωσία και την Ανατολική Ευρώπη γενικότερα, αλλά και λόγω των σημαντικών προοπτικών που υπάρχουν με την Κίνα και την Ινδία. Το γεγονός ότι το επίκεντρο της διεθνούς οικονομικής δραστηριότητας μετακινείται προς την ανατολή εμάς μας εξυπηρετεί. Είναι στα χέρια μας να πάρουμε τις κατάλληλες αποφάσεις και τα μέτρα που χρειάζονται για να αξιοποιήσουμε αυτή τη χρυσή ευκαιρία. Το οικονομικό αλλά και κοινωνικό μέλλον της Κύπρου για τα επόμενα χρόνια είναι στενά συνδεδεμένο μαζί της.

To who is who του Ευγένιου Ευγενίου

Ο Ευγένιος Ευγενίου είναι μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της PwC, επικεφαλής Ανθρώπινου Δυναμικού και συνέταιρος υπεύθυνος για τις υπηρεσίες στον Τραπεζικό κλάδο. Εξυπηρετεί πελάτες στον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, και συγκεκριμένα τράπεζες, εταιρίες διαχείρισης επενδύσεων και επενδυτικά ταμεία. Εντάχθηκε στην PwC στο Λονδίνο το 1990 και έγινε συνέταιρος το 2001. Έχει εργαστεί με την PwC στην Αθήνα και στη Μόσχα. Διετέλεσε πρόεδρος της Επιτροπής Χρηματιστηρίου και Κεφαλαιαγοράς του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου. Ο κ. Ευγενίου είναι απόφοιτος του Imperial College, London University, και είναι Fellow του Institute of Chartered Accountants in England and Wales. Είναι παντρεμένος με τη Μαριάννα και έχουν δύο παιδιά, την Αίγλη και το Χριστόδουλο, 10 και 7 ετών.

Μιχάλης Πήλικος, Γενικός Διευθυντής ΟΕΒ

Προς τι οι επί πλέον φόροι προς ένα σπάταλο κράτος;

- ✓ Η διαφωνία εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας, ως προς τα μέτρα που απαιτούνται στην κατεύθυνση της δημοσιονομικής εξυγίανσης, κοστίζει στην οικονομία και την θέτει σε κινδύνους. Δεν έχω, δε, κανέναν ενδοιασμό να πω ότι, για την ασυνεννοησία και την καθυστέρηση που παρατηρείται, η ευθύνη βαρύνει εξ ίσου και τις δύο πλευρές.

• **Tou Ανδρέα Αναστασίου**

EP: Σε ποιο βαθμό θα χαρακτηρίζατε «συγκοινωνούντα δοχεία» την ελλαδική και την κυπριακή οικονομία;

ΑΠ: Η κατάσταση στην ελλαδική οικονομία έχει μερική αλλά υπολογίσιμη αντανάκλαση στην κυπριακή οικονομία, δεδομένου ότι το τραπεζικό μας σύστημα είναι σε σημαντικό βαθμό συνδεδεμένο με αυτό της Ελλάδας, με επακόλουθο να αντιμετωπίζουμε κι εμείς κάποιες παρενέργειες. Είναι ξεκάθαρο, βέβαια, ότι η κατάσταση στην Ελλάδα και στην Κύπρο δεν είναι ίδια. Υπάρχουν οικονομικά δεδομένα και θεσμικά χαρακτηριστικά της κυπριακής οικονομίας, τα οποία λειτουργούν ως θωράκιση έναντι των κινδύνων. Όχι, βέβαια, ότι δεν έχουμε κι εμείς κάποια ενδογενή προβλήματα. Για την ελληνική οικονομία, πάντως, ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που -κατά την άποψή μου- υπάρχει είναι ότι δεν έχουν καταλάβει ακόμη το μέγεθος του προβλήματος, πόσα χρόνια και τι προσπάθειες θα χρειασθούν για να βγει η οικονομία από την ύφεση. Όταν ο υπουργός φθάνει να πανηγυρίζει επειδή η ύφεση θα περιορισθεί μέχρι το 4%, αντιλαμβάνεσθε ότι θα χρειασθεί πολύς καιρός για να βγει η χώρα από τη δυσχερή αυτή θέση. Εμάς, φυσικά, μας ενδιαφέρει το συντομότερο δυνατό να κατορθώσει η Ελλάδα να βγει από τη στενωπό, και για δικό της καλό, αλλά και για να πάψει να υφίστανται οι όποιες αρνητικές επιδράσεις και προς την Κύπρο. Λυπτούμαι, όμως, αλλά η λύτρωση για την Ελλάδα δεν προβλέπω να έρχεται σύντομα. Είναι πολλά τα προβλήματα, είναι πολύ το βάθος στο οποίο έχει πέσει η Ελλάδα, οπότε ίσως πρέπει να ετοιμάζεται για μια μακρά πορεία σκληρής προσπά-

θειας, η οποία μπορεί να διαρκέσει μία δεκαετία ή και δεκαπενταετία.

EP: Πάντως, τα μακροοικονομικά μεγέθη της Κύπρου είναι σαφώς θετικότερα, ο τραπεζικός τομέας της πατάει γερά...

ΑΠ: Με κανέναν τρόπο δεν μιλούμε για φαινόμενα Ελλάδας στην Κύπρο. Για την Ελλάδα, αν είμαστε ειλικρινείς, πρέπει να παραδεχθούμε ότι η χώρα πτώχευσε ήδη. Κάτι που, όμως, δεν συνέφερε τους δανειστές της να το παραδεχθούν, όπως δεν συνέφερε και τις λοιπές χώρες της Ευρωζώνης. Αν η Ελλάδα δεν ανήκε στη ζώνη του ευρώ τα πράγματα θα ήσαν πολύ διαφορετικά, τόσο σε θετική όσο και σε αρνητική κατεύθυνση. Το θετικό ήταν ότι οι υπόλοιπες χώρες του κοινού νομισματικού συστήματος παρενέβησαν και την διέσωσαν από την επίσημη πτώχευση, ενώ το αρνητικό ότι δεν είχε η ίδια δυνατότητα νομισματικών χειρισμών, υπό την έννοια μιας υποτίμησης της τάξης του 40%, προκειμένου να ανακτήσει κάποια από την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών της, ώστε να εισέλθει σχετικά σύντομα σε τροχιά ανάκαμψης. Υπό τις υφιστάμενες συνθήκες, όμως, η ανάκαμψη θα είναι πολύ πιο αργή και πολύ πιο δύσκολη.

EP: Στην Κύπρο;

ΑΠ: Μια μικρή και ανοικτή οικονομία, όπως η δική μας, δεν υπήρχε περίπτωση να μην επηρεασθεί από την αναταραχή που, εδώ και δύο χρόνια, έχει εκδηλωθεί σε παγκόσμια κλίμακα. Επηρεάσθηκε, λοιπόν, και η κυπριακή οικονομία με καθυστέρηση -σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες- περίπου έξι μηνών. Εύλογο είναι, ως εκ τούτου, ότι και η έξοδος από τη δυσμενή κατάσταση θα προκύψει επίσης με σχετική καθυστέρηση. Το αποχές είναι ότι εμείς, ενώ είχαμε το χρόνο να προετοιμαστούμε για την κρίση που βλέπαμε (ή έπρεπε να βλέπουμε) ότι ερχόταν, δεν κάναμε αυτά που έπρεπε, ώστε τώρα να είμαστε πιο ισχυροί και πιο βέβαιοι, ότι δεν θα αργήσουμε να ανακάμψουμε.

EP: Ποιος ευθύνεται γι' αυτό;

ΑΠ: Σίγουρα δεν λειτούργησε θετικά η διαφωνία μεταξύ εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας, καθώς η κυβέρνηση δεν βρήκε ανταπόκριση από τα κόμματα, ως προς τα μέτρα που εισηγήθηκε να λάβει στην κατεύθυνση της δημοσιονομικής εξυγίανσης. Δεν έχω, δε, κανέναν ενδοιασμό να πω ότι, για την ασυνεννοησία και την καθυστέρηση που παρατηρείται, η ευθύνη βαρύνει εξ ίσου

και τις δύο πλευρές. Δεν θεωρώ ότι η ευθύνη μπορεί να κατανεμθεί 50% στην κυβέρνηση και 50% στη Βουλή. Θεωρώ ότι την φέρουν ακέραια και τα δύο υπεύθυνα για την πορεία της χώρας σώματα. Σίγουρα, δε, προϊόντος του χρόνου και καθώς πλησιάζουμε όλο και περισσότερο στις βουλευτικές εκλογές, οποιοδήποτε μέτρο θα μπορούσε να θεωρηθεί αντιδημοφιλές θα αντιμετωπίζεται από τα κόμματα αρνητικά και θα είναι πολύ δύσκολο, σε αυτές τις συνθήκες, να ληφθούν κάποια αποτελεσματικά μέτρα. Αυτό μας ανησυχεί πάρα πολύ, διότι δεν βλέπουμε πώς μπορούν να ληφθούν κάποια μέτρα, κυρίως της μορφής που εμείς ζητούμε, για να διορθωθεί η κατάσταση.

EP: Τι μέτρα προτείνετε;

ΑΠ: Εδώ και καιρό υποστηρίζουμε ότι κάτι πρέπει να γίνει με το κρατικό μισθολόγιο και γενικά τις κρατικές δαπάνες. Έγινε μία συνάντηση, όπου αναμείχθηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αλλά μετά από αυτό τίποτα. Φαίνεται ότι υπάρχει μία κρυφή ελπίδα στην κυβέρνηση, ότι θα βγούμε από την κρίση χωρίς να χρειασθεί να ληφθούν οποιαδήποτε αντιδημοφιλή μέτρα. Αυτό είναι πολύ αρνητικό. Υπάρχει κυβερνητική πρόβλεψη για ρυθμό ανάπτυξης εφέτος σε ποσοστό 0,6% και 1,5% το 2011. Τα μεγέθη αυτά, όμως, βασίζονται σε προβλέψεις, τις οποίες εμείς δεν θεωρούμε σίγουρες. Ενώ ακόμη και αν επαληθευτούν δεν κρίνουμε ότι είναι αρκετά για να φέρουν αντιστροφή των σημερινών τάσεων: μείωση της ανεργίας, μείωση του πληθωρισμού, ανταγωνιστικότητα κ.λπ. Ενδέχεται η πολιτική γηγεσία να είναι ικανοποιημένη από αυτά και να λέγει ότι -αφού ο ρυθμός ανάπτυξης έχει θετικό πρόσημο- εμένα μου είναι αρκετό και σιγά-σιγά θα έρθει και η ισχυρή ανάκαμψη. Εμείς πιστεύουμε ότι η οικονομική κρίση έφερε στην επιφάνεια κάποια διαρθρωτικά προβλήματα, που υπήρχαν στην οικονομία μας, τα οποία τώρα είναι ευκαρία να διορθώσουμε. Αν δεν αξιοποιήσουμε αυτή την ευκαρία τώρα, θα χάσουμε μία πολύ καλή δυνατότητα που έχουμε για να φτιάξουμε κάποια πράγματα. Δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στο συνταξιοδοτικό και στα δημόσια οικονομικά, επειδή εκεί υπάρχουν πολλές ανισοσκέλειες. Παραδείγματος χάριν, ο προϋπολογισμός για το 2011 περιλαμβάνει κονδύλια της τάξης των 500 εκατομμυρίων ευρώ για συντάξεις του δημοσίου, κάτι το οποίο είναι απαραδέκτο. Αυτό το ποσό είναι πάρα πολύ μεγάλο για τα κυπριακά δεδομένα, ενώ είναι περίπου τριπλάσιο από το ποσό που προορίζεται για τους συνταξιούχους του ιδιωτικού τομέα. Αυτή η ανισοσκέλεια δεν μπορεί να συνεχισθεί. Θέση μας είναι ότι πρέπει να ξεκινήσει ένας διάλογος ούτως ώστε να εκλογικευθεί αυτό το πράγμα και ταυτόχρονα να επέλθει μία κοινωνική δικαιοσύνη. Δεν μπορεί κά-

ποιοι οι οποίοι είχαν την τύχη να εργοδοτηθούν στο δημόσιο να παίρνουν πολύ υψηλές συντάξεις, χωρίς να έχουν συνεισφέρει γι' αυτές, ενώ άλλοι -που για δεκαετίες έχουν καταβάλει εισφορές- να πληρώνουν τις συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων και οι ίδιοι να παίρνουν πολύ χαμηλότερες.

EP: Η ανισοσκέλεια μπορεί να διορθωθεί μόνο με εξισωση προς τα κάτω;

ΑΠ: Κοιτάξτε. Αν θέλουμε να λαϊκίσουμε, μπορώ κι εγώ να δηλώσω ότι θέση μου είναι να αφυπηρετούμε όλοι μας στην ήλικια των 55 ετών, ενώ η ελάχιστη σύνταξη να διαμορφωθεί στις 5.000 ευρώ. Θα μπορούσα να το υποστηρίξω αυτό, εφ' όσον υπεδείκνυα και πού θα βρεθούν τα χρήματα για να πληρώνονται αυτές οι συντάξεις. Αυτοί που ζητούν εξισωση προς τα πάνω το έχουν λύσει αυτό το πρόβλημα: Βλέπουν ότι το κράτος και η οικονομία έχουν τέτοιες δυνατότητες; Υπάρχουν αυτοί οι πόροι; Αυτή τη στιγμή το μόνο βέβαιο, υπαρκτό και παραδεκτό απ' όλους πρόβλημά μας είναι η στενότητα που αντιμετωπίζουμε στα δημόσια οικονομικά. Η εκλογήκευση, λοιπόν, αυτού του συστήματος και η εξοικονόμηση πόρων είναι μονόδρομος. Στην Κύπρο, όπως και σε αρκετές άλλες ευρωπαϊκές χώρες, το κόστος της κρίσης το έχει πληρώσει ο ιδιωτικός τομέας: επιχειρηματίες και εργαζόμενοι στις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Σε πολλές περιπτώσεις οι δημόσιοι υπάλληλοι δεν έχουν καν αισθανθεί την κρίση. Στην Κύπρο, μάλιστα, όχι μόνο δεν έχουν επιβαρυνθεί

✓ **Εμείς δηλώνουμε υπεύθυνα ότι όταν το κράτος παρουσιάσει ένα ολοκληρωμένο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα, στο οποίο να φαίνεται ότι είναι διατεθειμένο να περιορίσει τις δαπάνες του, περιλαμβανομένου του κρατικού μισθολογίου, θα εξετάσουμε τον ρόλο του επιχειρηματικού κόσμου στην ενίσχυση των δημοσίων οικονομικών.**

κάτι, αλλά αντιθέτως έχουν αυξήσει τα ωφελήματά τους. Ο προϋπολογισμός του 2011 προβλέπει 5% αύξηση στο κονδύλι του κρατικού μισθολογίου, παρ' όλο που έχει μειωθεί ο συνολικός αριθμός των δημοσίων υπαλλήλων. Είναι προφανές, δηλαδή, ότι η μισθολογική αύξηση των εργαζομένων στο δημόσιο ανέρχεται σε ακόμη μεγαλύτερο ποσοστό, τη στιγμή που άλλες ομάδες του πληθυσμού θα έχουν, αναγκαστικά, μικρότερα εισοδήματα εκείνων που είχαν την περιουσιανή χρονιά.

EP: Δεν είναι εύλογο ότι η κυβέρνηση επιδιώκει να αυξήσει τα έσοδά της;

ΑΠ: Τα κρατικά έσοδα μπορούν να αυξηθούν αυτομάτως από την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας και την επακόλουθη ενίσχυση των φορολογικών εσόδων, χωρίς αύξηση φορολογικών συντελεστών και χωρίς έκτακτους φόρους. Αν η κυβέρνηση πιστεύει ότι ο επιχειρηματικός κόσμος θα δεχθεί αδιαμαρτύρητα να καταβάλει επί πλέον φορολογία προκειμένου να συντηρηθεί ένα σπάταλο και αναπτυλεσματικό κράτος, τότε να μας συγχωρεί αλλά απατάται οικτρά. Θα πρέπει πρώτα να συγχωρίσει τα του οίκου της, και τότε εμείς δηλώνουμε υπεύθυνα ότι είμαστε έτοιμοι, ως επιχειρηματικός κόσμος, να δεχθούμε αύξηση της φορολογίας για κάποιο χρονικό διάστημα, αφού όμως παρουσιασθεί ένα μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα (τριετίας ας πούμε) στο οποίο να φαίνεται ότι το κράτος κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να φέρει τα του οίκου του σε τάξη. Αν δεν το κάνει αυτό, όσες φορολογίες και να επιβάλει, το πρόβλημα θα εξακολουθεί να υπάρχει. Αυτή η κυβέρνηση ξεκίνησε τη θητεία της παραλαμβάνοντας δημοσιονομικό πλεόνασμα από την προηγούμενη και έσπειυσε να το ξιδέψει σε διάφορες παροχές. Για να μην είμαστε άδικοι, βεβαίως, αναγνωρίζουμε ότι επήλθε επί πλέον δυσκολία λόγω της διεθνούς κρίσης. Το κράτος απώλεσε έσοδα 1,5 δισ. ευρώ από τη μειωμένη επιχειρηματική δραστηριότητα. Αντί, όμως, να

Συνέντευξη

πουν ότι -αφού χάθηκαν αυτά τα χρήματα- ας βοηθήσουμε να αναθερμανθεί η οικονομία, προτείνουν παραπάνω φορολογική επιβάρυνση των επιχειρήσεων.

ΕΡ: Πόσο θα επηρεαζόταν η οικονομία από μια αύξηση του εταιρικού φόρου από 10% σε 11%;

ΑΠ: Αυτό που ενοχλεί δεν είναι απλά ότι μπορεί να αυξηθεί ο φόρος από 10% σε 11%. Αυτό που ενοχλεί είναι η εντύπωση που θα δοθεί στους ξένους επενδυτές, ότι το φορολογικό σύστημα στην Κύπρο δεν διέπεται από σταθερούς κανόνες. Στοιχείο το οποίο μέχρι τώρα το έχει αξιοποιήσει η Κύπρος, προκειμένου να προσελκύσει τις επενδύσεις και την επιχειρηματική δραστηριότητα που έχει καταφέρει να έχει. Το στοιχείο της σταθερότητας οφείλουμε να το προοξένουμε πολύ, επειδή η οικονομία μας είναι σαφέστατα εξωστρεφής και επειδή οι ξένοι επενδυτές, επιχειρούντες και καταθέτες αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία σε αυτόν τον παράγοντα. Άλλωστε, σε οποιονδήποτε προϋπολογισμό -του κρατικού περιλαμβανομένου- το σκέλος των εσόδων δεν μπορεί ποτέ να προβλεφθεί με ακρίβεια, καθώς εξαρτάται από το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας που θα προκύψει. Ένα ζητούμενο, λοιπόν, είναι να φροντίσει το κράτος να ευνοήσει την αύξηση της δραστηριότητας, ώστε να εξασφαλίσει και αυξημένα φορολογικά έσοδα. Παράλληλο ζητούμενο, όμως, είναι να ελέγξει αποτελεσματικά το σκέλος των εξόδων, το οποίο μπορεί να προϋπολογισθεί με μεγάλη ακρίβεια.

ΕΡ: Μιλήσατε για τις κοινωνικές παροχές της κυβέρνησης. Δεν οφείλει η κοινωνία να ενισχύσει τα αδύναμα μέλη της;

ΑΠ: Βεβαίως οφείλει. Μία επιχειρήση μπορεί να αντέξει μείωση της κερδοφορίας της ή ακόμη και ζημίες για κάποιο διάστημα, ενώ μία οικογένεια δεν μπορεί να αντέξει ούτε μία ημέρα χωρίς εισόδημα.

✓ **Η μείωση επιτοκίων μπορεί να διευκολυνθεί με νομοθετική ρύθμιση για τα «καλυμμένα οιμόλογα», τα οποία θα δώσουν στο τραπεζικό μας σύστημα μεγάλη ρευστότητα με μικρό κόστος. Συζητούμε ένα χρόνο τώρα, αλλά τίποτα δεν έχει γίνει, με αποτέλεσμα το κόστος χρηματοδότησης να παραμένει πολύ υψηλό.**

Το κράτος φυσικά και οφείλει να ασκήσει κοινωνική πολιτική και να ευνοήσει την απασχόληση. Πότε, όμως, ευνοείται η απασχόληση; Με λιγότερη ή με περισσότερη επιχειρηματική δραστηριότητα; Ας τονωθεί η επιχειρηματική δραστηριότητα, να αυξηθούν έτσι τα φορολογικά έσοδα του κράτους, ώστε να διαθέτει η κυβέρνηση τους πάρους να παράσχει κίνητρα για την απασχόληση, αλλά να έχουν και οι επιχειρήσεις τη δυνατότητα απορρόφησης περισσότερων εργαζομένων. Αν «κυνηγούμε» τις επιχειρήσεις, για να είμαστε αρεστοί στον ψηφοφόρο, τότε δεν μπορώ να πω ότι δημιουργούμε ευνοϊκό κλίμα, ούτε για την επιχειρηματική δραστηριότητα ούτε για την απασχόληση.

ΕΡ: Ισως η κυβέρνηση ενεργεί υπό το σκεπτικό ότι την εποχή των παχέων αγελάδων οι επιχειρήσεις απεκόμισαν κέρδη, ώστε να οφείλουν τώρα να ενισχύσουν την προσπάθεια αντιμετώπισης την κρίση.

ΑΠ: Μα από τα κέρδη των προηγουμένων ετών το κράτος εισέπραξε αρκετούς φόρους και άσκησε την κοινωνική πολιτική του με όποιον τρόπο έκρινε. Οι επιχειρήσεις, και το τονίζω αυτό, δεν έχουν αντίρρηση να συνεισφέρουν κάποιο πιοσσότο από τα κέρδη τους, προκειμένου το κράτος να βγει από τη δύσκολη θέση στην οποία έχει περιέλθει λόγω της κρίσης. Αυτό που λέμε, όμως, είναι να δούμε πώς θα αξιοποιηθούν αυτοί οι έκτακτοι πόροι του

κράτους. Αν είναι να εξανεμισθούν και πάλι σε νέες αυξησεις στους δημοσίους υπαλλήλους ή να συνεχισθούν οι πάσης φύσεως σπατάλες, ενώ τα διαρθρωτικά προβλήματα που μας οδήγησαν εδώ θα παραμείνουν χωρίς αντιμετώπιση, εμείς αυτό δεν το θεωρούμε σωστό και δίκαιο.

ΕΡ: Τι κίνητρα ζητάτε, λοιπόν, που θα διευκολύνουν τις επενδύσεις και θα οδηγήσουν σε ανάπτυξη;

ΑΠ: Ας διευκρινίσω, πριν απ' όλα, ότι δεν ζητούμε κανένα κίνητρο υπό τη μορφή χρηματικής επιδότησης. Ζητούμε, όμως, να παταχθεί η γραφειοκρατία. Είναι δυνατόν μία επιχειρήση να χρειάζεται 16 ή 18 διαφορετικές άδειες για ένα οικοδομικό έργο; Ακούσαμε και ξανακούσαμε για "one stop shop", δεν το είδαμε όμως. Είναι σωστό το 28% της αξίας ενός ακινήτου να πληρώνεται σε διάφορους τύπους φορολογίας; Είναι δίκαιο στις συναλλαγές ακινήτων, στις οποίες πλέον υπάρχει ΦΠΑ, να χρεώνονται και μεταβιβαστικά έξοδα; Θα μπορούσε, για κάποιο χρονικό διάστημα, να υπάρξει μία απαλλαγή από αυτά τα έξοδα, ούτως ώστε να ενθαρρυνθεί η σχετική δραστηριότητα και να αναθερμανθεί η αγορά ακινήτων. Θα μπορούσε, επίσης, να μην προκύπτουν παραλογισμοί όπως το μπλοκάρισμα της αξιοποίησης μιας πολύ μεγάλης επένδυσης που έχει ήδη γίνει. Αναφέρομαι σε πραγματικό περιστατικό, κατά το οποίο μία εταιρεία έκτισε 150 επαύλεις, εκ των οποίων οι 149 άφογες, ενώ στη μία παρατηρήθηκε μικρή πολεοδομική παράβαση. Ξέρετε τι έγινε σε αυτή την περίπτωση; Οι αρχές δεν εκδίδουν τίτλο για κανένα από τα 150 σπίτια, οι επενδυτές κρατούνται «αιχμάλωτοι», οι ξένοι μας κατηγορούν ότι καθυστερούμε πολύ να εκδώσουμε τίτλους κ.λπ. Ενώ θα μπορούσε πολύ εύκολα να βρεθεί μία ρύθμιση και να απεμπλακεί η κατάσταση.

ΕΡ: Τι άλλες προτάσεις έχει η ΟΕΒ στην κατεύθυνση της ανάπτυξης;

ΑΠ: Οι προτάσεις μας περιλαμβάνουν, επίσης, το μέτρο της μείωσης των επιτοκίων. Η μείωση θα μπορούσε να διευκολυνθεί με την κατάλληλη νομοθετική ρύθμιση για τα «καλυμμένα οιμόλογα», τα οποία θα εξασφαλίσουν στο τραπεζικό μας σύστημα μεγάλη ρευστότητα με μικρό κόστος. Συζητούμε ένα χρόνο τώρα, αλλά τίποτα δεν έχει γίνει, με αποτέλεσμα το κόστος χρηματοδότησης να παραμένει πολύ υψηλό για τις επιχειρήσεις. Ο ρόλος του κράτους είναι, επίσης, καθοριστικός σε άλλους σημαντικούς για την οικονομία της Κύπρου τομείς, όπως ο τουρισμός, όπου δεν έχει εκπονηθεί ένας συνολικός και μακρόπινος σχεδιασμός, ο οποίος να καθιστά σαφές το επενδυτικό τοπίο και τους κανόνες του, ώστε να αποπνέει ένα αίσθημα σταθερότητας και εμπιστοσύνης.

Διεθνής γνώση. Τοπική εξειδίκευση.

pwc

Αυτό που επιδιώκουμε είναι να σας προσφέρουμε την αξία που ζητάτε. Αξία, που στηρίζεται στη γνώση, που αξιοποιούν οι ομάδες μας από 163.000 ειδικούς σε 151 χώρες. Άλλα και στην εμπειρία που προσαρμόζεται στις τοπικές ανάγκες. Επικεντρωνόμαστε σε τρεις κυρίως τομείς, τις ελεγκτικές, τις συμβουλευτικές και τις φορολογικές υπηρεσίες. Συνεργαζόμαστε στενά μαζί σας. Σας ρωτούμε. Σας ακούμε. Μαθαίνουμε τι θέλετε να κάνετε. Πού θέλετε να πάτε. Απ' όλη τη διεθνή μας γνώση μοιραζόμαστε εκείνο το κομμάτι που είναι περισσότερο κατάλληλο για σας. Και έτσι σας στηρίζουμε στο πώς να πετύχετε τους δικούς σας στόχους.

Τραπεζικά Θέματα

Emporiki Bank
CRÉDIT AGRICOLE GROUP

Λειτουργεί ήδη στην Πλατεία Ελευθερίας της Λευκωσίας

Εμπορική Τράπεζα: Νέο μοντέλο καταστήματος

- ✓ **Εγκαινιάσθηκε από την Δήμαρχο Λευκωσίας και Ελένη Μαύρου και τον Αντιπρόεδρο και Διευθύνων Σύμβουλο της τράπεζας κ. Alain Strub, ο οποίος επισκέφθηκε την Κύπρο**

Tο ανανεωμένο κατάστημα της Εμπορικής Τράπεζας στην Πλατεία Ελευθερίας στη Λευκωσία εγκαινίασαν η Δήμαρχος Λευκωσίας κυρία Ελένη Μαύρου και ο κ. Alain Strub, Αντιπρόεδρος Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος της Εμπορικής Τράπεζας. Πρόκειται για το πρώτο από τα 12 καταστήματα του δικτύου της Εμπορικής Τράπεζας στην Κύπρο που αναβαθμίζεται σύμφωνα με τις υψηλές προδιαγραφές του μοντέλου λιανικής τραπεζικής του μητρικού της ομίλου, Crédit Agricole, το οποίο εφαρμόζει ο Όμιλος της Εμπορικής Τράπεζας, στο πλαίσιο του προγράμματος εκσυγχρονισμού και αναδιοργάνωσης του δικτύου του σε όλες τις χώρες όπου έχει παρουσία.

Προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες και τα δεδομένα της Κυπριακής αγοράς, το νέο μοντέλο εστιάζει τόσο στη λειτουργική όσο και στην αισθητική αναβάθμιση των καταστημάτων της Εμπορικής Τράπεζας, με γνώμονα τη διαρκή βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών, την ταχύτερη και προσωποποιημένη εξυπηρέτηση και τη συνολικά πιο αποδοτική λειτουργία του καταστήματος.

Εκ μέρους του Ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας στα εγκαίνια παρευρέθησαν ο κ. Alain Strub, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος της Εμπορικής Τράπεζας, ο κ. Χρήστος Κατσάνης, Πρόεδρος Δ.Σ. της Εμπορικής Τράπεζας Κύπρου και Επικεφαλής Μονάδας Διεθνών Δραστηριοτήτων του Ομίλου και ο κ. Γιώργος Τερζής, Διευθυντής Εμπορικής Ανάπτυξης Διεθνών Δραστηριοτήτων Ομίλου. Παράλληλα, παρέστησαν εκπρόσωποι των εποπτικών αρχών, επιχειρηματικών και παραγωγικών φορέων, μέσων μαζικής ενημέρωσης, πελατών και συνεργατών της Τράπεζας.

- **Κατά τη διάρκεια των εγκαίνιων, ο κ. Alain Strub, δήλωσε μεταξύ άλλων:**

«Ο Όμιλος της Εμπορικής Τράπεζας ως μέλος της Crédit Agricole, του μεγαλύτερου τρα-

Alain Strub, Διευθύνων Σύμβουλος και Αντιπρόεδρος του ΔΣ Ομίλου Εμπορικής, Μαρία Διονυσιάδου, Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής Εμπορικής Τράπεζας Κύπρου, Χάρης Κατσαφάδος, Διευθυντής του Καταστήματος

πεζικού ομίλου στη Γαλλία, διαθέτει την απαραίτητη ρευστότητα και είναι σε θέση να παρέχει ένα ασφαλές και αξιόπιστο τραπεζικό περιβάλλον τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο και στις υπόλοιπες χώρες όπου δραστηριοποιούμαστε μέσω των θυγατρικών μας. Με σταθερή μας επιδίωξη την περαιτέρω ανάπτυξη του Ομίλου σε γερά θεμέλια, που θα οδηγήσει στην επιπτοφή σε κερδοφορία από το 2012, στηρίζουμε τα επιχειρηματικά σχέδια της θυγατρικής μας στην Κύπρο, συμβάλλοντας έτσι αποφασιστικά στην επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων του Ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας.»

Ο κύριος Alain Strub, στο πλαίσιο της διήμερης επίσκεψής του στη Λευκωσία, πραγματοποίησε συνάντηση με τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, κ. Αθανάσιο Ορφανίδη. Συνοδεύομενος από την Ανώτατη Εκτελεστική Διευθύντρια και Μαρία Διονυσιάδου και ανώτερα στελέχη της Εμπορικής Τράπεζας στην Κύπρο, επισκέφθηκε επίσης τα γραφεία και καταστήματα της Εμπορικής Τράπεζας στη Λευκωσία και συνομίλησε με τους εργαζόμενους.

Με την ευκαιρία των εγκαίνιων και της επίσκεψης στελεχών του Ομίλου στην Κύπρο, η

Τράπεζα διοργάνωσε το βράδυ της Τετάρτης 10 Νοεμβρίου δεύτερο σε ξενοδοχείο της Λευκωσίας με καλεσμένους μέλη του Δ.Σ. της Τράπεζας, στελέχη της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, της ΕΤΥΚ, των Πρεσβειών Ελλάδας και Γαλλίας, Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και άλλους.

Στην Κύπρο από το 1994

Η πρώτη φάση της εισόδου της Εμπορικής Τράπεζας στην Κυπριακή αγορά εξελίσσεται κατά την περίοδο 1994-2001, ως Περιφερειακή Διεύθυνση με υποκαταστήματα της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος ΑΕ. Στην περίοδο αυτή η Τράπεζα επικεντρώθηκε σε εργασίες από επιχειρήσεις και μεγάλους οργανισμούς και σταδιακά έφτασε να αριθμεί πέντε καταστήματα. Στα μέσα του 2001 άρχισε η λειτουργία της θυγατρικής Emporiki Bank - Cyprus Ltd, σε συνεργασία με Κύπριους επιχειρηματίες, ενώ μέχρι το τέλος του 2004 το δίκτυο αριθμούσε δώδεκα καταστήματα.

Από τον Αύγουστο του 2006, με την εξαγορά του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του Ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος από

- ✓ Η Εμπορική Τράπεζα συνεχίζει να επενδύει στην αναβάθμιση του δικτύου της στην Κύπρο με τη σταθερή στήριξη του μητρικού Ομίλου της Crédit Agricole

την Crédit Agricole Group της Γαλλίας, η Emporiki Bank - Cyprus ανήκει πλέον και στον Όμιλο της Crédit Agricole, τον κορυφαίο όμιλο της Ευρώπης στη Λιανική Τραπεζική και έναν από τους ισχυρότερους Τραπεζικούς Ομίλους στον κόσμο, με παρουσία σε περισσότερες από εβδομήντα χώρες.

Στρατηγική των δύο Ομίλων, της Εμπορικής Τράπεζας και της Crédit Agricole, είναι να διατηρήσουν την πολιτική υγιούς ανάπτυξης στην Κύπρο, καθιστώντας παράλληλα την Κυπριακή θυγατρική ως «βάση» περαιτέρω ανάπτυξης, μέσα από τη μέγιστη αξιοποίηση συνεργιών στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, της Ρωσίας και Μεσογείου.

Οι συνέργιες μεταξύ των μελών του Ομίλου προσφέρουν τεχνογνωμασία στη χάραξη και υλοποίηση πολιτικής, και μέσω κεφαλαίων όταν παραστεί ανάγκη, δεδομένου ότι η Crédit Agricole έχει πολύ ψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση και δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, ακόμα και μέσω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που άρχισε το 2008. Ως αποτέλεσμα, από το 2006 μέχρι το 2009, η Emporiki Bank - Cyprus έχει υπερδιπλασιάσει το χαρτοφυλάκιό της σε χρηματοδοτήσεις προς πελάτες ενώ το χαρτοφυλάκιο καταθέσεων της αυξήθηκε κατά 40%.

Το 2009 έχει συσταθεί η Μονάδα Διεθνών Σχέσεων ενώ τροχοδρομούνται εξειδικευμένα Επιχειρηματικά Κέντρα σε κάθε επαρχία, επανασχεδιασμός των Καταστημάτων με βάση τα

Μαρία Διονυσιάδου, Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής Εμπορικής Κύπρου, Alain Strub, Διευθύνων Σύμβουλος και Αντιπρόεδρος του ΔΣ Ομίλου Εμπορικής, Ελένη Μαύρου, Δήμαρχος Λευκωσίας, Χρήστος Κατσάνης, Πρόεδρος ΔΣ Εμπορικής Τράπεζας Κύπρου και Επικεφαλής Μονάδας Διεθνών Δραστηριοτήτων Ομίλου Εμπορικής, Νίκος Βιτσαϊδης, Διευθυντής IRU Εμπορικής Κύπρου

διεθνή πρότυπα εξυπηρέτησης πελατών, τα οποία υλοποιούνται ταυτόχρονα και από τους Ομίλους της Εμπορικής και της Crédit Agricole, και η αυτοματοποίηση διαδικασιών που θα επιταχύνουν και θα ενισχύσουν την ευελιξία στην ανταπόκριση σε πελατειακές ανάγκες και απαιτήσεις.

Εντός του πρώτου εξαμήνου 2010 όλες οι κάρτες αναβαθμίζονται σε «Έξυπνες Κάρτες» (chip cards) και συνδέονται με το σχέδιο κινήτρων «Εμποροδώρων» μέσω του οποίου προσφέρονται εκπτωτικά κουπόνια για αγορές σε συνεργαζόμενες εταιρείες (τουριστικά γραφεία, ξενοδοχεία, ηλεκτρικά είδη, είδη ένδυσης κ.λπ.). Επιπρόσθeta, σε συνεργασία με επιλεγμένες

επιχειρήσεις, προσφέρεται σχέδιο άτοκων δόσεων για αγορά αγαθών και υπηρεσιών από τις εν λόγω επιχειρήσεις. Η Μονάδα Διεθνών Σχέσεων (IRU) εξυπηρετεί τις διεθνείς επιχειρήσεις και ιδιώτες μέλη τους μέσω όλων των προϊόντων και υπηρεσιών που διαθέτει η Τράπεζα στην Κύπρο ενώ παράλληλα διαθέτει υπηρεσίες μέσω συνεργατών, όπως μεγάλους Λογιστικούς και Νομικούς οίκους, για τις εξειδικευμένες ανάγκες. Επιπρόσθeta, παρέχει τις αναγκαίες διασυνδέσεις από και προς άλλα μέλη των Ομίλων της Εμπορικής και της Crédit Agricole, για πελατειακές ανάγκες όπως εξυπηρέτηση και διευκολύνσεις σε χώρες που έχουν παρουσία οι Όμιλοι.

Ελένη Μαύρου, Δήμαρχος Λευκωσίας, Alain Strub, Διευθύνων Σύμβουλος και Αντιπρόεδρος του ΔΣ Ομίλου Εμπορικής

Το προσφάτως ανανεωμένο κατάστημα είχε αρχικά εγκαινιασθεί στις 10 Μαρτίου 2000, απ' όπου και το φωτογραφικό στιγμιότυπο. Διακρίνονται: η κα Ρένα Μιχαηλίδου (κέντρο), πρώτη διευθύντρια του καταστήματος, δίπλα της (δεξιά) ο κ. Γιώργος Μιχελής, τότε Γενικός Διευθυντής του Ομίλου, και ο κ. Γιώργος Καντιάνης, τότε Γενικός Διευθυντής Κύπρου.

Οικονομία

Στοιχεία που παρουσίασε ο Υπουργός Οικονομικών

Σταυράκης: Κοντά στους στόχους για έλλειμμα και ρυθμό ανάπτυξης

- ✓ Αναγκαία η διακομματική συναίνεση για τα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής, προκειμένου να επιτευχθούν οι υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η Κύπρος έναντι της ΕΕ.

Ενθαρρυντική εικόνα για τα δημόσια οικονομικά της Κύπρου παρουσίασε ο Υπουργός Οικονομικών Χαροκόπειος Σταυράκης, ο οποίος επιβεβαίωσε -πραθέτοντας επικαιροποιημένα στοιχεία- ότι η κυβέρνηση βρίσκεται εντός των στόχων και των προβλέψεών της, όσον αφορά στο δημόσιο έλλειμμα και στο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας. Συγκεκριμένα, όπως είπε, όσον αφορά στο ρυθμό ανάπτυξης «τα τελευταία στοιχεία είναι καλά», αφού κινείται σε ποσοστό 0,6% το τρίτο τρίμηνο του 2010, δηλαδή, 1,5% (διορθωμένο ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις) σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2009. «Ο πληθωρισμός», είπε, «υπολογίζουμε» να είναι «2,5% - 3% για το 2010», προσθέτοντας ότι «το ονομαστικό ΑΕΠ θα αυξηθεί 3% - 4%». «Εμείς», είπε, «παίρνουμε τη συντηρητική πρόβλεψη ότι θα αυξηθεί 3%, δηλαδή, «τα 16.946 εκατ. ευρώ θα γίνουν 17.540 εκ ευρώ» και «αυτός αναμένεται να είναι ο παρονομαστής το 2010 του ΑΕΠ».

«Για το 2009», ανέφερε, «τα τελευταία στοιχεία ήταν ότι το έλλειμμα είναι 5,96%. Πρόσθεσε ότι «για το πρώτο 9μηνο του 2010 υπήρξε μια βελτίωση στα δημόσια οικονομικά της τάξης του 5%. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία Οκτωβρίου 2010 «δείχνουν βελτίωση κατά 32 εκατ. ευρώ», είπε, συμπληρώνοντας ότι «υπήρξε βελτίωση της τάξης των 56 εκατ. ευρώ στις δαπάνες» και «16 εκατ. ευρώ επιδείνωση στα έσοδα Οκτωβρίου». «Το δεκάμηνο θα είναι βελτιωμένο κατά 37 εκ ευρώ σε σχέση με πέρσι», πρόσθεσε.

Συνέχισε λέγοντας ότι όσον αφορά το Νοέμβριο «παρακολουθούμε καθημερινά τα στοιχεία», σύμφωνα με τα οποία «τα έσοδα του πρώτου 15μερου κινούνται εκ πρώτης οψέως ικανοποιητικά», ενώ, «οι δαπάνες είναι κατά 4 εκατ. ευρώ μειωμένες σε σχέση με πέρσι». «Ως προς το Δεκέμβριο», είπε, «ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός είναι 80 εκατ. ευρώ», προσθέτοντας ωστόσο ότι «σε σχέση με πέρσι που ήταν 140 εκατ. ευρώ, βελτιώνει τα δημόσια οικονομικά».

Σαφέστατα πιο πλατύ το χαρόγελο του Κυπρίου υπουργού Οικονομικών από αυτό του ομολόγου του της Ελλάδας, κ. Γ. Παπακωνσταντίνου

«Είναι απλά μαθηματικά», είπε, «αν οι δύο τελευταίοι μήνες κλείσουν όπως πέρσι, το έλλειμμα θα είναι 5,5%», ενώ, «αν οι δύο τελευταίοι μήνες είναι 70 εκατ. ευρώ χειρότερα από πέρσι», τότε «το έλλειμμα θα είναι το ίδιο με το περσινό, δηλαδή 5,96%». Πρόσθεσε ότι η πρόβλεψη για έλλειμμα της τάξης του 5,4% για το 2011 ήταν βασισμένη σε έλλειμμα της τάξης του 6% - 6,2% για το 2010, πράγμα που σημαίνει ότι στο βαθμό που το έλλειμμα του 2010 είναι οριακά κάτω από το 6%, τότε «οι προοπτικές του 2011 αυτόματα και ισόποσα βελτιώνονται και δείχνουν ότι η πρόβλεψη του 5,4% χωρίς μέτρα είναι συντηρητική».

«Μαξιλάρι» 70 εκατ. ευρώ

Συνέχισε λέγοντας ότι αυτό σημαίνει ότι τα νέα όσον αφορά τα δημόσια οικονομικά, «έναι πάρα πολύ ευχάριστα». «Ξεκινούμε με ένα μαξιλάρι 70 εκατ. ευρώ», είπε, που «ακόμα κι αν το χάσουμε, είμαστε όπως πέρσι στο 5,96%», παράλληλα, όμως «οι ενδείξεις είναι ότι είμαστε καλύτερα από πέρσι», συμπληρώνοντας ότι «η δική μας αισιόδοξη αίσθηση είναι ότι και οι τελευταίοι μήνες θα συνεχίσουν να κινούνται πολύ ικανοποιητικά».

Ερωτηθείς πόσο είναι το έλλειμμα για το δεκάμηνο ως ποσοστό του ΑΕΠ είπε ότι «είμαστε γύρω στο 0,3% κάτω από πέρσι». «Παρόλο που τα έσοδα κυρίως από τον εταιρικό φόρο είναι πολύ μειωμένα», ανέφερε, γίνεται «μια πάρα πολύ μεγάλη συγκράτηση στις δαπάνες του κράτους

σε καθημερινή βάση» κυρίως «των αχρείαστων δαπανών του κράτους, όπως τις κρίνουμε» και είναι γι αυτό που «όχι μόνο απορροφήθηκαν οι μειώσεις των εσόδων», αλλά, «υπάρχει και βελτίωση». Σε ερώτηση ως προς το έλλειμμα για το 2011, ο κ. Σταυράκης είπε ότι «το 5,4% παραμένει το κεντρικό σενάριο», προσθέτοντας ότι «αυτή η βελτίωση του 2010, που είναι η βάση για το 2011, δίνει ακόμα ένα περιθώριο αισιοδοξίας», ότι πρόκειται για «μια ρεαλιστική και ελαφρώς συντηρητική πρόβλεψη». «Όταν τα έσοδά σου μεγαλώνουν παραπάνω από τις δαπάνες σου, τότε το έλλειμμα μειώνεται», υπογράμμισε, ενώ απαντώντας σε ερώτηση για πιθανά μέτρα είπε ότι «προσπάθειά μας είναι να συμφωνήσουμε [σ.ο.: βασικά με το ΔΗΚΟ] και στα μέτρα, έτσι ώστε το 5,4% να το μειώσουμε στο 4,5% [σ.ο.: ποσοστό για το οποίο η Κύπρος έχει δεσμευθεί έναντι της ΕΕ]».

Απαντώντας σε ερώτηση για το φετινό ρυθμό ανάπτυξης, είπε ότι το πρώτο τρίμηνο ήταν 0,4%, το δεύτερο 0,5% και το τρίτο 0,6% σε σχέση με τα αντίστοιχα περσινά τρίμηνα και όσον αφορά το τρίτο τρίμηνο περίπου 1,5% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, άρα, όπως είπε, υπάρχει μια μικρή επιτάχυνση της ανάπτυξης. Ερωτηθείς ως προς το ρυθμό ανάπτυξης για όλο το χρόνο, είπε ότι «μεταξύ 0,5% - 1% είναι η πιο ασφαλής εκτίμηση». Τέλος, ερωτηθείς για μη επαναλαμβανόμενα έσοδα και δαπάνες είπε ότι αυτά «έχουν ληφθεί πλήρως υπόψη».

Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι και το προσωπικό σας εύχονται καλές γιορτές!

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: T: +357 22 209 000
E: nicosia@kpmg.com.cy

ΛΕΜΕΣΟΣ: T: +357 25 829 000
E: limassol@kpmg.com.cy

ΛΑΡΝΑΚΑ: T: +357 24 200 000
E: larnaca@kpmg.com.cy

ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ: T: +357 23 820 080
E: paralimni@kpmg.com.cy

ΠΑΦΟΣ: T: +357 26 943 050
E: paphos@kpmg.com.cy

ΠΟΛΙΣ ΧΡΥΣΟΧ.: T: +357 26 322 098
E: paphos@kpmg.com.cy

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας:
www.kpmg.com.cy

ή τη διαδικτυακή μας τηλεόραση:
www.kpmgcy.tv

ΑΓΑΠΗ

Jingle bells

santa wish

white christmas
cookies

• KALANTA

χριστουγεννιάτικο δέντρο

25 DECEMBER αγάπη

ειρήνη στο κόσμο μας

JINGLE BELLS

snow

love ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

δώρα

best wishes

FAMILY χριστουγεννιάτικα Κάλαντα

christmas tree ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

ΓΛΥΚΑ happy holidays ευχές

PEACE ON EARTH οικογένεια

gifts

merry christmas • ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

best wishes

2011

Με τα φάκοι μας

Ταλαιπωρήθηκαν επιβάτες των Κυπριακών Αερογραμμών

Ακόμη και αν αι Κυπριακές Αερογραμμές δεν αντιμετώπιζαν κανένα πρόβλημα σχετικά με την επιβίωσή τους ούτε οποιονδήποτε ανταγωνισμό, οι επιβάτες ευλόγως θα είχαν την απαίτηση να έχουν άρτια και ευγενική εξυπηρέτηση, αντί συγκεκριμένα λάθη ή ίσως περιέργες επιλογές στελεχών του εθνικού αερομεταφορέα να τους κάνουν να ξεδύσουν κόπτο και χρόνο ή να χαλούν την ηρεμία τους. Ο λόγος για σοβαρά παράπονα που ήλθαν σε γνώση μας σχετικά με συγκεκριμένες πτήσεις των ΚΑ. Σε μία περίπτωση, επιβάτες που ταξίδευαν προς Λονδίνο έχοντας μαζί τους μεγάλο αριθμό αποσκευών, πληροφορήθηκαν - μόλις προσγειώθηκε το αεροπλάνο - ότι οι αποσκευές τους θα έφθαναν με την

επόμενη βραδινή πτήση και θα ήταν δυνατό να τις παραλάβουν την επόμενη ημέρα. Δεδομένου ότι σε οικογένειες με πολλές αποσκευές δεν έλειπε μέρος των αποσκευών αλλά όλα τα τεμάχια, και δεδομένου ότι -λόγω διαφοράς σχήματος- αυτά είχαν

παραδοθεί σε διαφορετικά σημεία υποδοχής του αεροδρομίου της Λάρνακας, η υπόθεση που οι ταξιδιώτες έκαναν ήταν ότι οι αποσκευές τους έμειναν σκοτώμας στη Λάρνακα (πολλά τεμάχια αλλά λίγοι παραλήπτες, στους οποίους οι αερογραμμές υποχρεούνται να παραδώσουν τις αποσκευές στον τόπο διαμονής τους), προκειμένου το αεροσκάφος να διατηρήσει τη δυνατότητα να φορτώσει τα προς μεταφορά εμπορεύματα και συγκεκριμένα φθαρτά. Βλέπετε, ήταν η ημέρα της εβδομάδας που μεταφέρονται αεροπορικώς στο Ηνωμένο Βασίλειο τα κυπριακά οπωροκηπευτικά προϊόντα, οπότε η υπόθεση είναι πως οι ΚΑ - ενδεχομένως λόγω λανθασμένου προγραμματισμού - επέλεξαν να ταλαιπωρήσουν κάποιους επιβάτες τους. Δυστυχώς, η ταλαιπωρία δεν αποτελούσε ένα κατ' εξαίρεση επεισόδιο. Μόλις λίγες ημέρες μετά, σε πτήση των ΚΑ από Λονδίνο προς Λάρνακα, οι επιβάτες πληροφορήθηκαν ότι θα υπήρχε καθυστέρηση μιας ώρας αφού πρώτα τους ζητήθηκε να επιβιβασθούν στο αεροσκάφος. Γιατί δεν τους άφησαν τη μία επί πλέον ώρα στη μεγαλύτερη άνεση της αιθουσας του αεροδρομίου; Προφανώς για να σχολάσουν οι υπάλληλοι που ελέγχουν την επιβίβαση των επιβατών και να μην επιβαρυνθεί η εταιρεία με την καταβολή υπερωριακής αμοιβής μιας ώρας. Σύμφωνα με την αντίληψη κάποιων στελεχών των ΚΑ, η εταιρεία δεν είναι κορόιδο να πληρώνει υπερωρίες, προκειμένου να μην ταλαιπωρούνται οι πελάτες της. Οι επιβάτες όμως είναι...

Ατυχέστατοι χειρισμοί για την Eurocypria

Η προηγούμενη κυβέρνηση αγόρασε την Eurocypria σε τίμημα πολλαπλάσιο του ευλόγου, προκειμένου να ενισχύσει τις Κυπριακές Αερογραμμές. Η παρούσα κυβέρνηση επιβάρυνε τους φορολογούμενους με 35 εκατ. ευρώ, προκειμένου να μη χάσουν σεντ από τους τόκους τους οι δανειστριες τράπεζες, κατανοώντας ότι άλλοι πιστωτές θα υποστούν ζημιά λίγους μήνες μετά. Το σχέδιο συγχώνευσης Κυπριακών Αερογραμμών - Eurocypria, που υποβλήθηκε στην ΕΕ ήταν εκ προοιμίου χα-

μένη υπόθεση. Δόθηκαν κυβερνητικές διαβεβαιώσεις ότι, από αυτήν την ανωμαλία, «δεν θα χαθεί ούτε ένας τουρίστας», όμως είναι βέβαιο ότι κάποιες χιλιάδες Γερμανοί χάθηκαν ήδη, ενώ τραυματίσθηκαν και οι σχέσεις συγκεκριμένων ξένων επιχειρήσεων με την Κύπρο. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι κάποια προβλήματα η κυβέρνηση τα κληρονόμησε. Για τους σημερινούς χειρισμούς, όμως, πρακτικούς και επικοινωνιακούς, δεν μπορεί να αποδώσει ευθύνες σε κανέναν πέραν του εαυτού της.

Deloitte: Δεν αρκούν οι εξοικονομήσεις

Το ζήτημα των δημοσιονομικών ελλειψών που αντιμετωπίζει αυτή την περίοδο μεγάλος αριθμός κρατών παγκοσμίως, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, δεν μπορεί να επιλυθεί μόνο με τη λήψη μέτρων περικοπών, επισημαίνει μελέτη της Deloitte. Σε πρόσφατη μελέτη της εταιρείας επισημαίνεται ότι το πρόβλημα είναι δομικό, αφού σχετίζεται με ολόκληρο το σύγχρονο μοντέλο δημοκρατικής διακυβέρνησης. Η μείωση του χάσματος μεταξύ εσόδων και δαπανών θα αποτελέσει τη βασική πρόσκληση για τις κυβερνήσεις στο μέλλον, σημειώνει η μελέτη, ενώ απώτερος στόχος τους θα πρέπει να είναι η θεμελίωση σταθερής και δημοσιονομικά εξισορροπημένης διακυβέρνησης. Από τη στιγμή που το πρόβλημα δεν είναι επιφανειακό αλλά βαθύτερο, η επίλυσή του δεν είναι δυνατόν να περιοριστεί σε οικονομικές περικοπές «σε σπατάλες, απάτες και καταχρήσεις», τονίζεται στη μελέτη.

Deloitte.

Λάζαρος Λαζάρου αντί Κίκη Καζαμία

Ο Λάζαρος Σ. Λαζάρου είναι ο αντικαταστάτης του Κίκη Καζαμία στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Σύμφωνα με επίσημη ανακοίνωση, σε συνέχεια του διορισμού του από τις κυπριακές αρχές, ο Λάζαρος Σ. Λαζάρου ανακηρύχθηκε μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου για εξαετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης. Ο Λ. Λαζάρου αντικατέστησε τον Κίκη Καζαμία, του οποίου η θητεία στο Συνέδριο έληξε την 1η Νοεμβρίου 2010. Σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο διορισμός πραγματοποιήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ευχόμαστε καλή επιτυχία στον κ. Λαζάρου και καλή επάνοδο στα πάτρια εδάφη στον κ. Καζαμία, για τον οποίο αναμένουμε με ενδιαφέρον να μάθουμε ποια θα είναι τα νέα καθήκοντα που θα αναλάβει στην Κύπρο. Το υπεύθυνο και επιτυχημένο παρελθόν του, πάντως, πρέπει να τον καθιστά περιζήτητο... «γαμπρό».

Με τα φάκοι μας

Marfin CLR: Υπηρεσίες

«ελβετικού» επιπέδου

Το γιατί και το πώς της συγκρότησης και οργάνωσης της Marfin CLR, μεγαλύτερης εταιρείας παροχής επενδυτικών υπηρεσιών στην Κύπρο, παρουσιάσθηκαν σε πρόσφατη εκδήλωση. Το «γιατί» εδράζεται στο στόχο η Marfin CLR να αξιοποιήσει το επενδυτικό περιβάλλον, τις σχέσεις, τη θέληση και την υφιστάμενη τάση της Κύπρου να καταστεί ένα μοντέρνο, ελκυστικό κέντρο διεθνών χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων. Το «πώς» περιελάμβανε τη συνένωση εταιρειών που προέρχονταν από τρεις εταιρικές-ομιλικές πλευρές: της Marfin Egnatia στην Ελλάδα και των Λαϊκής και CLR Capital στην Κύπρο. Περιελάμβανε, επί-

σης, την ένταξη της εταιρείας στο διεθνές δίκτυο παροχής επενδυτικών υπηρεσιών European Securities Network, το οποίο αποτελεί «πόρτα» των πελατών της Marfin CLR για διαδικαστικά εύκολες και ουσιαστικά ενημερωμένες επενδύσεις στις διεθνείς αγορές. Στη συζήτηση που οικονομικοί συντάκτες είχαν με τα διευθυντικά στελέχη της εταιρείας, αναφέρθηκε ότι τα κεφάλαια που τυγχάνουν τραπεζικής διαχείρισης στην Κύπρο μπορούν κάλλιστα να τύχουν και επενδυτικής διαχείρισης, με τρόπους -π.χ.- ανάλογους των υπηρεσιών που παρέχουν οι διάσημοι οίκοι της Ελβετίας. Βαδίζοντας προς την υλοποίηση των σχεδίων ανάπτυξης της, η Marfin CLR είναι ήδη η μεγαλύτερη σε ίδια κεφάλαια εταιρεία του είδους της στην Κύπρο με χαρτοφυλάκιο ενεργητικής διαχείρισης για λογαριασμό πελατών - επενδυτών που υπερβαίνει τα 700 εκατ. ευρώ. Ήταν πρώτη σε μερίδιο συνολικών συναλλαγών στο ΧΑΚ το 2009 και είναι πάλι πρώτη το 2010, αν από τις συνολικές συναλλαγές εξαιρεθούν τα «πακέτα», δεδομένου ότι η συνήθηση εικόνα εφέτος επηρεάζεται δραστικά από την εξαιρετικά σπάνια σε μέγεθος συναλλαγή, διάθεσης του 10% της Τράπεζας Κύπρου σε μεγάλο Ρώσο επενδυτή. Το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου εργασιών της Marfin CLR προέρχεται από τη διαχείριση κεφαλαίων των Ταμείων Πρόνοιας, ενώ -κατά σειρά όγκου τζίρου- εξυπηρετεί επίσης επενδυτικές εταιρείες, ασφαλιστικές εταιρείες και ιδιώτες επενδυτές. Στην τελευταία κατηγορία, ιδιαίτερα, αλλά και στην παροχή υπηρεσιών προς εταιρικούς πελάτες, εντοπίζονται τα μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της εταιρείας.

Εκεί που η ΚΤ πίεζε τα επιπόνα...

Η υποβάθμιση από τους S&P προέκυψε σε κακή στιγμή. Όχι, δηλαδή, ότι υπάρχει και... καλή στιγμή για μια υποβάθμιση, αλλά αυτό που

θέλουμε να πούμε είναι ότι η εξέλιξη έκανε χαλάστρα στις προσπάθειες που έκανε η Κεντρική Τράπεζα στην κατεύθυνση μείωσης των επιτοκίων. Αντί για μείωση, τώρα, θα πρέπει να αναμένεται κι άλλη αύξηση. Η Κεντρική Τράπεζα είχε ξεκινήσει συγκεκριμένη παρέμβαση «πίεσης» των καταθετικών επιπονών (κατά συνέπεια και όλων των επιπονών) θέτοντας για πρώτη φορά σε στενή παρακλαλούμθηση τα επιπόνα που προσφέρει η κάθε τράπεζα σε νέους καταθέτες. Με εγκύλιο της προς τις τράπεζες, η εποπτική αρχή ζήτησε να της δίνονται στοιχεία σε εβδομαδιαία βάση σχε-

τικά με τα 10 υψηλότερα επιπόνα καταθέσεων που προσφέρθηκαν σε πελάτες, στέλνοντας ισχυρό μήνυμα ότι θα παρακολουθεί τις εξελίξεις για να ανατρέψει τα δεδομένα που δημιουργούνται. Τα επιπόνα καταθέσεων που προσφέρονται στην Κύπρο είναι κατά πολύ υψηλότερα των συνήθων στην Ευρωζώνη, επηρεάζοντας και τα επιπόνα χορηγήσεων, ιδιαίτερα μάλιστα των επιχειρηματικών πιστώσεων. Τα ήδη ψηλά καταθετικά επιπόνα παρουσιάζουν ακόμη τάσεις ανόδου, λόγω του έντονου ανταγωνισμού μεταξύ τραπεζών για εξασφάλιση ρευστότητας και για βελτίωση του ενεργητικού τους, καθώς το έτος βαίνει προς το τέλος του οπότε ενδιαφέρονται να διαμορφώσουν την καλύτερη δυνατή εικόνα για τους ισολογισμούς τους.

Προτιμήσαμε Λονδίνο από Αθήνα

Με βάση πρόσφατα στατιστικά στοιχεία, η αύξηση στο τουριστικό ρεύμα προς την Ελλάδα είναι οριακή, σε αντίθεση με άλλους προορισμούς -κυρίως τη Βρετανία- που κερδίζουν έδαφος με ταχείς ρυθμούς. Τα ταξίδια στο Ηνωμένο Βασίλειο ανήλθαν μέχρι το τέλος Οκτωβρίου σε 255.808 έναντι 229.408 την αντίστοιχη περισσινή περίοδο καταγράφοντας αύξηση κατά 11,5%. Αν και τα φετινά ταξίδια Κυπρίων παρουσιάζονται αυξημένα σε όλες τις αγορές πλην της Αιγαίποτου, ποσοστό άνω του 50% του συνόλου της αύξησης των ταξίδιών για το δεκάμηνο αφορά ταξίδια προς το Ηνωμένο Βασίλειο. Η Ελλάδα παραμένει ψηλότερα στις προτιμήσεις των Κυπρίων μεταξύ των υπολοίπων χωρών. Παράγοντες της τουριστικής αγοράς απέδωσαν το γεγονός της βρετανικής πρωτιάς έναντι της Ελλάδας σε φόβους περί πιθανής ταλαιπωρίας λόγω απεργιών, κινητοποιήσεων και άλλων καταστάσεων που συμβαίνουν στην Ελλάδα, ιδιαίτερα τους τελευταίους μήνες.

British Airways: Επιστροφή

στην κερδοφορία

H British Airways (BA) ανακοίνωσε κέρδη εξαμήνου ύψους 158 εκατ. λιρών επιστρέφοντας στην κερδοφορία μετά από δύο χρόνια ζημιογόνου λειτουργίας. Η εταιρεία βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις για την ολοκλήρωση της συγχώνευσής της με την ισπανική Iberia στις αρχές του 2011. Τα κέρδη της BA, τα οποία αναφέρονται στο εξάμηνο Απριλίου-Σεπτεμβρίου 2010, προέκυψαν ύστερα από μία διετία μεγάλων δυσκολιών για την εταιρεία, η οποία επλήγη από τις μεγάλες απεργιακές κινητοποιήσεις του προσωπικού της, τη μείωση του επιβατικού κοινού και την ακύρωση πολλών πτήσεων εξ αιτίας της τέφρας του ισλανδικού ηφαιστείου. Να, λοιπόν, που κάποιοι αερομεταφορείς ανακάμπτουν. Και στα δικά μας!

Με τα φάκοι μας

Φουντώνει η ανεργία

σε Κύπρο, Ελλάδα, ΕΕ...

Στο ψηλότερο σημείο από τότε που υπάρχουν στοιχεία άρχισε να σταθεροποιείται η ανεργία στην Κύπρο, με τους νέους να σηκώνουν το μεγαλύτερο βάρος της οικονομικής ύφεσης αφού ένας στους πέντε δεν έχει εργασία. Σύμφωνα με στοιχεία που ανακοίνωσε η Eurostat, το ποσοστό των ανέργων στην Κύπρο παρέμεινε το Σεπτέμβριο στο 7,1%. Για τους νέους, όμως, τα πράγματα είναι χειρότερα αφού το 20,6% είναι άνεργοι, ποσοστό ψηλότερο από ότι τα αντίστοιχα της ΕΕ και της Ευρωζώνης. Στην ΕΕ το Σεπτέμβριο το συνολικό ποσοστό της ανεργίας παρέμεινε στο ιστορικό ψηλό του 9,6%. Στην Ευρωζώνη έφθασε το 10,1%. Το μεγαλύτερο πρόβλημα αντιμετωπίζουν οι Ισπανία (20,8%), η Λετονία (19,4%), η Εσθονία (18,6%) και η Λιθουανία (18,2%), ενώ στην Ελλάδα ανέβηκε στο 12,2%. Τα χαμηλότερα ποσοστά έχουν η Ολλανδία (4,4%) και η Αυστρία (4,5%). Στις ΗΠΑ, η ανεργία ήταν το Σεπτέμβριο στο 9,6%, ενώ στην Ιαπωνία ήταν στο 5,1% τον Αύγουστο.

Μέτρα για την απασχόληση

Το 2011 αναμένεται δύσκολο για την απασχόληση σύμφωνα με την υπουργό Εργασίας, Σωτηρούλα Χαραλάμπους, γι' αυτό το Υπουργείο Εργασίας μελετά σχέδια στήριξης της απασχόλησης. Η κα Χαραλάμπους ανέφερε ότι τα μέτρα που απορρέουν από το νέο σχέδιο στήριξης θα απευθύνονται σε πρόσωπα τα οποία είναι εκτός εργασίας πέραν των έξι μηνών. Σημείωσε ότι το κράτος θα επιχορηγεί για την απασχόληση ανέργων και τις επιχειρήσεις. Μέσω του νέου σχεδίου παρέχεται οικονομική βοήθεια ύψους 60% του ετήσιου μισθολογικού κόστους του εργοδοτούμενου με μέγιστο ύψος 7.200 ευρώ κατά άτομο ανά έτος για τους πρώτους έξι μήνες απασχόλησης. Η κυβέρνηση ετοιμάζει ακόμη ένα σχέδιο το οποίο θα απευθύνεται στους μικροαυτοεργοδοτούμενους για θέματα κατάρτισης. Παραπάνω από καλοδεχούμενα τα μέτρα. Δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ότι το ποσοστό της ανεργίας δεν είναι μόνο ένας αριθμός σε κάποιους στατιστικούς πίνακες, αλλά κυρίως άνθρωποι, οικογένειες, παιδιά, που αντιμετωπίζουν ανάγκες όπως όλοι μας. Αλίμονο στην κοινωνία που δεν φροντίζει τα αδύναμα μέλη της.

Αναστασιάδης: Ήρα δύσκολων αποφάσεων

«**Έφθασε η ώρα** για δύσκολες αλλά αναγκαίες αποφάσεις. Αυτή είναι η μεγάλη ευθύνη της κυβέρνησης», είπε ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Νίκος Αναστασιάδης. Μετά την έκτατη σύγκληση του Εκτελεστικού Γραφείου του κόμματος για να μελετήσει τις επιδράσεις της υποβάθμισης από τους Standard & Poor's, ο κ. Αναστασιάδης διατήρησε απάντηση στον Πρόεδρο Χριστόφια, ο οποίος είχε αναφέρει ότι τα κόμματα έκαναν τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης 'πινγκ-πονγκ', τηρώντας χαμηλούς τόνους και λέγοντας ότι «σε κρίσιμες ώρες για τον τόπο οφείλουμε όλοι να επιδεικνύουμε

τη μεγαλύτερη δυνατή υπευθυνότητα». Διευκρίνισε ότι, ενώπιον των σοβαρών περιστάσεων που αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία, ο ίδιος δεν σπεύδει να ασκήσει (ούτε καν την οφειλομένη) κριτική στην κυβέρνηση, δεν θα έπρεπε όμως και η κυβέρνηση να προσπαθεί να φορτώσει τις ευθύνες της σε τρίτους. Πώς να το κάνουμε; Διαφορετικές ευθύνες έχει η κυβέρνηση, διαφορετικές η αντιπολίτευση. Και αν (ευλόγως) ενοχλεί το 'πινγκ-πονγκ', η κυβέρνηση είναι που οφείλει και μπορεί να αλλάξει το... άθλημα.

Ο Σ. Λαζαρίδης νέος πρόεδρος του ΧΑ

Νέος Πρόεδρος του Χρηματιστηρίου Αθηνών και Διευθύνων Σύμβουλος της EXAE, σε αντικατάσταση του Σπύρου Καπράλου που ολοκλήρωσε τη θητεία του, τοποθετήθηκε ο Σωκράτης Λαζαρίδης. Ο κ. Λαζαρίδης προσχώρησε στον όμιλο EXAE το 1994 καταλαμβάνοντας τη θέση του Υπευθύνου Χρηματιστηριακών Θεμάτων στο Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών. Το 1995 ανέλαβε τη δημιουργία του τεχνολογικού βραχίονα του Ομίλου, της εταιρείας Ανάπτυξη Συστημάτων & Υποστήριξη Κεφαλαιαγοράς ΑΕ, στην οποία διετέλεσε Γενικός Διευθυντής, μέχρι το Μάιο του 1998, οπότε παρατίθηκε για να αναλάβει τη Γενική Διεύθυνση του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Από τον Δεκέμβριο του 2000 ανέλαβε καθήκοντα εκτελεστικού αντιπροέδρου του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Από τον Ιανουάριο του 2007 κατείχε τη θέση του Γενικού Διευθυντή Εκκαθάρισης, Διακανονισμού και Καταχώρισης στον Όμιλο της EXAE. Του ευχόμαστε καλή επιτυχία και... κουράγιο, καθώς αναλαμβάνει ένα πολύ υπεύθυνο πόστο σε μια καθόλου εύκολη επενδυτική συγκυρία.

Το κυπριακό επιχειρείν στην Ινδία

Επιχειρηματικό Φόρουμ, στο οποίο συμμετείχε κυπριακή επιχειρηματική αποστολή, με επί κεφαλής τον υπουργό Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού Αντώνη Πασχαλίδη, πραγματοποιήθηκε στο Νέο Δελχί. Στόχος της αποστολής ήταν η προβολή της Κύπρου ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου. Χαιρετίζοντας το Φόρουμ, ο υπουργός Εμπορίου αναφέρθηκε «στο ευνοϊκό επενδυτικό περιβάλλον της Κύπρου» και «στα πλεονεκτήματα που μπορεί να προσφέρει για την προσέλκυση επενδύσεων, τη δραστηριοποίηση εταιρειών και την παροχή υπηρεσιών», ενώ προέβαλε και τη χώρα μας ως ποιοτικό τουριστικό προορισμό. Στο πλαίσιο των εργασιών του Φόρουμ πραγματοποιήθηκαν επαφές των εκπροσώπων των κυπριακών επιχειρήσεων με εκπροσώπους αντίστοιχων επιχειρήσεων της Ινδίας, ενώ ο κ. Πασχαλίδης συζήτησε με τους Ινδούς συμμετέχοντες για τις προοπτικές επένδυσης στην Κύπρο. Ορθή κίνηση! Η Ινδία, η οποία ούτως ή άλλως είναι φιλική χώρα, εξελίσσεται σε σημαντικό παγκόσμιο οικονομικό 'πάικτη', οπότε έχουμε παραπάνω λόγους να «φρεσκάρουμε» και να αναβαθμίζουμε τις σχέσεις μας μαζί της.

οποίος είχε αναφέρει ότι τα κόμματα έκαναν τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης 'πινγκ-πονγκ', τηρώντας χαμηλούς τόνους και λέγοντας ότι «σε κρίσιμες ώρες για τον τόπο οφείλουμε όλοι να επιδεικνύουμε

Με τα φάκομας

Κι άλλα δάνεια ζητά η ΑΗΚ

Πρόσθετες πιστώσεις ύψους 18 εκατ. ευρώ ζητά με συμπληρωματικό προϋπολογισμό η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, τον οποίο το Υπουργείο Εμπορίου προώθησε στη Βουλή. Τα κονδύλια αυτά θα χρησιμοποιηθούν για επένδυση για τον τερματικό αποθήκευσης και απογραφοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου, αλλά και στο μετοχικό κεφάλαιο της Δημόσιας Επιχείρησης Φυσικού Αερίου. Σύμφωνα με τους σχεδιασμούς το ανώτατο ποσό επένδυσης της ΑΗΚ για τη δημιουργία του χερσαίου τερματικού, υπολογίζεται στα 84 εκατ. ευρώ, από τα οποία τα 15 εκατ. περιλαμβάνονται στο συμπληρωματικό προϋπολογισμό της Αρχής, ενώ για τα υπόλοιπα 69 εκατ. θα περιληφθεί πρόνοια στον προϋπολογισμό της ΑΗΚ για το 2011.

Έτσι, η ΑΗΚ θα συμμετάσχει στο μετοχικό κεφάλαιο της LNG Terminal Co Ltd με ποσοστό μεταξύ 51% και 70% μέσω θυγατρικής επενδυτικής εταιρείας, μάλιστα για το σκοπό αυτό η ΑΗΚ προχωρεί στη διαδικασία για σύσταση της EAC LNG Investments Company Limited. Τα υπόλοιπα 3 εκατ. ευρώ (η διαφορά μεταξύ των αιτηθέντων 18 εκατ. και της εφετινής επένδυσης των 15 εκατ.) θα δαπανηθούν για τη μεταβίβαση του 44% του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΦΑ στην Αρχή. Η ΑΗΚ έχει ήδη συσσωρευμένα χρέη εκατοντάδων εκατομμυρίων, ενώ σχεδιάζει -για την επόμενη δεκαετία- και επενδύσεις δισεκατομμυρίων, που κρίνονται απαραίτητες για τον εκσυγχρονισμό της. Αυτά ενώ τα μέχρι τώρα πλεονάσματά της ήταν της τάξης των λίγων δεκάδων εκατομμυρίων ετησίως. Προφανώς και η Κύπρος χρειάζεται ηλεκτρικό ρεύμα και προηγμένους τρόπους παραγωγής του. Έχουν οι αρμόδιοι, όμως, απαντήσεις για όλα τα ερωτήματα που ευλόγως γεννώνται ή θα γίνει και εδώ (δημοσιονομικώς) της Ελλάδας;

Τα κίνητρα στην αγορά ακινήτων

δεν μπορούν να περιμένουν

Στοιχεία που δημοσιοποίησε η Κεντρική Τράπεζα δείχνουν ότι η καθαρή ζήτηση για στεγαστικά δάνεια από νοικοκυριά, κατέγραψε μείωση, στο

τρίτο τρίμηνο του 2010, για πρώτη φορά από το πρώτο τρίμηνο του 2009, υποχωρώντας στο χαμηλότερο σημείο από τις αρχές της κρίσης. Η αγορά ακινήτων, ιδιαίτερα στην Πάφο και ορισμένες άλλες περιοχές έχει υποστεί καθίζηση, επισημαίνουν παράγοντες της αγοράς, οι οποίοι θεωρούν παραπάνω από απαραίτητη τη λήψη μέτρων τόνωσης της αγοράς, υπό τη μορφή φορολογικών κινήτρων προς Κυπρίους πιθανούς ενδιαφερομένους, είτε εγκατεστημένους στο εξωτερικό είτε διαμένοντες στο νησί. Ενδεχόμενη φορολογική έκπτωση, σχολιάζουν οι άνθρωποι της αγοράς, θα επιστρέψει στο κράτος με το παραπάνω εφ' όσον αναζωογονηθεί η οικοδομική κίνηση, υπό τη μορφή απασχόλησης και εισοδημάτων σε απασχολουμένους στον κλάδο -οι οποίοι τώρα αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα- είτε με τους σχετικούς με τις μεταβιβάσεις ακινήτων φόρους που

θα εισπράξει το δημόσιο ταμείο. Κοντά στα μέτρα λιτότητας που συζητούνται αυτό το διάστημα, καλή ιδέα είναι οι αρμόδιοι να μελετήσουν σοβαρά και τέτοιες αναπτυξιακές προτάσεις.

Καταστήματα προς πώληση στο Madisons

H AD Shopping Galleries αποφάσισε την πώληση των θυγατρικών της εταιρειών που δραστηριοποιούνται στους τομείς του λιανικού εμπορίου και της ψυχαγωγίας και την επικέντρωση της στην κύρια δραστηριότητα της που είναι η εκμετάλλευση εμπορικών χώρων. Θυγατρικές του συγκροτήματος, οι οποίες δραστηριοποιήθηκαν το Δεκέμβριο του

2009 στον τομέα του λιανικού εμπορίου και συγκεκριμένα στην πώληση ειδών ένδυσης, υπόδησης, καλλυντικών και παιχνιδών, καθώς και στον τομέα της ψυχαγωγίας, συνεισέφεραν στον κύκλο εργασιών του συγκροτήματος, αλλά όχι και στην κερδοφορία του. Οι εν λόγω θυγατρικές λειτουργούν καταστήματα λιανικής κυρίως στο χώρο του εμπορικού κέντρου Madisons. Ενώ, όμως, η AD είχε το 2008 κέρδη 1,35 εκατ. ευρώ και το 2009 κέρδη 1.431,35 εκατ. ευρώ, στους πρώτους έξι μήνες του 2010 κατέγραψε ζημιές 33 χιλ. ευρώ, τις οποίες αποδίδει στη γενικότερη λόγω ύφεσης- αρνητική συγκυρία, η οποία μείωσε σημαντικά την κατανάλωση και έπληξε τις λιανεμπορικές επιχειρήσεις. Υπό τις περιστάσεις, λοιπόν, το Συγκρότημα κρίνει ικανοποιητική τη λειτουργία του εμπορικού κέντρου Madisons, αλλά πάντως προτίμα να αποσυρθεί από το λιανεμπόριο και να επικεντρωθεί στη διαχείριση των εμπορικών χώρων του mall. Τα εμπορικά καταστήματα του συμπλέγματος προτίθεται να τα πωλήσει σε τρίτους. Οι προληπτικοί της παρέας επισημαίνουν ότι το κτηριακό συγκρότημα της IMC, όπου στο παρελθόν έχει στεγασθεί και το ΧΑΚ, δεν φαίνεται να είναι και τόσο τυχερό. Αυτό το κτήριο φαίνεται ότι έχει κατάρα, επισημαίνουν.

Στην Κίνα τα πρωτεία των υπερ-υπολογιστών

Η Κίνα κατέχει πλέον την κορυφαία θέση στον κατάλογο με τους μεγαλύτερους και πιο γρήγορους υπολογιστές του κόσμου, χάρη στο νέο

της υπερ-υπολογιστή Τιανχέ-1 Α («Γαλαξίας»), ο οποίος μπορεί να κάνει περισσότερους από 2.500 χιλιάδες τρισεκατομμύρια υπολογισμούς ανά δευτερόλεπτο. Ο κινεζικός υπολογιστής πήρε -με διαφορά- τα σκήπτρα από τον αμερικανικό XT5 «Τζάγκουαρ» του Εθνικού Εργαστηρίου

Όουκ Ριτζου του πανεπιστημίου του Τενεσί, ο οποίος έχει ισχύ μόνο 1,75 «πεταφλόπ» ανά δευτερόλεπτο (1 petaflop ισοδυναμεί με 1.000 τρισεκατομμύρια υπολογισμούς), ενώ ο Τιανχέ 1 Α φθάνει τα 2,5 Pflops. Το κινεζικό μηχάνημα, που βρίσκεται στο Εθνικό Κέντρο υπερ-υπολογιστών της Κίνας στη πόλη Τιανζήν, στεγάζει τους χιλιάδες Αμερικανικούς επεξεργαστές του σε περισσότερα από 100 ντουλάπια με μέγεθος ψυγείου και ζυγίζει συνολικά πάνω από 155 τόνους.

Φόρο τραπεζών φέρνει η υποβάθμιση

Η συσχέτιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της Κύπρου με τους κινδύνους που αντιμετωπίζει το χρηματοπιστωτικό σύστημα (όπως τονίσθηκε ιδιαίτερα στην έκθεση της S&P που αιτιολογούσε την υποβάθμιση) ενισχύει τη θέση για επιπρόσθετη φορολόγηση των τραπεζών,

**STANDARD
&POOR'S**

με σκοπό την κάλυψη των αυξημένων κινδύνων που επωμίζονται οι φορολογούμενοι. Η υποβάθμιση, λοιπόν, ίσως και να «βόλεψε» την κυβέρνηση, η οποία κατέθεσε προς συζήτηση νέο πακέτο μέτρων εξυγίανσης, σε περίοπτη θέση του οποίου

περιλαμβάνεται η επιβολή «φόρου ευθύνης» στις τράπεζες, ανάλογου με αυτό που συζητείται στην υπόλοιπη Ευρώπη. Το υπουργείο, τονίζει ότι η επιβολή τέλους «ευθύνης» στα τραπεζικά ιδρύματα αποφασίστηκε πρόσφατα στη Γερμανία, Ήνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Ουγγαρία, Σουηδία, ενώ πολλά κράτη μέλη της ΕΕ ετοιμάζουν παρόμοια σχέδια. Οι τραπεζίτες, υποστηρίζουν πάντως πως σε αντίθεση με άλλες περιπτώσεις, οι κυπριακές τράπεζες δεν χρειάστηκαν και δεν έτυχαν κρατικής ενίσχυσης. Για το θέμα της δημιουργίας του ταμείου των τραπεζών, αναφέρθηκε ότι ο πρόεδρος του ΚΕΒΕ, Μάνθος Μαυρομάτης, στη γενική συνέλευση του ΚΕΒΕ, τόνισε ότι το ταμείο θα πρέπει να διαχειρίζονται οι (ιδιοί οι δικαιούχοι (τράπεζες και συνεργατισμός) και όχι να το εισπράξει το κράτος για να καλύπτει τα ελλείμματά του. «Αν βέβαια αυτό το ταμείο επένδυε σε ομόλογα της κυβέρνησης, λόγω των καλών αποδόσεών τους, τότε όλοι θα ήσαν κερδισμένοι», σημείωσε. Το υπουργείο προτάσσει ως πλεονέκτημα της συγκεκριμένης ρύθμισης ότι η επήγειρη φορολογική εισφορά θα αφαιρείται από το δημοσιονομικό έλλειμμα, και το αποθεματικό του ταμείου, από το χρέος. Στο θέμα αναφέρθηκε και ο διευθύνων σύμβουλος της Marfin Popular Bank Ευθύμιος Μπουλούτας, ο οποίος χαρακτήρισε άδικη πιθανή φορολογία επί του ενεργητικού ή του παθητικού των τραπεζών (σύμφωνα με σενάρια που έχουν δει το φως της δημοσιότητας), αν αυτή δεν συναρτάται με την πραγματική κερδοφορία της περιόδου.

Ένα κεράκι για τα Windows 7

Ένα χρόνο μετά το λανσάρισμά του στην παγκόσμια αγορά, το λειτουργικό σύστημα Windows 7 της Microsoft καταγράφει τεράστια επιτυχία και αποδοχή, τόσο σε ότι αφορά τις εφαρμογές και τα χαρακτηριστικά του, όσο και στα σχόλια των χρηστών. Στη μέχρι σήμερα 12μηνη εφαρμογή του, τα Windows 7 αναδεικνύονται στο πιο γρήγορα πωλούμενο λειτουργικό σύστημα, καθώς με βάση στοιχεία της Microsoft, έχουν πωληθεί μέσα σε ένα χρόνο 240 εκατομμύρια άδειες Windows 7. Από το Σεπτέμβριο, το 93% των υπολογιστών που κυκλοφορούν στην αγορά τρέχουν τα Windows 7, ενώ παράλληλα κατέχουν μερίδιο 17% επί του συνολικού μεριδίου στην

Windows® 7

εκατομμύρια άδειες Windows 7. Από το Σεπτέμβριο, το 93% των υπολογιστών που κυκλοφορούν στην αγορά τρέχουν τα Windows 7, ενώ παράλληλα κατέχουν μερίδιο 17% επί του συνολικού μεριδίου στην

αγορά των λειτουργικών συστημάτων. Ο Διευθυντής του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών κ. Κώστας Αγρότης, δήλωσε ότι «υπολογίζουμε ότι τον επόμενο χρόνο, το 50% των υπολογιστών του κράτους θα λειτουργεί με αυτό το λογισμικό». Ο Διευθυντής του Τμήματος Υπηρεσιών Δικτύου & Υποδομής της Marfin Laiki Bank, κ. Ανδρέας Χρυσάφης, σχολίασε σχετικά: «Μέχρι τον Ιανουάριο 2011 θα έχουμε ολοκληρώσει την εγκατάσταση σε όλους τους 3000 υπολογιστές στην Κύπρο και μέχρι το τέλος του 2011 σε πάνω από 10.000 υπολογιστές σε όλες τις χώρες του Ομίλου. Με το Windows 7 εφαρμόζουμε καινοτομίες όπως το zero-touch για το στήσιμο των υπολογιστών σε ελάχιστο χρόνο χωρίς 'άγγιγμα χεριού', το password-reset, για αυτοεξυπηρέτηση των χρηστών όταν ξεχάσουν τον κωδικό τους, και τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας φιλικές προς το περιβάλλον.» Το «να τα εκατοστήσει» δεν ταιριάζει εδώ. Υποθέτουμε πως τα Windows 8 ετοιμάζονται ήδη.

Πασχαλίδης: Καλοδεχούμενες

οι ξένες υπεραγορές

Θετική για τον καταναλωτή χαρακτηρίζει τη λειτουργία ξένων υπεραγορών στην Κύπρο ο υπουργός Εμπορίου, Αντώνης Πασχαλίδης. Ο υπουργός δήλωσε ότι -με την έλευση ξένων υπεραγορών- ενισχύεται ο ανταγωνισμός, εξελίξει που αποβαίνει ωφέλιμη για το καταναλωτικό κοινό. Σχολίασε ότι οι τιμές σε αρκετά αγαθά έχουν είτε σταθεροποιηθεί είτε μειωθεί μετά τη λειτουργία των υπεραγορών. Οι διάφορες ενέργειες, δήλωσε, φέρνουν αποτελέσματα και «οι καταναλωτές γίνονται πιο διεκδικητικοί, πιο υποψιασμένοι και σίγουρα άρχισαν να συγκρίνουν και τιμές και να πάρουν τις σωστές αποφάσεις». Η έμφαση της υπουργικής δήλωσης ήταν στο «άρχισαν», μάλλον, γιατί -αν κρίνει κανείς και από το σκεπτικό της υποβάθμισής μας από τους S&P (το πώς ζούμε τα τελευταία χρόνια και το πόσα χρήματα έχουν δανεισθεί τα κυπριακά νοικοκυρά για να ζούμε έτσι) σηκώνει πολλή συζήτηση για το πόσο βασίζεται σε «σωστές αποφάσεις».

Πρόστιμο στην Advantage Capital

Το Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου επέβαλε διοικητικό πρόστιμο ύψους 30.000 ευρώ στην εταιρεία Advantage Capital Holdings Plc για παράβαση του άρθρου 9(1) των περί των Προϋποθέσεων Διαφάνειας (Κινητές Αξίες προς Διαπραγμάτευση σε Ρυθμιζόμενη Αγορά) Νόμων 2007 και 2009, επειδή δεν δημοσιοποίησε Ετήσια Οικονομική Έκθεση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009 εντός της καθορισμένης από το Νόμο προθεσμίας, δηλαδή μέχρι τις 30 Απριλίου 2010. Το σίριαλ συνεχίζεται. Μόνο που ο... σεναριογράφος, όση φαντασία και να διαθέτει, «χάπι εντ» δεν φαίνεται δυνατό να γράψει. Από Aspis βαφτίστηκε Advantage Capital, αλλά τίποτα δεν άλλαξε. Τα ίδια Παντελάκη μου, τα ίδια Παντελή μου...

5πλές συμμετοχές για το διαμέρισμα στην Αθήνα.

Μόνο για τον μήνα Δεκέμβριο.

Τώρα η “Αθηναϊκή ευτυχία” είναι ακόμα πιο κοντά σας! Χρησιμοποιώντας τις κάρτες της Τράπεζας Κύπρου για όλες τις καθημερινές σας συναλλαγές τον μήνα Δεκέμβριο, έχετε περισσότερες πιθανότητες να κερδίσετε ένα διαμέρισμα στην Αθήνα. Για κάθε ένα ευρώ που ξοδεύετε, κερδίζετε **πενταπλάσιες** συμμετοχές στην κλήρωση για το διαμέρισμα στην Αθήνα.

Ακόμη, άλλοι 600 τυχεροί θα κερδίσουν διανυκτερεύσεις για δύο, σε ξενοδοχεία πολυτελείας στην Κύπρο.

Κάθε 1 ευρώ είναι και πέντε συμμετοχές στην κλήρωση (μόνο για τον Δεκέμβριο 2010). Οι αναλήψεις μετρητών δεν συμπεριλαμβάνονται στην κλήρωση. Το σχέδιο ισχύει από 1η Οκτωβρίου 2010 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2010. Η κλήρωση θα γίνει στις 20/01/2011.

**Απολαύστε τις γιορτινές σας αγορές με τις
Κάρτες της Τράπεζας Κύπρου και... καλή τύχη!**

Για πληροφορίες καλέστε στο 800 00 800
ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα
www.bankofcyprus.com ή οποιοδήποτε
κατάστημα της Τράπεζας Κύπρου

► **ΣΧΕΔΙΟΕΥΤΥΧΙΑ**

Τράπεζα Κύπρου

Τραπεζικά θέματα

 MARFIN POPULAR BANK

Υψηλού επιπέδου συνέδριο από την Marfin Popular Bank

«Πράσινες» οι επενδύσεις του 21ου αιώνα

- ✓ Ο νομπελίστας, πρώην αντιπρόεδρος των ΗΠΑ, Αλ Γκορ, και επιχειρηματίες, με γνώση, εξειδίκευση και εμπειρία σε συγχειρήματα που συνάδουν με την αειφόρο ανάπτυξη, ανέπτυξαν -με εμπειριστατωμένο τρόπο- το μοντέλο και τη στρατηγική της επιχείρησης του αύριο.

Για τρίτη συνεχόμενη χρονιά η Marfin Popular Bank και η Θυγατρική της στην Ελλάδα, Marfin Egnatia Bank, διοργάνωσαν Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Αγορές Εμπορευμάτων, Περιβάλλον και Αλλαγή Κλίματος», το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 22 Νοεμβρίου, στο ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία, στην Αθήνα.

Κύριος ομιλητής της ημερίδας ήταν ο (βραβευμένος με Νόμπελ Ειρήνης το 2007) 45ος Αντιπρόεδρος των ΗΠΑ, Αλ Γκορ, διεθνώς αναγνωρισμένος για την προσφορά του στην προστασία του περιβάλλοντος και συγκεκριμένα σε ζητήματα που αφορούν στην κλιματική αλλαγή. Στην ομιλία του με θέμα «Οικολογική Σκέψη και Οικονομική Ανάπτυξη τον 21ο αιώνα», αναφέρθηκε στη δυναμική σχέση της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης και την κλιματικής αλλαγής του πλανήτη και ενθάρρυνε την επιχειρηματική κοινότητα να συμπεριλάβει στο στρατηγικό της σχεδιασμό τις περιβαλλοντικές παραμέτρους, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις οικονομικές όσο και τις κοινωνικές και πολιτικές τους διαστάσεις.

Νέο μοντέλο ανάπτυξης

Το Συνέδριο άνοιξε ο Διευθύνων Σύμβουλος της Marfin Popular Bank, κ. Ευθύμιος Μπουλούτας, ο οποίος -στο χαιρετισμό που απήγγειλε- μίλησε για τη συνεισφορά του Ομίλου Marfin στην

ανάπτυξη της πράσινης οικονομίας και στην ενέργητη συμμετοχή σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μεγάλης ισχύος. Οι ομιλητές, με εξειδίκευση και εμπειρία σε επιχειρηματικούς τομείς της «πράσινης οικονομίας», ανέπτυξαν θέματα σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις σε νέους, υποσχόμενους τομείς επένδυσης, παρουσίασαν πρωτότυπες αναλύσεις και συζήτησαν με τους συνέδρους το πλαίσιο λειτουργίας του καινούργιου μοντέλου ανάπτυξης της επόμενης δεκαετίας.

Πρώτο θέμα ήταν η ανάλυση της αγοράς βιοκαυσίμων και η σχέση της με την αγορά βρώσιμων αγροτικών προϊόντων, το οποίο παρουσίασε ο εξειδικευμένος δημοσιογράφος του πρακτορείου Thomson Reuters, Τζέραρντ Γουΐν. Ο κ. Γουΐν αναφέρθηκε στην προοπτική μιας αγοράς, η οποία θεωρήθηκε συνυπεύθυνη για τις αναταραχές που σημειώθηκαν παγκοσμίως, το 2007 και το 2008,

όταν οι τιμές του σιταριού, της σόγιας και του καλαμποκιού εκτινάχθηκαν σε πρωτοφανή για την εποχή ύψη.

Δεύτερος ομιλητής ήταν ο Σκοτ ΜακΓκρέγκορ, Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας Camco, ο οποίος μίλησε για την αγορά των δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων διοξειδίου του άνθρακα, μια αγορά που από πολλούς αναμένεται να γίνει η μεγαλύτερη αγορά εμπορευμάτων στον κόσμο. Ο κ. ΜακΓκρέγκορ, ο οποίος διευθύνει μία από τις κορυφαίες εταιρείες που αναλαμβάνουν έργα πράσινων επενδύσεων, κάτω από το επενδυτικό πλαίσιο του Πρωτοκόλλου του Κιότο, εξήγησε στο κοινό του Συνεδρίου τις προκλήσεις και τις νέες εξελίξεις μιας αγοράς, που μπήκε γρήγορα στην καθημερινότητα μεγάλου αριθμού ευρωπαϊκών, αλλά και παγκόσμιων επιχειρήσεων και τραπεζών.

Για τρίτη συνεχόμενη χρονιά εισηγητής στο Συ-

νέδριο της Marfin ήταν και ο Λεωνίδας Δρόλλας, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και επί κεφαλής της οικονομικής ανάλυσης του φημισμένου Κέντρου Παγκοσμίων Ενεργειακών Μελετών (Centre for Global Energy Studies). Ο κ. Δρόλλας έκανε μια σύντομη ανάλυση της παγκόσμιας αγοράς πετρελαίου και διατύπωσε τεκμηριωμένες εκτιμήσεις για το 2011.

Αλ Γκορ:

Μέγα πρόβλημα ο υπερπληθυσμός

Το Συνέδριο, όπως προαναφέρθηκε, κορυφώθηκε με την κεντρική ομιλία του επίτιμου καλεσμένου, πρώην Αντιπρόεδρου των ΗΠΑ, Αλ Γκορ, βραβευμένου με το Νόμπελ Ειρήνης το 2007 για τη συμβολή του στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Ο Αλ Γκορ παρουσίασε το πλαίσιο ενός μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης, που εμπειρίχει τις διαστάσεις της οικολογικής σκέψης και της Πράσινης Ανάπτυξης, πάνω στις οποίες μπορεί να θεμελιωθεί η προοπτική και η δυναμική που απαιτείται, για να αναζωγονηθούν οι οικονομίες που στριμόνισαν ακόμη και παρωχημένες πρακτικές.

Ο κ. Γκορ, μεταξύ άλλων είπε: «Στην πραγματικότητα αυτό που έχουμε δει, είναι μια δραματική και πρωτοφανής αλλαγή στη σχέση ανάμεσα στον ανθρώπινο πολιτισμό και το οικολογικό σύστημα της Γης και αυτό είναι δύσκολο να το αποδεχθεί κανείς, επειδή είναι τόσο πρωτόγνωρο στην ιστορία και την εμπειρία μας ως άνθρωποι που δεν μπορούμε να το φανταστούμε. Πιστεύουμε ότι κατά κανόνα κάτι που δε συνέβη στο παρελθόν δεν είναι πιθανό να συμβεί και στο μέλλον. Δηλαδή, συγχέουμε το πρωτόγνωρο, το καινοφανές με το απίθανο. Ναι, μπορεί να είναι ο γενικός κανόνας, αλλά οι εξαιρέσεις σ' αυτόν τον κανόνα μπορεί να αποβούν μοιραίες για μας, να μας σκοτώσουν.

Τι οδήγησε σ' αυτήν τη ριζική μεταβολή των σχέσεων ανάμεσα στην ανθρωπότητα και στο περιβάλλον; Πάνω απ' όλα ο πληθυσμός. Έχουμε τετραπλασιαστεί ως ανθρώπινος πληθυσμός σε λιγότερο από εκατό χρόνια και ο αντίκτυπος 1,6 δισεκατομμυρίων απόμων το 1900 είναι πολύ διαφορετικός από τον αντίκτυπο που έχουν 6,8 δισεκατομμύρια άνθρωποι στον ίδιο πλανήτη σήμερα και αυτός ο πληθυσμός θα αυξηθεί το 2050 σχεδόν μετά βεβαιότητος στα 9 με 9,2 δισεκατομμύρια ανθρώπους.»

Το συνέδριο παρακολούθησαν πελάτες της Τράπεζας από την Ελλάδα, την Κύπρο και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Με τη λήξη των ομιλιών πραγματοποιήθηκε Ανοιχτή Συζήτηση με θέμα «Εμπορεύματα & Οικονομική Ανάπτυξη», στην οποία έλαβε μέρος ο επί κεφαλής της στρατηγικής ανά-

REIN DODI II AD DAL NIV

✓ **Αλ Γκορ:** «Έχει υπάρξει μια δραματική και πρωτοφανής αλλαγή στη σχέση ανάμεσα στον ανθρώπινο πολιτισμό και το οικολογικό σύστημα της Γης και αυτό είναι δύσκολο να το αποδεχθεί κανείς, επειδή είναι τόσο πρωτόγνωρο στην ιστορία και την εμπειρία μας.»

Ευθύμιος Μπουλούτας:

Η MPB χρηματοδοτεί μεγάλες επενδύσεις σε ΑΠΕ

Κύρια σημεία της ομιλίας του Ευθύμιου Μπουλούτα, Διευθύνοντος Συμβούλου της Marfin Popular Bank, ήταν: «Στο σύγχρονο περιβάλλον της φετινότητας η Marfin Popular Bank επιβεβαιώνει δυναμικά τον πρωταγωνιστικό της ρόλο, στο τραπεζικό χώρο της ΝΑ Ευρώπης, προσφέροντας στους πελάτες οικολογικές και υπεύθυνες επενδυτικές λύσεις, καθώς και την αναγκαία τεχνογνωσία και ενημέρωση μέσα από πρωτοβουλίες, όπως το σημερινό Συνέδριο το οποίο στοχεύει στην παρουσίαση και τεκμηρίωση νέων και καινοτόμων προτάσεων.

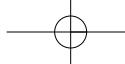
Θα ήθελα να τονίσω τη συνεισφορά του Ομίλου Marfin στην ανάπτυξη της πράσινης οικο-

νομίας και στην ενεργή συμμετοχή σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μεγάλης ισχύος, αιολικά και φωτοβολταϊκά, αλλά και μικρών εγκαταστάσεων με αντίστοιχα δανειακά προγράμματα, που εξυπηρετούν τον Έλληνα καταναλωτή. Από το 2008 ως τράπεζα έχουμε χρηματοδοτήσει τα πρώτα φωτοβολταϊκά πάρκα ισχύος 1,6 MW, ενώ από το 2009 χρηματοδοτούμε την κατασκευή ενός αιολικού πάρκου ισχύος 11 MW και δεν ακόμη φωτοβολταϊκών σταθμών συνολικής ισχύος 7,2 MW.

Για την επόμενη τριετία η τράπεζά μας έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον και αξιολογεί επί πλέον επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας συνολικής ισχύος 470 MW συνολικού προϋπολογισμού 620 εκατ. ευρώ. Θα ήθελα, επίσης, να αναφέρω ότι η Τράπεζά μας είναι η πρώτη και μοναδική έως σήμερα σε Ελλάδα και Κύπρο, η οποία προσφέρει τις καινοτόμες υπηρεσίες αγοραπωλησίας πιστοποιητικών διοξειδίου του άνθρακα, μέσα από τη Διεύθυνση Treasury & Capital Markets, βάζοντας για άλλη μια φορά τη σφραγίδα της πρωτοπορίας της καινοτομίας και της υψηλής τεχνογνωσίας των ανθρώπων της.»

✓ **Ευθύμιος Μπουλούτας:** «Η τράπεζά μας είναι η πρώτη και μοναδική έως σήμερα σε Ελλάδα και Κύπρο, η οποία προσφέρει τις καινοτόμες υπηρεσίες αγοραπωλησίας πιστοποιητικών διοξειδίου του άνθρακα, μέσα από τη Διεύθυνση Treasury & Capital Markets».

Τραπεζικά θέματα

Ανώτατα στελέχη της αγοράς σχολιάζουν την έκθεση της Moody's

Εμπνέουν εμπιστοσύνη Οι κυπριακές τράπεζες

- ✓ Η σημαντική ρευστότητα και η ισχυρή κεφαλαιακή επάρκεια παρέχουν συγκριτικό πλεονέκτημα στα κυπριακά πιστωτικά ίδρυματα, τα οποία βλέπουν ως ευκαιρία την κρίση έχοντας τη δυνατότητα να διευρύνουν τα μερίδιά τους στην ελλαδική αγορά, χωρίς να εγκαταλείπουν τη συνετή πολιτική τους στον τομέα διαχείρισης κινδύνου.

Υγίης ισολογισμός, σημαντική ρευστότητα, ισχυρή κεφαλαιακή επάρκεια και χαμηλή έκθεση σε κινδύνους εξακολουθούν να είναι τα χαρακτηριστικά των κυπριακών τραπεζών. Κάποιες προκλήσεις, πάντως, είναι και αυτές παρούσες, κυρίως υπό την έννοια της επιδρασης που έχει στα αποτελέσματα τους η δραστηριότητα στην ελλαδική αγορά, λόγω της εξαιρετική δυσμενούς συγκυρίας από την οποία διέρχεται η ελληνική οικονομία. Προκλήσεις υφίστανται και εντός Κύπρου, καθώς τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια παρουσιάζουν αυξητική τάση, ως συνέπεια της γενικότερης επιβράδυνσης της ανάπτυξης στην αγορά και ιδιαίτερα στον στεγανοτικό τομέα και στην αγορά αυτοκινήτων.

Τις προκλήσεις αυτές, αλλά και το πολιτικό ζήτημα της καθυστέρησης λήψης συγκεκριμένων, αποτελεσματικών μέτρων αποκατάστασης της δημοσιονομικής σταθερότητας εκ μέρους κυβέρνησης και βουλής, αντανακλά και η έκθεση που -περί τα τέλη του Οκτωβρίου- εξέδωσε ο οίκος Moody's για τις κυπριακές τράπεζες, στην οποία παραμένει μεν αμετάβλητη η πιστοληπτική αξιολόγηση τους, πλην όμως η προοπτική τους (outlook) για το αμέσως επόμενο διάστημα χαρακτηρίζονται αρνητική.

Κορυφαία στελέχη της τραπεζικής αγοράς σχολίασαν στο EUROKERΔΟΣ ότι η εν λόγω έκθεση, κατ' ουσίαν, συνιστά προειδοποίηση προς τις αρχές του κράτους και όχι προς τις ίδιες τις τράπεζες, καθώς οι τελευταίες πράττουν τα δέοντα και ακολουθούν πιστά τις οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας, σε αντίθεση με την εκτελεστική και τη νομοθετική εξουσία, οι οποίες δυστυχώς βρίσκονται πίσω από τις περιστάσεις, καθώς δεν έχουν κατορθώσει να συναντήσουν σε μία δέσμη μέτρων, που θα αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις ενδογενείς διαρθρωτικές αδυναμίες αλλά και τις εξωγενείς αρνητικές συνθήκες, που σήμερα επηρεάζουν στην οικονομία της Κύπρου.

«Καμπανάκι» από Moody's

Η έκθεση της Moody's με ημερομηνία 27 Οκτωβρίου χαρακτηρίζει «αρνητική» την προοπτική των κυπριακών τραπεζών, λόγω της βραδείας ανάπτυξης των μεγεθών τους και των παρενεργειών που επιφέρει η έκθεσή τους στην ελληνική αγορά. Για τις εντός Κύπρου δραστηριότητες η έκθεση αναφέρεται στις «προκλήσεις» των καιρών, που διέπουν το περιβάλλον και τις συνθήκες λειτουργίας των τραπεζών, ενώ για τις εργασίες τους στην Ελλάδα αναφέρει ότι αυτές αποτελούν «άμεση και ευμεγέθη έκθεση» στις δυσκολίες της ελληνικής οικονομίας.

Όπως επισημαίνει ο συντάκτης της έκθεσης, Χρήστος Θεοφίλου, «η Moody's πιστεύει ότι η ποιότητα του ενεργητικού και των εσόδων των υπό κρίση κυπριακών τραπεζών θα παραμείνουν υπό πίεση στο άμεσο και μεσοπρόθεσμο χρονικό διάσπημα, δεδομένης της στασιμότητας της ανάπτυξης στην Κύπρο και την βέβαιη οικονομική ύφεση στην Ελλάδα, ως επακόλουθο των μέτρων λιτότητας που έχει λάβει η ελληνική κυβέρνηση».

Η αναφερόμενη έκθεση στην ελληνική αγορά, διευκρινίζεται στην έκθεση, αφορά κυρίως στα δάνεια που έχουν χορηγήσει οι κυπριακές τράπεζες, το 41% των οποίων έχουν δοθεί από το δίκτυο των καταστημάτων τους στην Ελλάδα (στοιχεία Iouvnio 2010). Η ελλαδικές δραστηριότητες των κυπριακών τραπεζών επηρεάζονται από τα μειωμένα κέρδη των εκεί επιχειρήσεων (λόγω της γενικότερης ύφεσης) και από το μειωμένο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών (λόγω αυξημένης ανεργίας, νέων φορολογικών επιβαρύνσεων και μισθολογικών περικοπών).

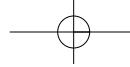
«Οι παράγοντες αυτοί πιθανότατα θα οδηγήσουν σε σημαντική αύξηση των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων των κυπριακών τραπεζών» προειδοποιεί η έκθεση.

Ο οίκος αξιολόγησης εκτιμά ότι η οικονομική δραστηριότητα στην Κύπρο θα παραμείνει ασθενής και το 2011, ενώ επισημαίνει πως ο κλάδος των ακινήτων -ο οποίος βρισκόταν σε άνθηση τα τελευταία χρόνια- τώρα είναι «πεδίο κινδύνου με ασθενή ζήτηση και αβέβαιη προοπτική ανάπτυξης». «Η καθαρή κερδοφορία των κυπριακών τραπεζών μάλλον θα παραμείνει σε μέτρια επίπεδα, ελαφρώς χαμηλότερη από τα επίπεδα του 2009, καθώς εξακολουθεί να επηρεάζεται αρνητικά από τις αδύναμες μακροοικονομικές συνθήκες στην Κύπρο και στην Ελλάδα, με αυξημένες προβλέψεις επισφαλειών για τους επόμενους 12 με 18 μήνες», αναφέρει η έκθεση.

Μηχανισμοί άμυνας

Η Moody's επισημαίνει ακόμη ότι οι κυπριακές τράπεζες είναι ιδιαίτερα εξαρτημένες από τις υπεράκτιες (βραχυπρόθεσμες κυρίως) καταθέσεις, στοιχείο που καθιστά το κυπριακό πιστωτικό σύστημα ευάλωτο σε πιθανή επιδείνωση του κλίματος στις διεθνείς αγορές. Η έκθεση αναγνωρίζει, πάντως, ότι τα υψηλά επίπεδα ρευστότητας και οι αυστηροί κανόνες που επιβάλλει η Κεντρική Τράπεζα συνιστούν παράγοντα ασφάλειας, δείχνοντας ότι τόσο οι ίδιες οι τράπεζες όσο και η εποπτική αρχή έχουν επίγνωση της κατάστασης, την οποία αντιμετωπίζουν με σύνεση. Υπάρχουν, λοιπόν, σημεία που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής από τα πιστωτικά ίδρυματα, τα οποία πάντως λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψιν, κάτι που γίνεται φανερό από την αναλογία χορηγήσεων προς καταθέσεις, η οποία είναι αρκετά χαμηλότερη του 100% για το σύνολο της αγοράς (μόλις 83% για την Τράπεζα Κύπρου). Το στοιχείο αυτό κατά κύριο λόγο, όπως επισημαίνει ο οίκος, λειτούργησε σαν ασπίδα των κυπριακών τραπεζών κατά της κρίσης.

Παρά τις «προκλήσεις» που καταγράφονται στο γενικότερο τοπίο της δημοσιονομικής κατάστασης και της στασιμότητας στην αγορά της Κύπρου, οι τράπεζες της χώρας διαθέτουν μηχανισμούς και δυνατότητες άμυνας, υπό την έννοια της σημαντικής ρευστότητας, των υψηλών επιπέδων καταθέσεων, αλλά και των ελεγχόμενων επιπέδων της ζήτησης για δάνεια. Ως θετικός παράγοντας, άλλωστε, ανα-

Τραπεζικά Θέματα

φέρονται οι πρόσφατες κινήσεις στην κατεύθυνση της κεφαλαιακής ενίσχυσης των τραπεζών. Το γεγονός, επίσης, ότι η μικρή αγορά και οικονομία της Κύπρου βασίζεται σημαντικά σε εξωτερικούς καταθέτες και επενδυτές, ενώ τα εγχώρια νοικοκυριά της είναι κατά κανόνα υπερχρεωμένα, συνιστά παράγοντα αβεβαιότητας και κίνδυνο σοβαρής ανάσχεσης. Κίνδυνο για το πιστωτικό σύστημα, επισημαίνει ακόμη η Moody's, συνιστά και η ποιότητα του ενεργητικού των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων.

Υπενθυμίζεται ότι η αξιολόγηση της Moody's για τις τρεις μεγαλύτερες κυπριακές τράπεζες είναι:

- **Τράπεζα Κύπρου**

καταθέσεων A3/P-2

χρηματοπιστωτικής ισχύος: C-/Baa2

- **Marfin Popular Bank**

καταθέσεων Baa2/P-2

χρηματοπιστωτικής ισχύος: D+/Ba1

- **Ελληνική Τράπεζα**

καταθέσεων Baa2/P-2

χρηματοπιστωτικής ισχύος: D/Ba2

ρά ομαλή, η παρουσία ξένων θεσμικών στο μετοχικό κεφαλαιό τους αξιόλογη και οι δυνατότητές τους για άντληση κεφαλαίων (είτε δανειακών είτε μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου) σημαντικές. Όλα αυτά χωρίς να λείπουν και οι ευκαιρίες για περαιτέρω ανάπτυξη εντός και εκτός Κύπρου. Στην Κύπρο η αγορά δεν πεθαίνει, τονίζεται από τους συνομιλητές μας. Για τα ακίντητα στην περιοχή της Πάφου, παραδείγματος χάριν, που προορίζονται για αλλοδαπούς αγοραστές και είχαν παραμείνει απούλητα λόγω κρίσης, εκδηλώνεται τώρα ζήτηση από Κυπρίους, οι οποίοι ενδιαφέρονται γι' αυτά, έστω και σε χαμηλότερα των αρχικά προβλεπομένων τιμήμάτων. Εν πάσῃ περιπτώσει, η αγορά παρουσιάζει ενδείξεις αναθέρμανσης, καθώς οι πωλήσεις ακινήτων αναμένεται να ευνοήσουν τον τομέα των στεγαστικών δανείων, ενώ στην περιοχή της Λευκωσίας η σχετική δραστηριότητα δεν είχε ανακοπεί, όπως και στη Λεμεσό, όπου το ρωσικό ενδιαφέρον για ακίνητα παραμένει ισχυρό.

Ευκαιρίες υφίστανται και εκτός Κύπρου. Το EUROKEΡΔΟΣ αντιλαμβάνεται ότι η Τράπεζα Κύπρου προτίθεται να αξιοποιήσει την πρόσφατη αύξηση κεφαλαίου στην οποία προέβη, κυρίως για περαιτέρω επέκταση και ισχυροποίηση της θέσης της στη ρωσική αγορά, μέσω της θυγατρικής της Uniastrum Bank. Πάντως, μας επισημαίνεται ότι και στην Ελλάδα

✓ **Αναμένεται σύντομα νομοθετική ρύθμιση για την καθιέρωση των καλυμμένων ομολόγων, που θα βελτιώσουν τη ρευστότητα των τραπεζών και θα οδηγήσουν σε μείωση επιτοκίων, ενίσχυση των επενδύσεων και αναθέρμανση της ανάπτυξης.**

✓ **Η Moody's, σχολιάζουν τραπεζικά στελέχη, χτύπησε «καμπανάκι» προς τον πολιτικό κόσμο, ο οποίος δεν έχει κατορθώσει να συναινέσει σε μία δέσμη μέτρων, που θα αντιμετωπίζει τις προκλήσεις ενώπιον των οποίων βρίσκεται η οικονομία της Κύπρου.**

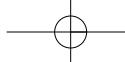
δα η κρίση μπορεί να μετατραπεί σε ευκαιρία, καθώς οι ελλαδικές τράπεζες έχουν αναγκασθεί να σφίξουν τη «στρόφιγγα» των χορηγήσεων, ενώ η ισχυρή ρευστότητα των κυπριακών τραπεζών τους παρέχει συγκριτικό πλεονέκτημα και τη δυνατότητα να διευρύνουν τα μεριδιά τους στην αγορά δανείων, χωρίς βεβαίως να εγκαταλείπουν τη συνετή πολιτική τους στον τομέα διαχείρισης κινδύνου.

Συνετή διαχείριση κινδύνου

Ως προς τη διαχείριση κινδύνου, τα ανώτατα τραπεζικά στελέχη απονέμουν εύσημα και στον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, Αθανάσιο Ορφανίδη, ο οποίος -την εποχή της μεγάλης ευφορίας στην οικοδομική αγορά- συμβούλευε τις τράπεζες να μη χορηγούν στεγαστικά δάνεια που υπερβαίνουν το 60% της αξίας των ακινήτων, παραβλέποντας (ευτυχώς) την κριτική που του απειλούνταν, ότι «στραγγάλιζε την αγορά».

«Ο ορίζοντας μπορεί να μην είναι εντελώς ανέφελος, αλλά έχουμε πολλούς λόγους να βλέπουμε το μέλλον θετικά», σχολίασε ανώτατο τραπεζικό στέλεχος. «Υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι η κυβέρνηση, στην οποία κυρίως απευθυνόταν, έλαβε το «ψήνυμα» της Moody's, περί της ανάγκης προστασίας της ποιότητας των κυπριακών τραπεζών. Έτσι, έστω και με αρκετή καθυστέρηση, αναμένεται τώρα -πιθανότατα εντός του Νοεμβρίου- να πρωθηθεί η νομοθετική ρύθμιση για την καθιέρωση των καλυμμένων ομολόγων. Εξέλιξη ιδιαίτερα ευνοϊκή, καθώς θα βελτιώσει περαιτέρω τη ρευστότητα των τραπεζών, αλλά θα οδηγήσει και στη μείωση των επιτοκίων, η οποία με τη σειρά της θα συμβάλει στην ενίσχυση των επενδύσεων και στην αναθέρμανση της αγοράς και της ανάπτυξης. Στους θετικούς παράγοντες πρέπει, φυσικά, να υπολογισθεί και η πρόσφατη υπογραφή σημαντικών συμφωνιών με τη Ρωσία, η οποία επίσης θα συντελέσει στην αύξηση της ροής κεφαλαίων και εσόδων προς τις κυπριακές τράπεζες.»

Όσον αφορά στα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα, τα οποία ή έκθεση της Moody's χαρακτηρίζει παράγοντα αστάθειας του κυπριακού πιστωτικού συστήματος, οι τραπεζίτες με τους οποίους συζήτησε το EUROKEΡΔΟΣ θεωρούν ότι και σε αυτά επικρατεί, πλέον, η τάση προς μείωση των επιτοκίων, καθώς έγινε κατανοητό ότι οι συνθήκες δεν ευνοούν την άσκηση της σχετικά «επιθετικής» πολιτικής, την οποία είχαν εφαρμόσει τα τελευταία χρόνια.

Τραπεζικά θέματα

Ελλαδικές τράπεζες:

Νέες προτεραιότητες

✓ «Δεν είναι ώρα για deals»
υποστηρίζουν οι Έλληνες τραπεζίτες
και προετοιμάζονται για το καυτό
οκτώμηνο που θα ακολουθήσει.

Οι συστάσεις των συμβούλων της κυβέρνησης, σχετικά με το πώς αυτή θα χειρίστει το θέμα των κρατικών τραπεζών, αναμένεται να ανακοινωθεί πολύ σύντομα, πλην όμως κανείς δεν περιμένει «με κομμένη την ανάσα», καθώς η γενικότερη εντύπωση που επικρατεί είναι ότι δεν πρόκειται να δούμε deals μέσα στους επόμενους μήνες. Έτσι, παρά το μαραθώνιο των συζητήσεων που έγιναν, παρά τους τόνους μελάνι που χύθηκαν προκειμένου να γραφούν τα τόσα σχετικά δημοσιεύματα στον τύπο, το θέμα των τραπεζικών συγχωνεύσεων, φαίνεται να μεταφέρεται για μια ακόμη φορά στο μέλλον... Ενδεικτικό είναι το απόσπασμα από την

Του
Στέφανου
Κοτζαμάνη

πρόσφατη έκθεση της Credit Suisse μετά από συναντήσεις που είχαν τα στελέχη της με τις μεγάλες ελληνικές τράπεζες και τον υπουργό Οικονομικών κ. Γιώργο Παπακωνσταντίνου: «Και οι τραπεζίτες και εμείς, πιστεύουμε ότι είναι απίθανο να οδηγήσει το πόρισμα των συμβούλων σε κάποια σημαντική εξαγορά-συγχώνευση, καθώς οι μεγαλύτερες τράπεζες δεν ενδιαφέρονται για εξαγορές σ' αυτό το χρονικό σημείο».

Θα μπορούσαμε όμως να δούμε στο προσεχές μέλλον κάπιο deal ελληνικής τράπεζας με μια ξένη; «Οι ξένοι δεν είναι σε θέση να ποσοτικοποιήσουν τον κίνδυνο σε περίπτωση χρεοκοπίας της χώρας» αναφέρει η ίδια έκθεση και για το λόγο αυτό δεν δίνει πιθανότητες σε τέτοιου είδους deals. Γενικότερα, οι ελληνικές τράπεζες αυτή την περίοδο δίνουν έμφαση:

Πρώτον, στο πώς θα ενισχύουν τα κεφάλαιά τους. Έτσι έχουμε τις αυξήσεις κεφαλαίου από Πειραιώς, Marfin-Λαϊκή και Γενική, (μετά από αυτές των Εθνική, Εμπορική και Κύπρου), όσο και τις πωλήσεις συμμετοχών σε θυγατρικές στην Τουρκία και Πολωνία από Εθνική και Eurobank, αντίστοιχα.

Δεύτερον, στο πώς θα διαχειριστούν τις δυσκολίες των πελατών τους να αποπληρώσουν τα δάνεια τους. Με βάση τις εκτιμήσεις, το τελευ-

ταίο τρίμηνο του έτους, το ΑΕΠ θα υποχωρήσει κατά 1,2% σε σύγκριση με το τρίτο τρίμηνο, το πρώτο τρίμηνο του 2011 κατά ένα επιπλέον 0,7% και το δεύτερο τρίμηνο του 2011 κατά ένα πρόσθιο 0,3%. Αντίθετα, από το καλοκαίρι του 2011 η ελληνική οικονομία αναμένεται ότι θα αρχίσει να σταθεροποιείται. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, οι επόμενοι 7-10 μήνες αναμένονται «καυτοί» στο μέτωπο των επισφαλειών και θέματα όπως πιθανές εξαγορές, αναδιοργανώσεις εργασιών, κ.λπ., μπορούν... κάλλιστα να περιμένουν.

Και τρίτον, στο πώς -σταδιακά, με ήπιο τρόπο και χωρίς μεγάλο θρύβο- θα περικόψουν κάποιες δαπάνες, μέσα από πιθανές συγχωνεύσεις καταστημάτων, από απορροφήσεις κάποιων θυγατρικών, κ.λπ.

«Παγώνουν» οι εξελίξεις σε Βουλγαρία-Ρουμανία

Μεγάλες ειδήσεις δεν αναμένονται μέσα του λάχιστον στο επόμενο εξάμηνο και από το μέτωπο των Βαλκανίων. Αν και τους τελευταίους μήνες ακούστηκαν πολλά περί πιθανών αναδιαρθρώσεων, ανταλλαγών, συμπράξεων, κ.λπ., οι τρέχουσες εκτιμήσεις ότι -τουλάχιστον για το ορατό μέλλον- δεν πρόκειται να δούμε τίποτε παραπάνω πέρα από τα ήδη ανακοινωθέντα: την πώληση μειονηθρικού πακέτου στην τουρκική Finansbank από την Εθνική και πλειοψηφικού ποσοστού στην πολωνική Polbank από την Eurobank.

Υπάρχουν αρκετοί λόγοι για τους οποίους, τα επιτελεία των ελληνικών τραπεζών δεν δείχνουν διατεθεμένα να εκποιήσουν τις θυγατρικές τους τράπεζες σε Βουλγαρία και Ρουμανία.

Πρώτον, γιατί λόγω της κρίσης που πλήγτει και τις δύο αυτές οικονομίες, ο ρυθμός αύξησης των

χορηγήσεων είναι οριακός και άρα δεν τίθεται θέμα περαιτέρω χρηματοδότησης της ανάπτυξης τους στο ορατό μέλλον από την Ελλάδα.

Δεύτερον, γιατί λόγω της κρίσης, το αντίτιμο που θα εισέπρατταν οι ελληνικές τράπεζες θα ήταν σχετικά περιορισμένο και σχετικά δύσκολα θα μπορούσε να παστεί ένα τίμημα ανώτερο από τη λογιστική τους αξία, όπως τουλάχιστον υποστηρίζει η Credit Suisse. Ακόμη όμως και αν οι μεγάλες τράπεζες ρευστοποιούσαν τις θέσεις τους και στις δύο αυτές χώρες, τότε αυτό που θα κατάφερναν θα ήταν να βελτιώσουν τους δείκτες τους Tier-1 από 110 μέχρι και 150 μονάδες βάσης, πράγμα που ήδη επιτυγχάνεται με τις εκδόσεις (αυξήσεις κεφαλαίου, μετατρέψιμα ομολογιακά δάνεια) που είτε ολοκληρώθηκαν, είτε δρομολογούνται.

Και τρίτον, γιατί οι προοπτικές ανάπτυξης των ελληνικών οικίων βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στο αποκαλούμενο «βαλκανικό story», καθώς η πιστωτική επέκταση βασίζει από το κακό στο χειρότερο. Μετά την φτωχή επίδοση του 2009, φέτος αναμένεται μια επίδοση λίγο ανώτερη του 0%, ενώ για το 2011 δεν λείπουν εκείνοι που δεν αποκλείουν ένα νούμερο που θα ξεκινά από μείον!

Συγκεκριμένα, παράγοντες της τραπεζικής αγοράς αναφέρουν ότι ακόμη και αν οι τράπεζες ξεχειλίσουν από μετρητά, μια πιθανή αρνητική πιστωτική επέκταση δεν θα πρέπει να αποκλειστεί, επειδή παραπρείται σαφής μείωση στη ζήτηση.

«Το 2011 η ζήτηση για δάνεια θα είναι ακόμη χαμηλότερη κι από φέτος. Οι περισσότερες εταιρείες σταμάτησαν τις επενδύσεις τους και έτσι τα αιτήματα για νέο δανεισμό έχουν μειωθεί δραστικά. Επίσης, μέσα από διάφορες ενέργειες τους, όπως αυξήσεις κεφαλαίου, περικοπές κόστους και αποθεμάτων, κ.λπ., οι περισσότερο υγιείς οίμιλοι στις επενδύσεις να αποτηλώσουν και τα παλιά τους δάνεια, προκειμένου να νοιώθουν πιο ασφαλείς και να αποφύγουν τα αυξημένα πλέον επιτόκια», δήλωσε στο Euro2day.gr γνωστό τραπεζικό στέλεχος.

Κόπωση επίσης παραπρείται και στα δάνεια των νοικοκυριών, όπου -ενώψει και των δυσμενών γενικότερων προοπτικών στην οικονομία- τα ανούγματα στις πιστωτικές κάρτες μειώνονται, όπως επίσης περιορισμένα είναι και τα αιτήματα για αγορές αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και άλλων καταναλωτικών αγαθών, που πριν από την κρίση δημιουργούσαν «ουρές» στα τραπεζικά καταστήματα.

Ο κ. Α. Νεοκλέους σε αναμνηστική φωτογραφία με τον Πρόεδρο της Βουλής, την πρεσβεία του KEBE και τους άλλους βραβευθέντες

Ο κ. Α. Νεοκλέους με τους συνεταίρους του Οίκου (από αριστερά) Χρύσανθο Χριστοφόρου, Αντώνη Γλυκή, Ηλία Νεοκλέους και Παναγιώτη Νεοκλέους

Βράβευση του Δικηγορικού Οίκου Ανδρέας Νεοκλέους & ΣΙΑ ΔΕΠΕ από το KEBE

Ο Δικηγορικός Οίκος Ανδρέας Νεοκλέους & ΣΙΑ ΔΕΠΕ βραβεύτηκε από το KEBE για τη μεγάλη συμβολή του στην καθιέρωση της Κύπρου ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου και κέντρου υπηρεσιών και επενδύσεων.

Το βραβείο απένειμε στον ιδρυτή και Διευθύνοντα Συνέταιρο του Οίκου κ. Ανδρέα Νεοκλέους, ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. Μάριος Καρογιάν κατά την 83η Ετήσια Γενική Συνέλευση του KEBE.

Ο Γενικός Γραμματέας του KEBE κ. Παναγιώτης Λοϊζίδης παρουσίαζοντας στη συνέλευση το Δικηγορικό Οίκο Ανδρέας Νεοκλέους & ΣΙΑ, ανάφερε μεταξύ άλλων τα εξής:

Ο Δικηγορικός Οίκος Ανδρέας Νεοκλέους & ΣΙΑ είναι από τους μεγαλύτερους δικηγορικούς Οίκους στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και είναι παγκοσμίως ανεγνωρισμένος για τις ποιοτικά νομικές υπηρεσίες του.

Με έδρα τη Λεμεσό, έχει γραφεία στη Λευκωσία και Πάφο καθώς επίσης στη Ρωσία, το Βέλγιο, την Ουγγαρία, την Ουκρανία και την Τσεχία.

Ο Οίκος Ανδρέα Νεοκλέους & ΣΙΑ έχει διευρυνθεί γεωγραφικά και άνοιξε το δρόμο για την προώθηση της Κύπρου ως ιδιανική πύλη για επενδύσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του υπόλοιπου κόσμου, όπως επίσης και ως στρατηγική βάση για τις επιχειρήσεις στην Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική.

Το 80% του πελατολογίου του Οίκου είναι διεθνείς επιχειρήσεις.

Η ομάδα των 100 και πλέον έμπειρων δικηγόρων καθιστούν την Ανδρέα Νεοκλέους & ΣΙΑ μια εταιρεία προσφοράς νομι-

κών υπηρεσιών που καλύπτουν όλες τις πτυχές του Κυπριακού και Διεθνούς Δικαίου.

Το 2000, ο Οίκος Ανδρέας Νεοκλέους & ΣΙΑ εξέδωσε στην αγγλική γλώσσα το Βιβλίο «Εισαγωγή στο Κυπριακό Δίκαιο», ένα πρωτοποριακό οδηγό στο νομικό σύστημα της Κύπρου. Η τρίτη έκδοση θα κυκλοφορήσει σύντομα.

Οι διάφοροι ανεξάρτητοι Οίκοι Αξιολόγησης Δικηγορικών Γραφείων, κατατάσσουν την Ανδρέας Νεοκλέους & ΣΙΑ στην κορυφή των αξιολογήσεων τους ανάμεσα σε άλλες δικηγορικές εταιρείες. Ο Οίκος αξιολόγησης Legal 500 κατατάσσει πρώτο το Δικηγορικό Οίκο Ανδρέας Νεοκλέους & ΣΙΑ σε όλους τους τομείς Δικαίου, μια διάκριση που επιτυγχάνεται μόνο από λίγους δικηγορικούς οίκους παγκοσμίως.

Ο Οίκος Ανδρέας Νεοκλέους & ΣΙΑ, μπορώντας να επαναπαυθεί επιδιώκει συνεχώς να καινοτομεί και να βελτιώνει την παροχή υπηρεσιών του στους πελάτες του, με το σχεδιασμό και την επικείμενη δημιουργία ενός μόνιμου γραφείου στην Ασία.

Παίρνοντας το λόγο ο κ. Νεοκλέους ευχαρίστησε το KEBE για τη βράβευση και ανέφερε ότι το βραβείο ανήκει σ' όλη εκείνη τη στρατιά των ελεύθερων επαγγελματιών, Δικηγόρων, Τραπεζιτών, Λογιστών και Επιχειρηματιών που οργάνωνται καθημερινά την υφήλιο, οργανώνοντας σεμινάρια, εμπορικές εκθέσεις και διάφορες άλλες συναντήσεις και αποστολές για να προωθήσουν την Κύπρο ως διεθνές Επιχειρηματικό Κέντρο και να προσελκύσουν ξένες επενδύσεις.

Το βραβείο αυτό, τόνισε, ανήκει σ' όλους αυτούς και το λαμβάνω με τιμή και υπερηφάνεια εκ μέρους τους γιατί τους αξίζει.

**Για τη μεγάλη συμβολή
του στην καθιέρωση
της Κύπρου ως διεθνούς
κέντρου υπηρεσιών
και επενδύσεων**

Ασφαλιστικά θέματα

Επιδόσεις και προοπτικές της ασφαλιστικής αγοράς

Επιβράδυνση ανάπτυξης λόγω κρίσης

- ✓ **Παράθυρο ευκαιρίας, μέχρι και για διπλασιασμό των μεγεθών της κυπριακής αγοράς, αποτελεί η νομοθετική καθιέρωση του δεύτερου πυλώνα ασφάλισης (ιδιωτικά συνταξιοδοτικά ταμεία), για την οποία ο κλάδος βρίσκεται σε συζήτηση με αρμόδιους κυβερνητικούς παράγοντες.**

• **Tου Ανδρέα Αναστασίου**

Ο τομέας της κάλυψης για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη είναι ο μόνος του ασφαλιστικού κλάδου στην Κύπρο που «αγνοεί» την κρίση και συνεχίζει την ανοδική πορεία του με ικανοποιητικά ποσοστά ανάπτυξης. Στους λοιπούς τομείς υπάρχει επίσης ανάπτυξη, πλην όμως με επιβράδυνόμενο ρυθμό τα τελευταία χρόνια, αλλά και στη διάρκεια του τρέχοντος έτους. Άλλα επίκαιρα χαρακτηριστικά της κυπριακής ασφαλιστικής αγοράς είναι η αυξημένη τάση κατόχων μακροχρόνιων συμβολαίων ασφάλισης ζωής να διακόπτουν την ασφαλιστική τους και να ρευστοποιούν τις συσσωρευμέσεις εισφορές τους, η εντατική προετοιμασία των ασφαλιστικών εταιρειών για προσαρμογή στο νέο ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο, γνωστό ως Solvency II, αλλά και ο περιορισμός του ενδιαφέροντος νέων Κυπρίων για είσοδο στο ασφαλιστικό επάγγελμα.

Ο συνολικός κύκλος εργασών της ασφαλιστικής αγοράς στην Κύπρο, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010, ανήλθε στο ύψος των 418 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 5,2% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2009, οπότε ο συνολικός τζίρος ήταν 397 εκατ. ευρώ. Από τη συνολική αυτή παραγωγή ασφαλίστρων, ο γενικός κλάδος είχε το μεγαλύτερο μέρος, αλλά συγκριτικά μικρότερη ποσοστιαία αύξηση, καθώς τα αναλογούντα σε αυτόν ασφαλίστρα ήταν περίπου 224,8 εκατ. ευρώ έναντι 217,3 εκατ. ευρώ το πρώτο εξάμηνο του 2009, ήτοι είχαν αύξηση της τάξης του 3,5%. Μεγαλύτερη αύξηση, κατά 7,2% είχε ο κλάδος των ασφαλιών ζωής, του οποίου η συνολική παραγωγή διαμορφώθηκε στα 193,9 εκατ. ευρώ έναντι 180,2 εκατ. ευρώ στο πρώτο εξάμηνο πέρυσι.

Ο ρυθμός ανάπτυξης της ασφαλιστικής παραγωγής τείνει προς σταθεροποίηση, μετά την τάση επιβράδυνσης που επικράτησε από το 2008, οπότε εκδηλώθηκε η παγκόσμια οικονομική κρίση. Έτσι, στο σύνολό της η κυπριακή ασφαλιστική αγορά είχε αναπτυχθεί κατά 11,5% το 2007, έναντι του προηγου-

**Ο πρόεδρος του Συνδέσμου
Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου, κ.
Φίλιος Ζαχαριάδης**

μένου έτους, κατά 8% το 2008 και κατά 5% το 2009, με την εφετινή αύξηση να αναμένεται να κυμανθεί σε παρόμοια με τα περυσινά επίπεδα. Ο γενικός κλάδος είχε ρυθμό ανάπτυξης 12,6% το 2007, 11% το 2008 και 6% το 2009. Σημαντικά μεγαλύτερη επιβράδυνση σημείωσε ο κλάδος ζωής, ο οποίος αναπτύχθηκε το 2007 με ρυθμό 11%, το 2008 με ρυθμό 6% και το 2009 με ρυθμό μόλις 3,5%. Εξ ου, λοιπόν, και η εφετινή θετική αντίδραση του κλάδου ζωής, ο οποίος είχε μεγαλύτερα περιθώρια ανάπτυξης λόγω της μεγάλης περυσινής επιβράδυνσης.

Κάμψη στις αγορές ακινήτων και αυτοκινήτων

Η εφετινή σχετική στασιμότητα στην ανάπτυξη της ασφαλιστικής αγοράς είναι ευεξήγητη, καθώς αυτή ακολουθεί τις επιδόσεις άλλων τομέων της οικονομίας. Καθώς, λοιπόν, έχει προκύψει σημαντική κάμψη της κατασκευαστικής δραστηριότητας, τόσο στο επίπεδο της στέγης και γενικότερα του ιδιωτικού τομέα, όσο και σε επίπεδο δημοσίων έργων, εύλογο είναι να παραπρείται κάμψη και στον τομέα της ασφαλιστικής περιουσιών. Η κάμψη αυτή προέρχεται από την περιορισμένη ανάγκη ασφάλισης τεχνικών έργων εν εξελίξει, αλλά και ολοκληρωμένων οικοδομών, εφ' όσον τα τελευταία δύο με τρία χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική κάμψη στις πωλήσεις κατοικιών. Ειδικά μάλιστα των παραθεριστικών επαύλεων στην

περιοχή της Πάφου και στην ελεύθερη περιοχή της Αμμοχώστου, οι οποίες προορίζονται κυρίως για αλλοδαπούς παραθεριστές.

Κάμψη είχε και η αγορά αυτοκινήτου, με επακόλουθο και ο αντίστοιχος κλάδος των ασφαλιστικών εταιρειών να έχει εφέτος μειωμένα έσοδα. Αυτό προήλθε τόσο επειδή οι νέες εγγραφές οχημάτων ήταν λιγότερες των αντίστοιχων περυσινών, αλλά και λόγω της τάσης των ιδιοκτητών αυτοκινήτων να περιορίζουν την ασφάλισή τους στις εκ του νόμου υποχρεωτικές καλύψεις και να μην προτιμούν την πλήρως περιεκτική ασφάλιση, η οποία τύχαινε μεγαλύτερης προτίμησης τα προηγούμενα έτη. Επί πλέον τουτου, όμως, ο κλάδος ασφάλισης αυτοκινήτου καταλήγει να έχει καθαρές ζημίες, όπως είχε και πέρυσι και μάλιστα εφέτος ακόμη μεγαλύτερες. Οι καθαρές ζημίες του το πρώτο εξάμηνο του 2010 ήταν 1,7 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 44,6% σε σχέση με τις αντίστοιχες περυσινές, που είχαν ανέλθει περί τα 1,17 εκατ. ευρώ.

Οι αυξημένες ζημίες του κλάδου αυτοκινήτων αποδίδονται σε διάφορους παράγοντες, αρχής γενομένης από την αύξηση των τροχαίων ατυχημάτων που σημειώθηκε εφέτος, άρα και την καταβολή μεγαλύτερων συνολικών αποζημιώσεων, σε συνδυασμό με την (αναγκαστική) επιλογή των ασφαλιστικών εταιρειών να διατηρήσουν τις χρεώσεις τους σταθερές, λόγω των συνθηκών που έχει διαμορφώσει η γενικότερη κρίση. Στελέχη της ασφαλιστικής αγοράς επεσήμαναν στο EUROKEΡΔΟΣ ότι τα τροχαία αυτοχήματα έχουν μειωθεί από τότε που λειτούργησαν οι κάμερες ελέγχου της κυκλοφορίας και εξέφρασαν το παράπονό τους για την καθυστέρηση που σημειώθηκε στην υπόθεση αυτή. Επεσήμαναν, ακόμη, ότι τα δικαστήρια έχουν την τάση να επιδικάζουν αποζημιώσεις τέτοιες, οι οποίες δεν συνάδουν με το ύψος των ασφαλίστρων που καταβάλλονται.

Ανοδικές οι ασφαλιστικές καλύψεις ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης

Διαφορετική, πολύ θετικότερη εικόνα παρουσιάζει ο τομέας της ασφαλιστικής κάλυψης των ιατροφαρμακευτικών αναγκών, τομέας ο οποίος εξακολουθεί να αναπτύσσεται με αμείωτο ρυθμό. Σύμφωνα με στελέχη της ασφαλιστικής αγοράς, με τα οποία συνομίλησε το EUROKEΡΔΟΣ, το φαινόμενο αυτό αποδίδεται σε δύο παράγοντες:

α) στην ολοένα και αυξανόμενη ανάγκη των πολιτών να καταφέγγουν στις υπηρεσίες ιδιωτών ιατρών και θεραπευτηρίων, και

Ασφαλιστικά Θέματα

β) στο ολοένα και αυξανόμενο κόστος των υπηρεσιών νοσηλείας.

Η επιθυμία του πληθυσμού και ειδικά των οικογενειαρχών να αισθάνονται ασφαλείς, για την περίπτωση που θα βρεθούν σε ανάγκη αντιμετώπισης προβλημάτων υγείας, σε συνδυασμό με την τάση μείωσης του διαθεσίμου εισοδήματος πολλών μισθωτών και επαγγελματιών, ωθεί πολλούς προς την ασφάλιση λατροφαρμακευτικής κάλυψης, υπό το φόβο ότι αν ενδεχομένως προκύψει τέτοια ανάγκη δεν θα είναι εύκολο να καλυφθεί.

Σε άλλους τομείς της ασφαλιστικής αγοράς, όμως, όπως ήδη προαναφέρθηκε τα πράγματα δεν είναι θετικά. Στον τομέα ζωής, λοιπόν, ήτοι σε περιπτώσεις μακροχρονίων (ασφαλιστικών - επενδυτικών) συμβολιών, ο κλάδος αγωνίζεται να ξεισορροπήσει με νέες πωλήσεις τις αυξημένες αιτήσεις διακοπής και ρευστοποίησης των συμβολιών. Αυτό συμβαίνει επειδή οι ασφαλισμένοι:

α) βρίσκονται στην ανάγκη ρευστότητας για την κάλυψη υποχρεώσεων τους, οπότε την αντλούν «σπάζοντας» το ασφαλιστήριο ζωής, ή

β) τελούν εν αδυναμίᾳ καταβολής της περιοδικής εισφοράς τους, οπότε και αναγκάζονται να διακόψουν την ασφάλιση τους.

Επιβραδυνόμενος είναι ο ρυθμός ανάπτυξης και του τομέα ασφάλισης ευθύνης εργοδότη, ως επακόλουθο της μείωσης του συνολικού αριθμού απασχολουμένων, καθώς η ανεργία στην Κύπρο βαίνει αυξανόμενη.

Solvency II: αυστηρότερο ρυθμιστικό πλαίσιο στην ΕΕ

Αυτό που τονίζεται, πάντως, από διευθυντικά στέλέχη της κυπριακής ασφαλιστικής αγοράς, είναι ότι οι ασφαλιστικές εταιρείες της Κύπρου έχουν γερές βάσεις και συνεχίζουν να ανταποκρίνονται πλήρως στις υποχρεώσεις τους έναντι των πελατών τους, με συνέπεια οι τελευταίοι να τις περιβάλλουν με την εμπιστούντη τους.

Παρά, όμως, τη συνεπή λειτουργία των ασφαλιστικών εταιρειών και το αποτελεσματικό εποπτικό πλαίσιο που ισχύει στην Κύπρο, οι κυπριακές εταιρείες -όπως και όλες της Ευρωπαϊκής Ένωσης- βρίσκονται πλέον στη φάση της προετοιμασίας τους για την εφαρμογή των νέων, αυστηρότερων κανόνων του κοινοτικού ρυθμιστικού πλαισίου υπό την ονομασία Solvency II (για το οποίο το EUROKΕΡΔΟΣ φί-

✓ Οι κυπριακές εταιρείες -όπως και όλες της Ευρωπαϊκής Ένωσης- βρίσκονται πλέον στη φάση της προετοιμασίας τους για την εφαρμογή των νέων, αυστηρότερων κανόνων του κοινοτικού ρυθμιστικού πλαισίου υπό την ονομασία Solvency II.

λοξενεί ειδικό άρθρο). Το νέο αυτό πλαίσιο, είναι αυστηρότερο του προηγουμένου αναφορικά:

α) με τις απαιτήσεις περί του ύψους των αποθεματικών που οφείλουν να διατηρούν οι ασφαλιστικές εταιρείες, καθώς και

β) με την ποιότητα του καταθετικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου των ασφαλιστικών εταιρειών από πλευράς διασποράς αλλά και αξιολόγησης κινδύνων.

Σκοπός του Solvency II είναι, βεβαίως, η μεγαλύτερη προστασία του ασφαλίζομένου κοινού, οδηγεί όμως αναπόφευκτα σε αύξηση του λειτουργικού κόστους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, οι οποίες:

• αφ' ενός οφείλουν να αφιερώσουν χιλιάδες εργατοώρες εξειδικευμένου προσωπικού στις διαδικασίες και προϋποθέσεις προσαρμογής,

• αφ' ετέρου θα αντικεπτώσουν αύξηση των αντασφαλίστρων, η οποία δεν μπορεί παρά να επηρεάσει και το επίπεδο των ασφαλιστικών χρεώσεων προς το κοινό.

«Δεύτερος πυλώνας»: ευκαιρία για απογείωση του κλάδου

Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα, τόσο από πλευράς πε-

✓ Το πρώτο ήμισυ του 2010 υπήρξε ικανοποιητικό, υπό τις περιστάσεις, αύξηση ασφαλίστρων στον κλάδο ζωής, μικρότερη αύξηση στον γενικό κλάδο, αυξημένες ζημιές στον κλάδο αυτοκινήτου, ενώ θετική εξαίρεση, με σημαντική ανάπτυξη, αποτέλεσε ο τομέας κάλυψης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

ριθωρίων ανάπτυξης της κυπριακής ασφαλιστικής αγοράς όσο και ως πιθανή συμπληρωματική λύση του ολοένα και οξύνομενου προβλήματος που αντιμετωπίζει το σύστημα των κοινωνικών ασφαλίσεων στον συνταξιοδοτικό κλάδο του, είναι η υπόθεση των επαγγελματικών - συνταξιοδοτικών ταμείων. Τα ταμεία αυτά, που λειτουργούν ήδη σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, αλλά όχι στην Κύπρο, συνιστούν τον λεγόμενο «δεύτερο πυλώνα ασφάλιση». Δηλαδή πην προαιρετική, συλλογική ασφάλιση -συνήθως εργαζόμενών στον ίδιο κλάδο ή στην ίδια μεγάλη επιχείρηση- η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά προς την κοινωνική ασφάλιση, επειδή αυτή τείνει να μην καλύπτει τις ανάγκες των συνταξιούχων. Βασίζεται, δε, στο ανταποδοτικό σύστημα, σύμφωνα με το οποίο κάθε ασφαλίζομένος έχει περιθώριο επιλογής ως προς τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψης του αλλά και ως προς το ύψος των περιοδικών εισφορών του, ώστε σύμφωνα με αυτά τα δεδομένα να μπορεί να διαμορφώσει και το ύψος της σύνταξης που θα λάβει, είτε σε μορφή μηνιάνων πληρωμών είτε ως εφ' απαξ καταβολής.

Αναφορικά με το σύστημα αυτό ασφάλισης, με σκοπό την παροχή συμπληρωματικής σύνταξης, ασφαλείς πληροφορίες που έχει το EUROKΕΡΔΟΣ αναφέρουν ότι εκπρόσωποι του ασφαλιστικού κλάδου στην Κύπρο έχουν θέσει το θέμα στην κυβέρνηση και οι σχετικές συζητήσεις βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο. Για να προχωρήσει η καθιέρωση του εν λόγω συστήματος απαιτείται νομοθετική ρύθμιση, η οποία -όπως προκύπτει από την εμπειρία άλλων χωρών- θα προβλέπει τη δημιουργία ειδικού τύπου θυγατρικών εταιρειών των ασφαλιστικών ομίλων, που θα αναλάβουν το σχετικό έργο, κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις και εποπτεία. Το ενδεχόμενο καθιέρωσης του δεύτερου πυλώνα ασφάλισης στην Κύπρο δημιουργεί μεγάλες προσδοκίες στον κυπριακό ασφαλιστικό κλάδο. Όπως μας επισημάνθηκε από σημαίνοντα στελέχη της αγοράς, η εξέλιξη αυτή είναι ικανή σταδιακά να γεφυρώσει το χάσμα που υφίσταται μεταξύ Κύπρου και άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού ο συνολικός κύκλος εργασιών των ασφαλιστικών εταιρειών στην Κύπρο ανέρχεται σε 4,4% του ΑΕΠ, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρώπη είναι περίπου διπλάσιο.

Ασφαλιστικά Θέματα

Κοινοτική Οδηγία Solvency II

Νέο τοπίο στην ασφαλιστική αγορά της Κύπρου από το 2013

- ✓ Η νέα Οδηγία θεσπίζει ενιαίο σύστημα υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων, το οποίο θα αντικαταστήσει πλήρως το υφιστάμενο σύστημα και τις ασφαλιστικές νομοθεσίες όλων των χωρών-μελών της ΕΕ, υιοθετώντας τεχνικές διαχείρισης κινδύνων, εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, απαραίτητες για την ορθή λειτουργία της αγοράς και την προστασία του καταναλωτή - ασφαλισμένου.

H Solvency II (Φερεγγυότητα II) αποτελεί τη νέα κοινοτική οδηγία που θα ρυθμίζει απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων, είτε αυτές ανήκουν στον Κλάδο Ζωής είτε στο Γενικό Κλάδο (είτε είναι composites) και αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή από την 31η Οκτωβρίου 2012 (ή την 31η Δεκεμβρίου 2012, όπως δείχνουν οι τελευταίες εξελίξεις, χωρίς αυτή να έχει καθοριστεί επίσημα ως νέα ημερομηνία εφαρμογής).

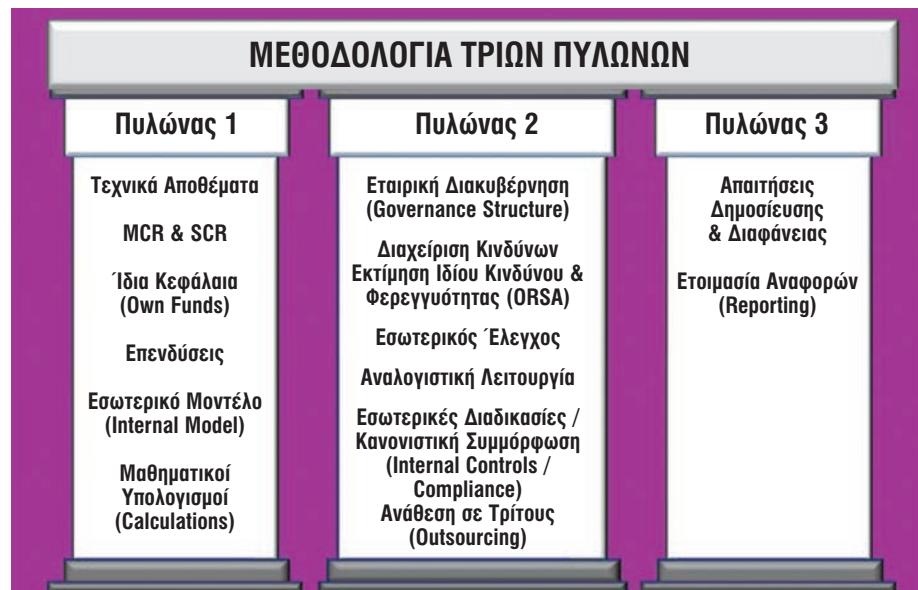
Η Solvency II θεσπίζει ένα ενιαίο σύστημα υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων σε όλα τα κράτη - μέλη της Ε.Ε. το οποίο θα αντικαταστήσει πλήρως το υφιστάμενο σύστημα (Solvency I) και τις ασφαλιστικές νομοθεσίες των χωρών μελών, υιοθέτωντας τεχνικές διαχείρισης κινδύνων, εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για την ορθή λειτουργία της αγοράς και την προστασία του καταναλωτή - ασφαλισμένου μέσα στο σύγχρονο, πολύτιλο και συνεχώς εξελισσόμενο χρηματοοικονομικό περιβάλλον. Θα επιτρέπει επίσης τη διεξαγωγή πιο αποτελεσματικών συγκρίσεων μεταξύ εταιρειών εντός ενός κράτους-μέλους καθώς και μεταξύ εταιρειών από διαφορετικά κράτη μέλη.

Από το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας Solvency II εξαιρούνται μόνο οι επιχειρήσεις των οποίων τα ακαθάριστα επίσημα έσοδα από ασφάλιστρα δεν υπερβαίνουν τα 5 εκατ. ευρώ, καθώς και οι επιχειρήσεις των οποίων οι συνολικές τεχνικές προβλέψεις συ-

Του Παύλου Γεωργίου

BSc (Act. Sci.) FIA,
FCAA. Εντελαμένου
Αναλογιστή - EuroLife

- ✓ Στην παρούσα φάση, πολλές εταιρείες επιχειρούν τη διεξαγωγή μελέτης σκοπός της οποίας είναι η σύγκριση της παρούσας κατάστασής τους και της κατάστασης πλήρους συμμόρφωσης με την Οδηγία, και ο εντοπισμός κενών όπου αυτά υπάρχουν.

μπεριλαμβανομένων των ανακτήσιμων ποσών από αντασφαλιστικές συμβάσεις δεν υπερβαίνουν τα 25 εκατ. ευρώ (άρθρο 4 της Οδηγίας).

Τρεις πυλώνες

Το νέο καθεστώς απαρτίζεται από τρεις συμπληρωματικούς πυλώνες που αφορούν τα εξής:

- τις ποσοτικές απαιτήσεις
- τις ποιοτικές απαιτήσεις και τους κανόνες εποπτείας
- τις πληροφορίες που παρέχονται για εποπτικούς σκοπούς και τις πληροφορίες που προσφέρονται για το κοινό.
- **Πυλώνας I: Ποσοτικές απαιτήσεις**

Στον πρώτο πυλώνα περιλαμβάνονται όλοι οι σχετικοί κανόνες τους οποίους πρέπει να ακολουθεί μια (αντ)ασφαλιστική επιχείρηση για τον σχηματισμό των τεχνικών της αποθεμάτων. Θα ρυθμίζει επίσης τις επενδύσεις, τον καθορισμό των περιουσιακών στοιχίων καθώς και την ποιότητα των κεφαλαίων που

στο σύνολο τους εξασφαλίζουν την επιθυμητή φερεγγυότητα των (αντ)ασφαλιστικών εταιριών.

Οι βασικοί όροι που περιέχονται στον πρώτο πυλώνα είναι το SCR (Solvency Capital Requirement) και το MCR (Minimum Capital Requirement). Το SCR ή Απαιτούμενο Κεφάλαιο Φερεγγυότητας είναι το κεφάλαιο που θα πρέπει να κατέχει μια ασφαλιστική εταιρία, έτσι ώστε να περιορίσει την πιθανότητα χρεοκοπίας, με ποσοστό εμπιστοσύνης 99,5% (δηλαδή πιθανότητα 1 στα 200) σε χρονικό ορίζοντα ενός έτους. Το MCR ή Απαιτούμενο Ελάχιστο Κεφάλαιο Φερεγγυότητας αντιπροσωπεύει το επίτεδο κεφαλαίων κάτω από το οποίο η επιχείρηση οδηγείται σε επιπτική παρέμβαση και πιθανή ανάκληση της άδειας της.

- **Πυλώνας II: Ποιοτικές απαιτήσεις και κανόνες εποπτείας**

Ο δεύτερος πυλώνας καθορίζει κυρίως τις ποιοτικές προδιαγραφές της φερεγγυότητας, δηλαδή τις αρχές εσωτερικού ελέγχου πάνω στις οποίες θα βασίζεται η αξιολόγηση κινδύνων (εταιρική διακυβέρνηση και σύστημα διαχείρισης κινδύνων) καθώς και το πλαίσιο διεξαγωγής της Εκτίμησης Ιδίου Κινδύνου και Φερεγγυότητας (Own Risk and Solvency Assessment- ORSA) ο ορισμός της οποίας (σύμφωνα με την CEIOPS - Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors) είναι «το σύνολο των διαδικασιών και των διεργασιών που χρησιμοποιούνται για

Ασφαλιστικά Θέματα

την αναγνώριση, την αξιολόγηση, την παρακολούθηση, τη διαχείριση και την αναφορά των κινδύνων (είτε βραχυπρόθεσμων είτε μακροπρόθεσμων) που αντιμετωπίζει μια ασφαλιστική επιχείρηση ή που πιθανόν να αντιμετωπίσει στο μέλλον, προκειμένου να διασφαλιστεί η αναγκαία και συνεχής φερεγγυότητα της επιχείρησης». Ειδικά στον τομέα της διαχείρισης κινδύνου, γίνεται αναφορά σε όλους τους κύριους τομείς κινδύνων που αντιμετωπίζει μια ασφαλιστική επιχείρηση. Αυτοί περιλαμβάνουν τον κίνδυνο αγοράς (market risk), τον ασφαλιστικό κίνδυνο (life, health ή non-life underwriting), τον λειτουργικό κίνδυνο (operational risk), τον κίνδυνο αθέτησης εκπλήρωσης υποχρέωσης από συνεργαζόμενους φορείς (counterparty risk) είτε πρόκειται για άτομα είτε για επιχειρήσεις. Αυτοί οι κίνδυνοι ποσοτικοποιούνται με υπολογισμούς στον Πυλώνα 1. Ταυτόχρονα γίνεται αναφορά και σε κινδύνους όπως τον κίνδυνο ρευστότητας (liquidity risk) και φήμης (reputational risk) οι οποίοι αντιμετωπίζονται κυρίως ποιοτικά. Ο δεύτερος πυλώνας καθορίζει επίσης τα γενικά πλαίσια λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου, της αναλογιστικής λειτουργίας και της εξωτερικής ανάθεσης λειτουργιών της εταιρείας σε τρίτους (outsourcing).

Με βάση την Οδηγία, οι εποπτικές αρχές θα έχουν τη δυνατότητα επιβολής πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων στις περιπτώσεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που κατά τη γνώμη τους διαθέτουν ανεπαρκές σύστημα διακυβέρνησης.

- **Πυλώνας III: Πληροφορίες για εποπτικούς σκοπούς και πληροφορίες για το κοινό**

Ο τρίτος πυλώνας καθορίζει τις απαιτήσεις δημοσίευσης και διαφάνειας των στοιχείων μας ασφαλιστικής επιχείρησης. Μέσα στα πλαίσια της απαιτούμενης διαφάνειας οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να δημοσιοποιούν το κατά πόσον διατρούν ή όχι το απαιτούμενο κεφάλαιο φερεγγυότητας (SCR) ή το κατά πόσον οι εποπτικές αρχές τους επέβαλαν προσθήκες κεφαλαίων κατά την περίοδο αναφοράς. Οι επιχειρήσεις θα δημιουργούν δύο αναφορές με διαφορετικούς αποδέκτες. Η πρώτη θα αποστέλλεται μόνο στις εποπτικές αρχές (RTS - Report to Supervisors) και θα περιλαμβάνει και πληροφορίες εμπιστευτικής φύσης για τη λειτουργία της επιχείρησης και η δεύτερη (SFCR - Solvency and Financial Condition Report) θα είναι διαθέσιμη δημόσια και θα περιλαμβάνει στοιχεία για τη φερεγγυότητα και τη χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρείας.

Πού βρισκόμαστε σήμερα

Στην παρούσα φάση (αρχές Νοεμβρίου 2010) ολοκληρώνεται η διεξαγωγή της άσκησης QIS5 (Quantitative Impact Study 5, η οποία διεξήχθη τους μήνες Αύγουστο μέχρι Οκτώβριο 2010) σκοπός της οποίας είναι η συμμετοχή όσο το δυνατό περισσότερων επιχειρήσεων έτσι που να μαζευτούν αρκετά

- ✓ **Η εφαρμογή της Οδηγίας στην Κύπρο, λόγω των αυξημένων κεφαλαιακών αναγκών των εταιρειών, είναι πιθανό να οδηγήσει σε συγχωνεύσεις ή και σε ευκαιρίες εξαγορών μικρότερων εταιρειών από μεγαλύτερους ανταγωνιστές τους.**

στοιχεία που να βοηθήσουν την Κομισιόν να καταλήξει στον τελικό καθορισμό των μέτρων εφαρμογής της Οδηγίας και στον τρόπο υπολογισμού των ποσοτικών απαιτήσεων φερεγγυότητας. Ταυτόχρονα δίνει στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να εκτιμήσουν τις επιδράσεις των διαφόρων κινδύνων στους ισολογισμούς και τις κεφαλαιακές τους απαιτήσεις. Επιπρόσθετα, τους προσφέρει την ευκαιρία να εκτιμήσουν το επίπεδο ετοιμότητας τους και την πιθανή επιδραση στους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους. Παρέχει επίσης την ευκαιρία «μόρφωσης» των Διοικητικών Συμβούλων και της Ανώτερης Διεύθυνσης τους αναφορικά με τις πρόνοιες και τις απαιτήσεις της συμμόρφωσης με την Οδηγία και τη σημασία τους για τις επιχειρήσεις τους. Τα πρώτα αποτελέσματα με τα συμπεράσματα από την άσκηση αναμένονται τον Δεκέμβριο, με τη πλήρη ανάλυση και την επίσημη δημοσιοποίηση τους να ακολουθεί τον Απρίλιο του 2011.

Στο στάδιο αυτό, πολλές εταιρείες επιχειρούν τη διεξαγωγή μελέτης (gap analysis), σκοπός της οποίας είναι η σύγκριση της παρούσας κατάστασής τους και της κατάστασης πλήρους συμμόρφωσης με την Οδηγία και η αναγνώριση των κενών, όπου αυτά υπάρχουν. Ακολούθως, δημιουργούν μια πορεία (roadmap) για τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν για την εξάλειψη των κενών και συνεπώς τη συμμόρφωση τους με την Οδηγία.

Επιπτώσεις στην Κύπρο

Η πλήρης εφαρμογή της Οδηγίας μετά την ενσωμάτωση της στην Κυπριακή Νομοθεσία θα επιδράσει δραστικά στον τρόπο λειτουργίας των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων τόσο λόγω της φύσης των αλλαγών που θα επιφέρει όσο και λόγω του μικρομεσαίου μεγέθους των εταιρειών. Παρακάτω μπορούμε να δούμε κάποιους από τους κύριους τομείς που αναμένεται να επηρεαστούν (η σειρά αναφοράς δεν είναι σχετική με τη σημασία του αντίκτυπου).

- **Εταιρική Διακυβέρνηση:** πιο «μορφωμένα» Διοικητικά Συμβούλια με μεγαλύτερη συμμετοχή στον καθορισμό ορίων ανοχής κινδύνου (risk appetite and tolerance) και στη λήψη αποφάσεων.

• **Μεγαλύτερη Εποπτική ανάμιξη:** μέσω των μεγαλύτερων σε όγκο αναφορών, της μεγαλύτερης διαφάνειας και της δυνατότητας επιβολής πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων.

- **Συλλογή στοιχείων:** αλλαγή σε πολλά λειτουρ-

γικά συστήματα (IT systems) για την παροχή στοιχείων σε μεγάλη λεπτομέρεια για πολλαπλές χρήσεις.

• **Ανθρώπινοι πόροι:** αυξημένες ανάγκες εργοδότησης τεχνοκρατών (π.χ. αναλογιστών, διαχειριστών κινδύνων, νομικών, λογιστών, διευθυντών έργων) ή και ανάθεση εργασιών σε εξωτερικούς συμβούλους.

• **Χρηματικοί πόροι:** οι επερχόμενες αλλαγές σε συστήματα και οι ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό αναμένεται να έχουν και το ανάλογο κόστος.

• **Προώθηση προϊόντων:** στροφή σε πιο κερδοφόρα προϊόντα με λιγότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις (less capital intensive), πιθανότητα επαναπλογής ή και τερματισμό πώλησης συγκεκριμένων προϊόντων.

• **Επενδυτική και αντασφαλιστική πολιτική:** αποφάσεις για τομείς επενδύσεων με βάση τις κεφαλαιακές συνέπειες τους (π.χ. λιγότερη συγκέντρωση ανά πενδυτικό τομέα, χρήση τεχνικών αντιστάθμισης κινδύνου - hedging) και επιλογή αντασφαλιστικών συμφωνιών με βάση τον κίνδυνο στον οποίο εκτίθεται η επιχείρηση ή και τη διαβάθμιση του αντασφαλιστική από οίκους αξιολόγησης.

• **Καταγραφή διαδικασιών και διεξαγωγή εσωτερικού ελέγχου:** είναι απαραίτητη για τον εντοπισμό κινδύνων και τη μείωση ή πην εξάλειψή τους.

Η φερεγγυότητα ή αναμένεται να δώσει και ευκαιρίες σε πολλούς οργανισμούς για την απόκτηση αντασφαλιστικού πλεονεκτήματος ανάλογα με την ταχύτητα εμπλοκής τους στη διαδικασία εφαρμογής της. Η βελτίωση της διεξαγωγής διαφόρων λειτουργιών, η αναβάθμιση των λειτουργικών συστημάτων, η εκπαίδευση των στελεχών του οργανισμού και οι ασκήσεις τύπου QIS5 εκτός από το οικονομικό «βάρος» που επιφέρουν, μπορούν μεταξύ άλλων να δώσουν την ευκαιρία για καλύτερο και γρηγορότερο εντοπισμό πιθανών κινδύνων, εφαρμογή πιο αποτελεσματικών διαδικασιών με αποδέσμευση πόρων για χρήση σε άλλους τομείς της επιχείρησης, καλύτερη εξυπηρέτηση πελατών, σωστότερη επενδυτική πολιτική και προσεκτικότερη επιλογή συνεργατών. Ως αποτέλεσμα, οι ανάγκες κεφαλαιακής υποστήριξης είναι δυνατό να μειωθούν με την αποδέσμευση αρκετών κεφαλαίων για πιο επικερδή χρήση στην επιχείρηση.

Η εφαρμογή της Οδηγίας στην Κύπρο, λόγω των αυξημένων κεφαλαιακών αναγκών των εταιρειών, είναι πιθανό να οδηγήσει σε συγχωνεύσεις ή και σε ευκαιρίες εξαγορών μικρότερων εταιρειών από μεγαλύτερους ανταγωνιστές τους. Μπορούμε να πούμε με σχετική σιγουρία πως το ασφαλιστικό τοπίο, όπως υφίσταται σήμερα, θα είναι πολύ διαφορετικό τον Ianouάριο του 2013 είτε αυτό σημαίνει λιγότερους και μεγαλύτερους οργανισμούς είτε λειτουργικότερες και αποτελεσματικότερες ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Ελλαδική οικονομία

Τα ήδη επώδυνα μέτρα δεν κρίνονται αρκετά

Το ακατόρθωτο καλείται να επιτύχει η Ελλάδα

- ✓ **Λαμβάνονται μέτρα με σκληρές επιπτώσεις σε εκατομμύρια εργαζόμενους και επιχειρηματίες, με σκοπό να μη χάσουν δεκάρα από τα κέρδη τους οι δανειστές της ελληνικής κυβέρνησης.**

Ο Γιώργος Παπανδρέου δεν δίστασε να στείλει τα spreads των ελληνικών κρατικών ομολόγων στα ουράνια, απευλώντας με γενικές εκλογές αν το κόμμα του έχανε τις περιφερειακές, με πολλούς παραπηρητές να σχολιάζουν ότι η προεκλογική αυτή νύξη ήταν ό,τι χειρότερο μπορούσε -υπό τις περιστάσεις- να συμβεί για την ελληνική οικονομία. Μόλις, όμως, πέρασαν οι εκλογές με το ΠΑΣΟΚ να παίρνει προβιβάσιμο βαθμό και τις αγορές να αναστάνουν, βλέποντας ότι η πολιτική σταθερότητα στη χώρα και η ομαλή εφαρμογή της πολιτικής του μνημονίου δεν κινδυνεύουν, διαπιστώσαμε ότι υπάρχουν και χειρότερα.

Πολλοί το είχαν από καιρό πάρει απόφαση ότι τα επώδυνα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής που ήδη εφαρμόζονται δεν θα ήταν αρκετά για να φέρουν το πιθητό αποτέλεσμα. Ο λόγος απλός: το σκέλος των δαπανών του προϋπολογισμού είναι κατά κανόνα ευκολότερα προβλέψιμο και εφαρμόσιμο από το σκέλος των εσόδων. Έτσι, παρ' όλο το «μαχαίρι» σε μισθούς, συντάξεις, δώρα και επιδόματα, το δημόσιο ταμείο της Ελλάδας δεν λέει να φθάσει στη στάθμη που η κυβέρνηση και η «τρόικα» θα το ήθελαν, αφού ο αυξημένος συντελεστής ΦΠΑ εφαρμόζεται πάνω σε σημαντικά χαμηλότερη κατανάλωση, ενώ και το κυνήγι της φοροδιαφυγής αποδεικνύεται, για ακόμη μία φορά, τουλάχιστον αναποτελεσματικό.

Σαν να μην έφθαναν όλα αυτά, όμως, προέκυψαν ακόμη δύο δεδομένα: η σημαντική αναθεώρηση (προς τα πάνω φυσικά) του ελλείμματος του 2009 και η κατ' αρχάς κατεύθυνση των επιπτών της ελληνικής οικονομίας στο ότι ο στόχος περιορισμού του ελλείμματος μέχρι το τέλος του 2011 θα πρέπει να παραμείνει αμετάβλητος. Τι θα σήμαινε αυτό; Ότι ενώ για εφέτος, χρονιά των μεγάλων περικοπών, το ελληνικό κράτος έχει αναλάβει τη δέσμευση να μειώσει το έλλειμμα κατά 14 δισ. ευρώ (από τα 36 στα 22 δισ.) και για του χρό-

- ✓ **Καμία χώρα στην παγκόσμια ιστορία δεν έχει μειώσει το έλλειμμά της κατά 20 δισ. ευρώ σε δύο χρόνια.**

vou κατά 2 επί πλέον δισ. ευρώ, η διαφορετική πραγματικότητα, που -αναδρομικώς- διαμορφώνεται για το 2009, την αναγκάζει να αναζητεί πλέον εξοικονόμηση όχι 2 αλλά 6 δισ. ευρώ το 2011. Αυτό, όμως (δεδομένων του «μαχαιριού» που έχει ήδη μπει στις δημόσιες επενδύσεις και τις κρατικές μισθολογικές δαπάνες) μοιάζει είτε αδύνατο είτε τρομακτικό. Τι άλλο θα μπορούσε να κάψει από τον προϋπολογισμό η κυβέρνηση ώστε να εξοικονομήσει άλλα -τουλάχιστον- 4 δισ. ευρώ, τα οποία μέχρι «χθες» δεν υπολόγιζε; «Κάτι θα [πρέπει να] βρει», δήλωσε ο αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Βίτορ Κονστάντιος. «Κάτι το οποίο μέχρι τώρα δεν είχε βρεθεί στην ανάγκη να σκεφθεί».

Μη ρεαλιστικός στόχος

Με την ύφεση, λοιπόν, να βαθαίνει (και να βγαίνει κι' αυτή εκτός προβλέψεων, τείνοντας να υπερβεί το -4%), την ανεργία να έχει ήδη ξεπεράσει το 12%, τους μισθούς να μην παίρνουν άλλο κόψιμο, τα δημόσια έργα να έχουν «παγώσει», τους φόρους μεταβιβάσης ακινήτων να είναι ανύπαρκτοι λόγω του βαλτώματος στην αγορά, η Ελλάδα

μόλις που απέφυγε να κληθεί να γίνει η πρώτη χώρα στον κόσμο που θα έχει μειώσει το έλλειμμά της κατά 20 δισ. ευρώ μέσα σε δύο χρόνια. Θα ήταν ρεαλιστικό; Δύσκολα θα το χαρακτηρίζαμε έτσι. Περισσότερο διαλλακτικό, πάντως, ήταν το κλιμάκιο της «τρόικας» που επισκέφθηκε την Αθήνα για διαβούλευσεις (βλ. επιβολή πρόσθετων μέτρων). Η διαλακτικότητα έγκειται στο ότι έγινε δεκτό αίτημα της ελληνικής κυβέρνησης για κατανομή της επί πλέον εξοικονόμησης σε περισσότερα του ενός έτη.

Η κυβέρνηση, εν πάσῃ περιπτώσει, ήδη αναζητεί τα νέα μέτρα. Στελέχη του οικονομικού επιτελείου της αποκλείουν περαιτέρω μισθολογικές περικοπές, όπως επίσης αποκλείουν και απολύσεις δημοσίων υπαλλήλων. Εκτός, όμως, από το ότι πολλές διαψεύσεις πολιτικών έχουν... διαψευσθεί στην πράξη, καθόλου δεν αποκλείεται οι κρατικοί αξιωματούχοι απλώς να παιζουν με τις λέξεις. Πράγματι, δηλαδή, δεν πρέπει να τίθεται θέμα απόλυτης μονίμων δημοσίων υπαλλήλων, πιθανότατα όμως χιλιάδες συμβασιούχοι, που απασχολούνται σε οργανισμούς και επιχειρήσεις του ευρύτερου δημόσιου δεν θα πρέπει να αισθάνονται ασφαλείς.

Όπως έχει ήδη καταστεί σαφές, οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου σε πολλές περιπτώσεις δεν θα ανανεωθούν. Η σχεδιαζόμενη κατάργηση φο-

ρέων του Δημοσίου, εξ άλλου, θα οδηγήσει σε κατάργηση αντίστοιχων θέσεων. Οι σημερινοί εργαζόμενοι σε αυτούς, αν είναι μόνιμοι υπάλληλοι θα μεταταγούν σε άλλους φορείς, αν όμως δεν είναι μάλλον θα προστεθούν στις 600 και πλέον χιλιάδες των ανέργων.

Επί πλέον λιτότητα

Τα κυριότερα από τα νέα μέτρα που η ελληνική κυβέρνηση έθεσε στο τραπέζι των διαβουλεύσεων της με τους εκπροσώπους της τρόικας ήταν:

- Εφαρμογή προγραμμάτων αναδιάρθρωσης για περικοπές δαπανών στις ΔΕΚΟ, στο πρότυπο του ΟΣΕ. Ήδη, έχει ανακοινωθεί ότι οι πέντε συγκοινωνιακοί φορείς της Αθήνας θα συγχωνευθούν σε δύο. Θα υπάρξουν και άλλες καταργήσεις οργανισμών και ΔΕΚΟ.

- «Μαχαίρι» αναμένεται να πέσει σε επιδόματα και σε πάστης φύσεως δευτερεύουσες αμοιβές, οι οποίες δεν θα υπερβαίνουν το 10% των βασικών αμοιβών των εργαζομένων. Έτσι, οι εργαζόμενοι στις ΔΕΚΟ αναμένεται να έχουν σημαντική μείωση των αποδοχών τους, ενώ κάποιοι θα μεταταγούν σε άλλους οργανισμούς.

- Περικοπές δαπανών στον τομέα της Υγείας, με τη μηχανοργάνωση των νοσοκομείων, την εισαγωγή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος και την εφαρμογή νέου πλαισίου προμηθειών, αλλά και με την ηλεκτρονική παρακολούθηση των συνταγών των γιατρών.

Σε ό,τι αφορά στον ΦΠΑ, είναι πολύ πιθανό να αυξηθεί ο μεσαίος συντελεστής από 11% σε 13% και ο χαμηλός από 5,5% σε 6%. Ορισμένα προϊόντα ενδέχεται να χαρακτηρισθούν ως «ειδη πολυτελείας» και να μεταταγούν από την κατηγορία του 11% σε αυτήν του 23%. Το μέτρο αυτό εκτιμάται ότι θα αποδώσει 1 δισ. ευρώ. Παράλληλα, παραμένει στο τραπέζι και η πρόταση για εξίσωση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης. Ακόμα:

- Θα επιβληθεί και πάλι έκτακτη εισφορά στις πολύ κερδοφόρες επιχειρήσεις, η οποία εκτιμάται ότι θα αποδώσει 1 δισ. ευρώ.

- Η εφαρμογή των τεκμηρίων διαβίωσης προβλέπεται να αποδώσει 700 εκατ. ευρώ σε επί πλέον φόριων.

* Οι αντικειμενικές τιμές των ακινήτων θα αυξηθούν, κάποια στιγμή μέσα στο 2011, με το σχετικό επί πλέον έσοδο να υπολογίζεται σε 250 εκατ. ευρώ.

- Μελετάται το ενδεχόμενο κατάργησης του «πόθεν έσχες» για την πρώτη κατοικία, ως κίνητρο για την τόνωση της ανάπτυξης στην (βαλτωμένη, όπως προαναφέρθηκε) αγορά ακινήτων.

- Μελετάται, τέλος, η μείωση του τέλους ταξινόμησης (εγγραφής) για τα μεσαίου και μικρού

✓ **Ελλαδικές τράπεζες ετοιμάζονται για το χειρότερο σενάριο, μην αποκλείοντας ότι αυτό μπορεί να προκύψει.**

κυβισμού αυτοκίνητα, ως μέτρο για την τόνωση ακόμη μιας βαλτωμένης αγοράς.

Ρίσκο υπό προστασίαν

Εν μέσω της ζοφερής αυτής ατμόσφαιρας, ξένοι αναλυτές, επενδυτές και σχολιαστές των αγορών δεν έχουν πάφει να εκφράζουν εκτιμήσεις

περί του ότι η Ελλάδα δεν πρόκειται, τελικώς, να αποφύγει την πτώχευση, έστω και αν αυτή δεν αποκληθεί ακριβώς έτσι, αλλά «αναδιάρθρωση χρέους».

Το καλύτερο σενάριο θα ήταν η παράταση του μνημονίου, ήτοι η επέκταση της διάρκειας ισχύος του πακέτου των 110 δισ. ευρώ.

Υπάρχουν φωνές, όμως, ακόμη και μέσα σε καπιταλιστικότατους ευρωπαϊκούς θεσμούς και κυβερνήσεις, οι οποίες πρακτικώς λένε ότι: «δεν είναι δυνατό να λαμβάνονται μέτρα με σκληρές επι-

πτώσεις σε εκατομμύρια εργαζόμενους, αλλά και μικρούς ή και μεγαλύτερους επιχειρηματίες, με μόνο σκοπό να μη χάσουν δεκάρα από τα κέρδη τους οι τράπεζες και οι άλλοι ιδιώτες επενδυτές που έχουν δανείσει την ελληνική και άλλες κυβερνήσεις». Εν πάσῃ περιπτώσει, σε συνθήκες ελεύθερου επιχειρείν ζούμε και βασικό στοιχείο του ελεύθερου επιχειρείν είναι το επενδυτικό ρίσκο. Με ποια λογική, λοιπόν, το κράτος δεν τηρεί ειλημμένες δεσμεύσεις προς μισθωτούς, συνταξιούχους και επαγγελματίες, προκειμένου να θέσει υπό καθεστώς προστασίας το ρίσκο των δανειστών του και μάλιστα ακόμη και όσον αφορά στα κέφαλαί τους;

Κανένα ενδεχόμενο, λοιπόν, δεν μπορεί να αποκλεισθεί. Μάλιστα, ασφαλείς πληροφορίες που έχει το EUROKΕΡΔΟΣ από το εσωτερικό μεγάλων ελλαδικών τραπεζών είναι ότι οι τελευταίες προσπαθούν να προετοιμασθούν κατά το δυνατόν καλύτερα για το χειρότερο των σεναρίων, προφανώς μην αποκλείοντας ότι αυτό μπορεί να προκύψει. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας αυτής θα πρέπει να εντάσσεται το πρόσφατο κύμα αυξήσεων κεφαλαίου, παράλληλα με ρευστοποίησεις στοιχείων του ενεργητικού τους και άλλα μέτρα σημαντικής κεφαλαιακής ενίσχυσης και αμυντικής θωράκισης.

Είναι κατανοητό ότι οι αρνητικές προοπτικές της ελλαδικής οικονομίας θέτουν μεγάλα εμπόδια στον δανεισμό των ελλαδικών τραπεζών από τη διεθνή αγορά, οπότε αυτές εύλογο είναι να προσπαθήσουν να διαχωρίσουν την τύχη τους από αυτήν του κρατικού ταμείου. Εγχείρημα που δεν είναι εύκολο, πλην όμως αποτελεί «μονόδρομο» για τα ελλαδικά κυρίως (αλλά και για τα κυπριακά) πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία ήδη λαμβάνουν τα μέτρα τους.

Ελλαδικά θέματα

Εκπέμπουν SOS οι Έλληνες επιχειρηματίες

Απαιτούνται εντυπωσιακές αλλαγές

- ✓ Γιατί οι επιχειρηματίες διαμηνύουν ότι «η βαλίτσα δεν πηγαίνει παραπέρα» και ότι αν «εδώ και τώρα» δεν ληφθούν ριζικά μέτρα, τότε θα μιλάμε για ανεξέλεγκτες οικονομικές και κοινωνικές καταστάσεις

• *Tου Στέφανου Κοτζαμάνη*

Hπρόσφατη κίνηση του προέδρου του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων (ΣΕΒ) κ. Δ. Δασκαλόπουλου να ζητήσει από την ελληνική κυβέρνηση να προχωρήσει ακόμη και σε απολύσεις δημοσίων υπαλλήλων προκειμένου να μην πτωχεύσει η χώρα, μπορεί μεν να μην βρήκε σύμφωνο όλο τον επιχειρηματικό κόσμο, πλην όμως δείχνει την πεποίθηση των παραγόντων της αγοράς ότι η παρούσα οικονομική συγκυρία δεν αντιμετωπίζεται με τις συνταγές του παρελθόντος, αλλά απαιτούνται εντυπωσιακές αλλαγές. Κοινή συνισταμένη των απόψεων -και με δεδομένο ότι ακολουθεί ένα πολύ δυσκολότερο οκτάμηνο- είναι ότι αν η κατάσταση συνεχιστεί στο ίδιο μοτίβο, τότε δεν θα μιλάμε απλά για κάποια παραπάνω λουκέτα, αλλά για σάρωμα του παραγωγικού ιστού της χώρας και για ανεξέλεγκτες οικονομικές και κοινωνικές καταστάσεις

Σ δραστικές περικοπές κόστους, σε βαθιές ιδιωτικοποιήσεις και σε πωλήσεις κρατικής γης έχουν καλέσει την κυβέρνηση και οι τράπεζες, καθώς όλες συντάσσονται με τις διακρηγμένες θέσεις του διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος κ. Γιώργου Προβόπουλου. Πέραν αυτού, όμως, το ότι οι τράπεζες αποφάσισαν είτε να προχωρήσουν σε μεγάλες αυξήσεις κεφαλαίου (Εθνική, Εμπορική, Γενική, Κύπρου, Marfin, Πειραιώς), είτε να ενισχυθούν κεφαλαιακά με άλλους τρόπους (π.χ. Eurobank), δείχνει την επιλογή τους να διαχωρίσουν τη θέση τους από την κατάσταση στα δημόσια οικονομικά, καθώς εκτιμάται ότι - μετά από αυτές τις αυξήσεις κεφαλαίου- θα μπορούσαν να αντέξουν ενδεχόμενο haircut στα ελληνικά ομόλογα και μεγάλη αύξηση των επισφαλειών στις χορηγήσεις.

«Το κράτος θα πρέπει να ρυθμίσει τις δανειακές υποχρεώσεις του, προκειμένου να ακολουθήσουν οι τράπεζες και στη συνέχεια οι ιδιωτικές επιχειρήσεις και έτσι να αρχίσει να λειτουργεί και πάλι η οικονομία» υποστήριξε ο πρόεδρος της Κούμπας Συμμετοχών κ. Γιώργος Κού-

Ο Υπουργός Εργασίας Ανδρέας Λοβέρδος (αριστερά) και ο Πρόεδρος του ΣΕΒ Δημήτρης Δασκαλόπουλος (δεξιά) στην ακρόαση των φορέων στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής.

μπας στο περιθώριο της πρόσφατης έκτακτης γενικής συνέλευσης της εισηγμένης εταιρείας. Σε αδιέξοδο βρίσκονται οι εταιρείες που προμηθεύουν το δημόσιο, ή που εκτελούν έργα του δημοσίου. Ο γενικός εμπορικός διευθυντής της Space Hellas, κ. Γιάννης Μερτζάνης, σημειώνει: «Θα έπρεπε να υπάρχει ένας σχεδιασμός από το ελληνικό δημόσιο, έτσι ώστε να ξέρουμε με βεβαιότητα ποια από τα έργα του θα τρέξουν και πότε. Σήμερα, με την ασαφή κατάσταση που επικρατεί, δεν μπορούν να προγραμματίσουν ούτε οι επιχειρήσεις, ούτε οι τράπεζες, ούτε κανένας».

Έλλειψη χρημάτων...

«Επιτέλους, ας μας πουν ποια έργα θα προχωρήσουν και πότε», δηλώνει υψηλόβαθμο στέλεχος άλλης εισηγμένης εταιρείας πληροφορικής, που διεκδικεί τα περιβόητα έργα του ΕΣΠΑ. «Διαπρούμε στελέχη, κάνουμε προεργασίες και τελικά εδώ και πάνω από ένα χρόνο δεν κινείται τίποτε. Και φυσικά μας χρωστάνε λεφτά από έργα που έχουμε ήδη παραδώσει και έχουν ήδη τεθεί σε λειτουργία. Αν δεν δοθούν έργα μέσα στο 2011 θα δούμε το 2012 να κινδυνεύουν να βάλουν λουκέτο ακόμη και εταιρείες που μέχρι πρότινος θεωρούνταν ασφαλείς έναντι παντός κινδύνου». Και καταλήγει το ίδιο στέλεχος: «Ακόμη και αν δοθούν τα έργα όμως, ποιος θα τα χρηματοδοτήσει; Γιατί οι τράπεζες αρνούνται πλέον, στις περισσότερες των περιπτώσεων, να χρη-

ματοδοτήσουν έργο, στο οποίο εμπλέκεται το ελληνικό δημόσιο»...

Ακόμη χειρότερα είναι τα πράγματα στον κατασκευαστικό τομέα, όπου από τη μια πλευρά δεν προκρύσσονται νέα έργα και από την άλλη το δημόσιο δεν πληρώνει τις υποχρεώσεις τους προς τις εταιρείες. Σε άλλο «μέτωπο», το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας δέχεται τις πιέσεις των ναυπηγείων (Σκαραμαγκάς και Όμιλος Νεώριου Σύρου) που ζητούν δάνεια με εγγύηση του ελληνικού δημοσίου (συμβαίνει σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες) και κυρίως να ξεμπλοκάρει η παραγγελία των φρεγατών του Πολεμικού Ναυτικού, που θα δώσει ανάσες στον κλάδο για κάμποσα χρόνια. Ωστόσο, το αίτημα αυτό έρχεται όταν η κυβέρνηση καλείται να περικόψει δραστικά τις αμυντικές της δαπάνες...

«Στα όρια τους» έχουν φτάσει και αρκετές εταιρείες του ακτοπλοϊκού κλάδου, που βλέπουν την επιβατική τους κίνηση να μειώνεται, τον ανταγωνισμό να ξενύνεται και τους τραπεζίτες να τους πιέζουν. Οι ισχυρότεροι «παίκτες» επιχειρούν να ενισχυθούν μέσω αυξήσεων του μετοχικού τους κεφαλαίου (Attica Συμμετοχών, ANEK, κ.ά.) και όλοι ζητούν από την κυβέρνηση «εδώ και τώρα» να περικόψει τις επιβαρύνσεις των εισιτηρίων «υπέρ τρίτων». Ποιοι όμως είναι αυτοί οι τρίτοι; Κυρίως το NAT και το ελληνικό δημόσιο, που φυσικά δεν έχουν την «πολυτέλεια» για περικοπές εσόδων!

Vodafone Mobile Broadband via the phone

Τώρα έχεις Internet στον υπολογιστή σου μέσω της BlackBerry® συσκευής σου

Απλώς χρησιμοποίησε ως modem τη 3G BlackBerry® συσκευή σου ή μια άλλη συμβατή συσκευή και σέρφαρε στο Internet από τον υπολογιστή σου, όπου κι αν βρίσκεσαι.

Το μόνο που χρειάζεται να κάνεις είναι να επισκεφθείς την ιστοσελίδα της Cytamobile-Vodafone, να κατεβάσεις το λογισμικό και να ακολουθήσεις τις απλές οδηγίες, για την εγκατάστασή του.

Για μεγαλύτερο έλεγχο του λογαριασμού σου, είναι απαραίτητο να βεβαιωθείς ότι έχεις το κατάλληλο τιμολογιακό πακέτο, πριν από τη σύνδεσή σου με το Internet.

Power to you

Μπορείς να επιλέξεις ένα από τα πακέτα χρήσης Mobile Data της Cytamobile-Vodafone, 200MB (€9/μήνα), 3GB (€32/μήνα), 20GB (€50/μήνα).

Προτάσεις του Συνδέσμου Αναλογιστών Κύπρου Μέτρα τώρα για την επάρκεια και τη βιωσιμότητα του ΤΚΑ

✓ Το ΤΚΑ δεν προσφέρει την απαραίτητη επάρκεια συνταξιοδοτικών εισοδημάτων, αφού απαιτείται αναπλήρωση στο 70% του μισθού ώστε να διατηρηθεί το βιοτικό επίπεδο.

Mε αφορμή την πρόσφατη Πράσινη Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για επαρκή, βιώσιμα και ασφαλή ευρωπαϊκά συνταξιοδοτικά συστήματα, ο Σύνδεσμος Αναλογιστών Κύπρου καταθέτει τις δικές του αναλύσεις και προτάσεις για το Κυπριακό Συνταξιοδοτικό σύστημα, επιδιώκοντας να συμβάλει επιστημονικά στον απαραίτητο κοινωνικό διάλογο για την εξεύρεση λύσεων στα προβλήματα επάρκειας και βιωσιμότητας που παρουσιάζει ο τομέας στη Κύπρο. Η εξασφάλιση επαρκούς και βιώσιμου συνταξιοδοτικού εισοδήματος για τους πολίτες του κάθε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), τόσο σήμερα όσο και στο μέλλον, πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα για τους φορείς χάραξης πολιτικής σε κάθε χώρα. Η επίτευξη αυτού του στόχου σε κάθε χώρα που γερνά συνιστά σημαντική πρόκληση και τα κράτη οφείλουν να επιδιώξουν να προετοιμαστούν για τη νέα κατάσταση μεταρρυθμίζοντας ουσιαστικά τα συνταξιοδοτικά τους συστήματα.

• **Βιωσιμότητα:** Τα 7 δισ. ευρώ αποθεματικά του ΤΚΑ, έχουν μετατραπεί σε ένα «θεωρητικό» ταμείο, μέσω του λεγόμενου δανεισμού του κράτους από το ΤΚΑ, το οποίο δεν είναι διαθέσιμο για την κάλυψη μελλοντικών συνταξιοδοτικών ωφελημάτων. Με βάση τις αναλογιστικές μελέτες του ΤΚΑ, για την κάλυψη των ωφελημάτων που παρέχει το ΤΚΑ μετά το 2020, μέρος του 'χρέους' αυτού πρέπει να αρχίσει να εξοφλείται. Για να πληρωθούν οι προβλεπόμενες συντάξεις μέχρι και το 2050, ολόκληρο το «χρέος» των 7 δισ. ευρώ πρέπει να εξοφληθεί προς το ΤΚΑ. Δεδομένου ότι τα αποθεματικά αυτά δεν υπάρχουν, τότε ο μοναδικός τρόπος αποτηρωμάτικής είναι με κρατικό δανεισμό, αύξηση ή ανακατανομή φορολογικών εσόδων, εκποίηση κρατικής περιουσίας ή συνδυασμό όλων των πιο πάνω.

Η εκτίμηση του Συνδέσμου Αναλογιστών Κύπρου είναι ότι το ισοζύγιο χρηματοροών του ΤΚΑ (δηλαδή η σχέση εισφορών και παροχών) πιθανό να ανατραπεί σε αρνητικό από αυτή τη δεκαετία και τυχόν αδυναμία εξόφλησης όλου ή και μέρους του 'χρέους' προς το ΤΚΑ, θα καταστήσει το Ταμείο μη βιώσιμο γύρω στο 2020. Ο Σύνδεσμος Αναλογιστών Κύπρου καταθέτει το προβληματισμό του κατά πόσο η σημερινή δημοσιονομική κατά-

CAA
Professionalism Course in Cyprus
In Association with the UK Actuarial Profession
→ [read more](#)

σταση της χώρας επιπρέπει την αποπληρωμή αυτού του 'χρέους' και θεωρεί ότι η βιωσιμότητα του ΤΚΑ μέχρι το 2050 είναι ανέφικτη χωρίς την άμεση υιοθέτηση σημαντικών διαρθρωτικών αλλαγών και ολοκληρωμένων λύσεων για το συνολικό συνταξιοδοτικό πλαίσιο.

• **Επάρκεια:** Αποστολή των συνταξιοδοτικών συστημάτων είναι η εξασφάλιση επαρκούς εισοδήματος για τους ασφαλισμένους, πράγμα που αποτελεί ζήτημα θεμελιώδους αληλεγγύης μεταξύ και εντός των γενεών. Μέχρι σήμερα οι περισσότερες μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων απέβλεπαν στη βελτίωση της βιωσιμότητάς τους. Θα χρειαστεί περαιτέρω εκσυγχρονισμός των συνταξιοδοτικών συστημάτων, για να αντικειταιούν τα προβλήματα επάρκειας.

Στην Κύπρο, το μέγιστο ποσοστό αναπλήρωσης από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναμένεται να είναι γύρω στο 45%-55% του τελικού μισθού για χαμηλά αμειβομένους. Για εργαζόμενους που αμειβούνται με πέραν των 50.000 ευρώ ανά έτος, το ποσοστό αυτό μειώνεται δραματικά (μέχρι και 20%). Επομένως, το ΤΚΑ, στη σημερινή του μορφή, δεν προσφέρει από μόνο του την απαραίτητη επάρκεια συνταξιοδοτικών εισοδημάτων, αφού υπολογίζεται ότι απαιτείται αναπλήρωση ίση με τουλάχιστον το 70% του μισθού ώστε να διατηρηθεί το βιοτικό επίπεδο. Περαιτέρω, το ποσοστό των εργαζομένων στην Κύπρο που έχουν συμπληρωματική συνταξιοδοτική κάλυψη από το 20 πωλώντας είναι μόνο 43% και το 57% έχει πρόσβαση μόνο προς το ΤΚΑ.

Στο αυτό το πλαίσιο, ο ρόλος των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ταμεία Προνοίας και Σύνταξης) είναι καθοριστικός στην επίτευξη του στόχου για επάρκεια του συνταξιοδοτικού συστήματος. Σε άλλες χώρες της ΕΕ, η συνεισφορά των επαγγελματικών Ταμείων στα συνολικά συνταξιοδοτικά εισοδήματα ξεπερνά ακόμα και το 60%.

• **Προτάσεις:** Αν δεν ληφθούν αποφασιστικά μέτρα πολιτικής για την ενίσχυση της βιωσιμότητας και της

επάρκειας του συνολικού συνταξιοδοτικού συστήματος, το κόστος της προσαρμογής θα κληθούν να το πληρώσουν αργότερα είτε οι μελλοντικοί εργαζόμενοι είτε οι μελλοντικοί συνταξιούχοι, οι οποίοι, ενδέχεται να μην είναι προετοιμασμένοι για συντάξεις χαμηλότερες απ' αυτές που προσδοκούσαν. Στο πλαίσιο της δίκαιης αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών, αυτή η πρόκληση πρέπει να αντικειταιούσε άμεσα με μια γκάμα στρατηγικών και ο Σύνδεσμος Αναλογιστών προτείνει τα εξής:

1. Αύξηση της κανονικής ηλικίας συνταξιοδότησης του ΤΚΑ

2. Εξισορρόπηση των εισφορών και των παροχών με κοινωνικά δίκαιο και σωστό τρόπο

3. Εξέταση νέου δομικού τύπου παροχών από το ΤΚΑ για νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας

4. Θεσμοθέτηση του πλαισίου και παροχή επιπλέον κινήτρων στον ιδιωτικό τομέα για προώθηση της εθελοντικής αποταμίευσης μέσω Επαγγελματικών Ταμείων και μέσω απομικών συνταξιοδοτικών σχεδίων που να αποσκοπούν στη συμπλήρωση της κρατικής σύνταξης.

5. Ρύθμιση του ρόλου των Επαγγελματικών Ταμείων (π.χ. Ταμεία Προνοίας), με τις ακόλουθες αλλαγές στο πλαίσιο λειτουργίας των Ταμείων αυτών:

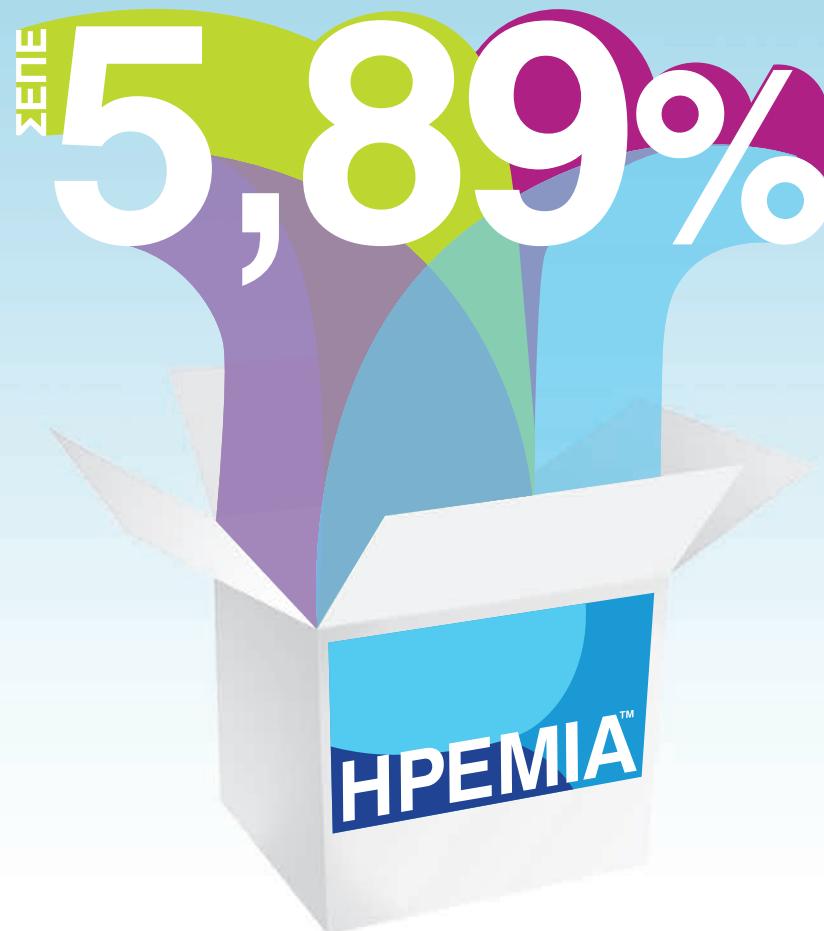
α. Να απαγορευθεί η λήψη των ωφελημάτων παρά μόνο για συνταξιοδοτικούς σκοπούς (δηλαδή να απαγορευθούν ή λήψη δανείων από Ταμεία και η παροχή ωφελημάτων κατά την αλλαγή εργοδότη).

β. Να περιοριστεί η λήψη των ωφελημάτων σε εφάπτα μορφή και το υπόλοιπο να μετατρέπεται υποχρεωτικά σε ισοβία σύνταξη

γ. Να θεσμοθετηθεί πλαίσιο μεταφοράς των αποθεματικών ενός υπαλλήλου από ταμείο σε ταμείο όταν αλλάζει εργοδότη

δ. να μελετηθεί η πιθανότητα ενοποίησης Ταμείων Προνοίας στη βάση οικονομικής δραστηριότητας ή βιομηχανικού τομέα, αντί μιας επιχείρησης, ώστε να καταστεί πιο αποτελεσματική η λειτουργία τους.

Υπολογισμός ΣΕΠΕ: Ποσό δανείου €20.000, αποτληρωμή 15 χρόνια, έξοδα συμβολαιών €50, έξοδα διευθέτησης 0,50% (€100), Euribor 3 μηνών 0,68% ημερομηνίας 20/5/2010.

Cash4U - Ξεχρεώστε το παρελθόν, χρηματοδοτήστε το μέλλον!

Με το προϊόν **Cash4U**, μπορείτε να ξεχρεώσετε υφιστάμενες οφειλές, μεταφέροντας υπόλοιπα καταναλωτικών δανείων, τρεχούμενων και καρτών από άλλες τράπεζες και συνεργατικά.

Συγκεντρώνοντας τις οφειλές σας και πληρώνοντας **μία μόνο δόση**, θα μπορείτε να "ονειρευτείτε" με ΗΡΕΜΙΑ το μέλλον και να χρηματοδοτήστε άμεσα τις νέες σας ανάγκες.

To **Cash4U** - μεταφορά υπολοίπων - σας προσφέρει:

- Ποσό δανείου μέχρι €200.000
- Προνομιακό κυμαινόμενο επιτόκιο, Euribor 3 μηνών + 5,00%
- Αποτληρωμή μέχρι και 20 χρόνια
- Δυνατότητα πληρωμής μόνο τόκων κατά τους πρώτους 12 μήνες
- Δυνατότητα επιπλέον χρηματοδότησης μέχρι και 20% του μεταφερόμενου ποσού

www.emporikycyprus.com

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Διατρέχετε τον κίνδυνο να χάσετε την ακίνητη ιδιοκτησία σας αν δεν πληρώνετε κανονικά τις δόσεις της υποθήκης ή οποιουδήποτε άλλου δανείου το οποίο είναι εξασφαλισμένο με υποθήκη πάνω στην ακίνητη ιδιοκτησία σας. Το επιτόκιο και η δόση αποτληρωμής του δανείου δύναται να τροποποιούνται από τον ενυπόθηκο πιστωτή από καιρού εις καιρό.

 Emporiki Bank
CRÉDIT AGRICOLE GROUP

83η Ετήσια Γενική Συνέλευση ΚΕΒΕ ‘Ωρα για τολμηρές τομές και σύγχρονο κράτος’

- ✓ Οι προτάσεις του ΚΕΒΕ, όπως διατυπώθηκαν στη Γενική Συνέλευσή του:
- Εξοικονομήσεις 400 εκατ. ευρώ σε δύο χρόνια για μείωση ελλείμματος στο 3%
 - Προσωρινή αναστολή προσαυξήσεων στο δημόσιο τομέα για δύο χρόνια
 - Συνεισφορά 5% των δημοσίων υπαλλήλων για τις κρατικές συντάξεις

Tην ειδηση, διά στόματος Προέδρου της Δημοκρατίας, περί επικείμενης -εκείνη τι σπουδή- υποβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από την Standard and Poor's, περιελάμβανε ο χαιρετισμός του Δ. Χριστόφια στην 83η Ετήσια Γενική Συνέλευση του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ).

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Δημήτρης Χριστόφιας, στο χαιρετισμό του προς τη συνέλευση, ανέφερε ότι για την κρίση από την οποία διέρχεται και η Κύπρος «δεν ευθυνόμαστε εμεις αλλά οι μεγάλοι της Γης». Αναφέρθηκε, επίσης, στα πεπραγμένα και στα σχέδια της κυβέρνησης για την οικονομία, ενώ απηγύθυνε και έκκληση προς τον επιχειρηματικό κόσμο να επιδείξει υπευθυνότητα και να συνανέσει στη δίκαιη κατανομή των βαρών που συνεπάγεται ο αγώνας της κυπριακής οικονομίας για αντιμετώπιση των συνεπειών της κρίσης. Αναφερόμενος στις πληροφορίες που υπήρχαν περί υποβάθμισης της Κύπρου, ο κ. Χριστόφιας είπε: «Ακούσαμε ότι ήδη ένας ξένος οίκος αξιολόγησης άρχισε την υποβάθμιση της οικονομίας μας. Αυτό σημαίνει ότι εάν επιδεικνύετο η αναγκαία υπευθυνότητα από όλους τους κοινωνικούς εταίρους, αν παίρναμε απλά μέτρα, δεν θα είχαμε αυτή την εξέλιξη». Ο πρόεδρος Χριστόφιας σχολίασε ότι: «έάν τα μέτρα δεν γίνονταν πινγκ-πονγκ και ο ένας να λέει αν δεν γίνει τούτο και ο άλλος να λέει αν δεν γίνει εκείνο δε δεχόμαστε, τότε δεν θα υπήρχε ο κίνδυνος η ΕΕ και άλλοι ξένοι οργανισμοί να μας επιβάλουν πολύ πιο σκληρά μέτρα που δεν μπορεί να τα φανταστεί κανείς».

Στις προεδρικές αιχμές απάντησε ο Πρόεδρος

του ΚΕΒΕ κ. Μάνθος Μαυρομμάτης, ο οποίος πρότεινε την εφαρμογή από την κυβέρνηση εκτάκτου σχεδίου δημοσιονομικής εξυγίανσης, τουλάχιστον για την επόμενη διετία, ώστε να εξοικονομηθούν 400 εκατ. ευρώ και να ενισχυθούν τα δημόσια ταμεία.

Στη διάρκεια της συνέλευσης το ΚΕΒΕ απένειμε τιμητικές διακρίσεις, για την εξαιρετικά δημιουργική δραστηριότητά τους, στους Κύπριους επιχειρηματίες Ανδρέα Νεοκλέους (της εταιρείας νομικών συμβούλων Andreas Neocleous & Co LLC) και Βαρνάβα Βαρνάβα (της κατασκευαστικής εταιρείας Vita Construction Ltd).

Δ. Χριστόφιας:

Θα βοηθήσουμε τις επιχειρήσεις

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επεσήμανε «το πολύ σημαντικό έργο», που το ΚΕΒΕ επιτελεί στον τομέα της οικονομίας και συγχάρηκε τον Πρόεδρο, τα μέλη και τα στελέχη του. «Έχουμε πλήρη επίγνωση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν σήμερα οι επιχειρήσεις», υπογράμμισε. «Γνωρίζουμε», είπε, ότι «έχουν πληγεί η κατανάλωση, η παραγωγή, οι κατασκευές, οι εξαγωγές, οι επενδύσεις και ο τουρισμός», για αυτό και «στόχος μας είναι να βοηθήσουμε τις επιχειρήσεις μας να αντέξουν στους κραδασμούς της κρίσης», έτσι ώστε «οι επιπτώσεις της να είναι τελικά υποφερτές».

Συνέχισε εκφράζοντας την επιθυμία της Κυβέρνησης «να συνεργαστούμε με εσάς, τους ανθρώπους του ιδιωτικού τομέα για να βοηθήσου-

με τις κυπριακές επιχειρήσεις να ανταπεξέλθουν στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν». «Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η υλοποίηση του στόχου αυτού είναι δύνατος», είπε, αφού «χρειάζονται να γίνουν πολλά», προσθέτοντας ωστόσο ότι «κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι έγιναν σημαντικά βήματα». «Κάναμε βήματα μπροστά», είπε, «γιατί ακολουθούμε μια στοχευμένη πολιτική», ένα «συγκροτημένο σχέδιο πορείας που αξιοποιεί τα γεωπολιτικά πλεονεκτήματα της χώρας μας και ενισχύει την εξαστρέφειά της», προσθέτοντας ότι «το σχέδιο αυτό το συμπληρώνουμε, το διαφοροποιούμε και το βελτιώνουμε ανάλογα με τις εξελίξεις».

Φ. Ζαχαριάδης:

Επιβαρύνθηκε μόνο ο ιδιωτικός τομέας

Τη συνέλευση, στην οποία παρευρέθηκαν ο Πρόεδρος της Βουλής, Υπουργοί, Αρχηγοί ή Εκπρόσωποι Κομμάτων, Βουλευτές, κυβερνητικοί αξιωματούχοι, μέλη του διπλωματικού σώματος, μεγάλος αριθμός επιχειρηματών και άλλοι, χαρέτης και ο Πρόεδρος της ΟΕΒ κ. Φίλιος Ζαχαριάδης. Ο κ. Ζαχαριάδης τόνισε ότι ο ιδιωτικός τομέας είναι ο μόνος που έχει, μέχρι στιγμής, επιβαρυνθεί από την κρίση, ενώ -στην περίπτωση της Κύπρου- δεν ήταν αυτός που την προκάλεσε. Τόνισε, λοιπόν, ότι αποτελεί αδήριτη ανάγκη ο δημόσιος τομέας να περικόψει σημαντικά το κόστος λειτουργίας του, καθώς και ότι ο τρέχων ρυθμός ανάπτυξης δεν είναι αρκετός για να επιφέρει δη-

μοσιονομική ισορροπία και να εξασφαλίσει ότι η κυπριακή οικονομία θα εξέλθει από την κρίση.

Κύριος ομιλητής στη συνέλευση ήταν ο Πρόεδρος του ΚΕΒΕ κ. Μάνθος Μαυρομάτης, ο οποίος κατέθεσε τις προτάσεις του επιχειρηματικού κόσμου και ζήτησε σημαντικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις στο οικονομικό γίγνεσθαι του τόπου.

M. Μαυρομάτης:

Παράγων κοινωνικής αδικίας το κρατικό μισθολόγιο

Στην ομιλία του ο κ. Μαυρομάτης τόνισε ότι η κυπριακή οικονομία δεν έχει την πολυτελεία υποβάθμισης της από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης, διότι αυτό θα έχει σημαντικό κόστος για όλους. Για το λόγο αυτό, είπε, επιβάλλεται ο καταρτισμός ενός έκτακτου σχεδίου δημοσιονομικής εξοικονόμησης 400 εκατ. ευρώ, τουλάχιστον για την προσεχή διετία (150 εκατ. ευρώ για το 2011 και 250 εκατ. ευρώ για το 2012) για να μειωθεί το έλλειψμα στο 3% ως το τέλος του 2012. Ο κ. Μαυρομάτης ζήτησε δημόσια όπως αυτή η δέσμευση επικυρωθεί και από την κυβέρνηση και τη Βουλή για να πείσουμε τη διεθνή κοινότητα για την αξιοπιστία μας. Συνεχίζοντας ανάφερε ότι η εξοικονόμηση πρέπει πρώτιστα να προέλθει από τις πολύ ψηλές δαπάνες οι οποίες σήμερα έχουν φθάσει σχεδόν στο 1 ευρώ για κάθε 2 ευρώ που ξοδεύονται στο τόπο και όχι από επιπλέον φορολογίες, που υπονομεύουν την ανάπτυξη.

Όπως εξήγησε ο κ. Μαυρομάτης, οι λειτουργικές δαπάνες του δημοσίου έχουν ήδη μειωθεί σημαντικά γι' αυτό οι νέες εξοικονομήσεις πρέπει να αφορούν τις ανελαστικές δαπάνες (κρατικό μισθολόγιο και συντάξεις) που δεν έχουν επηρεαστεί καθόλου, βρίσκονται εκτός τροχιάς και δεν είναι πλέον διατηρήσιμες. Για το κρατικό μισθολόγιο το ΚΕΒΕ πιστεύει ότι επιβάλλεται η άμεση αναστολή όλων των προσαυξήσεων για τα επόμενα 2 χρόνια και ακολούθως η διαφοροποίηση τους για να συνάδουν με την εθνική παραγωγικότητα της οικονομίας. Με το τρόπο αυτό ανάφερε δίνεται στους δημόσιους υπαλλήλους κίνητρο, όχι μόνο για διόρθωση της δημόσιας παραγωγικότη-

τας, αλλά και για αύξηση της ιδιωτικής παραγωγικότητας (μέσω απλοποίησης της γραφειοκρατίας) για να επιτευχθούν μεγαλύτερες αυξήσεις για τους ίδιους. Οι σημερινές προσαυξήσεις που είναι κατά μέσο όρο 3.5% το χρόνο, συμβάλλουν στην αλματώδη αύξηση των μισθών και λόγω των συνδυασμένων κλιμάκων που υπάρχουν σήμερα δίνονται ανελλιπώς για 20-25 χρόνια.

Σύμφωνα με τον κ. Μαυρομάτη:

Για τις κρατικές συντάξεις η σημερινή κατάφωρη αδικία αποτελεί κραυγαλέα πρόκληση. Οι κρατικές συντάξεις αποτελούν το 29% του κρατικού μισθολογίου και οι δημόσιοι υπαλλήλοι δεν συνεισφέρουν τίποτα γι' αυτές. Για το ΚΕΒΕ είναι θέμα αρχής η συνεισφορά του κάθε εργαζόμενου για τη σύνταξή του. Αν πλήρωναν εισφορές, όπως οι ιδιωτικοί υπάλληλοι, τότε θα έπρεπε να πληρώνουν το 11% του μισθολογίου τους. Το ΚΕΒΕ εισηγείται να πληρώνουν το 5% (κάτω από το μισό) και να κατανεμηθεί σε 2 χρόνια, για να μην υπάρξει μείωση μισθού για κανένα, μιας και η ΑΤΑ τα 2 επόμενα χρόνια αναμένεται να ξεπεράσει το 5%. Άλλες εισηγήσεις που κατάθεσε ο Πρόεδρος του ΚΕΒΕ για το κόστος του κρατικού μισθολογίου και των συντάξεων αφορούν τους νεοεισερχόμενους δημόσιους υπάλληλους, για μείωση των κλιμάκων εισδοχής, κλιμακωτή παραχώρηση ΑΤΑ, αντικατάσταση της κράτησης σύνταξης με την αναλογική του ΤΚΑ, αλλαγή του εφ' άπαξ με Ταμείο Προνοίας.

Με βάση στοιχεία που ανακοίνωσε το δυσβά-

στακτο κόστος της δημόσιας υπηρεσίας επιβαρύνθηκε επιπλέον με 54% (γενικές αυξήσεις τα τελευταία 30 χρόνια) ενώ την ίδια περίοδο δόθηκε στο δημόσιο τομέα 6% πραγματική αύξηση λόγω ΑΤΑ στο κόστος υγείας, ενώ απολαμβάνουν δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Ο Πρόεδρος του ΚΕΒΕ δήλωσε ότι ένα τέτοιο πακέτο μέτρων το οποίο θα περιλαμβάνει την ανωτέρω προσωρινή αναστολή των προσαυξήσεων και τη μόνιμη συνεισφορά των δημοσίων υπαλλήλων για τις κρατικές συντάξεις τους, θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει προσωρινά μέτρα για την συμβολή και των επιχειρήσεων στην κοινή προσπάθεια δημοσιονομικής εξυγίανσης, παρά το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις μέχρι τώρα έχασαν κερδοφορία 1.8 δισ. ευρώ, λόγω κρίσης, ενώ στο ίδιο διάστημα οι δημόσιοι υπάλληλοι πήραν 300 εκατ. ευρώ αυξήσεις.

Και συμπλήρωσε:

Αν η ακίνητη περιουσία θεωρείται περιουσιακό στοιχείο, τότε το ΚΕΒΕ πιστεύει ότι πρέπει να φορολογείται, όπως το εισόδημα, δηλ. σε ευρεία βάση και με προοδευτικούς συντελεστές, με παράλληλη κατάργηση μεταβιβαστικών τελών (όπου πληρώνεται ΦΠΑ) για τόνωση της κτηματαγοράς.

Ακόμα είπε ότι το ΚΕΒΕ δεν αντιτίθεται στην επιβολή τέλους στις τράπεζες και το συνεργατισμό για τη δημιουργία Ταμείου Σπέριξης τους σε ενδεχόμενη κρίση, με την προϋπόθεση να το διαχειρίζονται οι ίδιοι (επενδύοντας και σε κυβερνητικά ομόλογα) αντί να πηγαίνει στην κάλυψη των δημοσίων ελλειψμάτων. Το ΚΕΒΕ προτείνει επίσης πρακτικά μέτρα για στόχευση των κοινωνικών παροχών και την πάταξη της φοροδιαφυγής με σκοπό την ενίσχυση των δημοσίων ταμείων.

Καταλήγοντας ο κ. Μαυρομάτης είπε ότι πάνω από όλα, όμως, το ΚΕΒΕ θέτει την ανάγκη επιβολής τάξης στα δημόσια οικονομικά, για να πείσουμε ότι βρίσκονται σε διατηρήσιμη πορεία και έχουν μακροπρόθεσμη προοπτική. Η ευθύνη είναι όλων μας, εκτελεστικής εξουσίας, νομοθετικού σώματος, κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας γενικά.

Οικονομία

Μήνυμα του Προέδρου της ΕΚΤ προς κυβερνώντες Τρισέ: Μειώστε κρατικές δαπάνες και δημοσιονομικό έλλειμμα

✓ **Νέοι κανόνες στην ΕΕ με ταχύτερα μέτρα αποτροπής των στρεβλώσεων. Ο κεντρικός τραπεζίτης προβλέπει σταθερότητα στην Ευρωζώνη για τα επόμενα δεκαπέντε χρόνια.**

Σαφές μήνυμα περί της ανάγκης για άμεση μείωση των κρατικών δαπανών και για εξισορρόπηση των δημοσίων οικονομικών έστειλε ο Διοικητής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά τη διάρκεια της έκτης Ευρωμεσογειακής διάσκεψης υψηλού επιπέδου, στην οποία συμμετείχαν οι κεντρικές τραπεζες του Ευρωσυστήματος και των χωρών της νοτιοανατολικής Μεσογείου, η οποία συνδιοργανώθηκε από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και έλαβε χώρα στην Πάφο στις 27 και 28 Οκτωβρίου 2010. Στην Ευρωμεσογειακή διάσκεψη συμμετείχαν διοικητές και ανώτατα στελέχη των κεντρικών τραπεζών του Ευρωσυστήματος, καθώς και των κεντρικών τραπεζών της Αλβανίας, της Αλγερίας, της Αιγύπτου, του Ισραήλ, της Ιορδανίας, της Κροατίας, του Λιβάνου, της Μαυριτανίας, του Μαρόκου, της Παλαιστινιακής Αρχής, της Συρίας και της Τυνησίας. Στη διάσκεψη εκπροσωπήθηκαν επίσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Όπως και στο παρελθόν, η διάσκεψη στην Πάφο αποτέλεσε ένα χρήσιμο βήμα για την ανταλλαγή απόψεων σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος από τη σκοπιά των κεντρικών τραπεζών. Οι θεματικοί άξονες της φετινής διάσκεψης ήταν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μεσογειακές χώρες κατά την άσκηση νομισματικής πολιτικής στην πορεία προς την οικονομική ανάκαμψη, οι εμπειρίες από τα καθεστώτα σταθερής σύνδεσης συναλλαγματικής ισοτιμίας και η επίδραση της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής αναταραχής στον τραπεζικό τομέα και στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην περιφέρεια της Μεσογείου.

• **Προκλήσεις νομισματικής πολιτικής**

Οι συμμετέχοντες υπογράμμισαν το γεγονός ότι οι προκλήσεις κατά την άσκηση της νομισματικής πολιτικής έχουν μεταβληθεί δραστικά την τελευταία διετία. Μέχρι τα μέσα του 2008, η βασικότερη πρόκληση που αντιμετώπιζαν οι περισσότερες χώρες σε μακροοικονομικό επίπεδο εστιαζόταν στις εντενόμενες πληθωριστικές πιέσεις, οι οποίες συνδέο-

νταν κυρίως με τις υψηλές τιμές των βασικών εμπορευμάτων και την έντονη οικονομική δραστηριότητα. Σε σύγκριση με τις προηγμένες οικονομίες και με ορισμένες άλλες περιφέρειες με αναδυόμενες αγορές, η οικονομική επιβράδυνση στη Μεσόγειο ήταν λιγότερο έντονη και οι ρυθμοί πληθωρισμού σε ορισμένες χώρες παρέμειναν σχετικά υψηλοί.

• **Το καθεστώς σταθερής σύνδεσης**

Οι συμμετέχοντες εξέτασαν τα πλαίσια άσκησης νομισματικής πολιτικής σε χώρες της Μεσογείου, τα οποία βασίζονται κατά κύριο λόγο σε εξωτερικά σημεία αναφοράς. Η σύνδεση της συναλλαγματικής ισοτιμίας με νόμισμα ή δέσμη νομισμάτων αναφοράς και η αυστηρά ελεγχόμενη διακύμανση έχουν υιοθετηθεί από αρκετές χώρες. Ορισμένες μεσογειακές χώρες επιβεβαίωσαν την πρόθεσή τους να προχωρήσουν προς την κατεύθυνση μεγαλύτερης ευελιξίας στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και προς τη θέσπιση στόχων με εγχώριο προσανατολισμό.

• **Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική αναταραχή**

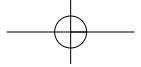
Οι συμμετέχοντες αντάλλαξαν απόψεις σχετικά με τα διδάγματα που προέκυψαν από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση σε ό,τι αφορά τη μεταρρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και στη Μεσογειακή περιφέρεια και στη ζώνη του ευρώ. Ο αντίκτυπος της χρηματοπιστωτικής κρίσης στους χρηματοπιστωτικούς τομείς της περιφέρειας της Μεσογείου ήταν περιορισμένος, λόγω κυρίως του σχετικά χαμηλού βαθμού ενσωμάτωσής τους στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές.

• **Στήριξη στις θέσεις Ορφανίδη**

Ο κ. Τρισέ, αφού ευχαρίστησε τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, κ. Αθανάσιο Ορφανίδη

και τους συνεργάτες του για την άρτια οργάνωση του Σεμιναρίου, είπε ότι από τις συναντήσεις που προηγήθηκαν, οι συμμετέχοντες έχουν πάρει μαθήματα από τις χώρες της Μεσογείου για το πόσο αποτελεσματικά αντιστάθηκαν στην οικονομική κρίση. Σημείωσε ακόμη ότι θα πρέπει να συνεχίσει η διαρθρωτική μεταρρύθμιση προς το συμφέρον όλων των εταίρων. Αναφερόμενος συγκεκριμένα στην Κύπρο, ο κ. Τρισέ επεσήμανε ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προσυπογράφει τα όσα δήλωσε πρόσφατα ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας Αθανάσιο Ορφανίδης για την οικονομία της χώρας και συμφώνησε ότι θα πρέπει να υπάρξει άμεση μείωση των κρατικών δαπανών. Εξέφρασε, δηλαδή, πλήρη στήριξη στις θέσεις του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας για την κυπριακή οικονομία και ειδικότερα για το δημοσιονομικό έλλειμμα. Γενικότερα για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο κ. Τρισέ είπε ότι οι κανόνες του νέου Προϋπολογισμού της είναι πιο σκληροί από τους υφιστάμενους και προβλέπουν ταχύτερα αποτρεπτικά μέτρα. Διευκρίνισε ότι τα αποτρεπτικά μέτρα θα είναι λιγότερο «αυτόματα» και ότι απαιτούν περισσότερη πολιτική θέληση από τις αρχικές εισηγήσεις της Επιτροπής και απ' ό,τι έχει ζητήσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Όσον αφορά στην Ευρωζώνη, τόνισε ότι σε αυτήν θα υπάρξει σταθερότητα τουλάχιστον για τα επόμενα δεκαπέντε χρόνια.

Απαντώντας σε ερώτηση για την ανεξαρτησία της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών, ξεκαθάρισε με έμφαση ότι «η ανεξαρτησία της ΕΚΤ είναι αδιαπραγμάτευτη και εν πάσῃ περιπτώσει κανένας δεν μπορεί να την αμφισβητήσει». Πρόσθεσε ακόμη ότι «η ανεξαρτησία των εθνικών κεντρικών τραπεζών διασφαλίζεται από τη συνθήκη του Μάαστριχτ».

Επαγγελματική Λύση

Δανειοδοτικό Σχέδιο

επαγγελματική λύση

Pandora Δήλωση

Ολοκληρωμένη στήριξη για κάθε επιχείρηση

Η Ελληνική Τράπεζα σας βοηθάει να σχεδιάσετε με χρώματα επιτυχίας το επαγγελματικό σας μέλλον με το πρωτοποριακό σχέδιο **Επαγγελματική Λύση**.

Η **Επαγγελματική Λύση** είναι ένα ευέλικτο σχέδιο που καλύπτει όλες τις ανάγκες της επιχείρησής σας και σας προσφέρει:

- Δάνειο για αγορά ή ανέγερση επαγγελματικής στέγης
- Κεφάλαιο κίνησης επιχείρησης
- Δάνειο για αγορά επαγγελματικού εξοπλισμού
- Ενοικιαγορά για απόκτηση επαγγελματικού αυτοκινήτου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η εξέλιξη είναι στη φύση μας

γραμμή εξυπηρέτησης 8000 9999

γραμμή από εξωτερικό +357 22 743843

www.hellenicbank.com

Σημείωση: 1. Για επιτόκια παρακαλούμε προμηθευτείτε τον Θόρη Επιτοκίων & Χρεώσεων από οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας, τη Γραμμή Εξυπηρέτησης 8000 9999 ή το διαδίκτυο www.hellenicbank.com. 2. Η παραχώρω των διευκολύνσεων υπόκειται στη ληφτή ικανοποίησην εξαφαλίσεων και τη Τράπεζα δύναται, κατά την απόλυτη κρίση της, να απορρίψει οποιαδήποτε αιτηση σύμφωνα με την εκάστοτε δανειοδοτική πολιτική της. 3. ΠΡΟΕΔΡΟΠΟΙΗΣΗ: Διατηρείτε τον κίνδυνο να κάθετε την ακίνητη ιδιοκτησία σας αν δεν πληρώνετε κανονικά τις δόσεις της υποθήκης ή όπου άλλου δανειού εξαφαλίσουμενου με υποθήκη στην ακίνητη ιδιοκτησία σας. Το επιπόκιο και η δόση αποτηρώματος δύνανται να τροποποιούνται από την Τράπεζα από καιρού εις καιρό. 4. Για την παραχώρω των διευκολύνσεων συνεπάγεται η πληρωμή εξόδων ετοιμασίας νομικών εγγράφων και εξόδων παραχώρησης δανείου. Για περισσότερες λεπτομέρειες και / ή πληρεστερή πληροφόρηση παρακαλούμε απός αποτελεστέ στην ιστοσελίδα www.hellenicbank.com ή σε οποιοδήποτε καταστήμα της Ελληνικής Τράπεζας ή στη Γραμμή Εξυπηρέτησης 8000 9999.

Τράπεζα Κύπρου: «φύσει υπεύθυνη»

Εκστρατεία για προστασία του περιβάλλοντος

- ✓ Συντονισμένες δράσεις και ενέργειες με τους 4 μεγάλους Δήμους
- ✓ Οι 8 πυλώνες του σχεδιασμού του Συγκροτήματος
- ✓ Σημαντική η συμβολή του προσωπικού της τράπεζας

Συντονισμένες δράσεις για το περιβάλλον σε οκτώ πολύ συγκεκριμένα και στοχευμένα επίπεδα αναλαμβάνει το Συγκρότημα της Τράπεζας Κύπρου. Συνειδητοποιώντας τους κινδύνους για τον πλανήτη και την ανθρώπινη ύπαρξη και αναγνωρίζοντας την επειγόντα ανάγκη δημιουργίας περιβαλλοντικής συνειδητος, το Συγκρότημα αποφάσισε να προχωρήσει στην υλοποίηση ενός ευρύτατου φάσματος δράσεων, αναδεικνύοντας το περιβάλλον ως τον 4ο άξονα της Εταιρικής Κοινωνικής του Ευθύνης.

Το Συγκρότημα της Τράπεζας Κύπρου ως ο γενετικός χρηματοοικονομικός οργανισμός της Κύπρου, προσπαθεί πάντοτε να συμβάλλει και να στηρίζει ενεργά όχι μόνο την οικονομία του τόπου, αλλά και το ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον στο οποίο δρα, προσφέροντας γενναιόδωρα σε διάφορους τομείς όπως η υγεία, η παιδεία, ο πολιτισμός και το περιβάλλον.

Ανακοινώνοντας τις συγκεκριμένες δράσεις για το περιβάλλον στη διάρκεια πρόσφατης δημοσιογραφικής διάσκεψης, ο Διευθύνων Σύμβουλος του Συγκροτήματος κ. Ανδρέας Ηλιάδης, τόνισε ότι η Τράπεζα Κύπρου, ως ένας φύσει υπεύθυνος Οργανισμός, δεν θα μπορούσε να αφήσει το κορυφαίο κεφάλαιο της προστασίας του περιβάλλοντος εκτός των σχεδιασμών του. «Έχουμε αποδείξει ότι είμαστε ένας Οργανισμός με όραμα αλλά και με κοινωνικές ευαισθησίες. Γ' αυτό το λόγο εδώ και δεκαετίες εντάξαμε στη φιλοσοφία μας και κάναμε πράξη την εταιρική κοινωνική ευθύνη, ως μια δράση συνεχή και ουσιαστικά κοινωφελή. Για χρόνια τώρα κάνουμε πράξη τη φιλοσοφία αυτή γύρω από τρεις βασικούς άξονες κοινωνικής υπευθυνότητας και δέσμευσης. Την Υγεία, την Παιδεία και τον Πολιτισμό. Ο 4ος άξονας, λοιπόν, δεν θα μπορούσε να ήταν άλλος από αυτόν του περιβάλλοντος».

Παρουσιάζοντας τις δράσεις και τον ευρύτερο σχεδιασμό του Συγκροτήματος για το περιβάλλον, ο κ. Ηλιάδης τόνισε ότι «τα οκτώ βήματα που ανακοινώνουμε σήμερα, σηματοδοτούν την επίσημη έναρξη των εργασιών του 4ου άξονα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Συγκροτήματος. Και λεω επίσημη, για-

τί εδώ και χρόνια εργαζόμαστε για το περιβάλλον. Οι καιροί όμως επιβάλλουν πιο συντονισμένες ενέργειες και μακροπρόθεσμους σχεδιασμούς και αυτό υποσχόμαστε ότι θα κάνουμε».

1. Καθαρισμός των ιστορικών κέντρων των πόλεων σε συνεργασία με τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η Τράπεζα Κύπρου θα χρηματοδοτήσει τις τεχνικές ανάγκες, όπως την ενοικίαση φορτηγών και την πληρωμή εργατικών ώστε να μετακινηθούν ακινητοποιημένα οχήματα και να καθαριστούν και να συντρηθούν μνημεία και πεζοδρόμια. Οι δημότες θα κληθούν σε κοινή προσπάθεια καθαρισμού της πόλης τους, ενώ στην εκστρατεία θα συμμετάσχει εθελοντικά και το προσωπικό του Συγκροτήματος.

2. Συλλογή ανακυκλώσιμων ηλεκτρικών συσκευών: Σε συνεργασία με την Weee Ηλεκτροκύλωση Κύπρου και τον Επίτροπο Περιβάλλοντος θα διοργανωθούν εβδομάδες ανακύκλωσης παλιών ηλεκτρικών συσκευών σε όλες τις πόλεις, με αφετηρία τους Δήμους της Λευκωσίας. Η μεταφορά των συσκευών θα γίνεται σε ειδικούς χώρους, και ακολούθως η Weee Ηλεκτροκύλωση θα αναλαμβάνει την ανακύκλωση. Επίσης, σε κεντρικά κτήρια του Συγκροτήματος έχουν τοποθετηθεί κάδοι ανακύκλωσης μπαταριών σε συνεργασία με τον οργανισμό ΑΦΗΣ Κύπρου.

3. Δεντροφύτευση στο Πάρκο Αθαλάσσας από το προσωπικό και πελάτες της Υπηρεσίας Ενοικιαγράς και Leasing της Τράπεζας, σε συνεργασία με το Τμήμα Δασών το Σάββατο 13 Νοεμβρίου. Η ενέργεια αυτή συνδυάζεται και με την «υιοθέτηση» δέντρων από πελάτες με στόχο την συλλογή χρημάτων για τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου.

4. Χορηγίες σε περιβαλλοντικές οργανώσεις με στόχο την ενίσχυση του έργου τους. Στο πλαίσιο αυτό δόθηκε πριν από δύο χρόνια χορηγία 400,000 στο Ταμείο Θήρας για αγορά μικρών και ευέλικτων πυροσβεστικών οχημάτων. Το 2011 θα δοθούν 100,000 για την αγορά επιπλέον πυροσβεστικών οχημάτων. Επίσης σημαντικό ποσό θα διατεθεί για την ενίσχυση

ενεργειών διάφορων περιβαλλοντικών οργανώσεων.

5. Εσωτερικές ενέργειες περιβαλλοντικής συνείδησης μέσω του εμπλούτισμού του προγράμματος περιβαλλοντικής συνειδητος που εφαρμόζεται ήδη από το Συγκρότημα. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει σειρά ενέργειών που στοχεύουν στην εξοικονόμηση ενέργειας, χρήση μηχανημάτων φιλικών προς το περιβάλλον, έλεγχο θορύβου και πρόγραμμα ανακύκλωσης που καλύπτει μέχρι εξοπλισμό γραφείου. Το κτίριο της Διοίκησης της Τράπεζας βρίσκεται, ήδη, στη διαδικασία πιστοποίησης για τις περιβαλλοντικές προδιαγραφές του. Επίσης το προσωπικό της Τράπεζας Κύπρου θα καλεστεί να ενταχθεί στην ομάδα εθελοντών της Green Dot Κύπρου με στόχο την άμεση ενημέρωση των πολιτών για θέματα ανακύκλωσης.

6. Εσωτερικός κώδικας περιβαλλοντικής συνειδητος: Έχει ήδη υιοθετηθεί από τη θυγατρική Eurolife, η οποία ανέλαβε ενεργό δράση μέσω οικολογικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, στέλνοντας το μήνυμα ότι «ασφάλεια είναι ένας ζωντανός πλανήτης».

7. Σειρά εκδόσεων για το περιβάλλον από το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας, το οποίο από το 1995 εγκαινίασε τη σειρά «Περιβάλλον» με εκδόσεις και οπτικοακουστικές παραγωγές για τη χλωρίδα και την πανίδα της Κύπρου.

8. Πράσινα και Ηλεκτρονικά Προϊόντα, όπως δανειοδοτήσεις με προνομιακά επιπτόκια για αγορά υβριδικών αυτοκινήτων, ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών. Τα προϊόντα αυτά βρίσκονται στο τελικό στάδιο ετοιμασίας τους και θα προσφέρονται τόσο στην αγορά της Κύπρου όσο και της Ελλάδας.

Την πρωτοβουλία του Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου, χαρέτισαν ο Επίτροπος Περιβάλλοντος, οι δήμαρχοι Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, και ο Πρόεδρος του Οργανισμού Weee Ηλεκτροκύλωση Κύπρου οι οποίοι παρέστησαν και μίλησαν στη διάσκεψη.

**τρ3ις
και κέρδισες απλά!**

3 νούμερα
3 κληρώσεις την ημέρα
πολλοί νικητές.
Κέρδη μέχρι και 600 φορές
το ποσό που στοιχηματίζεται.

SUPER 3

ΟΠΑΠ
ΚΥΠΡΟΥ

Εξ αιτίας διαρθρωτικών αδυναμιών της οικονομίας

Πλήττεται η κυπριακή ανταγωνιστικότητα

✓ Οι φαρμακοβιομηχανίες της Γαλλίας λειτουργούν με χαμηλότερο κόστος από αυτό που αντιμετωπίζουν οι κυπριακές, όπως προκύπτει από τα παραδείγματα που παρατίθενται από τους τομείς του ηλεκτρικού ρεύματος και της τραπεζικής χρηματοδότησης.

Hανταγωνιστικότητα της οικονομίας είναι αδιαμόφισθήτη ο κύριος άξονας μιας οποιασδήποτε οικονομίας. Ο όρος φυσικά σήμερα περιλαμβάνει πολλές παραμέτρους που δεν είναι του παρόντος η ανάλυσή τους. Θα ασχοληθώ μόνο με θέματα καθαρού κόστους στη μεταποίηση, αλλά οι βάσεις και οι αναφορές μου μπορεί να μεταφερθούν και στη τουριστική βιομηχανία αλλά και σε άλλους κλάδους. Η φαρμακοβιομηχανία, η οποία σήμερα είναι η εξαγωγική δύναμη της κυπριακής μεταποίησης και η μόνη, πιθανώς, που αντιστέκεται στις δυσκολίες των καιρών, χάνει σταδιακά την ανταγωνιστικότητά της στο ευρύτερο διεθνές περιβάλλον από μια σειρά αιτίες, οι οποίες προκαλούνται κυρίως από «διαρθρωτικές» αδυναμίες της κυπριακής οικονομίας. Τα αίτια αυτά, εκτός και εάν ληφθούν έγκαιρα μέτρα, κάπι που δεν το βλέπω να γίνεται, θα δυσκολεύουν τα πράγματα ολοένα και περισσότερο. Το υψηλό κόστος του ανθρώπινου δυναμικού (η χώρα μας δεν μπορεί να ανταγωνιστεί τις νέες χώρες που μπήκαν μαζί μας στην ΕΕ, ούτε από μακριά) τα αντιπαρέχομα. Ομοίως αντιπαρέχομαι σήμερα το «παιδομάζωμα» ταλέντων μας που γίνεται από το δημόσιο τομέα. (Το μικρό μέγεθος της χώρας είναι ένας ανασταλτικός παράγων στην ανταγωνιστικότητα γενικά - ίδε και το μικρό μέγεθος της αγοράς). Δεν θα σταθώ όμως εδώ. Η μελέτη που έχουμε κάνει στην εταιρεία αφορά δύο βασικές παραμέτρους για το κόστος μας: το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας και το κόστος του χρήματος. Σημειώνω ότι η μελέτη που έγινε δεν στοχεύει σε τρίτες χώρες, όπως την Κίνα ή την Ινδία για σύγκριση. Πήραμε χώρα της παλαιάς ΕΕ (Γαλλία).

Του Δρα
Ανδρέα Πίττα

Προέδρου
Φαρμακοβιομηχανίας
Medochemie Ltd

Ας αναλογιστούμε, λοιπόν, τι σημαίνει να πουλάς φάρμακα made in Cyprus και τι φάρμακα made in France. Ναι μεν οι προδιαγραφές παρασκευής είναι πλέον οι ίδιες και στις δύο χώρες και η ποιότητα πανομοιότυπη, αλλά η Γαλλία είναι παραγωγός φαρμάκων πολλά χρόνια πριν από εμάς και το εμπορικό της εκτόπισμα έχει

εδραιωθεί στις συνεδρήσεις όλων των καταναλωτών εδώ και πολύ καιρό. Ποιος θα πίστεψε, λοιπόν, ότι η Γαλλία μπορεί σε θέματα κόστους να είναι φθηνότερη από την Κύπρο;

Ηλεκτρική ενέργεια

Εδώ, λοιπόν, αν τα πέντε εργοστάσια μας δεν ευρίσκονταν στη Λεμεσό αλλά στη Λιών της Γαλλίας, θα πιληρώναμε για την ενέργεια; Παραθέτω καθαρούς αριθμούς που έδειξε η μελέτη χρησιμοποιώντας δεδομένα Eurostat. Οι δικαιολογίες που θα ακούσουμε είναι ότι το μαζιό της είναι ακριβό, η Γαλλία χρησιμοποιεί και ατομική ενέργεια για τη παραγωγή ηλεκτρισμού κ.λπ. κ.λπ. Δεν θα μας απαντήσουν ότι η ΑΗΚ είναι ένας ημικρατικός οργανισμός που πιθανώς εργάζεται με εξωπραγματικούς μισθούς, εξωπραγματικά ωράρια, εξωπραγματικές συντάξεις - και ότι είναι ένα μονοπάλιο που νεμεται βασικά τους καταναλωτές της μετακυρώντας όλες τις ανεπάρκειες των συστημάτων της. Δεν θα πουν, επίσης, ότι η Κύπρος είναι ίσως η μόνη χώρα όπου η μεταποίηση επιδοτεί την οικιακή χρήση ηλεκτρισμού αντί το αντίθετο που γίνεται αλλού.

Χρηματοπιστωτικός τομέας - επιτόκια

Μέσω επαφών μας με συναδέλφους στη Γαλλία και από πηγές της Business Europe έχουμε φθάσει να βρούμε τις χρεώσεις στα επιτόκια γαλλικών τραπεζών προς βιομηχάνους του κλάδου. Παραθέτω καθαρούς αριθμούς (για ευνόητους λόγους) για το 2009. Για τα ίδια

πιοσά, έχουμε χρεωθεί τόκους κατά 2.443,213 ευρώ περισσότερους απ' ότι χρεώθηκαν οι Γάλλοι ανταγωνιστές μας! Τα κυπριακά επιπτόκια τα οποία αφέθηκαν από όλους ευθύς εξ αρχής στη μέθοδο "free wheel" και σε συσχετισμό με τη σημερινή ελληνική πραγματικότητα δεν πρόκειται να πέσουν αλλά μάλλον να ανέβουν ακόμη πιο ψηλά! Δεν θα αναφερθώ σε άλλα προβλήματα κόστους σήμερα, αν και υπάρχουν πολλά. Θα υποβάλω όμως ερωτήματα προς πολιτικούς με βασικές γνώσεις και ενδιαφέρον στην οικονομία:

(α) Όταν η μεταποίηση και έμμεσα γενικά η οικονομία αποδομείται με αυτούς και με άλλους παρόμοιους τρόπους, για να διαφυλαχθεί π.χ. απλώς και μόνο το status quo και τα δικαιώματα μιας εταιρείας (π.χ. δημόσιο δίκαιο για την ΑΗΚ) η οποία αν ανήκε στον ιδιωτικό τομέα θα μας παρείχε ηλεκτρισμό πιθανότατα πολύ πιο φθηνά, πώς θα πρέπει να αντιδράσει το μάνατζεντ μιας ιδιωτικής επιχείρησης σαν τη δική μας, η οποία μεταξύ άλλων εφαρμόζει και «καινοτόμες στρατηγικές»;

(β) Γιατί όταν όλοι εμείς παίρνουμε όλα τα ρίσκα που υπάρχουν για να δημιουργήσουμε σοβαρές εταιρείες, προς όφελος όχι μόνο προσωπικό δικό μας αλλά για το γενικό καλό, πρέπει να υπομένουμε σιωπηρά τις αδυναμίες τρίτων, οι οποίοι ούτε καν προσπαθούν να δουλέψουν ορθολογιστικά;

(γ) Αν όλα αυτά τα «πεταμένα» λεφτά έρχονταν ως κέρδος στην εταιρεία, τι καθαρό όφελος θα είχε το κράτος από αυτά τα ποσά, αλλά και η ελεύθερη αγορά εργασίας γενικότερα;

Σύγκριση κόστους ηλεκτρικού ρεύματος σε Κύπρο και Γαλλία

(σύμφωνα με τις τιμές της Eurostat)

Τιμή ηλεκτρικού ρεύματος (Eurostat) για την Κύπρο				Εξάμηνο 1: 14,27 Ευρώ/100KWh			
				Εξάμηνο 2: 18,07 Ευρώ/100KWh			

1ο Εξάμηνο 2008				2ο Εξάμηνο 2008				Σύνολο 2008	
Εργοστάσιο	KWh	100 KWh	Κόστος	KWh	100 KWh	Κόστος	KWh	Κόστος	
MEDO A	518266	5182,66	73,957	548687	5486,87	99,148	1066953	173,104	
MEDO B	1616030	16160,30	230,607	1770510	17705,10	319,931	3386540	550,539	
MEDO AZ/C	2872790	28727,90	409,947	3297430	32974,30	595,846	6170220	1.005,793	
MEDO AM	637760	6377,60	91,008	746780	7467,80	134,943	1384540	225,951	
MEDO AV	253880	2538,80	36,229	346880	3468,80	62,681	600760	98,910	
Σύνολο	5898726	58987,26	841,748	6710287	67102,87	1.212,549	12609013	2.054,297	

Τιμή ηλεκτρικού ρεύματος (Eurostat) για την Γαλλία				Εξάμηνο 1: 6,41 Ευρώ/100KWh			
				Εξάμηνο 2: 18,15 Ευρώ/100KWh			

1ο Εξάμηνο 2008				2ο Εξάμηνο 2008				Σύνολο 2008	
Εργοστάσιο	KWh	100 KWh	Κόστος	KWh	100 KWh	Κόστος	KWh	Κόστος	
MEDO A	518266	5182,66	33,221	548687	5486,87	33,744	1066953	66,965	
MEDO B	1616030	16160,30	103,588	1770510	17705,10	108,886	3386540	212,474	
MEDO AZ/C	2872790	28727,90	184,146	3297430	32974,30	202,792	6170220	386,938	
MEDO AM	637760	6377,60	40,880	746780	7467,80	45,927	1384540	86,807	
MEDO AV	253880	2538,80	16,274	346880	3468,80	21,333	600760	37,607	
Σύνολο	5898726	58987,26	378,106	6710287	67102,87	412,683	12609013	790,791	

ΓΟΥΣΤΟ ΜΟΥ ΚΑΙ... ΚΑΠΕΛΟ ΜΟΥ!

*Student
PACK*

Το Φοιτητικό
από τη
ΣΠΕ Στροβόλου

- Φοιτητικό Δάνειο
- Φοιτητική Κάρτα
- Κάρτα Διαδικτύου
- Ηλεκτρονική Τράπεζα
- Ξένο Συνάλλαγμα
- Εμβάσματα Εξωτερικού
- Χαμηλό Επιτόκιο
- Χαμηλές Χρεώσεις

Τέρμα στις φοιτητικές οικονομικές ανησυχίες

Τουρισμός

Στατιστικά στοιχεία για την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2010

ΟΕΒ: Στα χαρτιά τα κίνητρα για επενδύσεις στον τουρισμό

- ✓ Συγκρίνοντας με τα στοιχεία του 2008, οι απώλειες εφέτος θα είναι μεγάλες και θα προστεθούν σε αυτές που ήδη από το 2001 σημειώνει ο τουριστικός τομέας της Κύπρου.

Tον Σεπτέμβριο του 2010 οι αφίξεις ξένων τουριστών στην Κύπρο αυξήθηκαν κατά 4,7%, από 276.178 που ήταν τον περυσινό Σεπτέμβριο σε 289.126, ενώ έναντι του αντίστοιχου μήνα του 2008 μειώθηκαν κατά 5,3%, από 305.348. Τους εννέα πρώτους μήνες του 2010 οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά 1,3%, από 1.754.885 που ήταν το 2009 σε 1.777.453, ενώ έναντι της αντίστοιχης περιόδου 2008 η μείωση ήταν 9,6%.

Προέλευση τουριστών

Η αδύνατη αγορά παραμένει το Ηνωμένο Βασίλειο. Αντίθετα η Ρωσία αυξάνεται με γοργούς ρυθμούς.

• **Ηνωμένο Βασίλειο:** Τον Σεπτέμβριο οι αφίξεις μειώθηκαν κατά 6,2% από 146.530 σε 137.473. Έναντι του αντίστοιχου μήνα του 2008 η μείωση ήταν 12,9% από 157.863. Τους εννέα μήνες η μείωση ήταν 5,9% από 890.882 σε 838.323 και έναντι της ίδιας περιόδου του 2008 η μείωση ήταν 18,5% από 1.029.160. Απώλεια σε αφίξεις: 191.000 περίπου.

• **Γερμανία:** Τον Σεπτέμβριο καταγράφηκε σημαντική αύξηση 22,3% από 12.278 σε 15.014 και τους εννέα μήνες αύξηση 4,6% από 95.417 σε 99.766.

• **Ελλάδα:** Μείωση 1,8% σημειώθηκε τον Σεπτέμβριο από 10.935 σε 10.734 και μείωση 2,0% την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου από 97.249 σε 95.281.

• **Ρωσία:** Αύξηση 60,8% σημειώθηκε τον Σεπτέμβριο, από 20.691 σε 33.267 και 51,9% τους εννέα μήνες από 125.761 σε 191.045.

• **Σκανδιναβικές χώρες:** Εκτός της Φινλανδίας οι υπόλοιπες τρεις αγορές μειώθηκαν τον Σεπτέμβριο, με αποτέλεσμα οι αφίξεις αυτών των μήνα να παραμείνουν περίπου στα ίδια επίπεδα, στις 33.344. Τους εννέα μήνες καταγράφηκε οριακή αύξηση 1,3% από 196.689 σε 199.195.

Συνολικά έσοδα και μέση δαπάνη

Τα έσοδα του Αυγούστου αυξήθηκαν κατά 2,7%, από 234,8 εκατ. ευρώ σε 241,1 εκατ. ευρώ, ενώ οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά 4,3%. Η αύξηση για τους οκτώ μήνες ήταν 1,7% από 1.033,1 εκατ. ευρώ σε 1.050,5 εκατ. ευρώ. Η αύξηση των εσόδων την εν λόγω περίοδο οφείλεται σε μικρή αύξηση των αφίξεων (0,7%) και της δαπάνης (1,0%). Σε πραγματικούς όρους τα έσοδα του Αυγούστου μειώθηκαν οριακά κατά 0,54% και της περιόδου των οκτώ μηνών κατά 0,73%. Λαμβάνοντας, δηλαδή, υπόψη την αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, δεν υπήρξε πραγματική αύξηση των εσόδων.

Η μέση δαπάνη μειώθηκε τον Αύγουστο κατά 1,6% από 805 ευρώ σε 792 ευρώ, γι' αυτό και τα έσοδα αυξήθηκαν σε μικρότερο βαθμό απ' ότι οι αφίξεις. Την περίοδο των οκτώ μηνών η μέση δαπάνη αυξήθηκε κατά 1,0% από 699 ευρώ σε 706 ευρώ, η μέση διάρκεια παραμονής αυξήθηκε οριακά από 9,99 ημέρες σε 10,04 ευρώ και η ημερήσια δαπάνη κατά 0,5% από 69,9 ευρώ σε 70,3 ευρώ.

Κατά κατηγορία, η μέση δαπάνη των οργανωμένων τουριστών αυξήθηκε περισσότερο από εκείνη των μη οργανωμένων, κατά 2,5% από 744 ευρώ σε 762 ευρώ. Η μέση δαπάνη των μη οργανωμένων τουριστών αυξήθηκε κατά 1,0% από 634

- ✓ **Από πλευράς προορισμού, η Λάρνακα και η Λεμεσός σημείωσαν αυξήσεις, ενώ Αγία Νάπα, Παραλίμνι και Πάφος σημείωσαν μειώσεις.**

ευρώ σε 640 ευρώ. Η αύξηση της δαπάνης των οργανωμένων τουριστών οφείλεται κυρίως στην αύξηση της δαπάνης για το πακέτο, η οποία τον Αύγουστο έφθασε το 8,5% και την περίοδο των οκτώ μηνών το 5,0%. Στην περίπτωση των μη οργανωμένων τουριστών η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση της δαπάνης για μεταφορά (αεροπορική), η οποία τον Αύγουστο έφθασε το 3,7% και την περίοδο των οκτώ μηνών το 2,9%.

Κατά τύπο διαμονής, τον Αύγουστο σημειώθηκε αύξηση όσων έμειναν σε ξενοδοχεία 4 και 5 αστέρων και σε ιδιόκτητη κατοικία. Από πλευράς προορισμού, σε όλη την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου, η Λάρνακα και η Λεμεσός σημείωσαν αυξήσεις, ενώ η Αγία Νάπα, Παραλίμνι και Πάφος σημείωσαν μειώσεις.

Προοπτικές

Οι μήνες Νοέμβριος και Δεκέμβριος δεν υπόσχονται πολλά, εκτός και αν συνεχιστούν οι καλοκαιρινές θερμοκρασίες που επικρατούσαν μέχρι τον Οκτώβριο. Συγκρίνοντας με το 2008, οι απώλειες θα είναι μεγάλες και θα προστεθούν στις ήδη μεγάλες απώλειες που σημειώνει ο τουρισμός μας από το 2001 και μετά. Παρά τις επίσημες εξαγγελίες για τη σημασία του τουρισμού, συνεχίζεται η αδράνεια στον τουριστικό τομέα και ενώ όλοι συμφωνούν πως χωρίς επενδύσεις δεν είναι δυνατό να επιτευχθούν οι στρατηγικοί στόχοι της αναδιάρθρωσης του τουρισμού και της στροφής στον ποιοτικό τουρισμό, τα σχέδια κινήτρων που ανακοινώθηκαν παραμένουν στα χαρτιά.

Πρόσκληση από τη Φύση!

Χαραλαμπίδης

Από το
1945

Η 1η ολοκληρωμένη
σειρά φρέσκων
βιολογικών προϊόντων
του τόπου μας!

- Με την εγγύηση και τη φροντίδα
του "Χαραλαμπίδη"
- Παράγονται σύμφωνα με τους
πιο αυστηρούς κανονισμούς της
Ευρωπαϊκής Ένωσης

bio

Βιολογικό αιγινό
φρέσκο γάλα
1 λίτρο, 1,5% λιπαρά

Βιολογικό
αγελαδινό φρέσκο
γάλα 1 λίτρο,
1,5% λιπαρά

Βιολογικό αγελαδινό^ν
γιαούρτι φράουλας

Βιολογικό λευκό^ν
αγελαδινό γιαούρτι

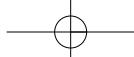
Βιολογικό
χαλούμι

Βιολογικό
αιγοπρόβειο χαλούμι

Βιολογικό
αιγοπρόβειο
γιαούρτι

ζωής bio

Επίκαιρα Θέματα

Απλόχερες εισφορές στη γιορτή της αγάπης

Ξεπέρασε τους στόχους του ο Ραδιομαραθώνιος

✓ Οι εισφορές στο πλαίσιο του 21ου Ραδιομαραθωνίου για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, ξεπέρασαν τα περυσινά επίπεδα, προσεγγίζοντας τα 2,5 εκατ. ευρώ, πράγμα που θεωρείται άθλος εν μέσω οικονομικής κρίσης.

Σύνθημα του Ραδιομαραθωνίου, που φέτος γιόρτασε 21 χρόνια προσφοράς στα παιδιά με ειδικές ανάγκες, στις οικογένειές τους και σε ιδρύματα, ήταν και πάλι «Μόνο η αγάπη μπορεί». Ο Ραδιομαραθώνιος πραγματοποιήθηκε στις 25 και 26 Οκτωβρίου. Συνδιοργανωτές ήταν το ΡΙΚ και ο Όμιλος Μαρφίν Λαϊκή.

«Τα παιδιά και τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν επικαλούνται τα φιλανθρωπικά μας αισθήματα, αλλά την οικειοθελή δέσμευσή μας πως θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε ώστε να μην αποκλείονται κοινωνικά από κανένα κομμάτι της ζωής», τόνισε η Πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής του Ραδιομαραθωνίου Έληση Χριστόφια, κηρύσσοντας επίσημα την έναρξη του 21ου Ραδιομαραθωνίου. Η κ. Χριστόφια σημείωσε ακόμα ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν πρέπει να αντικρίζονται ως ατομικά, αλλά ως προβλήματα του συνόλου της κοινωνίας, τα οποία η κοινωνία

πρέπει να επωμίζεται μέσα από ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο στήριξης.

Το περίπτερο στη Μακαρίου

Αρχηγοί ή εκπρόσωποι κομμάτων πέρασαν τη Δευτέρα 26 Οκτωβρίου από το περίπτερο του Ραδιομαραθωνίου στη Λεωφόρο Μακαρίου στη Λευκωσία (μπροστά από το κατάστημα της Marfin Popular Bank), καταθέτοντας τις εισφορές τους. Όλοι συγχάρηκαν τους διοργανωτές της εκδήλωσης Marfin Popular Bank, το ΡΙΚ, τους οργανωμένους φορείς και τα άτομα που συμμετέχουν τόσο δημιουργικά σε αυτή την υπέροχη ανθρωπι-

στική προσπάθεια. Τόνισαν επίσης, την ανάγκη για ενεργότερη εμπλοκή του κράτους στη στήριξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Παρόν στο περίπτερο της Μακαρίου ήταν και ο Διευθύνων Σύμβουλος της Marfin Popular Bank Ευθύμιος Μπουλούτας ο οποίος έκανε την εισφορά του Ομίλου. Ο Ραδιομαραθώνιος, δήλωσε ο κ. Μπουλούτας, αποτελεί την κορυφαία κοινωνική συνεισφορά της τράπεζας μας. «Είμαστε πραγματικά συγκινημένοι από την προσέλκυση του κόσμου, από τους εθελοντές μας και θέλουμε πάρα πολύ να ευχαριστήσουμε τον κυπριακό λαό για την ανταπόκριση του και φέτος, μια χρο-

Επίκαιρα Θέματα

νιά δύσκολη, μια χρονιά οικονομικών δυσκολιών, από το υστέρημα του, είναι μαζί μας σε αυτή την υπέρτατη προσφορά αγάπης προς τα παιδιά με ειδικές ανάγκες», τόνισε.

Ο ΓΓ του ΑΚΕΛ Αντρος Κυπριανού είπε ότι το κόμμα του κατέθεσε την εισφορά του «σε αυτή την πολύ ευγενική και βαθιά ανθρώπινη προσπάθεια που εξελίσσεται τις δύο τελευταίες μέρες». Έχουμε δώσει, ανέφερε, ένα συμβολικό ποσό ύψους 3.500 ευρώ ως μια πολύ μικρή συνεισφορά σε αυτή την τιτάνια προσπάθεια που καταβάλλεται. Θέλω να συγχαρώ, συνέχισε, τους διοργανωτές της εκδήλωσης καθώς και τους εκατοντάδες -αν δεν είναι χιλιάδες- εθελοντές που εργάζονται αδιάκοπα τις δύο τελευταίες ημέρες σε όλη την Κύπρο. Ο κ. Κυπριανού τόνισε ότι τον πιο σημαντικό ρόλο θα πρέπει να τον διαδραματίζει το κράτος.

Εκ μέρους του ΔΗΣΥ, την εισφορά στο περίπτερο έκανε ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου και η βουλευτής Στέλλα Κυριακίδου. Σε δηλώσεις της, η κ. Κυριακίδου είπε πως εδώ και 21 χρόνια ο Ραδιομαραθώνιος έχει γίνει ένας θεσμός που μπαίνει στις καρδιές όλων μας, καταφέρνοντας τόσο να σπάσει την σιωπή όσο και να αναδειξει προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι οικογένειες τους.

✓ Ένθερμη ηθική και υλική στήριξη του θεσμού από την πολιτική ηγεσία και ολόκληρο τον κυπριακό λαό.

Ο Πρόεδρος του ΔΗΚΟ Μάριος Καρογιάν ανέφερε ότι όπως «χιλιάδες άλλοι συμπατριώτες μας έτσι κι εμείς ήρθαμε σήμερα στο περίπτερο του Ραδιομαραθωνίου για να δώσουμε τη δική μας μικρή συμβολική συνεισφορά». Είπε ότι το ΔΗΚΟ ενώνοντας τη φωνή και τις δυνάμεις του προσπαθεί να ενισχύσει και να πολλαπλασιάσει τις προσπάθειες που καταβάλλονται για να υπηρετήσει ένα ευγενικό στόχο και σκοπό. «Έχει να κάμει με τον αλτρουισμό, την αλληλεγγύη και την ευαισθησία που όλοι πρέπει να έχουμε και να επιδεικνύουμε. όχι βέβαια μια φορά τον χρόνο αλλά καθημερινά για τους συνανθρώπους μας που βρίσκονται σε μια μειονεκτικότερη θέση», πρόσθεσε.

Ο Πρόεδρος του ΚΣ ΕΔΕΚ Γιαννάκης Ομήρου είπε ότι η ΕΔΕΚ είναι και πάλι παρούσα σε αυτή την παλλαϊκή γιορτή αγάπης που ξεχειλίζει πράγματι από τα αισθήματα του αλτρουισμού της Κυπριακής κοινωνίας. «Είμαι κι εγώ και το κόμμα μου υπέρ της άποψης ότι θα πρέπει το κράτος να στηρίζει τις κοινωνικά ευαίσθητες ομάδες του πληθυσμού και να μην υπάρχει η ανάγκη οποιωνδήποτε πρωτοβουλιών σε ατομική ή σε βάση οργανωμένων φορέων», σημείωσε. Ο Ραδιομαραθώ-

νιος, είπε ο κ. Ομήρου, έχει αποδείξει ότι ενεργοποιούνται οι πολίτες, ενεργοποιούνται οι ζωντανές κοινωνικές δυνάμεις και εκφράζεται με αυτό τον τρόπο η κοινωνική αλληλεγγύη, ο αλτρουισμός και σφυρηλατείται η κοινωνική συνοχή.

Η Επαρχιακή Γραμματέας Λευκωσίας του ΕΥΡΩΚΟ, Μαριάνα Πελεκάνου-Χατζηστεφάνου είπε πως «είμαστε εδώ για να στηρίξουμε κι εμείς το θεσμό του Ραδιομαραθωνίου για ακόμη μια χρονιά». Πρόκειται για ένα θεσμό ανέφερε, που στηρίζει τους αναξιοπαθούντες συνανθρώπους μας, τα παιδιά με ειδικές ανάγκες. Κάλεσε τον κόσμο να συμβάλει με τον δικό του τρόπο στην επιτυχία του θεσμού ώστε κάθε χρόνο να μαζεύονται περισσότερα λεφτά διότι, όπως σημείωσε, πάνε για καλό σκοπό. Ο Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών Άδωνις Γάγκου είπε ότι «κάναμε κι εμείς την συμβολική μας εισφορά σε αυτό το πανηγύρι αγάπης, το οποίο όλη η Κύπρος έχει πλέον αγκαλιάσει και έχει καθιερωθεί ως ο πλέον μεγάλος φιλανθρωπικός σκοπός στο οποίο όλοι οι Κύπριοι συμμετέχουμε μαζικά».

Η Πρόεδρος των Ενωμένων Δημοκρατών Πραξούλα Αντωνιάδου Κυριακού είπε πως «οι ΕΔΗΚ καταθέτουν σήμερα από το υστέρημά τους στην ευγενική αυτή προσπάθεια του Ραδιομαραθωνίου για να στηρίξει τα παιδιά με ειδικές ανάγκες».

Από την Marfin Laiki Bank

Νέα γενιά «πράσινων» τραπεζικών προϊόντων

✓ Με σύνθημα «Colour-it-Green», η Τράπεζα καθιερώνει τρία νέα χρηματοδοτικά προγράμματα που ικανοποιούν οικονομικές ανάγκες, αλλά και οικολογικές απαιτήσεις.

Tη νέα γενιά τραπεζικών προϊόντων της παρουσίασε η Marfin Laiki Bank κατά τη διάρκεια ειδικής εκδήλωσης που διοργανώθηκε πρόσφατα στη Λευκωσία.

Τα τρία νέα αυτά προϊόντα είναι:

- Το Στεγαστικό Σχέδιο Ενέργειας, για ένα πιο πράσινο σπίτι
- Το Σχέδιο Χρηματοδότησης Οχημάτων, για ταξιδιά φιλικά στο Περιβάλλον
- Το Σχέδιο Αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

Στην ομιλία της η Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής της Marfin Laiki Bank Ροδούλα Χατζηκυριάκου, σημείωσε ότι με τα νέα αυτά σχέδια η Marfin Laiki Bank στοχεύει να ικανοποιήσει τις οικονομικές ανάγκες, αλλά και τις οικολογικές απαιτήσεις και προτεραιότητες των συμπολιτών μας και κυρίως την ανάγκη εξασφάλισης μιας καλύτερης ποιότητας ζωής για μας και τα παιδιά μας.

«Με τα νέα μας Σχέδια θέλουμε να ενθαρρύνουμε την εφαρμογή πρωτοποριακών οικολογικών τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή των συμπολιτών μας, την ενσωμάτωση οικονομικά βιώσιμων και οικολογικά πιο καθαρών επιλογών, προσθέτοντας το δικό μας λιθαράκι σ' αυτό που λέμε βιώσιμη και αειφόρος ανάπτυξη», επισήμανε.

Πράσινο σπίτι

Το Στεγαστικό Σχέδιο Ενέργειας Colour it Green καλύπτει την αγορά ή ανέγερση οικολογικής ιδιωτικής κατοικίας, καθώς και επενδύσεις σε θερμομονωτικά υλικά, σε νέες ή υφιστάμενες οικιστικές μονάδες. Καλύπτει ακόμα το κόστος εγκατάστασης ή αντικατάστασης συστημάτων, όπως π.χ. αντλία θερμότητας με γεωεναλλάκτη, που με μια μέτρια επένδυση, μπορεί να εξασφαλίσει εξοικονόμηση ενέργειας μέχρι 60%. Το Στεγαστικό Σχέδιο Ενέργειας Colour it Green είναι συνδεδεμένο με τα προγράμματα της Επιτροπής Διαχείρισης του Ειδικού Ταμείου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την παροχή βοήθειας για εξοικονόμηση ενέργειας

και ενθάρρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Πράσινο αυτοκίνητο

Η κ. Χατζηκυριάκου, είπε ότι την ανάγκη περιορισμού στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από τις μεταφορές έρχεται να ικανοποιήσει το νέο σχέδιο της Marfin Laiki Bank για την αγορά οχημάτων, που είναι πιο φιλικά στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα, η χρηματοδότηση αυτοκινήτου Colour it Green προνοεί ειδική τιμολόγηση για την αγορά υβριδικού οχήματος, ηλεκτρικού οχήματος είτε οχήματος με χαμηλότερες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Μεταξύ των κινήτρων αυτού του Σχεδίου είναι η παροχή έκπτωσης μέχρι 20% στα ασφάλιστρα του πρώτου έτους Λαϊκή Ασφαλιστική.

Στην εξοικόνωμη ενέργειας και ειδικότερα στην αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στοχεύει και το τρίτο οικολογικό Σχέδιο της Marfin Laiki Bank.

Πράσινη ενέργεια

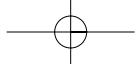
Έχοντας υπόψη τη μεγάλη ηλιοφάνεια που

απολαμβάνουμε στην Κύπρο, σημείωσε, η Marfin Laiki Bank προτείνει ειδικό δανειοδοτικό σχέδιο για την αγορά και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού εξοπλισμού για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Το Σχέδιο απευθύνεται σε όσους ενδιαφέρονται να εγκαταστήσουν ένα μικρό φωτοβολταϊκό σύστημα στο σπίτι ή στην επιχείρησή τους, αλλά και σε όσους ενδιαφέρονται να επενδύσουν σένα πολύ μεγαλύτερο σύστημα, ένα φωτοβολταϊκό πάρκο. Το Σχέδιο, πέραν των φωτοβολταϊκών συστημάτων, προσφέρει χρηματοδότηση για την αγορά άλλου εξοπλισμού αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως ηλιακών και μικρών αιολικών συστημάτων. «Με τα Σχέδια μας υιοθετούμε την πρωτοποριακή ιδέα να δημιουργήσουμε εργοστάσια ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα νοικοκυριά και στις γειτονιές μας», τόνισε.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Στη διάσκεψη μίλησε και ο Επίτροπος Περιβάλλοντος κ. Χαράλαμπος Θεοπέμπου, με τη συνεργασία του οποίου έγινε η διαμόρφωση των περιβαλλοντικών μηνυμάτων και της περιβαλλοντικής στρατηγικής της Marfin Laiki Bank στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Η ανακοίνωση της νέας γενιάς τραπεζικών προϊόντων της Marfin Laiki Bank είναι ακόμα μια ενέργεια Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Τράπεζας, αυτή τη φορά σε σχέση με το περιβάλλον. Η Marfin Laiki Bank επέλεξε το καταπράσινο πάρκο της Ακρόπολης για την πραγματοποίηση της Διάσκεψης Τύπου.

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου | Ενέργεια ζωής!

PARTNERS / γ&R

Η ταχύτητα μπορεί να κόψει το νίμα μιας ζωής.

Όταν οδηγείς, μην τρέχεις!

**Οδηγώ με συνείδηση. Σέβομαι τη ζωή.
Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου. Ενέργεια ζωής.**

Επίκαιρα Θέματα

Νέο καταθετικό σχέδιο υψηλής απόδοσης «i-deal» από την cdbbank

Η cdbbank προσφέρει στην κυπριακή αγορά ένα νέο πρωτοποριακό καταθετικό σχέδιο με ψηλές αποδόσεις και ευέλικτους όρους. Πρόκειται για το καινοτόμο σχέδιο «i-deal», (η ιδανικότερη συμφωνία όπως έχει χαρακτηρισθεί) το οποίο προσφέρει επισιοποιημένη απόδοση που φτάνει μέχρι το 4,63% και παρέχει στους καταθέτες τρεις επιλογές κατάθεσης διάρκειας 12, 18 και 24 μηνών.

Ειδικότερα, η επισιοποιημένη απόδοση που απολαμβάνουν οι καταθέτες για τις τρεις επιλογές του σχέδιου «i-deal» έχει ως εξής:

- Για περίοδο 12 μηνών το ποσοστό ανέρχεται στο 4,37%
- Για περίοδο 18 μηνών το ποσοστό ανέρχεται στο 4,50%.
- Για περίοδο 24 μηνών το ποσοστό ανέρχεται στο 4,63%.

Το ελάχιστο ποσό κατάθεσης ανέρχεται στο ποσό των 30.000 ευρώ και οι τόκοι καταβάλλονται κάθε εξάμηνο. Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα εξαγοράς ή ανανέωσης του κεφαλαίου κάθε εξαμηνία. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε με την κα Λίζα Φιλίππου στο 80007979.

Ελληνική Τράπεζα

Στηρίζει το Neapolis University Πάφου

Με την ευκαιρία της πρόσφατης λειτουργίας του νέου Πανεπιστημίου Neapolis στην Πάφο, στελέχη της Υπηρεσίας Μάρκετινγκ, Δημο-

σίων Σχέσεων & Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας επισκέφθηκαν την Τετάρτη, πρόσφατα τις εγκαταστάσεις του πανεπιστημίου όπου ξεναγήθηκαν και συναντήθηκαν με τον Πρύτανη κ. Ηλία Ντινένη και τον Κοσμήτορα κ. Διομήδη Μαρκουλή.

Μέσα στα πλαίσια της συνάντησης παραχωρήθηκαν από πλευράς της τράπεζας δύο τόμοι (A & B) της έκδοσης του Ελληνομουσείου με τίτλο «Έξι Αιώνες Ελληνική Ζωγραφική» για τις ανάγκες της βιβλιοθήκης του νέου πανεπιστημίου. Επίσης, συζητήθηκε μεταξύ άλλων και η προοπτική στήριξης από πλευράς του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας σε μελλοντικές ενέργειες του Πανεπιστημίου.

Στη φωτογραφία εικονίζονται από αριστερά προς δεξιά: κ. Ανδρέας Παπανικολάου / Διευθυντής Μάρκετινγκ, Δημοσίων Σχέσεων και Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων Ομίλου Ελληνικής Τράπεζας, κ. Διομήδης Μαρκουλής / Κοσμήτορας Neapolis University, κ. Ηλίας Ντινένης / Πρύτανης Neapolis University, κ. Άννα Γεωργιάδου / Διευθύντρια Καταστήματος Λεωφ. Δανάης Ελληνικής Τράπεζας, κ. Μενέλαος Μενελάου / Λειτουργός Μάρκετινγκ, Δημοσίων Σχέσεων & Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων Πάφου του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας.

ΕΚΟ - Ελληνικά Πετρέλαια Προστατεύει το περιβάλλον

Νέες σημαντικές δράσεις για προστασία του περιβάλλοντος και του οικοσυστήματος, αναλαμβάνει η Εταιρεία ΕΚΟ Ελληνικά Πετρέλαια. Στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της, πρωθεί δραστηριότητες που ευαισθητοποιούν την κοινή γνώμη στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.

Ειδικότερα οι νέες δράσεις της ΕΚΟ είναι οι εξής:

- Διαθέτει από τη Δευτέρα 8 Νοεμβρίου 50.000 τσάντες βιοδιασπώμενες, οι οποίες τοποθετούνται στο μοχλό ταχυτήτων και είναι πολύ εύχρηστες για φύλαξη των σκουπιδιών στο αυτοκίνητο.

- Το προσωπικό της Εταιρείας θα οργανώσει καθαρισμό δύο περιοχών της Επαρχίας Λευκωσίας με τη βοήθεια του Δήμου Στροβόλου.

Οι πρωτοβουλίες αυτές της ΕΚΟ έρχονται να προστεθούν σε πολλές άλλες που ήδη υλοποιήθηκαν και δείχνουν την ευαισθησία της εταιρείας στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.

Alpha Bank

Μέγας χορηγός του Κλασικού Μαραθωνίου

Η Alpha Bank, για δέκατη συνεχή χρονιά, υποστήριξε ως Μέγας Χορηγός τον 28ο Κλασικό Μαραθώνιο Αθηνών, που εφέτος συμπλήρωσε τα 2.500 χρόνια ιστορίας και συμμετείχε ενεργά με ομάδα αθλητών και ομάδα εθελοντών, οι οποίες αποτελούνταν από μέλη του προσωπικού της. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα απεφάσισε να προσφέρει ένα

χρηματικό ποσό στα φιλανθρωπικά ιδρύματα που συνεργάζονται επισήμως με τη διοργάνωση του Κλασικού Μαραθωνίου Αθηνών: Actionaid, Make a wish - Κάνε Μία Ευχή Ελλάδος, MDA Ελλάς και Ινστιτούτο Ομάδα για τον Κόσμο, για κάθε μέλος της ομάδος αθλητών της που τερμάτισε στον Μαραθώνιο Δρόμο και στο Μαραθώνιο Δυναμικό Βάδισμα.

Πολιτιστικό Ίδρυμα Τρ. Κύπρου Τίμησε τη μνήμη του Α. Πατσαλίδη

Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπέζης Κύπρου τίμησε σε ειδική εκδήλωση τον αείμνηστο Ανδρέα Πατσαλίδη, πρώην Υπουργό Οικονομικών, πρώην Διοικητή της Τράπεζας Κύπρου, ιδρυτή και πρώτο πρόεδρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τραπέζης Κύπρου. Για τη ζωή και το αξιόλογο έργο του Ανδρέα Πατσαλίδη μιλήσαν ο κ. Γιάννης

Κυπρή, Πρόεδρος του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τραπέζης Κύπρου και Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος του Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου και ο κ. Αυξέντης Αυξεντίου, πρώην Υπουργός Οικονομικών και πρώην Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Στην ομιλία του με τίτλο «Ανδρέας Πατσαλίδης: Ο τραπεζίτης, ο οραματιστής, ο άνθρωπος» ο κ. Κυπρή, αναφέρθηκε στη δραστηριότητα του τιμωμένου στον τραπεζικό τομέα και στην ανάπτυξη της Τράπεζας Κύπρου στη διάρκεια της θητείας του, καθώς και στο ρόλο που διαδραμάτισε ο Πατσαλίδης στην ίδρυση, το 1984, του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τραπέζης Κύπρου. Ο κ. Αυξεντίου, στην ομιλία του με τίτλο «Η συμβολή του Ανδρέα Πατσαλίδη στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Κύπρου», τόνισε το έργο που επιτέλεσε ο Ανδρέας Πατσαλίδης μετά την τουρκική εισβολή του 1974, οπόταν η Κύπρος μετατράπηκε σε διεθνές επιχειρηματικό κέντρο.

Συνεργασία Exelsys & EFFECT

Η Exelsys και η EFFECT ανακοίνωσαν τη συνεργασία τους, προκειμένου να προσφέρουν στην Ελλάδα το Exelsys HCM, ολοκληρωμένη λύση

Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων, που λειτουργεί ως υπηρεσία (Software-as-a-Service). Με το Exelsys HCM οι εταιρείες μπορούν να διαχειρίζονται τους ανθρώπινους πόρους τους σε τεχνολογία που προσφέρει ασφάλεια, ταχύτητα, και αξιοπιστία, χαρακτηριστικά που υπάρχουν μόνο σε μεγάλα και εξελιγμένα τμήματα μηχανογράφησης. «Το Exelsys HCM Software-as-a-Service είχε τεράστια αποδοχή από τελικούς

πελάτες και συνεργάτες και δείχνει το μέλλον για τις εγκαταστάσεις συστημάτων λογισμικού» δήλωσε ο Κυριάκος Φιάκκας, Διευθύνων Σύμβουλος της Exelsys. «Είμαστε ιδιαίτερα χαρούμενοι που συνεργαζόμαστε με την Exelsys, καθώς η συνεργασία αυτή θα μας οδηγήσει στην απόκτηση ηγετικής θέσης στην Ελλάδα, στη νέα τάση για την εφαρμογή και χρήση συστημάτων λογισμικού, τα cloud based applications», ανέφερε ο Γιώργος Θωμάς, Διευθύνων Σύμβουλος της EFFECT.

Προβολή της Κύπρου μέσω «πρεσβευτών» και γκολφ

Πρόσφατα πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία η επίσημη Εναρκτήρια Τελετή του νέου προγράμματος 'Ambassadors in Tourism', με το οποίο ο ΚΟΤ στοχεύει να προσελκύσει τη διοργάνωση μεγαλύτερου αριθμού συνεδρίων, ταξιδίων κινήτρων, εταιρικών συναντήσεων και ποιοτικών εκδηλώσεων στην Κύπρο. Στην τελετή συμμετείχαν αρκετοί επιφανείς Κύπριοι, στους οποίους έχει απονεμηθεί από τον ΚΟΤ ο τιμητικός τίτλος του 'Ambassador in Tourism', βουλευτές, ακαδημαϊκοί, γιατροί, δικηγόροι, εκπρόσωποι της τουριστικής βιομηχανίας, των τεχνών και των γραμμάτων και του αθλητισμού. Εξ άλλου, ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού συμμετείχε με επιτυχία στην εκδήλωση τουρνουά γκολφ Tour Hebdo Pro Am du Tourisme Golf Tournament που έγινε στο γήπεδο γκολφ Feucherolles Golf Club στην Γαλλία, ως κύριος χορηγός.

Συνάντηση ΠΑΣΥΞΕ με Πρέσβη του Ισραήλ

Τα Γραφεία του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων (ΠΑΣΥΞΕ) επισκέφθηκε ο Πρέσβης του Ισραήλ, κ. M. Harari, συνοδευόμενος από την κ. S. L. Cooper, Δεύτερη Γραμματέα της Πρεσβείας, όπου συναντήθηκε με τον Πρόεδρο, το Γραμματέα και το Γενικό Διευθυντή του ΠΑΣΥΞΕ, κκ. X. Λοϊζίδη, I. Περδίο και κ. Z. Ιωαννίδη, αντίστοιχα. Σκοπός της συνάντησης ήταν η ενημέρωση του Πρέσβη για τα τουριστικά πράγματα του τόπου, με ειδικές αναφορές στο Στρατηγικό Σχέδιο Τουρισμού και τις προσπάθειες που καταβάλλονται για αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος, καθώς επίσης και στους τρόπους περαιτέρω ενίσχυσης του τουριστικού ρεύματος μεταξύ των δύο φιλικών χωρών.

Επίκαιρα Θέματα

Marfin Laiki Bank

Χιλιάδες ευρώ για χρήστες καρτών

Μεγάλος τυχερός του τριμήνου Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2010, στο πρόγραμμα του σχεδίου επιβράβευσης "Win Big", που αφορά στους χρήστες των χρεωστικών καρτών της Marfin Laiki Bank, αναδείχθηκε ο κ. John Wares, που χρησιμοποίησε τη χρεωστική του κάρτα και κέρδισε 20.000 ευρώ. Στο πλαίσιο του προγράμματος, οι πελάτες - χρήστες της Prepaid Visa και της Anorthosis MasterCard της Marfin Laiki Bank λαμβάνουν αυτόματα μέρος στην τριμηνιαία κλήρωση του μεγάλου δώρου ύψους 20.000 ευρώ. Κάθε κίνηση της κάρτας αντιστοιχεί και σε μία συμμετοχή στην κλήρωση.

Leptos Estates

Σε διεθνείς κτηματικές εκθέσεις

Μεγάλη επιτυχία συνεχίζει να σημειώνει η παρουσία της Leptos Estates σε διεθνείς κτηματικές εκθέσεις σε διάφορες χώρες και πιο πρόσφατα στο Κίεβο της Ουκρανίας. Η δυναμική παρουσία της Leptos Estates όσο και η πλειάδα των διεθνών αναγνωρισμένων αναπτυξιακών της έργων τόσο στην Κύπρο όσο και την Ελλάδα κατάφεραν να προσελκύσουν την προσοχή των μεγάλων κτηματομεσιτών και επενδυτών της Ουκρανίας. Ο διευθυντής Μάρκετινγκ του γραφείου της Leptos Estates στο Κίεβο κ. Δημήτρης Ελευθεριάδης, δήλωσε: «Κάνουμε μεγάλη προσπάθεια προβολής και ανάδειξης όχι μόνο της Πάφου αλλά και του νησιού γενικότερα σε μια περίοδο όπου σημειώνεται έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον από την Ουκρανική αγορά.»

πρόσφατα στο Κίεβο της Ουκρανίας. Η δυναμική παρουσία της Leptos Estates όσο και η πλειάδα των διεθνών αναγνωρισμένων αναπτυξιακών της έργων τόσο στην Κύπρο όσο και την Ελλάδα κατάφεραν να προσελκύσουν την προσοχή των μεγάλων κτηματομεσιτών και επενδυτών της Ουκρανίας. Ο διευθυντής Μάρκετινγκ του γραφείου της Leptos Estates στο Κίεβο κ. Δημήτρης Ελευθεριάδης, δήλωσε: «Κάνουμε μεγάλη προσπάθεια προβολής και ανάδειξης όχι μόνο της Πάφου αλλά και του νησιού γενικότερα σε μια περίοδο όπου σημειώνεται έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον από την Ουκρανική αγορά.»

Η easyJet στηρίζει τον τουρισμό μας

Σε συνάντηση που είχε πρόσφατα με τους εκπροσώπους των κυπριακών μέσων ενημέρωσης, ο κ. Στέφανος Βακιρτζής, περιφερειακός διευθυντής της easyJet, δήλωσε ότι οι επιβάτες που μετέφερε η easyJet προς και από την Κύπρο ανήλθαν, το δωδεκάμηνο Οκτώβριος 2009 - Σεπτέμβριος 2010 σε 480 χιλιάδες, ενώ επεσήμανε ακόμη ότι η αύξηση των επιβατών της στις κυπριακές πτήσεις ήταν 73% το 2009 σε σύγκριση με το 2008 και 48% το 2010 σε σύγκριση με το 2009. Με τα μεγέθη αυτά, η easyJet κατατάσσεται δεύτερη σε αριθμό επιβατών αερομεταφορέας που πετά προς και από την Κύπρο.

Η εταιρεία συστηματικά εντάσσει νέους προορισμούς στο δίκτυό της προς την Κύπρο με απ' ευθείας πτήσεις, στοχεύοντας στην αύξηση

της επιβατικής της κίνησης και στην καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών της. Το 80% της επιβατικής κίνησης της easyJet προς την Κύπρο αφορά τον Διεθνή Αερολιμένα της Πάφου, ο οποίος συνδέεται σήμερα με πέντε σημαντικούς προορισμούς του Ηνωμένου Βασιλείου, το Λονδίνο Gatwick, Λονδίνο Luton, Μάντσεστερ, Μπρίστολ και Εδιμβούργο. Το υπόλοιπο 20% της επιβατικής κίνησης της easyJet προς την Κύπρο, αφορά τον Διεθνή Αερολιμένα της Λάρνακας, ο οποίος συνδέεται καθημερινά με το Λονδίνο Gatwick. Η easyJet, τόνισε ο κ. Βακιρτζής, ασχολείται κυρίως με τον εισαγόμενο στην Κύπρο τουρισμό, καθώς οι επιβάτες που μεταφέρει είναι κατά 75% ξένοι επισκέπτες και κατά 25% Κύπριοι.

Τα στερεότυπα δυσχεραίνουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα

Το θέμα των στερεοτύπων των φύλων αποτέλεσε αντικείμενο εκδήλωσης που διοργάνωσε η Κυπριακή Ομοσπονδία Γυναικών Επιχειρηματιών Επαγγελματών (ΚΟΓΕΕ) σε συνεργασία με το ΚΕΒΕ, στη Λευκωσία. Κύριοι ομιλητές ήταν η Barbara Chiavarino, ειδική σύμβουλος διεθνών οργανισμών, και ο Λευκονίδας Πασχαλίδης, εμπειρογνόμονας του ΚΕΒΕ και των Ευρωπαϊκών οργανώσεων. Σύμφωνα με την κα Chiavarino η νέα στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δεκαετία μέχρι το 2020 είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την προώθηση του στόχου της ισότητας των δύο φύλων. Επισημαίνοντας ότι τα στερεότυπα βασίζονται σε γενικεύσεις για τις διαφορές ανδρών-γυναικών και όχι σε πραγματικές διαπιστώσεις για την ύπαρξη άνισων ικανοτήτων, ο κ. Πασχαλίδης επικαλέσθηκε οικονομικά επιχειρήματα για να καταδειξει ότι η ισότητα είναι όντως προς το συμφέρον των εταιρειών. Η πρόεδρος της ΚΟΓΕΕ, κα Αλεξάνδρα Γαλανού, ανέφερε ότι παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί προς την πραγμάτωση της ισότητας των δύο φύλων στη σύγχρονη εποχή, φυλετικά στερεότυπα συνεχίζουν να λειτουργούν και να δυσχεραίνουν την επαγγελματική ανέλιξη της γυναικάς και την ανάπτυξη της δραστηριότητας.

Ζαχαροπλαστεία Pralina

Νέο κατάστημα στην Έγκωμη

Εγκαινιάσθηκε το Σάββατο 30 Οκτωβρίου το νέο κατάστημα των ζαχαροπλαστείων Pralina, στην Έγκωμη, στην οδό Νίκου Κρανιδιώτη 7. Τα εγκαίνια τελέσθηκαν από το δήμαρχο Έγκωμης Ν. Παυλίδη, στην παρουσία πολλών φίλων της εκλεκτής ζαχαροπλαστικής που φυσικά είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν τα εκλεκτά γλυκά του γνωστού ζαχαροπλαστείου.

Το νέο κατάστημα των ζαχαροπλαστείων Pralina αποτελεί καινοτομία για τα κυπριακά δεδομένα, λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής του καθώς και της εντυπωσιακής εσωτερικής διακόσμησής του. Η γκάμα των γλυκών Pralina, που ακολουθεί μια σειρά γαλλικής ζαχαροπλαστικής, έχει εμπλουτιστεί με νέες γεύσεις. Εκτός από την νέα γραφμή εξειδικευμένων γλυκών φτιαγμένα με πρώτης ποιότητας υλικά, το νέο ζαχαροπλαστείο διαφοροποιείται με την εισαγωγή των παγωτών και sorbet Pralina, με ιδιαίτερες γεύσεις εμπνευσμένες από τα επώνυμα γλυκά που εδώ και χρόνια διαθέτει.

Quantum Nicosia Marathon

Ελπιδοφόρος κοινωνικός απολογισμός

Ο πρόεδρος του Ιδρύματος Αθανάσιος Κτωρίδης, κ. Νάσος Κτωρίδης, και η Δήμαρχος Λευκωσίας προέβησαν στον απολογισμό της μεγαλύτερης αθλητικής, πολιτιστικής και κοινωνικής εκδήλωσης που έγινε ποτέ στους δρόμους της Λευκωσίας, του Quantum Nicosia Marathon.

Η Δήμαρχος Ελένη Μαύρου, εξέφρασε την ικανοποίησή της, για το πρωτόγνωρο αθλητικό και πολιτιστικό γεγονός που διεξήχθη στην Λευκωσία, καθώς οι δρόμοι της πρωτεύουσας μετατράπηκαν σε ένα

τεράστιο στάδιο φιλίας και πλημμύρισαν με αθλητές και απλούς πολίτες κάθε ηλικίας, οι οποίοι διένυσαν διαδρομές που κάλυπταν πολλά ιστορικά σημεία της πόλης και προέβαλαν την πολιτιστική κληρονομιά της. Οι 5.180 συμμετοχές, τόνισε ο κ. Κτωρίδης, ήταν μια ευχάριστη έκπληξη, η οποία όμως δεν αποτέλεσε συνταρακτική πρόκληση για τους οργανωτικούς σχεδιασμούς. Όλοι, οι δρομείς και οι χιλιάδες θεατές, πρόσθεσε, έζησαν μια ευχάριστη και ασφαλή εμπειρία. Οι διοργανωτές ανακοίνωσαν ότι τα έσοδα ανήλθαν στο ελπιδοφόρο ποσό των 14.350 ευρώ, το οποίο θα κατανεμηθεί ισόποσα στα φιλανθρωπικά ιδρύματα: «Κάνε μια Ευχή» και «Αντικαρκινικός Σύνδεσμος Κύπρου» καθώς και στους «Οίκους Ευγηρίας» του Δήμου Λευκωσίας. Μέγας χορηγός του Μαραθώνιου ήταν η Quantum Corporation Ltd, κυπριακός οργανισμός που δραστηριοποιείται στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, ενώ κύριος χορηγός ήταν η Τράπεζα Κύπρου.

Cyta & Μιχάλης Χατζηγιάννης Πλατινένια συνεργασία

Στις αρχές Νοεμβρίου έγινε η απονομή πλατινένιου δίσκου στον Μιχάλη Χατζηγιάννη για τη δημιουργία «Το καλοκαίρι μου» και τιμητικής πλακέτας στη Cyta για τη συνεργασία της με τον καλλιτέχνη. Στο δίσκο περιλαμβάνεται η επιτυχία «Έλα κοντά» που έγραψε και ερμήνευσε ο Μιχάλης Χατζηγιάννης για τον Οργανισμό. «Πριν από δύο χρόνια εγκαινιάσαμε τη συμπόρευση της Cyta με τον Μιχάλη», είπε η Διευθύντρια Εταιρικής Επικοινωνίας, Δημοσίων Σχέσεων και Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Cyta, κα Ρίτα Καρατζιά, «μία συμπόρευση προς τις πιο αισιόδοξες πλευρές της ανθρώπινης δημιουργίας. Ο Μιχάλης προσφέρει με τη μουσική και η Cyta με την τεχνολογία. Και οι δύο μας εργαζόμαστε με ήθος και πάθος. Και οι δύο μας προσθέτουμε ιδιαίτερο χρώμα και άρωμα στην καθημερινότητα. Και οι δύο μας απευθυνόμαστε στον άνθρωπο». Ευχαριστώντας το Μιχάλη Χατζηγιάννη για την επιτυχημένη συνεργασία του με τη Cyta, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Οργανισμού, Στάθης Κιττής, είπε, μεταξύ άλλων: «Εμείς στη Cyta αναγνωρίσαμε και εκτιμήσαμε το σημαντικό έργο που ο Μιχάλης προσφέρει στη μουσική και θελήσαμε να έχουμε ενεργό ρόλο σε αυτό. Ο Μιχάλης Χατζηγιάννης ευχαριστήσε τη Cyta και τον κόσμο, που με την αγάπη του, τον στήριξε από τα πρώτα του βήματα στο χώρο της μουσικής. Τόνισε ότι η αγάπη του κόσμου είναι αυτή που του δίνει δύναμη και έμπνευση για να δημιουργεί.

Πρόγραμμα Θρησκευτικού τουρισμού

Στο πλαίσιο του ειδικού τουριστικού προγράμματός του ιστορικού - θρησκευτικού τουρισμού, με τίτλο «Στα Βήματα του Αποστόλου Παύλου», το τουριστικό γραφείο Ελπίς και ο ΚΟΤ τίμησαν τον κ. Meyer, iερέα από το Κάσσελ της Γερμανίας που έχει επισκεφτεί την χώρα μας επτά φορές μέσα στα τελευταία 10 χρόνια. Στην τελετή, στο Μετόχι του Κύκκου, ο Μητροπολίτης Κύκκου και Τυλληρίας κ. Νικηφόρος συνεχάρη τον τακτικό επισκέπτη και φίλο της Κύπρου και τον ετίμησε με το έμβλημα της Ιεράς Μονής Κύκκου. Το εν λόγω πρόγραμμα συνεχίζεται με επιτυχία, καθώς οι Γερμανοί θρησκευτικού περιηγητές δήλωσαν ότι έμειναν πολύ ικανοποιημένοι από την οργάνωση, τις ξεναγήσεις και τα καλά επιλεγμένα ξενοδοχεία όπου διέμεινε.

Άνασκόπηση χρηματιστηριακού δεκαμήνου

Ποιοι ξεχώρισαν στο ΧΑΚ

- ✓ Οι μετοχές των εταιρειών Μιτσίδη, Ανδρέου & Παρασκευαΐδη, Ζορπά, Δασικών Βιομηχανιών, Πετρολίνα, Κυθραιώτη, Αθηαινίτη και Φιλ. Ανδρέου αντιστάθηκαν στην κρίση και διαπραγματεύονται σε επίπεδα τιμών υψηλότερα της αρχής του έτους και πολύ καλύτερα των δεικτών.

Mία -ουσιαστικά- συναλλαγή, η είσοδος της Odella Resources του Ντιμίτρι Γιεβγκένεβης Ριμπόλοβλεφ στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας Κύπρου, μεγαλύτερης σε κεφαλαιοποίηση εισιγμένης στο ΧΑΚ εταιρείας, με ποσοστό λίγο μικρότερο του 10% και με τιμή εξαγοράς σε επίπεδα σημαντικά υψηλότερα του τρέχοντος, διαμορφώνει σε μεγάλο βαθμό τη στατιστική εικόνα του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, για το διάστημα 1/1-31/10/2010, τόσο ως προς τον συνολικό όγκο του δεκαμήνου καθώς και το μέσο μηνιαίο όγκο συναλλαγών, όσο και ως προς την τιμή των βασικότερων δεικτών της κυπριακής χρηματιστηριακής αγοράς, του Δείκτη Τραπέζων και του Γενικού Δείκτη.

Η εξ Ευρωπαϊκής Ένωσης, όμως, εκπορευόμενη υποχρέωση του Ταμείου Προνοίας των Υπαλλήλων της Τράπεζας να «απαλλαγεί» από το μετοχικό πακέτο της εργοδότριας εταιρείας οδήγησε στη σημαντική -και για το ΧΑΚ- συναλλαγή. Μπορεί, λοιπόν, κάποιοι στατιστικοί δείκτες και μέσοι όροι να μοιάζουν τεχνητοί και να μην αντανακλούν απολύτως την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και επενδυτική διάθεση, πλην όμως δεν μπορεί να αγνοήσει η σημασία της συγκεκριμένης συναλλαγής, η οποία έγινε με την προφανή συναίνεση της διοίκησης της Τράπεζας και είναι ενδεικτική της εμπιστοσύνης που εμπνέει η ίδια η Τράπεζα Κύπρου -και κατ' επέκτασιν η κυπριακή οικονομία γενικότερα- σε σημαντικότατους ξένους επενδυτές.

Την εξαγορά μεγάλου μετοχικού πακέτου της Τράπεζας Κύπρου από τον Ρώσο μεγιστάνα, ακολούθησε το -επίσης σημαντικό- γεγονός της επιτυχούς αύξησης μετοχικού κεφαλαίου από την ίδια τράπεζα, η οποία με την κίνηση αυτή ενίσχυσε τα κεφάλαιά της κατά 345 εκατ. ευρώ, προσφέροντας ακόμη λίγη ζωντάνια στη δραστηριότητα του ΧΑΚ, το οποίο κινείται -εδώ και ένα χρόνο- με υποτονικό ρυθμό, μικρό όγκο συναλλαγών και πτωτική τάση των τιμών, χωρίς -μάλιστα- να

- ✓ Οι τράπεζες, που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο όγκο της κεφαλαιοποίησης της κυπριακής χρηματιστηριακής αγοράς, ενισχύουν την κεφαλαιακή θέση τους και ετοιμάζονται να αξιοποιήσουν ευκαιρίες.

διαφαίνεται λόγος για θετικές προοδοκίες στο εγγύς μέλλον. Αντιθέως, η τραπεζική και χρηματιστηριακή συγγένεια της κυπριακής με την ελληνική αγορά, αλλά και εσωτερικοί παράγοντες (επιβράδυνση της αναπτυξιακής τάσης στον οικοδομικό τομέα, στον τουρισμό κ.λπ.) δεν διαμορφώνουν ιδιαίτερα θετικές χρηματιστηριακές συνθήκες.

Τίτλοι που ξεχώρισαν

Οι πλείστες των μετοχών του ΧΑΚ υποχωρούν σημαντικά σε σχέση με το επίπεδο τιμών πέριξ του οποίου κυμαίνονται στην αρχή του έτους. Χαρακτηριστικά, όπως μπορεί να παρατηρήσει κανείς στον πίνακα με τη μεταβολή (1/1-31/10/2010) των τιμών 34 από τους σημαντικότερους τίτλους της κυπριακής χρηματιστηριακής αγοράς, οι 26 από αυτούς φέρουν αρνητικό πρόσημο μεταβολής και μόνο οι οκτώ είχαν θετικές αποδόσεις. Στις οκτώ κερδισμένες μετοχές, συγκαταλέγονται αυτές των τριών βιομηχανιών και των τριών εταιρειών εμπορίας καταναλωτικών ειδών της Παράλληλης Αγοράς, καθώς και δύο εταιρειών της Εναλλακτικής Αγοράς. Πρόκειται για τους τίτλους των: Κυθραιώτη, που (με +70,59%) είχε τη

μεγαλύτερη ποσοστιαία άνοδο, Αθηαινίτη, Φιλ. Ανδρέου, Μιτσίδη, Ανδρέου & Παρασκευαΐδη και Ζορπά, καθώς επίσης των Δασικών Βιομηχανιών και της Πετρολίνα. Οι εταιρείες αυτές, οι επιδόσεις των οποίων αντιστάθηκαν στην κρίση, βασίζουν τα έσοδά τους στην αγορά της Κύπρου, μέσα στην οποία επέλεξαν να κινηθούν επιθετικά στη διάρκεια του έτους που βαίνει προς το τέλος του. Άλλες, λοιπόν, προχώρησαν σε επενδύσεις και επέκταση δικτύου, άλλες σε εξαγορές, άλλες σε λειτουργική αναδιάρθρωση και άλλες σε εφαρμογή επιθετικής πολιτικής μάρκετινγκ, με αποτέλεσμα να βελτώσουν σημαντικά τα μεριδιά τους στην αγορά, τις προοπτικές κερδοφορίας τους και -επακολούθως- να δουν και την τιμή της μετοχή τους να ενισχύεται.

Στο «Κόκκινο» η Κύρια Αγορά

Από την Κύρια Αγορά καμία μετοχή δεν έχει ξεφύγει από το «κόκκινο», με τη Muskitia και την Ελληνική Τράπεζα να έχουν απώλειες σε ποσοστά παραπλήσια με αυτά των δεικτών της κατηγορίας στην οποία ανήκουν, καθώς και του Γενικού Δείκτη. Οι απώλειες των λοιπών κυμαίνονται από 19% μέχρι 55%. Καλύτερη (ή λιγότερο κακή) απόδοση μεταξύ των Επενδυτικών Εταιρειών είχε η Δήμητρα, η οποία υποχώρησε αρκετά λιγότερο απ' όσο ο δείκτης της κατηγορίας, ενώ ελαφρώς θετικότερα από το δείκτη κινήθηκε και η Jupiter. Μεταξύ των διαφόρων κλαδικών δεικτών, τη μεγαλύτερη υποχώρηση είχε ο Ξενοδοχειακός. Ο Γενικός Δείκτης ξεκίνησε το 2010 στις

✓ Η διοίκηση του ΧΑΚ προέβη σε κινήσεις εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των υπηρεσιών της κυπριακής χρηματιστηριακής αγοράς, στο πλαίσιο υλοποίησης του στρατηγικού σχεδιασμού που έχει εκπονήσει.

1580,32 μονάδες και έκλεισε στις 1308,81 στην τελευταία συνεδρίαση του Οκτωβρίου, υποχωρώντας κατά 17,18%.

Από πλευράς όγκου συναλλαγών, υπήρξε -για ειδικούς λόγους όπως προαναφέρθηκε- μία απογειωτική ημέρα του Σεπτεμβρίου, με πράξεις ύψους πλέον των 220 εκατ. ευρώ, καθώς και μία του Οκτωβρίου, με συναλλαγές περί τα 20 εκατ. ευρώ, ενώ το σύνηθες κάθε ημέρα δεν υπερβαίνει, τις πιο πολλές φορές, τα 2,5 εκατ. ευρώ. Τον Ιούνιο ο ημερήσιος μέσος όρος ήταν περί το 1,5 εκατ. ευρώ, ενώ τον Αύγουστο η αξία του όγκου συναλλαγών μειώθηκε περισσότερο πλησιάζοντας πιττακά το 1 εκατ. ευρώ.

Προοπτικές

Είναι πολλοί οι παράγοντες που μπορούν να επιδράσουν στην πορεία του ΧΑΚ, ενδογενείς και εξωγενείς, ώστε καμία πρόβλεψη να μην μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερα ασφαλής. Σε περίπτωση, όμως, που έξω (ιδίως στην Ελλάδα) δεν συμβεί κάτι συνταρακτικό, ενώ μέσα γίνει κατορθωτή η συναίνεση πολιτικών δυνάμεων και κοινωνικών εταίρων επί των ενδεδειγμένων οικονομικών μέτρων, τότε η Κύπρος θα είναι ίσως η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που σχεδόν δεν θα έχει νιώσει την κρίση. Εάν όντως έτσι έρθουν τα πράγματα, τότε οι πιθανότητες για μια έντονη αναθέρμανση του επενδυτικού ενδιαφέροντος και για απογείωση των τιμών του ΧΑΚ θα είναι ιδιαίτερα αυξημένες.

Οι τράπεζες, που συγκεντρώνουν τον συντριπτικά μεγαλύτερο όγκο της κεφαλαιοποίησης της κυπριακής χρηματιστηριακής αγοράς, προχώρησαν ή προχωρούν σε περαιτέρω ενίσχυση της κεφαλαιακής θέσης τους, χωρίς να χρειασθούν «ενέσεις» ρευστότητας από το κράτος. Με τις πρώτες σαφείς ενδείξεις, λοιπόν, εξασφάλισης δημοσιονομικής ισορροπίας στην Κύπρο, και σε συνδυασμό με τις πρόσφατες κυπρο-ρωσικές συμφωνίες συνεργασίας στον οικονομικό τομέα, είναι πολύ πιθανό να δουν τις δραστηριότητές τους να επεκτείνονται, δίνοντας ώθηση σε ένα νέο κύκλο ανάπτυξης και στην εσωτερική αγορά, η οποία θα ευνοήσει μάλλον και τις τιμές των μετοχών τους. Για το τελευταίο, βεβαίως, οφείλει κανείς να είναι επιφυλακτικός λόγω της έκθεσης στην Ελλάδα, όπου ακόμη η κατάσταση είναι ρευστή, αλλά και των «συγκοινωνούντων δοχείων» ΧΑ και ΧΑΚ.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΙΜΩΝ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΧΑΚ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ (1/1 - 31/10)

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	Τιμή 4/1/2010	Τιμή 29/10/2010	ΜΕΤΑΒ. %
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ			
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ			
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,18	0,98	-16,95
MARFIN POPULAR BANK	2,29	1,48	-35,37
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	4,84	3,40	-29,75
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ			
LOUIS PLC	0,12	0,09	-25,00
ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ	0,31	0,25	-19,35
A. TSOKKOS HOTELS	0,13	0,09	-30,77
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ			
MUSKITA ALUMINUM	0,68	0,57	-16,18
OPTIONS CASSOULIDES	0,11	0,05	-54,55
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ			
LOGICOM	0,50	0,36	-28,00
ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΑΓΟΡΑ			
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ			
USB Bank Plc	0,12	0,10	-16,67
LIBERTY LIFE INSURANCE	0,07	0,06	-14,29
MARFIN CLR	0,81	0,73	-9,88
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ			
ERMES DEPARTMENT STORES	0,25	0,16	-36,00
CYPRUS AIRWAYS PUBLIC	0,08	0,06	-25,00
KANIKA HOTELS PUBLIC	0,12	0,11	-8,33
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ			
K. ATHIENITIS CONTRACTORS	0,76	0,99	30,26
PHIL. ANDREOU PUBLIC LTD	0,10	0,11	10,00
K. KYTHREOTIS HOLDINGS	0,17	0,29	70,59
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ			
ANDREOU & PARASKEVAIDES	0,15	0,16	6,67
A. ΖΟΡΠΑΣ & ΥΙΟΙ	1,40	1,42	1,43
ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	0,60	0,76	26,67
ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ			
LORDOS UNITED PLASTICS	0,11	0,10	-9,09
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ			
APOLLO INVESTMENT FUND	0,25	0,19	-24,00
ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ	0,32	0,27	-15,63
ΔΩΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ Υ	0,04	0,03	-25,00
JUPITER PORTFOLIO INVEST.	0,15	0,12	-20,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ			
ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ .	3,24	4,47	37,96
ELMA HOLDINGS	0,07	0,04	-42,86
ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	0,23	0,20	-13,04
PETROLINA (HOLDINGS)	0,54	0,64	18,52
A.L. PROCHOICE GROUP	0,05	0,03	-40,00
SALAMIS TOURS (HOLDINGS)	0,14	0,10	-28,57
SFS GROUP	0,39	0,20	-48,72
CHARILAOS APOSTOLIDES	0,08	0,07	-12,50

Χρηματιστήριο

Λειτουργικές εξελίξεις στο ΧΑΚ

(Πηγή στοιχείων: ΧΑΚ)

Tο τελευταίο δωδεκάμηνο το Χρηματιστήριο προέβηκε σε πλήθος κινήσεων εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των υπηρεσιών της Κυπριακής χρηματιστηριακής αγοράς, στο πλαίσιο υλοποίησης του στρατηγικού σχεδιασμού που έχει εκπονήσει. Οι κινήσεις αυτές περιελάμβαναν μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- **Έναρξη λειτουργίας της N.E.A.:** Η Αγορά Νεοαναπτυσσόμενων Εταιρειών λειτούργησε στις 29/3/2010 με την εισαγωγή των πρώτων τεσσάρων εταιρειών. Το ΧΑΚ ενέγραψε επίσης αριθμό συμβούλων εισαγωγής (nominated advisors - nomads), ενώ προχωρεί και στην εξέταση επιπρόσθετων αιτήσεων. Σήμερα έχουν εισαχθεί 6 εταιρείες στη N.E.A. και εγγραφεί 22 Σύμβουλοι Εισαγωγής - Nomads. Για την Αγορά αυτή το ΧΑΚ είχε ετοιμάσει σημαντικής έκτασης υποδομή και προέβηκε σε διευρυμένη εκστρατεία προώθησής της, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

- **Μειώσεις στις χρεώσεις του ΧΑΚ:** Το ΧΑΚ προέβηκε κατά το 2009, ως επίσης και το 2010 σε πρόσθετες εκτενείς μειώσεις στις χρέωσεις του, με σκοπό τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητάς του. Ανάλογη προσαρμογή στην τιμολογιακή πολιτική του ΧΑΚ, είχε πραγματοποιηθεί και το 2008.

- **Προσπάθεια εξοικονομήσεων από το ΧΑΚ:** Το ΧΑΚ εφάρμοσε με πρωτοβουλία του και με την πλήρη βοήθεια και στήριξη του προσωπικού του, ένα εκτενές πρόγραμμα υλοποίησης εξοικονομήσεων, λαμβάνοντας υπόψη και τις ευρύτερες οικονομικές συνθήκες που επικράτησαν και εξακολουθούν να επικρατούν.

- **Απλοποίησης στις διαδικασίες - μείωση γραφειοκρατίας:** Το ΧΑΚ προέβη σε σειρά απλοποίησεων στις διαδικασίες του, προκειμένου να εξυπηρετεί αποτελεσματικότερα και με ακόμη πιο απλουστευμένο τρόπο τους συντελεστές της αγοράς και τους επενδυτές, με χαμηλότερο κόστος και με ταχύτητα (αλλαγές σε θέματα εισαγωγής

αξιών, on-line υποβολή αιτήσεων, αλλαγές σε θέματα διαπραγμάτευσης - κανόνες συναλλαγών).

- **Αναβάθμιση ΧΑΚ από Οργανισμό FTSE:** Το Χρηματιστήριο σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του FTSE, αναβαθμίστηκε και εντάχθηκε στην κατηγορία Frontier των διεθνών Χρηματιστηρίων.

- **Αναγνωρισμένο Χρηματιστήριο:** Τον Ιούνιο του 2009, το ΧΑΚ εγκρίθηκε ως Αναγνωρισμένο Χρηματιστήριο από το HM Revenue & Customs του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι εταιρείες του Ηνωμένου Βασιλείου που επενδύουν σε Αναγνωρισμένα Χρηματιστήρια δικαιούνται φορολογικών απαλλαγών, σύμφωνα με τη Νομοθεσία περί Φόρου Εισοδήματος. Επίσης το ΧΑΚ έτυχε πρόσφατης αναγνώρισης (Ιούνιος 2010) και από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Ρωσίας (FFMS), ως αναγνωρισμένο Χρηματιστήριο για σκοπούς του Οργανισμού αυτού.

- **Καθιέρωση νέου Παραγώγου Προϊόντος σε Δείκτη:** Στο πλαίσιο της συνεργασίας XA - ΧΑΚ, άρχισε στις 19/4/2010 η διαπραγμάτευση στην Αγορά Παραγώγων του Χρηματιστηρίου Αθηνών του νέου Συμβολαίου Μελλοντικής Εκπλήρωσης στον FTSE/ XA-XAK Τραπεζικό Δείκτη, ο οποίος υπολογίζεται από τις 30/11/2008. Η σχετική προεργασία έγινε το 2009. Στα πλαίσια της συμφωνίας του ΧΑΚ με το Χρηματιστήριο Αθηνών, αριθμός Κυπριακών Μελών έχουν δραστηριοποιηθεί ως εξ' αποστάσεως Μέλη στην Αγορά Παραγώγων του XA.

- **Over the Counter Trades:** Εντός του Ιουλίου 2010, λαμβάνοντας υπόψην και τις αντίστοιχες σύγχρονες πρακτικές στον Ευρωπαϊκό χώρο, το Χρηματιστήριο έχει εισαγάγει τη δυνατότητα διενέργειας εξωχρηματιστηριακών πράξεων, του τύπου Over The Counter trades - OTC.

- **Link-Up Markets:** Το ΧΑΚ συνδέθηκε το Νοέμβριο του 2009 στην κοινοτράξια Link Up Markets, που άρχισε με τη συμμετοχή αριθμού Ευρωπαϊκών Αποθετηρίων - Χρηματιστηρίων, περιλαμβανόμενου και του ΧΑΚ. Η Link Up στοχεύει στην αύξηση της αποδοτικότητας, στην απλούστευση διαδικασιών και στη μείωση του κόστους, στον τομέα

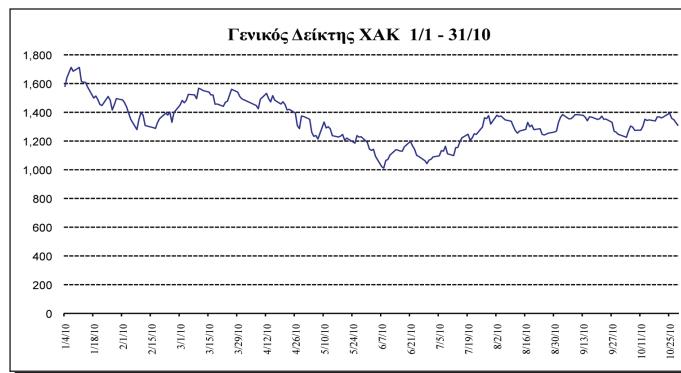
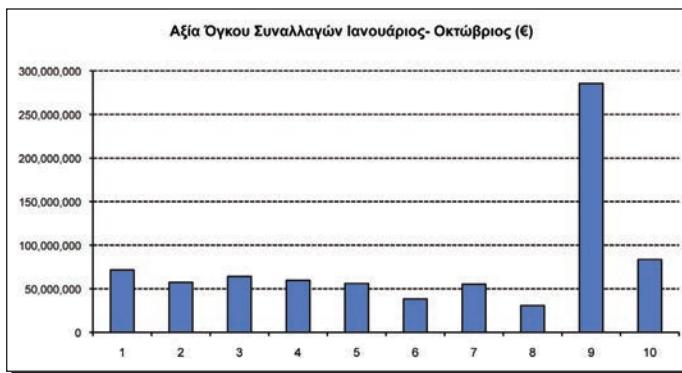
της εκκαθάρισης των διασυνοριακών συναλλαγών.

- **Target 2 Securities:** Το ΧΑΚ υπέγραψε κατά το 2009 το Μνημόνιο Συναντήληψης (MOU) για συμμετοχή του στο έργο Target 2 Securities που προωθεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, για σκοπούς ενοποίησης της εκκαθάρισης συναλλαγών από μία ενιαία πανευρωπαϊκή πλατφόρμα στον Ευρωπαϊκό χώρο. Επίσης το Χρηματιστήριο προωθεί τις διαδικασίες του για χρήση του πανευρωπαϊκού συστήματος πληρωμών Target 2, για σκοπούς χρηματικού διακανονισμού των συναλλαγών.

- **Νέα έργα ΧΑΚ:** Ανάμεσα στα νέα έργα του ΧΑΚ έχει ήδη γίνει σημαντική προπαρασκευαστική εργασία για την εισαγωγή του θεσμού του Ειδικού Διατραγματευτή (Market Maker) με στόχο την αύξηση της εμπορευσιμότητας της αγοράς ενώ για σκοπούς εξυπηρέτησης σχετικού ενδιαφέροντος από εταιρείες του εξωτερικού στα πλαίσια πρακτικής υλοποίησης και σχετικών Μνημονίων συνεργασίας με Χρηματιστήρια του εξωτερικού, έχει ετοιμαστεί κανονιστικό πλαίσιο για την προώθηση των πιστοποιητικών παραστατικών μετοχών, γνωστών διεθνώς ως depository receipts.

- **Διαχείριση Δημοσίου Χρέους:** Το Χρηματιστήριο έχει αναλάβει από την 1/8/10 σημαντικές εργασίες, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, για τη διαχείριση του Δημοσίου Χρέους. Για την εργασία αυτή, προηγήθηκε εντατική προπαρασκευή από το Χρηματιστήριο, σε συνεργασία με το Υπουργείο.

- **Συνεργασίες με άλλα Χρηματιστήρια:** Κατά το τελευταίο έτος το Χρηματιστήριο, αναγνωρίζοντας την ιδιαίτερη σημασία που έχει η συνεργασία με Χρηματιστήρια της περιοχής, ως επίσης και οφέλη που μπορούν να προκύψουν μέσω αξιοποίησης ευκαιριών, έχει συνάψει πρόσθετες συνεργασίες με αριθμό Χρηματιστηρίων. Ενδεικτικά αναφέρονται τα Μνημόνια Συνεργασίας που έχουν υπογραφεί με τα Χρηματιστήρια MICEX και RTS στη Ρώση Ομοσπονδία, με το Χρηματιστήριο της Δαμασκού στη Συρία, ως επίσης και με το Χρηματιστήριο της Μάλτας.

PEPSI MAX

**MAX YOUR LIFE
MAX TASTE NO SUGAR**

Επίκαιρα Θέματα

Σπουδαίες προοπτικές για τις δυο πλευρές

Αδελφοποίηση του ΕΒΕ Λευκωσίας με το Επιμελητήριο Ευβοίας

✓ Η υπογραφή πρωτοκόλλου θα βοηθήσει στη δημιουργία ενός ισχυρού πλέγματος αμφίδρομης συνεργασίας στους τομείς της οικονομίας, του εμπορίου, του τουρισμού, του περιβάλλοντος και του πολιτισμού

Hαδελφοποίηση του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Λευκωσίας με το Επιμελητήριο Ευβοίας δεν είναι τυπική εκδήλωση αφρότητας αλλά πράξη αναγκαιότητας, τόνισε ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου Ευβοίας κ. Παναγιώτης Σίμωνης κατά την τελετή της αδελφοποίησης που έγινε πρόσφατα στο Επιμελητήριο Ευβοίας στη Χαλκίδα.

Η αδελφοποίηση των δύο Επιμελητηρίων πρόσθεσε θα αποτελέσει αποφασιστικό παράγοντα για την περαιτέρω ενδυνάμωση των εμπορικών σχέσεων των μελών των δύο Επιμελητηρίων, εδραιώνοντας ένα δεσμό συνεργασίας που θα αποσκοπεί στην ανάπτυξη των δύο περιοχών μέσα στο δυσμενές Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο Οικονομικό περιβάλλον. Η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου και ο σκληρός ανταγωνισμός που προέκυψε λόγω της παγκοσμιοποίησης των αγορών, καθιστούν ακόμη πιο αναγκαία την ενδυνάμωση εμπορικών σχέσεων μεταξύ των δύο επιχειρηματικών κόσμων και η αδελφοποίηση θα βοηθήσει στην δημιουργία ενός ισχυρού πλέγματος αμφίδρομης συνεργασίας στους τομείς της οικονομίας, του εμπορίου, του τουρισμού, του περιβάλλοντος και του πολιτισμού και θα ανοίξει νέες προοπτικές για την αντιμετώπιση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος.

Ο Πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Λευκωσίας κ. Χριστόδουλος Αγκαστινιώτης, στη δική του ομιλία στην τελετή, αναφέρθηκε στην ιστορική σημασία του γεγονότος και διαχρονικά στους δεσμούς της Κύπρου με την Εύβοια και στις σπουδαίες προοπτικές που ανοίγονται για τις δυο πλευρές. Ειδικότερα ανέφερε ότι «η φιλοξενία των προσφύγων - Κυπρίων στην Εύβοια το 1974 υπήρξε ζεστή και η απορρόφησή τους για εργασία στις ευβοϊκές επιχειρήσεις άμεση». Οι δεσμοί φιλίας με την Εύβοια ενδυναμώθηκαν ακόμη περισσότερο μετά τις πυρκαγιές του 2007 όταν το ΕΒΕ Λευκωσίας σε ένδειξη αλληλεγγύης προσέφερε στο νομό Ευβοίας ένα πυροσβεστικό όχημα. Οι Πρόεδροι των δύο Επιμελητηρίων στο πλαίσιο της Αδελφοποίησης υπέγραψαν Πρωτόκολλο Συνεργασίας των δύο Φορέων, ενώ η εκδήλωση έκλεισε με την απονομή βεβαίωσεων στους συμμετέχοντες επιχειρηματίες μέλη του Επιμελητηρίου Ευβοίας στο πρόγραμμα Leonardo Da Vinci, που πραγματοποίηθηκε στην Κύπρο τον Φεβρουάριο του 2010 με τίτλο «Εξαγωγικό Μάρκετινγκ».

Στη τελετή παρευρέθηκαν εκ μέρους του ΕΒΕ Λευκωσίας οι Αντιπρόεδροι κ. Έλενα Τάνου, κ. Παναγιώτης Παπαφλίππου, ο κ. Μιχάλης Μουσιούτας τα μέλη του Συμβουλίου κ.κ. Κώστας Γεωργαλής και Πάμπος Αγρόπτης, ο Διευθυντής Σωκράτης Ηρακλέους και η Ανώτερη Λειτουργός Νιόβη Παρισινού.

Εκ μέρους του Επιμελητηρίου Ευβοίας παρευρέθηκαν το Διοικητικό Συμβούλιο, ο Πρόεδρος του εμπορικού Συλλόγου, ο Πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου, ο Πρόεδρος της Ομο-

σπονδίας Επαγγελματιών Εμπόρων και Βιοτεχνών Ευβοίας, η Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Εμπορικών Συλλόγων Ευβοίας και πολλοί άλλοι επίσημοι.

Συνάντηση με το Νομάρχη Ευβοίας

Η αντιπροσωπεία του ΕΒΕ Λευκωσίας είχε επίσης συνάντηση με τον Νομάρχη Ευβοίας κ. Αθανάσιο Μπουραντά. Ο Πρόεδρος του ΕΒΕΛ κ. Χριστόδουλος Ε. Αγκαστινιώτης αφού ευχαρίστησε τον Νομάρχη για την συνάντηση, αναφέρθηκε στους ιδιαίτερους δεσμούς του Επιμελητηρίου με την Νομαρχία της Ευβοίας που ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2007 όταν αντιπροσωπεία του ΕΒΕΛ επισκέφθηκε την Εύβοια για να εκφράσει την αμεριστική και έμπρακτη συμπαράσταση του Επιμελητηρίου Λευκωσίας και των μελών του στους πυρόπληκτους από την πύρινη λαίλαπα που έπληξε μεγάλες περιοχές του ελλαδικού χώρου.

Ο κ. Μπουραντάς αφού καλωσόρισε την αντιπροσωπεία ευχαρίστησε το ΕΒΕΛ για την επίσκεψη και αναφέρθηκε στα διάφορα προβλήματα που ταλανίζουν τον Νομό Ευβοίας εξ αιτίας της οικονομικής κρίσης. Σε ένδειξη εκτίμησης προς το πρόσωπό του, ο Πρόεδρος του ΕΒΕΛ επέδωσε στο Νομάρχη εκ μέρους του Επιμελητηρίου ασημένιο αντίγραφο του ναυαγίου της Κερύνειας.

Η αντιπροσωπεία του ΕΒΕ Λευκωσίας αποτελείτο από τους Αντιπρόεδρους κ. Έλενα Τάνου, κ. Παναγιώτη Παπαφλίππου, κ. Μιχάλη Μουσιούτας τα μέλη του Συμβουλίου κ.κ. Κώστα Γεωργαλής και Πάμπος Αγρόπτη, το Διευθυντή κ. Σωκράτης Ηρακλέους και την Ανώτερη Λειτουργό κα. Νιόβη Παρισινού.

Ανακύκλωσε
τώρα!

Δώσε ζωή στο παλιό σου κινητό. Ανακύκλωσέ το!

Σε προσκαλούμε να συμμετάσχεις στο πρόγραμμα ανακύκλωσης κινητών τηλεφώνων και να γίνεις και εσύ μέρος της προσπάθειάς μας, για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ταυτόχρονα, συμβάλλεις στην πραγματοποίηση ενός παιδικού ονείρου, αφού τα έσοδα από την ανακύκλωση, θα διατεθούν στον Παγκύπριο Σύνδεσμο «Κάνε μια Ευχή».

power to you

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση: 132 www.cytamobile-vodafone.com

Gnomi®

Θα βρεις τους κάδους ανακύκλωσης κινητών τηλέφωνων, σε όλα τα καταστήματα του Δικτύου Πωλήσεων Cytamobile-Vodafone (Cytashop, Telephone, Aeliotis, Soundtech, Hadjimitsis, Acappela, Smart Com). Η Cyta και οι συνεργάτες της, δεν φέρουν καμία ευθύνη αναφορικά με την απώλεια ή αντικατάσταση ή άλλως πιως καρτών SIM ή memory cards ή για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων, που παραμένουν στον εξοπλισμό που επιστρέφεται από τους πελάτες.

Γιατί να μάθετε τα 10 χρυσά κλειδιά της αποτυχίας;

✓ Το τέλος κάθε χρόνου, είναι η περίοδος που κάνουμε τον απολογισμό μας για το χρόνο που έχει περάσει και συνάμα αρχίζουμε να βλέπουμε τον επόμενο χρόνο και τους νέους στόχους που θέλουμε να πετύχουμε.

Στους γρήγορους ρυθμούς που όλοι κινούμαστε, μπορεί να έχετε πάρει την απόφαση ότι δεν θέλετε να επιτύχετε οτιδήποτε περισσότερο στη ζωής σας. Στο άρθρο αυτό, θα βρείτε πολλές στρατηγικές και τεχνικές που μπορούν να σας βοηθήσουν να

Του Δημήτρη Στυλιανίδη

DipLC, CTM, CL, FAIA,
FCCA, CPA, Διεθνή
Εκπαιδευτή NLP

ριμένο σε όσους θέλουν να βάζουν στόχους, αλλά να μην τους επιτυγχάνουν ποτέ! Ακολουθήστε τα πιο κάτω βήματα και σίγουρα θα φάσετε στην αποτυχία γρηγορότερα, με στυλ και άνεση!

1. Οι στόχοι σας πρέπει να είναι ασαφείς - Όταν θέτετε τους στόχους σας, χρησιμοποιήστε επίθετα όπως «περισσότερα» και «κάπιοι». Στόχοι που τίθενται σαν «Θέλω να κερδίσω περισσότερα χρήματα» ή «Θέλω να χάσω κάπιο βάρος» εγγυώνται ότι η πρόοδός σας προς την επίτευξη τους θα είναι ελάχιστη. Να είστε όσο το δυνατόν πιο ασαφείς στον καθορισμό των στόχων. Μπορείτε, για παράδειγμα, να θέσετε ένα στόχο ότι «Θέλετε να βρείτε μια πιο ευχάριστη δουλειά κάνοντας κάτι πιο χρήσιμο!» ή ότι «Θέλετε να βρείτε τον ιδανικό σύντροφο στην ζωή σας!»

2. Θέστε στόχους που δεν μπορείτε να απεικονίσετε στο μυαλό σας - Ένας καλός τρόπος να το πετύχετε αυτό είναι να αλλάζετε συνεχώς τις λεπτομέρειες που αφορούν τον στόχο σας. Αν για παράδειγμα σκέφτεστε για τον στόχο σας κάτι σαν: «Θέλω να αγοράσω ένα κόκ-

κινο, μπλε ή κίτρινο SAAB», τότε αυτός ο τρόπος σκέψης σίγουρα σας βάζει στο σωστό δρόμο να μην το αποκτήσετε ποτέ. Εάν κρατήσετε τον προηγούμενο στόχο σταθερά στο μυαλό σας, τότε αυτό είναι εγγύηση ότι δεν θα πάρετε τίποτα περισσότερο από ένα μεταχειρισμένο laptopniko αυτοκίνητο!

3. Σκεφτείτε και μιλήστε αρνητικά για τους στόχους σας - Χρησιμοποιήστε λέξεις όπως «δεν μπορώ» και «είναι πάρα πολύ δύσκολο». Στόχοι όπως «δεν μπορώ να πάρω προαγωγή, είναι πάρα πολύ δύσκολο να αναλάβω περισσότερες ευθύνες», θα σας κρατήσουν στον πάτο της πυραμίδας ανέλιξης. Εάν ακόμα το θέσετε γραπτώς ή βρείτε το θάρρος να το πείτε στον προϊστάμενό σας, τότε σχεδόν σίγουρα θα αποφύγει από εκείνο το σημείο και μετά να σας δώσει περισσότερες ευθύνες ή να σας δώσει προαγωγή. Υπάρχει και η πιθανότητα να σας απολύσει! Σίγουρα αξίζει οπωσδήποτε την προσπάθεια!

4. Αποφύγετε να καταστρώσετε σχέδιο δράσης με μικρά βήματα προς την επίτευξη του στόχου σας - Αν διερωτάστε για ποιο σχέδιο δράσης αναφέρομαι τότε ήδη ακολουθείτε αυτόν τον κανόνα! Πάρτε έναν οποιοδήποτε στόχο - ακόμη και ένα συγκεκριμένο στόχο όπως «θα διπλασιάσω τα εισοδήματα μου μέσα σε ένα χρόνο». Κατόπιν απλά μην κάνετε απολύτως

τίποτα για να τον πετύχετε. Μην γράφετε κάτω οποιαδήποτε βήματα που πρέπει να ολοκληρώσετε προκειμένου να τον επιτύχετε. Θεωρήστε το στόχο σαν μια απλή επιθυμία και τίποτα περισσότερο. Η δημιουργία ενός σχεδίου δράσης με απλά βήματα, απλά θα συγχύσει περισσότερο την κατάσταση επειδή με αυτό τον τρόπο είναι πολύ πιο εύκολο να πετύχετε τον στόχο σας. Οποιαδήποτε δράση προς την κατεύθυνση επίτευξης του στόχου σας θα οδηγούσε στην επιτυχία και σίγουρα αυτό είναι κάτι που θέλετε να αποφύγετε πάση θυσία! Απλά άστε τα πράγματα να πάρουν από μόνα την πορεία τους και που ξέρεις καμιά φορά μπορεί να τα καταφέρετε!

5. Μην αναλάβετε δράση - απλά μιλήστε για τον στόχο σας - Επειδή η συζήτηση είναι ευκολότερη από τη δράση, αυτό το βήμα είναι ένα από τα καλύτερα σας. Προσπαθήστε να γεμίσετε όσο το δυνατόν περισσότερο την ημέρα σας με τις δημόσιες σχέσεις και συναντήσεις με φίλους. Μιλήστε για όλα τα πράγματα που θα κάνετε κάποτε ή που θα κάνατε στο παρελθόν. Αναφερθείτε στο στόχο σας σε όσα περισσότερα άτομα μπορείτε. Αυτό θα σας αποτρέψει από το να βρείτε το χρόνο να κάνετε κάτι για αυτόν. Σίγουρευτείτε ότι δεν θα χαλάσετε το πλάνο με το να κάνετε κάτι παραγωγικό. Η δράση είναι ο εχθρός σας. Αρκεστείτε στις δικαιο-

λογίες!

6. Περιμένετε έως ότου νιώσετε την παρακίνηση ή κάποιο κίνητρο για να αναλάβετε δράση - Ας είμαστε ρεαλιστές, είναι πολύ δύσκολο να ξεκινήσει κάποιος να γυμνάζεται ή να ξεκινήσει να εργάζεται όταν δεν έχει την διάθεση να το κάνει! Άρα λοιπόν, απλά περιμένετε. Η αναμονή, σας ήρεμη και σας δίνει ελπίδες ότι κάποτε μπορεί να σας έρθει η διάθεση να κάνετε κάτι. Όπως φαίνεται, αυτή η χρονική στιγμή δεν είναι η κατάλληλη και αφού δεν έχετε ούτε την διάθεση για κάτι τέτοιο, γιατί να αγχώνεστε ή να πιέζεστε περισσότερο;

7. Μην θέσετε καμία προθεσμία - Θέτοντας μια ημερομηνία σαν προθεσμία για να επιτύχετε το στόχο σας μπορεί να ανεβάσει την πίεση που δέχεστε. Για ποιό λόγο; Αφού, έτσι και αλλιώς, θέλετε να αποφύγετε την οποιαδήποτε πρόσδοτο. Όπως θα ξέρετε οι στόχοι που έχουν προθεσμίες επιτυχάνονται, έτσι με τον μη καθορισμό ημερομηνίας σίγουρα αποφεύγετε και την επιτυχία. Ακόμα κι αν οι φίλοι σας μπορεί να ρωτήσουν «πότε πρόκειται να πετύχεις το στόχου σου?», εσείς έχετε πάντα ένα κρυμμένο άσσο στο μανίκι σας! Με το να μην έχετε θέσει ημερομηνία επιτευξης του στόχου, μπορείτε να αναβάλετε για πάντα την οποιαδήποτε ενέργεια και επίσης αποφεύγεται όλες τις αδιάκριτες ερωτήσεις από το περιβάλλον σας που αφορούν το στόχο που θέσατε.

8. Απαριθμήστε τους λόγους γιατί είναι αδύνατο να επιτύχετε τον στόχο σας - Τώρα μπαίνουμε στο διανοητικό παιχνίδι της αποτυχίας. Αυτό είναι ενδεχομένως το καλύτερο όπλο σας ενάντια στην επιτυχία επειδή καταστρέφει την ελπίδα και την αισιοδοξία. Έτσι, όσο το δυνατό

συντομότερα, βρέστε το χρόνο να δημιουργήσετε ένας μακρύ κατάλογο με δικαιολογίες που αποδεικνύουν το πόσο αδύνατο είναι να επιτευχθεί ο στόχος σας. Όποιος και να είναι ο στόχος σας, είμαι βέβαιος ότι μπορείτε να βρείτε άφθονους λόγους για τους οποίους είναι αδύνατο να επιτευχθεί. Με δημιουργικότητα και θετική σκέψη είμαι σίγουρος ότι θα βρείτε αρκετές δικαιολογίες!

9. Μην μελετήσετε σε λεπτομέρεια το στόχο σας - Αφού είστε ο τύπος που του αρέσει να είναι άνετος. Οποιαδήποτε έρευνα ή μελέτη για πώς άλλοι έχουν καταφέρει την επιτευξη ενός παρόμοιου στόχου είναι για σας απλά χάσιμο χρόνου. Αντί να εξετάσετε τι έχουν κάνει οι άλλοι στο παρελθόν ίσως είναι καλύτερα αυτοί να εξετάσουν τι κάνετε εσείς σήμερα. Βέβαια, μπορεί να έχουν υπερνικήσει τους νόμους των πιθανοτήτων και να έφθασαν από άστεγοι σε μεγαλοκτηματίες ή να έχουν χάσει 150 κι-

λά λίπος - αλλά σίγουρα φάνηκαν απλά «τυχεροί». Αποφύγετε να διαβάσετε οτιδήποτε που υπόσχεται να σας βοηθήσει να φτάσετε στον στόχο σας.

10. Να έχετε τις σκέψεις σας στραμμένες συνεχώς σε οτιδήποτε εκτός από το στόχο σας

- Αυτή είναι μια άλλη διανοητική στρατηγική που θα σας βάλει εύκολα και γρήγορα σε τροχιά αποτυχίας. Μπορείτε να σκεφτείτε οτιδήποτε εκτός από το στόχο σας. Γιατί να χάνετε τον χρόνο σας και να ονειρεύεστε την επιτυχία όταν υπάρχει αφθονία από τόσα άλλα πράγματα που χρήζουν της άμεσης προσοχής σας; Και ενώ ασχολείστε με οτιδήποτε άλλο εκτός από τον στόχο σας, αναλάβετε δράση και κάντε κάτι για αυτά αντί να κάνετε οτιδήποτε που έχει να κάνει με τον στόχο σας. Οργανωθείτε και παρακολουθήστε όσο περισσότερες τηλεοπτικές σειρές μπορείτε. Η επίμονη εστίαση στο στόχο σας για μεγάλες χρονικές περιόδους μπορεί να αποβεί δύσκολη και επίπονη. Η προσοχή σας και η ενασχόληση σας με τις τηλεοπτικές σειρές είναι εύκολη υπόθεση. Πάρτε την εύκολη πορεία, η οποία είναι ο μόνος τρόπος που θα σας οδηγήσει στην αποτυχία σε χρόνο ρεκόρ.

Συμπερασματικά, ξέρω ότι έχετε εκπλαγεί με την δουλειά που πρέπει να κάνετε για να αποφύγετε την επίτευξη του στόχου σας. Μπορεί ακόμη και να σας φανεί ότι η δουλειά αυτή είναι περισσότερη από την δουλειά που χρειάζεται κάποιος για να πετύχει τον στόχο του. Μην φοβάστε τίποτα! Είμαι σίγουρος ότι μπορείτε να τα καταφέρετε. Τυπώστε το άρθρο αυτό, κρεμάστε ένα αντίγραφο στο μπάνιο και ένα στον καθρέφτη του δωματίου σας. Επίσης τοποθετήστε ακόμα ένα αντίγραφο στο γραφείο σας. Διαβάστε το καθημερινά. Κάντε τους κανόνες αυτούς βίωμα σας και σας εγγυώμαι ότι θα φθάσετε σε τέτοιο επίπεδο αποτυχίας που ενδεχομένως δεν έχετε φανταστεί ποτέ!

ΤΟ THE FAMOUS GROUSE ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ 30 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΘΕΣΗ ΜΕ ΜΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ

Το αγαπημένο ουίσκι της Σκοτίας, το The Famous Grouse, έχει λανσάρει μια περιορισμένη έκδοση σε συσκευασία δώρου για τα τελευταία 1980 μπουκάλια του βραβευμένου εδώ και 30 χρόνια μίγματος βύντος.

Το αποκλειστικό κουτί δημιουργήθηκε για να σηματοδοτήσει τα 30 χρόνια κυριαρχίας του The Famous Grouse ως το αγαπημένο ουίσκι της Σκοτίας, καθώς είναι το καλύτερο σε πωλήσεις σκοτσέζικο ουίσκι στη Σκοτία από το 1980. Η καμπάνια επίσης σηματοδοτεί την έναρξη της αντίστροφης μέτρησης 100 ημερών μέχρι της 12 Αυγούστου - την επίσημη ημερομηνία γενεθλίων της μάρκας.

To The Famous Grouse 30 year old blended malt (30 χρόνων παλαιωμένο μίγμα βύντος) βγήκε στην αγορά το 2004 και έγινε η κορωνίδα της ποικιλίας μιγμάτων βύντος του The Famous Grouse - το έργο το ανέλαβε ο πρώντος Master Blender του The Edrington Group, John Ramsay.

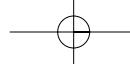
Με στόχο να γίνουν συλλεκτικά αντικείμενα, τα πολύτιμα τελευταία μπουκάλια φέρουν το καθένα μια σφραγίδα που βεβαιώνει ότι είναι ένα από τα τελευταία 1980 μπουκάλια του The Famous Grouse 30 year old blended malt (30 χρόνια παλαιωμένο μίγμα βύντος), μαζί με ένα πιστοποιητικό υπογεγραμμένο από τον John Ramsay.

Αξίζει τον κάθε χρόνο μακράς ωρίμανσής του και αυτό το ουίσκι με το βαθύ κεχριμπαρένιο χρώμα απελευθερώνει αρώματα από ανανά, έλαιο κίτρου και ξύλο κέδρου. Η πλούσια, γλυκιά γεύση είναι το ίδιο ικανοποιητική, με ίχνη από βελανιδιά και μίγμα από φλούδες. Όπως θα περίμενε κανείς από ένα τόσο καλά παλαιωμένο ουίσκι αφήνει ένα τελείωμα με διάρκεια, πλούσιο και γλυκό.

Από την πρώτη του εμφάνιση, το ουίσκι έχει αποσπάσει πολλά διακεκριμένα βραβεία όπως το χρυσό στα Scotch Whisky Masters Award το 2009, βραβείο στο International Spirits Challenge το 2007 και το χρυσό στο International Wine and Spirits Competition το 2007.

Επίσημοι αντιπρόσωποι της The Edrington Group στην Κύπρο είναι η εταιρεία ACM Christofides Ltd.

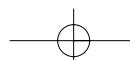

**BEST LOVED IN SCOTLAND
FOR 30 YEARS.**

DRINK RESPONSIBLY

FAMOUS FOR A REASON.

Management

Διαχείριση της διαφορετικότητας στον εργασιακό χώρο

Επιχειρείν διά της ποικιλίας

- ✓ Οι νέες μέθοδοι πρόσληψης που εφαρμόζονταν μέσα στους οργανισμούς, όσον αφορά το γυναικείο φύλο και τους μειονοτικούς, δεν είχε σημαντικό αποτέλεσμα, αφού η επαγγελματική ανέλιξη περιορίστηκε στην «κυρίαρχη κουλτούρα», δηλαδή αυτήν του «λευκού ανδρός».

Π αρ' όλο που η διεθνής οικονομία περνά μια κρίση, παρατηρούμε πως οι επιχειρήσεις βιώνουν μεγαλύτερη συμμετοχή γυναικών, μειονοτήτων, μεταναστών, ηλικιωμένων και διαφορετικών εθνικοτήτων εργατικού δυναμικού.

**Της Ρένας
Χριστοφίδου -
Γρηγορίου**

MBA, BSc,
Υπουργείο Οικονομικών

μπορεί να ενισχύσει το ηθικό των εργαζομένων και η επιχειρήση να διεισδύσει δυναμικά στην ντόπια και διεθνή αγορά.

Η κατανόηση της διαφορετικότητας στον εργασιακό χώρο έχει εξελιχθεί σε επιστήμη. Με τις νέες συνταγματικές τροποποιήσεις, τόσο στις Ηνωμένες Πολιτείες όσο και στον ευρωπαϊκό χώρο, ασκήθηκαν πιέσεις στις επιχειρήσεις να προσλαμβάνουν περισσότερες γυναίκες και μειονοτικούς εργοδοτούμενους και να τους δίνονται μεγαλύτερες ευκαιρίες για να ανέβουν στην ιεραρχική κλίμακα των εταιρειών. Πολύ γρήγορα, όμως, παραπήρθηκε πως οι νέες μέθοδοι πρόσληψης που εφαρμόζονταν μέσα στους οργανισμούς, όσον αφορά το γυναικείο φύλο και τους μειονοτικούς, δεν είχε σημαντικό αποτέλεσμα, αφού η επαγγελματική ανέλιξη περιορίστηκε στην «κυρίαρχη κουλτούρα», δηλαδή αυτήν του «λευκού ανδρός».

Η παγκοσμιότητα που βιώνει σήμερα ένας οργανισμός, η πρόδος των επιστημών και της τεχνολογίας και η πολυπολιτισμικότητα δημιουργούν ένα νέο σκηνικό το οποίο δημιουργεί νέες προκλήσεις στον επιχειρηματικό χώρο. Οι αποστάσεις εκμηδενίστηκαν. Η διηπειρωτική επικοινω-

vía είναι καθημερινή πρακτική. Η διακίνηση ανθρώπων και υπηρεσιών γίνεται σε εκπληκτικούς αριθμούς και με καταπληκτικούς ρυθμούς. Οι άνθρωποι μαθαίνουν τάχιστα τις νέες ανακαλύψεις και προόδους. Αυτά διαμορφώνουν την ιδιωτική και την επαγγελματική συμπεριφορά και δράση. Οι επιχειρήσεις κινούνται σ' ένα χώρο ο οποίος τείνει να καθιερώσει διεθνή επίπεδα και να δημιουργεί ανάγκες προσαρμογής. Πέρα από τον τοπικό και τον παγκόσμιο ανταγωνισμό, οι οργανισμοί υποχρεώνονται να δράσουν με νέους ρυθμούς και να ανταποκριθούν σε διεθνή επίπεδα. Έτσι, θα καταλήξουν να συνδέσουν τη διαφορετικότητα με τα ακόλουθα πέντε πιο σημαντικά πλεονεκτήματα: (α) την ενδυνάμωση των πολιτιστικών αξιών μέσα στην επιχείρηση, (β) την ενίσχυση της εταιρικής φήμης, (γ) την προσέλκυση και διατήρηση ταλαντούχων / καταρπισμένων ατόμων, (δ) την αποτελεσματικότητα του υφιστάμενου προσωπικού και (ε) τη δημιουργία καινοτομιών, κινήτρων και δημιουργικότητας μεταξύ των εργαζομένων.

Αλλαγή επιχειρηματικής κουλτούρας

Η Διαχείριση της Διαφορετικότητας έγινε γνωστή στη δεκαετία του '90, όταν άρχισε να διευρύνεται η πολυπολιτισμικότητα της κοινωνίας και η αντανάκλασή της στις επιχειρήσεις. Ο Roosevelt Thomas, ο οποίος θεωρήθηκε ο εμπνευστής αυτής της έννοιας, ήταν αυτός που πρώτος υποστήριξε πως οι επιχειρήσεις πρέπει να προσπαθήσουν να διατηρήσουν την κουλτούρα του πολυμορφικού προσωπικού τους και πως οι ίδιες οι

επιχειρήσεις θα έπρεπε να αλλάξουν τη δική τους κουλτούρα. Η επιχείρηση που προσλαμβάνει, διοικεί αλλά και στηρίζεται σε πολυπολιτισμικό προσωπικό, οφείλει να διαχειρίζεται τη διαφορετικότητα και την ποικιλία αποδεχόμενη την ομοιογενοποίηση στους κόλπους των επιχειρήσεων. Πολλοί οργανισμοί εφάρμοσαν μεθόδους τύπου mainstreaming, mentoring κ.λπ., αλλά τα αποτελέσματα δεν ήταν τα αναμενόμενα, αφού ο στόχος τους ήταν η ένταξη του ατόμου στην υπάρχουσα κατάσταση και η προσαρμογή του στην κυρίαρχη κουλτούρα. Οι εφαρμογές αυτές φάνηκαν να μην είναι αρκετά «ανοιχτές» για να δεχτούν το εργαζόμενο άτομο όπως είναι, να επενδύσουν στη διαφορετικότητά του, να το εντάξουν ουσιαστικά και τελικά να εισπράξουν τα οφέλη που προσφέρει αυτή η διαφορετικότητα όταν εντάσσεται στο κοινό εργασιακό περιβάλλον.

Επιπρόσθετα, έπρεπε να ληφθεί υπόψη πως η διαφορετικότητα σχετίζεται πάντοτε με τον τρόπο σκέψης ο οποίος είναι διαφορετικός και ανάλογος με τον τρόπο με τον οποίο το άτομο μεγαλώνει. Η εθνότητα, η θρησκεία, το φύλο, οι εμπειρίες και η κουλτούρα του ατόμου παιζουν σημαντικό ρόλο στην παραπάνω αντίληψη. Στον εργασιακό χώρο, οι ομάδες εργασίας που διακρίνονται από ποικιλομορφία, μπορούν να βοηθήσουν και να ενισχύσουν τη δυνατότητα του οργανισμού να κατανοήσει τις νέες τάσεις της αγοράς και να εφαρμόσει στρατηγικές, έτσι ώστε να δραστηριοποιηθεί η εταιρεία και να προσαρμοστεί σε μεγάλο βαθμό στις νέες τάσεις.

Βέβαια, η Διαχείριση της Διαφορετικότητας δεν είναι πανάκεια ούτε εύκολη διαδικασία που να είναι απλή και γρήγορη και που μπορεί να εφαρμοστεί άμεσα στο εργασιακό περιβάλλον. Η εφαρμογή της απαιτεί πλήρη αφοσίωση από την πλευρά του οργανισμού και απαιτεί τη δέσμευση όλων των εμπλεκομένων στο στόχο. Η δυσκολία που προκύπτει από το γεγονός ότι δεν υπάρχει μια τυποποιημένη διαδικασία για την εφαρμογή της είναι τεράστια. Οι τελευταίες εξελίξεις προέρχονται κυρίως από τον εκπαιδευτικό τομέα και συνδέουν το θέμα με την ανάγκη του οργανισμού να αντιμετωπίσει γρήγορα και αποτελεσματικά την ταχύτητα των αλλαγών που συμβαίνουν στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, αλλά και με την προβολή της αξίας του ατόμου, της κάθε διαφορετικής προσωπικότητας, ως συστατικού της καλής διοίκησης.

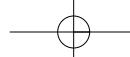
δάνειο προσωπικής ρευστότητας και... **κινηθείτε ελεύθερα**

Αποκτήστε ελευθερία κινήσεων με το **δάνειο προσωπικής ρευστότητας** μέχρι **€30,000** από τη **usbbank**, με απλές και ευέλικτες διαδικασίες, για να τα αξιοποιήσετε όπως εσείς θέλετε.

- Έναρξη αποπληρωμής κεφαλαίου μετά από 12 μήνες
- Πιστωτική Κάρτα με 12 μήνες δωρεάν συνδρομή και 0% επιτόκιο για τους πρώτους 6 μήνες
- Δωρεάν ασφαλιστική κάλυψη για τον πρώτο χρόνο
- 10% επιστροφή τόκου για όσους είναι συνεπείς στην αποπληρωμή των δόσεων τους
- Ανταγωνιστικό επιτόκιο

Τηλεφωνήστε μας και μάθετε περισσότερα.
Τηλεφωνικό Κέντρο Εξυπηρέτησης: 8000 2323

usbbank
Νέα εποχή. Άκομα πιο κοντά σας.

Ευρωπαϊκά θέματα

Σημαντική πρόκληση η Κυπριακή Προεδρία της ΕΕ

Κριτήριο ωριμότητας η ισορροπημένη διαχείριση

H Κύπρος, λόγω γεωγραφικής θέσης, είχε πάντοτε το προνόμιο να συνδέει την Ανατολή με τη Δύση. Σήμερα, εκ των πραγμάτων, καθίσταται κέντρο πρόσβασης της ΕΕ στην Εγγύς Ανατολή και η Πύλη της Ανατολής στο ευρωπαϊκό πολιτικοοικονομικό γίγνεσθαι. Στους ευρωπαϊκούς κύκλους των Βρυξελλών επικρατεί η άποψη ότι μόνο που οποιαδήποτε χώρα αναλάβει την Προεδρία, μπορεί να θεωρηθεί πως αυτή είναι πραγματικά «ώριμη». Ο θεσμός της Προεδρίας μπορεί να χαρακτηρισθεί ως επιτυχής, αν η χώρα που εξασκεί την Προεδρία καταφέρει, κατά τη λήψη των αποφάσεων, να συμφιλώσει τα διάφορα εθνικά συμφέροντα με το γενικό συμφέρον της Ένωσης.

**Του Ανδρέα
Ο. Ασσιώτη**

Διοικητικό
Λεπτομεργό Α',
Υπουργείου Παιδείας
και Πολιτισμού

Η χώρα μας έχει την ευκαιρία να χρησιμοποιήσει τις εμπειρίες των άλλων χωρών στην προετοιμασία της. Σπην ανάλυση των πεπραγμένων θα εκτιμηθούν οι προτεραιότητες και ο βαθμός αποτελεσματικότητας. Το κύριο μέρος της ημερήσιας διάταξης θα είναι κληρονομιά από προηγούμενες Προεδρίες, γιατί οι περισσότερες πολιτικές έχουν συνέχεια. Ο χρόνος θα είναι πολύ πιεστικός, επειδή η Κυπριακή Προεδρία της ΕΕ εμπίπτει στο δεύτερο εξάμηνο του 2012 και γι' αυτό περιορίζεται σημαντικά ο αξιοποίησμος χρόνος, αν ληφθούν υπόψη οι καλοκαιρινές διακοπές και η περίοδος των Χριστουγέννων. Μέσα σε αυτό το ουσιαστικά μικρό χρονικό πλάισιο, οι προτεραιότητες θα πρέπει να περιοριστούν.

Με αιχμή τον εθελοντισμό

Στη διάρκεια της Κυπριακής Προεδρίας της ΕΕ έχουμε υποχρέωση να επιδείξουμε απαράμιλη φιλοξενία και εγκαρδιότητα προς τους φιλοξενούμενούς μας χρησιμοποιώντας τον εθελοντισμό ως αιχμή του δόρατος. Ο Σύνδεσμος Ξεναγών Κύπρου, σε συνεργασία με τους Τουρκούπριους συναδέλφους τους, θα μπορούσε να καταρτίσει ένα πρόγραμμα ξεναγήσεων με γνώμονα την ανάδειξη της πλούσιας ιστορίας και πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Η Κύπρος, ως σταυροδρόμι πολιτισμών, έχει αφθονία μνημείων να επιδείξει. Αρχίζοντας από τη Λευκωσία, όπου θα γίνονται και οι περισσότερες δραστηριότητες, στο

- ✓ **Na «επιστρατευθούν» εθελοντές, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι.**
- ✓ **Na παρουσιάσουμε τον καλύτερο εαυτό μας και να ξεναγηθούν οι φιλοξενούμενοί μας σε αξιοθέατα και ιστορικά μνημεία σε όλη την Κύπρο, ελεύθερες περιοχές και κατεχόμενα.**

πρόγραμμα των περιηγήσεων μπορούν να συμπεριληφθούν μεταξύ άλλων το Προεδρικό Μέγαρο και το συγκρότημα της Αρχιγραμματείας, ως δείγματα βρετανικής αρχιτεκτονικής. Ο μεγαλοπρεπής ναός της Αγίας Σοφίας προσφέρεται ως δείγμα γοτθικής τέχνης. Το τέμενος Μπαΐρακτάρη, πάνω στα ενετικά τείχη, που περιστοιχίζουν την παλιά πόλη, μαρτυρεί την για τρεις αιώνες επικράτηση της Ανατολής. Το σπίτι του Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου, παρά την Αρχιεπισκοπή, και το Μεγάλο Χάνι (Buyuk Khan) είναι απτά δείγματα οθωμανικής αρχιτεκτονικής. Το αρχαίο θέατρο των Σόλων και η εκκλησία της Παναγίας της Αστρούν, που περιλαμβάνεται στα μνημεία της παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO, καταδεικνύουν την μακραίων ελληνική και χριστιανική παρουσία στην Κύπρο. Τα μεσαιωνικά κάστρα της Κερύνειας, του Αγίου Ιλαρίωνα και του Βουφαβέντο είναι συγκεκριμένα παραδείγματα της αδιάλειπτης σύνδεσης της Κύπρου με την Ευρώπη.

Φιλόξενοι, πάνω απ' όλα

Στην επαρχία Αμμοχώστου, σε μια ολοήμερη

εκδρομή, θα μπορούσαν να περιληφθούν η αρχαία Σαλαμίνα, τα μοναστήρια του Αποστόλου Βαρνάβα και του Αποστόλου Ανδρέα, η εκκλησία της Παναγίας της Κανακαρίας στη Λυθράγκωμη, το φρούριο της Καντάρας, η εκκλησία του Αγίου Νικολάου μέσα στην παλιά Αμμόχωστο κ.λπ. Στην επαρχία Λάρνακας, ο οικισμός της Χοιροκοπίας καταδεικνύει το γεγονός ότι υπήρχε οργανωμένη ζωή στο νησί από αρχαιοτάτων χρόνων. Μέσα στα μνημεία μιας περιδιάβασης θα πρέπει να περιλαμβάνεται και το Hala Sultan Tekke παρά την Αλυκή, το υδραγωγείο Bekir Pasha (1747) και τα απομεινάρια του αρχαίου πολεμικού λιμανιού της πόλης. Στη Λεμεσό οι επιλογές είναι μεγάλες.

Το λημάνι της αρχαίας Αμαθούντας μαρτυρεί την παρουσία των Φοινίκων στην Κύπρο, το αρχαίο θέατρο του Κουρίου και ο ναός του Απόλλωνα Υλάτη προσδίδει την ελληνορωμαϊκή διάσταση που επικράτησε στη διαμόρφωση της ιστορίας του νησιού. Το μεσαιωνικό κάστρο της Λεμεσού, όπου γίνονται πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις, θα πρέπει να συμπεριληφθεί στα αξιοθέατα. Η ωραία Πάφος, πόλης του Κινύρα, έχει πολλά να προσφέρει από αρχαία ελληνορωμαϊκά και βυζαντινά μνημεία, μέχρι το οθωμανικό κάστρο (1580-1592) που βρίσκεται στο λημάνι της πόλης.

Είμαστε περήφανοι για την τρισχλιετή μας ιστορία, αλλά αυτό δεν αρκεί. Θα πρέπει να αποδείξουμε με τη συμπεριφορά μας ότι σεβόμαστε την ιστορία μας και παραμένουμε τόπος ανθρωπιάς, φιλοτιμίας και φιλοξενίας.

UNIVERSITY OF NICOSIA

Παιδεία που μετα-μορφώνει

Το μεγάλο και συναρπαστικό ταξίδι της γνώσης που κορυφώνεται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δεν έχει σκοπό την απλή συγκομιδή γνώσεων αλλά κυρίως την απόκτηση Παιδείας. Τη μετα-μόρφωση των νέων ανθρώπων, μέσα από την καλλιέργεια ανεξάρτητης και κριτικής σκέψης, και ενός ανοικτού πνεύματος έτοιμου να θέσει καινούργια ερωτήματα, να στηριχθεί στην έρευνα, να επιδιώξει την καινοτομία. Να συνδυάσει τις απαιτούμενες δεξιότητες στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, με το ενδιαφέρον για τα κοινά όχι μόνο του τόπου, αλλά και του πλανήτη μας (π.χ. τα οικολογικά), με έμπνευση πάντα τις διαχρονικές και οικουμενικές αξίες.

Γιατί μόνο το τρίπτυχο γνώση, παιδεία, δημιουργία μπορεί να συντελέσει στην ουσιαστική μεταμόρφωση, μέσω της εκπαίδευσης.

Προγράμματα Σπουδών

School of Humanities, Social Sciences & Law:	School of Business:	School of Sciences:	School of Education:
<ul style="list-style-type: none"> • Applied Multimedia • Architecture • Communications (Journalism, Radio & TV) • English Language and Literature • Graphic Communication • Interior Design • International Relations and European Studies • Law • Psychology • Public Relations, Advertising & Marketing • Social Work • International Relations (MA) • Media & Communications (MA) 	<ul style="list-style-type: none"> • Accounting • Business Administration • Hospitality Management • Hotel and Tourism Management • Marketing • Management Information Systems (MIS) • Sports Management • Business Administration (MBA) 	<ul style="list-style-type: none"> • Computer Engineering • Computer Science • Electrical Engineering • Human Biology • Nursing 	<ul style="list-style-type: none"> • Dance • Music • Δημοτική Εκπαίδευση • Προδημοτική Εκπαίδευση (Νηπιαγωγικά) • Επιστήμες Αγωγής (MEd) με τρεις κατευθύνσεις • Επιστήμες Αγωγής (PhD) με δύο κατευθύνσεις

Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. Γνώση, Παιδεία, Δημιουργία.

Λεωφ. Μακεδονίτισσας 46, Τ.Κ. 24005, 1700 Λευκωσία, Τηλ.: 22841500

www.unic.ac.cy

Management

Αυθεντίες του Μάνατζμεντ στον 20ό αιώνα

Frederick Winslow Taylor (1856 - 1915)

Ο θεωρητικός της εργασιακής αρμονίας

- ✓ Με ποιους τρόπους διοίκησης αυξάνει η παραγωγικότητα της εργασίας, οι συνθήκες απασχόλησης και τα οφέλη επιχειρούντων και εργαζομένων.

Hεπιστήμη του μάνατζμεντ, παρ' όλο που είναι τόσο παλιά όσο και ο άνθρωπος, μόλις στις αρχές του 20ού αιώνα άρχισε να θεωρείται ως ξεχωριστή επιστήμη. Τότε παρουσιάστηκαν διάφορες θεωρίες με πρώτη εκείνη του F.W. Taylor. Πρόκειται για μια επιστημονική προσέγγιση του μάνατζμεντ η οποία στόχευε «στη μεγιστηριακή απόδοση των ανθρώπων και των μηχανημάτων, ερευνώντας επιστημονικά τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή». Ο Taylor γεννήθηκε το 1856 στην Πενσιλβανία των H.P.A. και διδάχτηκε τα πρώτα του γράμματα από τη μητέρα του. Φοίτησε για δυο χρόνια σε σχολεία της Γαλλίας και της Γερμανίας και το 1872 γράφτηκε στην Ακαδημία Philips, στο Exeter, New Hampshire. Με την αποφοίτησή του έγινε δεκτός από το Harvard Law, όμως, λόγω προβλημάτων με την όρασή του υποχρεώθηκε να διαλέξει άλλη καριέρα. Μετά την οικονομική κρίση του 1873 προσέλκυθηκε σε μια εταιρεία που κατασκεύαζε αντλίες στη Φιλαδέλφεια. Αργότερα εργάστηκε στην εταιρεία Midvale Steel Works, αρχικά ως υπεύθυνος συνεργείου και στη συνέχεια ως επιστάτης, διευθυντής ερευνών και, τελικά, αρχιμηχανικός. Σπούδασε με αλληλογραφία στο Stevens Institute of Technology και πήρε πτυχίο μηχανολογίας το 1883. Από το 1890 μέχρι το 1893 εργάστηκε ως γενικός διευθυντής και σύμβουλος - μηχανικός στην εταιρεία Manufacturing Investment Company στη Φιλαδέλφεια, και το 1893 ίδρυσε δικό του συμβουλευτικό γραφείο. Το 1906 του απονεμήθηκε τιμητικά ο τίτλος του Doctor of Science από το Panepistimio της Πενσιλβανίας.

Του Δημήτρη Εργατούδη

Αφυπηρετήσαντα
Ανάτερου Διευθυντή
του Ομίλου Λαϊκής και
Fellow του Ινστιτούτου
Τραπεζιτών Λονδίνου

λέτης. Σ' αυτόν οφείλεται κατά κύριο λόγο η ευημερία της εργατικής τάξης».

Ο Taylor πίστευε ότι οι μεθόδοι διεύθυνσης της εποχής του ήταν ερασιτεχνικές και υποστήριζε ότι το μάνατζμεντ έπρεπε να διδάσκεται ως ξεχωριστή επιστήμη στα πανεπιστήμια. Σύμφωνα με τον Taylor, τα καλύτερα αποτελέσματα μπορούσαν να επιτευχθούν από μια συνεργασία μεταξύ των έμπειρων - προσοντούχων διευθυντών και των συνεργάσιμων και καινοτόμων εργατών. Η κάθε πλευρά χρειαζόταν την άλλη, γι' αυτό και δεν πίστευε στο θεσμό των συντεχνιών.

Βασικές αρχές

Η επιστημονική θεωρία του Taylor συνοψίζεται σε τέσσερις βασικές αρχές:

1. Οι εμπειρικές μέθοδοι εργασίας πρέπει να

αντικατασταθούν από μεθόδους που να στηρίζονται στην επιστημονική μελέτη της εργασίας.

2. Οι υπάλληλοι πρέπει να επιλέγονται, να εκπαιδεύονται και να ανελίσσονται επιστημονικά, και όχι να αφήνονται να εκπαιδεύονται μόνοι τους.

3. Ο κάθε υπάλληλος πρέπει να έχει σαφείς οδηγίες σχετικά με την εργασία του και η απόδοσή του να επιβλέπεται και να αξιολογείται με βάση τις οδηγίες αυτές.

4. Η εργασία πρέπει να κατανέμεται σχεδόν εξίσου μεταξύ διευθυντών και υπαλλήλων, ούτως ώστε οι διευθυντές να εφαρμόζουν τις αρχές της επιστημονικής διεύθυνσης και οι υπάλληλοι να εργάζονται με βάση αυτές.

Για την εφαρμογή της θεωρίας του ο Taylor πίστευε πως έπρεπε η διεύθυνση να επιβάλει:

- τυποποίηση των μεθόδων εργασίας
- υιοθέτηση των καλύτερων συνθηκών εργασίας

• συνεργασία όλων για την όσο το δυνατόν ταχύτερη διεκπεραίωση της εργασίας

Η εφαρμογή της θεωρίας αυτής πολλές φορές προκαλούσε την αντίδραση των εργαζομένων, οι οποίοι συνήθως κατέληγαν σε απεργία. Από την άλλη, όπου εφαρμόστηκε, οι απολαβές των υπαλλήλων στηρίζονταν στην παραγωγικότητά τους, γι' αυτό και κέρδιζαν περισσότερα. Αυτό προκάλεσε τη μήνη των ιδιοκτητών των εργοστασίων στα οποία δεν εφαρμόστηκε η θεωρία του. Ο ίδιος πάντως καυχήστηκε ότι ουδέποτε υπήρξε απεργία στις εταιρείες στις οποίες εφαρμόστηκε η θεωρία του.

Ο Taylor πέθανε το 1915 από πνευμονία.

ΛΑΡΝΑΚΑ-ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ	ΑΡ. ΠΤΗΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ	ΑΦΙΞΗ	ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ-ΛΑΡΝΑΚΑ	ΑΡ. ΠΤΗΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ	ΑΦΙΞΗ
	CY334	ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	14:30	18:00		CY335	ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	18:50	23:55

Οι ώρες είναι τοπικές.

Στις Βρυξέλλες, απευθείας για τη συνάντησή σας!

Με 5 πτήσεις την εβδομάδα.

Τώρα είναι ακόμα πιο εύκολο να βρεθείτε στην καρδιά της Ευρώπης!

Με τις 5 απευθείας πτήσεις την εβδομάδα των Κυπριακών Αερογραμμών, στο Διεθνές Αεροδρόμιο των Βρυξελλών κοντά στο κέντρο της πόλης, είστε σίγουροι πως θα είστε συνεπείς σε κάθε επαγγελματική σας υποχρέωση.

Πετάξτε μαζί μας, απολαμβάνοντας ένα άνετο ταξίδι, με πλήρεις υπηρεσίες κατά τη διάρκεια της πτήσης σας.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Κέντρο Τηλεξυπηρέτησης 8000 0008 ή τον Ταξιδιωτικό σας πράκτορα.

Οικονομία

Επιβαρύνει και αυτή το δημοσιονομικό έλλειμμα

Να εισπράττονται δίδακτρα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

- ✓ Το κόστος για κάθε φοιτητή στην κρατική τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ παρέχεται δωρεάν, ανέρχεται στις 20.000 ευρώ ετησίως.

Στην Κύπρο η κρατική τριτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται δωρεάν ενώ υπολογίζεται ότι το κόστος για κάθε φοιτητή ανέρχεται γύρω στις 20.000 ευρώ. Παράλληλα παρόλο που παρέχεται δωρεάν προσφέρεται και χορηγία για κάθε φοιτητή ύψους 1.700 ευρώ. Το ολικό κόστος για την κυβέρνηση για την τριτοβάθμια εκπαίδευση έχει ανέλθει από 161 εκατ. ευρώ το 2005 στα 317 εκατ. ευρώ το 2008 με ανοδική τάση. Πρέπει να αναφερθεί δε ότι και οι μισθοί που καταβάλλονται στα Πανεπιστήμια της Κύπρου είναι βασιλικοί και βρίσκονται στις κλίμακες 15-16 της δημόσιας υπηρεσίας. Οι αρμόδιοι θα πρέπει να διανοηθούν πόσα χρήματα θα χρειάζονται στα επόμενα χρόνια αν συνεχίσουμε (όπως και η Ελλάδα) να παρέχουμε δωρεάν δημόσια τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ασφαλώς το δημοσιονομικό έλλειψα τόσο της Κύπρου όσο και της Ελλάδας θα ήταν κατά πολύ πιο χαμηλό, αν δεν υπήρχε η δωρεάν τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά οι φοιτητές πλήρωναν δίδακτρα, για τα οποία θα τους παρέχονταν σπουδαστικά δάνεια, τα οποία θα πλήρωναν μετά την αποφοίτηση και απασχόληση τους.

Ένα πτυχίο από Πανεπιστήμιο θεωρείται από τους εργοδότες ως ένα καλό κριτήριο για να επιλεγεί στο προσωπικό της εταιρείας. Το ίδιο ασφαλώς συμβαίνει και στο δημόσιο τομέα. Όπως υπολογίζει ο ΟΟΣΑ, κατά μέσο όρο στις πλούσιες χώρες το ολικό πρόσθετο χρηματικό όφελος ενός απόφοιτου είναι μεγαλύτερο κατά 230.000 δολάρια, πάνω από τα μισά των οποίων τα απολαμβάνει ο απόφοιτος. Πρόσωπα τα οποία θα σπουδάσουν και θα έχουν ανώτατη εκπαίδευση θα πάρουν διευθυντικές θέσεις και/ή θα καταστούν επαγγελματίες με ψηλά εισοδήματα. Την εκπαίδευσή τους, όμως, την πληρώνουν τα πρόσωπα τα οποία είχαν αποφοίτησει από δευτερ-

Του Τάσου
Αναστασιάδη

Οικονομολόγου

βάθμιες σχολές και καταβάλλουν φόρους για να σπουδάσουν τα πρόσωπα τα οποία θα γίνουν αργότερα τα αφεντικά τους. Κατά συνέπεια, αν θεωρείται άδικο να ζητούν από τους φοιτητές να συνεισφέρουν στο κόστος της εκπαίδευσής τους, είναι ακόμη πιο άδικο για τα πρόσωπα που δεν είχαν την τύχη να σπουδάσουν στο Πανεπιστήμιο να πληρώνουν.

Αποδοτική επένδυση

Όπως υποδεικνύεται από ορισμένους, η ανώτατη εκπαίδευση πρέπει να θεωρείται δικαίωμα και κατά συνέπεια θα πρέπει να χρηματοδοτείται από τη φορολογία. Όμως, αν και η πρόσβαση στην κατοικία και στην τροφή είναι πιο βασικά δικαιώματα, κανείς δεν έχει διανοηθεί ότι πρέπει να παραχωρούνται δωρεάν κατοικίες ή δωρεάν τροφή. Έρευνες που έγιναν σε ορισμένες έρευνες έχουν δείξει ότι ένα πρόσωπο που έχει συμπληρώσει τριτοβάθμια εκπαίδευση μέχρι την ηλικία των 49 ετών θα πάίρνει 70% περισσότερα από ένα άλλο εργαζόμενο πρόσωπο που έχει συμπληρώσει μόνο δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Στην κομουνιστική Κίνα από το 1989 υιοθετήθηκε πολιτική καταβολής διδάκτρων από όλους τους φοιτητές, αν και υπήρχαν και υποτροφίες ως και φοιτητές των οποίων τα διδακτρά πλήρωναν οι επιχειρήσεις τους, με τη συμφωνία ότι θα εργασθούν για τις επιχειρήσεις αυτές μετά την αποφοίτηση. Από το 1997 δε όλοι οι φοιτητές

στα Πανεπιστήμια της Κίνας καταβάλλουν δίδακτρα και από το 1999 παρέχονται σπουδαστικά δάνεια στους φοιτητές, τα οποία θα πρέπει να αποπληρώσουν μετά την αποφοίτησή τους.

Διεθνώς η ζήτηση για τριτοβάθμια εκπαίδευση αυξάνεται συνεχώς. Έτσι, πολλές χώρες, περιλαμβανομένης της Γερμανίας, της Ιρλανδίας και της Ισπανίας, έχουν επιβάλει δίδακτρα, όπως και οι ΗΠΑ που τα έχουν επιβάλει από καιρό. Στην Αγγλία οι φοιτητές πληρώνουν δίδακτρα 3.290 στερλίνες για την εκπαίδευσή τους και το κράτος προσφέρει δάνεια στους φοιτητές για τα δίδακτρα και για έξοδα διαβίωσης.

Η προηγούμενη εργατική κυβέρνηση αναγνώρισε ότι αυτή η διευθέτηση δεν είναι διατηρήσιμη και τον Νοέμβριο του 2009 διόρισε μια ανεξάρτητη επιτροπή, με επικεφαλής τον Λόρδο Browne, και στις 12 του Οκτωβρίου 2010 δημοσιεύθηκε η έκθεσή της. Ο Λόρδος Browne, μεταξύ άλλων, εισηγείται ότι πρέπει να επιτραπεί στα Πανεπιστήμια να επιβάλλουν οποιαδήποτε δίδακτρα επιθυμούν, ενώ οι φοιτητές θα δικαιούνται δάνεια, τα οποία ο φοιτητής δεν θα είναι υπόχρεος να αρχίσει να αποπληρώνει μέχρις ότου το εισόδημά του είναι πάνω από 21.000 λίρες. Κατά συνέπεια, η Κύπρος δεν έχει άλλη επιλογή παρά να επιβάλει δίδακτρα στα Κρατικά Πανεπιστήμια και να προσφέρει δάνεια τα οποία θα αποπληρωθούν μετά την έναρξη επαγγελματικής απασχόλησης των αποφοίτων.

KEO

*Brewed on the Island
of Cyprus*

KEO LTD 1, Franklin Roosevelt Ave., P.O.Box 50209, 3602 Limassol, Cyprus
Tel. + 357 25 853100, Fax + 357 25 573429

Ακίνητα

Να εκμεταλλευθούμε τη γεωστρατηγική σημασία της χώρας μας

Κύπρος, η επόμενη μητρόπολη της Μεσογείου;

- ✓ Ωφέλιμο και επιθυμητό, φυσικά, το κύμα επενδύσεων προς την Κύπρο, αλλοιώνει, όμως, τον κοινωνικό και ο οικονομικό χαρακτήρα του πληθυσμού της.

Γήπεδα γκολφ και μαρίνες, malls και εμπορικά κέντρα, δίδυμοι πύργοι και διαμερίσματα υπερπολυτελείας, θεματικά πάρκα και χώροι ψυχαγωγίας, 20ώροφα και 40ώροφα κτίρια, ξενοδοχεία πέντε και επτά αστέρων και boutique hotels, συμπλέγματα υπερπολυτελείας μετών χρήσεων και άλλα ποικιλόμορφα κτίρια. Διαβάζοντας τα πιο πάνω, το μυαλό του καθενός ταξιδεύει σε κοσμοπολίτικες περιοχές. Κι όμως, σύμφωνα με τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο όλα αυτά γίνονται ή θα γίνουν εδώ, στην Κύπρο! Πραγματικότητες, παραδημοσιογραφία, όνειρα θερινής νυκτός; Ισως λίγο απ' όλα. Μακάρι να έφθασε ο καιρός ο τόπος μας να αναδειχθεί στο βαθμό που του αρμόζει!

Του Κλέωνα Ιακωβίδη

B.Sc, MA, MRICS,
Εγκεκριμένου
Εκπαιδητή Ακινήτων
ΕΤΕΚ. Διευθύνοντος
Συμβούλου
Cleon
Iacovides &
Associates
Ltd. Property Valuers
and Consultants

με ορθή πολιτική από μέρους μας ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη, κατά το δυνατό, αναβάθμιση της οικονομίας και της ανάπτυξης του τόπου μας. Ευελπιστούμε ότι η κατασκευή και διαχείριση των πιο πάνω έργων θα είναι μόνο η αρχή. Δε φαντάζομαι οι Ρώσοι επιχειρηματίες να έρχονται στη χώρα μας χωρίς σκοπό και να αγοράζουν επιλεγμένα τεμάχια γης για συγκεκριμένες χρήσεις μόνο και μόνο για να μετακινήσουν κάποια κεφάλαια τους στη χώρα μας. Δεν μπορώ να διανοθώ ότι ήρθαν εδώ Ιρανοί επιχειρηματίες και αγοράζουν συμπλέγματα διαμερισμάτων και παραθεριστικές (σύμφωνα με τα δικά μας δεδομένα) κατοικίες μόνο και μόνο για να έρχονται διακοπές. Αποκλείεται οι Καταρινοί να επιδιώκουν την αγορά συγκεκριμένου τεμάχιου για μια οικονομικά σπουδαία οικονομικά ανάπτυξη (ελπίζω στη δίκαιη ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας και εύχομαι να υπάρξει ουσιαστική βελτίωση του αρχιτεκτονικού χαρακτήρα του οικοδομήματος) απλώς και μόνο για να δημιουργηθούν κάποια εισοδήματα από αυτήν. Δεν πιστεύουμε ότι Ουκρανοί επιχειρηματίες θα κατέλθουν για τη θάλασσα και μόνο.

Ζητούμενο η ισορροπία

Είμαστε, λοιπόν, πεπεισμένοι ότι όλοι αυτοί θέλουν να εγκατασταθούν οικονομικά και επιχειρησιακά στην Κύπρο ώστε να δημιουργήσουν τις προσβάσεις τους στο τρίγωνο Μεσογείου - Μέσης Ανατολής - Αφρικής, χρησιμοποιώντας την Κύπρο ως διαμετακομιστικό εφαλτήριο. Οι αραβικοί πολιτισμοί από την άλλη, διατηρούν μια πόρτα κοντά στην Ευρώπη, ενώ οι Ισραηλίτες, αν και

γείτονες μας, θα θέλουν να εμπλακούν ώστε να θεμελιώσουν και να διαφυλάξουν τα δικά τους συμφέροντα στην περιοχή. Όλα αυτά είναι πολύ θετικά για την Κύπρο. Με σωστές μεθοδεύσεις και πολιτικές, θα αποδώσουν τα μέγιστα στον τόπο μας, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Υπάρχουν, όμως, και κάποιες επιφυλάξεις. Τι θα απογίνουμε εμείς οι 800.000 Κύπριοι; Έχοντας αυτό το κύμα επενδύσεων στον τόπο μας ο κοινωνικός και ο οικονομικός χαρακτήρας μας αλλοιώνεται. Κοινωνικά, από το 2004 ολοένα και περισσότεροι μετανάστες, κοινοτικοί και μη, όλων των οικονομικών επιπέδων φθάνουν στον τόπο μας. Τελευταίως, μάθαμε ότι οι μετανάστες στη χώρα μας είναι περίπου το 25% του πληθυσμού μας. Είμαστε έτοιμοι να αντέξουμε περισσότερη κάθοδο; Είμαστε έτοιμοι να μοιάσουμε με άλλους ευρωπαϊκούς λαούς, που η μια και μοναδική ταυτότητα δεν θα είναι πλέον υπαρκτή; Οικονομικά, πρέπει οι αρμόδιες αρχές να είναι σε συνεχή εγρήγορση ώστε να μη συγκεντρωθεί ο πλούτος σε λίγους αλλά να κατανεμηθεί σωστά για να δημιουργείται μία ισοζυγισμένη ανάπτυξη σε όλες τις επαρχίες. Οι αρμόδιοι πρέπει να προσαρμόσουν τα πλάνα τους και να διαμορφώσουν εκ των προτέρων τους σωστούς μηχανισμούς ώστε οι δευτερεύουσες περιοχές ανά επαρχία να μην επηρεαστούν αρνητικά από τις ακμάζουσες περιοχές, στις οποίες η εξωτερική αγορά κινείται.

Μήπως έφθασε η ώρα να εστιάσουμε την προσοχή μας και στην εισροή μεγάλων βιομηχανικών μονάδων από το εξωτερικό; Κάνουμε την αναφορά αυτή αφού με την εισροή στην Κύπρο περισσότερων εργατών, το εργασιακό κόστος ανά κεφαλή μειώνεται και πιθανώς να φτάσει σε τέτοια επιπέδα που να είναι οικονομικά βιώσιμο για τέτοιου ειδούς βιομηχανικές εταιρίες να έρθουν στην Κύπρο. Σήμερα η βιομηχανία στην Κύπρο είναι πολύ περιορισμένη. Χρόνο με χρόνο φθίνει και τα εργοστάσια μεταβάλλονται σε αποθήκες και κέντρα διανομής. Με την υποδομή που υπάρχει σ' όλες τις βιομηχανικές ζώνες, το πολύ καλό οδικό δίκτυο και τα λιμάνια στη Λάρνακα και Λεμεσό, άνετα η χώρα μας θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως χώρα παραγωγής και εξαγωγής προϊόντων στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και όχι μόνο.

Καθοριστική η απόφαση «της τελευταίας στιγμής»

Νέος κομματικός χάρτης μετά τις βουλευτικές

✓ Έρευνες κοινής γνώμης καταδεικνύουν ότι σχεδόν το 80% των πολιτών δεν εμπιστεύονται τα πολιτικά κόμματα στη χώρα τους, ενώ για το χώρο του εμπορικού μάρκετινγκ δείχνουν ότι το 80% με 95% των νέων προϊόντων και υπηρεσιών που λανσάρονται αποτυγχάνουν.

Στις διάφορες εκλογικές αναμετρήσεις, οι υποψήφιοι έχουν πλέον να αντιμετωπίσουν πολύ πιο απαιτητικούς και καλά ενημερωμένους ψηφοφόρους. Απ' τη μια, οι έρευνες κοινής γνώμης στην ΕΕ καταδεικνύουν ότι σχεδόν το 80% των πολιτών δεν εμπιστεύονται τα πολιτικά κόμματα στη χώρα τους (Ευρωβαρόμετρο Οκτωβρίου - Νοεμβρίου 2008).

Παράλληλα, μέσα από τις δημοσκοπήσεις αλλά και τα αποτελέσματα των διαφόρων εκλογικών αναμετρήσεων (ευρωεκλογές και εθνικές εκλογές), φαίνεται ότι ένα σημαντικό ποσοστό του εκλογικού σώματος (αγγίζει το 50%) βρίσκεται εκτός πλαισίου (αποχή + αναποφάσιστοι + μετακινούμενοι ψηφοφόροι). Απ' την άλλη, στο χώρο του εμπορικού μάρκετινγκ και με βάση διεθνείς έρευνες, ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ 80% και 95% των νέων προϊόντων / υπηρεσιών που λανσάρονται αποτυγχάνουν. Τα ποσοστά αυτά προκαλούν αίσθηση.

Παράλληλες οι διαδρομές του πολιτικού και του επιχειρηματικού μάρκετινγκ: Έρευνα, στρατηγική ανάλυση, καινοτομία, παραγωγή πολιτικής / προϊόντων, δημιουργική επικοινωνία, εφαρμογή / εκτέλεση πλάνου, μεγιστοποίηση αντίκτυπου. Ο κύκλος όμως αυτός είναι φτιαγμένος σαν ντόμινο. Οι χαμηλές επιδόσεις καινοτομίας σε οποιοδήποτε στάδιο του κύκλου επιφέρει σωρευτικά, πολλαπλάσια και καταστροφικά θα έλεγα αποτελέσματα. Η εύκολη απάντηση στο ερώτημα «τις πταίει» συνοψίζεται στις φράσεις «δυσπιστία - έλλειψη πειστικότητας» και «έλλειψη διαφοροποίησης». Οι ρίζες όμως του προβλήματος είναι πολύ πιο βαθιές και πολύπλοκες - εντοπίζονται ακριβώς στα κενά, στις αδυ-

ναμίες και στα λάθη σε ένα ή σε περισσότερα στάδια του κύκλου καινοτομίας.

Επικοινωνιακός αντίκτυπος

Πέραν των πιο πάνω πολύπλοκων προκλήσεων, η οικονομική κρίση πολλαπλασιάζει το πολιτικό κόστος από ενδεχόμενα σκάνδαλα - στα μάτια της κοινής γνώμης δεν μετρά τόσο η ουσία όσο ο επικοινωνιακός αντίκτυπος. Πέραν από τη νομική πτυχή, η ηθική πτυχή και η πολιτική ευθιξία αποκτούν μια ιδιαίτερη βαρύτητα. Η εικόνα δύσκολα κτίζεται αλλά εύκολα θρυμματίζεται. Έρευνες στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ καταδεικνύουν ότι οι δεσμοί ανάμεσα στα πολιτικά κόμματα και τους πολίτες τείνουν να γίνονται πιο χαλαροί. Παράλληλα, οι προεκλογικές εκστρατείες φαίνεται να επηρεάζουν το εκλογικό σώμα ολοένα και περισσότερο. Επηρεάζουν τις απόψεις των πολιτών για τα κόμματα, τους υποψήφιους και τα σημαντικά θέματα, τους παράγοντες που καθορίζουν την εκλογική συμπεριφορά.

Οι προεκλογικές καμπάνιες δεν επηρεάζουν όλους τους πολίτες το ίδιο. Άτομα που αποφασίζουν πιο υποψήφιο ή κόμμα θα ψηφίσουν προτού ακόμη αρχίσει ο προεκλογικός πολύ δύσκολα επηρεάζονται ή αλλάζουν γνώμη ένεκα του πολιτικού μάρκετινγκ. Οι πολίτες αυτοί επηρεάζονται από μακροχρόνιους παράγοντες όπως είναι η συμμετοχή σε κόμμα και η ιδεολογία. Αντίθετα, εκείνοι που δεν έκαναν τις επιλογές τους προτού αρχίσει ο προεκλογικός είναι πιο δεκτικοί στα μηνύματα και στην πειστικότητα της καμπάνιας. Οι ψηφοφόροι αυτοί επηρεάζονται από βραχυπρόθεσμους παράγοντες που αφορούν τη συγκεκριμένη εκλογική αναμέτρηση: τα θέματα της επικαιρότητας, τις θέσεις των κομμάτων σε σημαντικά ζητήματα, την εικόνα των υποψηφίων. Άλλοι βραχυπρόθεσμοι παράγοντες περιλαμβάνουν τις συζητήσεις με μέ-

λη της οικογένειας ή συνάδελφους κατά τη διάρκεια του προεκλογικού, τα πολιτικά μηνύματα στα ΜΜΕ ή άλλη επαφή με μια από τις προεκλογικές εκστρατείες. Οι μακροχρόνιοι παράγοντες που επηρεάζουν την εκλογική συμπεριφορά είναι πολύ λιγότεροι σε αριθμό και επομένως πιο εύκολο να εντοπιστούν και μετρηθούν. Αντίθετα, οι βραχυπρόθεσμοι παράγοντες είναι σχεδόν άπειροι σε αριθμό και πολύ πιο δύσκολο να αξιολογηθούν ή να συσχετιστούν με τις αποφάσεις των ψηφοφόρων.

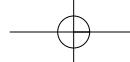
Εκπλήξεις στις βουλευτικές

Οι πολίτες που έχουν κάνει τις επιλογές τους πριν καν αρχίσει ο προεκλογικός αγώνας και εκείνοι που αποφασίζουν κατά τη διάρκεια της καμπάνιας έχουν περίπου το ίδιο ενδιαφέρον για την πολιτική, παρακολουθούν τα ΜΜΕ στον ίδιο βαθμό και γενικά είναι το ίδιο ενημερωμένοι για τα διάφορα πολιτικά γεγονότα και τα θέματα της επικαιρότητας. Διαφέρουν όμως σημαντικά στο βαθμό συμμετοχής τους σε συγκεκριμένη πολιτική παράταξη. Επομένως, οι ψηφοφόροι που αποφασίζουν κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας επηρεάζονται από τα πολιτικά μηνύματα σε μεγαλύτερο βαθμό. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι περίπου το 50% του εκλογικού σώματος κάνει τις επιλογές του κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου.

Μια στρατηγική ανάλυση του πολιτικού, κοινωνικού και επικοινωνιακού περιβάλλοντος στην Κύπρο, μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, στις βουλευτικές 2011, ένα σημαντικό ποσοστό του εκλογικού σώματος θα αποφασίσει στα τελικά στάδια της προεκλογικής περιόδου, ενώ το ποσοστό της κρυφής ψήφου -το ποσοστό του εκλογικού σώματος που δεν διακαλύπτει τις προθέσεις του πριν από την κάλπη- επίσης θα παρουσιάσει αύξηση. Κλειδί στον προεκλογικό οι θέσεις των κομμάτων σε σημαντικά θέματα (κυρίως στο κυπριακό και στην οικονομία), η εικόνα / προτάσεις των υποψηφίων βουλευτών καθώς και η υιοθέτηση πιο στοχευμένων / εξαπομπευμένων, αλλά κυρίως πιο καινοτόμων επικοινωνιακών προσεγγίσεων. Μεγαλύτερη πρόκληση η τάση αποπολιτικοποίησης και η τάση εξόδου από το εκλογικό σώμα (πρόθεση αποχής). Σε κάθε περίπτωση, στις επερχόμενες βουλευτικές πιστεύω θα υπάρξουν σημαντικές -πρωτόγνωρες θα έλεγα - αλλαγές στον κομματικό χάρτη.

Του Νίκου
Γ. Σύκα
Συμβούλου
Στρατηγικής &
Επικοινωνίας

Management

Δημόσιοι και ημιδημόσιοι οργανισμοί

Ανάγκη η καθιέρωση επιχειρησιακού σχεδιασμού

✓ Τα επιχειρησιακά σχέδια των δημόσιων οργανισμών θα πρέπει να γνωστοποιούνται σε όλο το προσωπικό, οπότε κάθε υπάλληλος θα πρέπει να λειτουργεί με βάση αυτά και μόνον αυτά.

Oι πλείστοι οργανισμοί της Δημόσιας Υπηρεσίας (Υπουργεία, Τμήματα, Υπηρεσίες κ.ο.κ.) λειτουργούν χωρίς στρατηγικό και επιχειρησιακό σχέδιο, το οποίο να

Του Αντρέα
Γ. Βαρνάβα

Μεταπτυχιακό (M.A.),
Πολιτικές Επιπτώμες -
Διεθνείς Σχέσεις

οριοθετεί τόσο γενικούς στόχους πολιτικής όσο και ειδικά σχέδια λειτουργίας και αύξησης της παραγωγικότητας. Η σημερινή κυβέρνηση, προς πίστη της, λειτουργεί με βάση το δικό της Πρόγραμμα Διακυβέρνησης, το οποίο πρέπει να αποτελεί οδοδείκη για όλους τους οργανισμούς του δημοσίου. Για

να διασφαλισθεί όμως αυτό, θα πρέπει όλες οι δημόσιες και ημιδημόσιες υπηρεσίες, με βάση τη γενική στρατηγική κατεύθυνση που τους δίνει το Πρόγραμμα Διακυβέρνησης, καθώς και

το νομικό πλαίσιο λειτουργίας τους, να εκπονούν και να λειτουργούν βάση των δικών τους ειδικών λεπτομερειακών επιχειρησιακών σχεδίων.

Χωρίς τη διά μέσω επιχειρησιακού σχεδίου λειτουργία ενός οργανισμού, που να περιλαμβάνει και εργαλεία αντικειμενικής μέτρησης της παραγωγικότητας, δεν μπορεί πάρα να είναι εντελώς υποκειμενική και η αξιολόγηση των υπαλλήλων, προϊσταμένων και υφισταμένων. Για παράδειγμα, εάν κάποιο επαρχιακό Γραφείο της Πολεοδομίας, με βάση και τις δυνατότητες του, βάλει ως επιχειρησιακό στόχο την έκδοση 1000 πολεοδομικών αδειών το χρόνο και εκδώσει μόνο 500, τότε σαφώς υπάρχει πρόβλημα και τεκμηριωμένα πλέον θα μπορούν και οι πολιτικοί προϊστάμενοι να λάβουν τα ανάλογα μέτρα.

Ως εκ τούτου, όλοι οι δημόσιοι οργανισμοί πρέπει να λειτουργούν με βάση πρότυπο σχέδιο, στο οποίο να καταγράφονται, με χρονοπρογραμματισμό υλοποίησης, βραχυπρόθεσμοι, μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι. Βάσει αυτού του σχεδιασμού, θα μπορεί να γίνεται και αντικειμενική μέτρηση της παραγωγικότητας του κάθε κρατικού οργανισμού και κατ' επέκταση του βαθμού επίτευξης των στόχων

που τίθενται στο εν λόγω έγγραφο στρατηγικής και επιχειρησιακής λειτουργίας. Με αυτό τον τρόπο, θα μπορεί και η όποια Κυβέρνηση να γνωρίζει τι φταίει σε περίπτωση που κάποια πολιτική του Προγράμματος Διακυβέρνησης δεν υλοποιείται.

Τα επιχειρησιακά σχέδια των δημόσιων οργανισμών, αφού καταρτιστούν, θα πρέπει να γνωστοποιούνται σε όλο το προσωπικό και με βάση αυτά και μόνο αυτά θα πρέπει να λειτουργεί ο κάθε υπάλληλος. Σε μια πιο εξελιγμένη μορφή αυτής της ιδέας, θα πρέπει και τα ίδια τα στελέχη, προϊσταμένοι και υφιστάμενοι, να καταρτίζουν και ατομικά επιχειρησιακά πλάνα, τα οποία να στηρίζονται στο γενικότερο έγγραφο στρατηγικής και επιχειρησιακού σχεδιασμού, που και για αυτό θα πρέπει να έχουν λόγο.

Πιστεύω ότι η πιο πάνω εισήγηση μπορεί να υλοποιηθεί άμεσα με σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και χωρίς πρόσθετες νομοθετικές ρυθμίσεις. Ως εκ τούτου, θα μπορεί η Κυβέρνηση να επιληφθεί χωρίς χρονοτριβή τόσο θεμάτων στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού όσο και ζητημάτων παραγωγικότητας, χωρίς να χρειαστεί η εκ των προτέρων «έγκριση» της Π.Α.Σ.Υ.Δ.Υ.

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου: Έκθεση φωτογραφίας και χορευτικό γκαλά το Δεκέμβριο

Χορηγός εκδηλώσεων του Dancecyprus

Mε χορηγό την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, στα κεντρικά γραφεία της οποίας (Αμφιπόλεως 11, Στρόβολος, Λευκωσία) φιλοξενείται η σχετική εκδήλωση, το Φιλανθρωπικό Ίδρυμα Dancecyprus παρουσιάζει Έκθεση Φωτογραφίας, των φωτογράφων Πήτερ Φιγετάκη, Ανθής Γαβριηλίδου και Alison Sale, με θέματα από τις χορευτικές παραγωγές της Dancecyprus. Όλα τα έσοδα από πωλήσεις φωτογραφιών της Έκθεσης θα διατεθούν προς υποστήριξη των σκοπών του ίδρυματος. Τα εγκαίνια τέλεσε η Πρώτη Κυρία, κ. Έληση Χριστόφια, ενώ η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 10 Δεκεμβρίου.

Φέτος η ΑΗΚ υποστηρίζει και την χορευτική παραγωγή «2o Dancecyprus Γκαλά - Χορός για μια καλύτερη ζωή» για το «2010 Ευρωπαϊκό Έτος για την καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοι-

νωνικού Αποκλεισμού», που θα πραγματοποιηθεί στις 10, 11 και 12 Δεκεμβρίου (στη Λεμεσό, Λάρνακα και Λευκωσία αντιστοίχως), σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Αντιπροσωπεία στην Κύπρο και το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, με την υποστήριξη του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και άλλων χορηγών.

Το πρόγραμμα που έχει επιλεχτεί από την Καλιτεχνική Διευθύντρια Καρολίνα Κωνσταντίνου,

θα παρουσιάσει πλούσια ποικιλία χορογραφιών από διάσημους χορογράφους με επαγγελματίες χορευτές από τα μεγαλύτερα Θέατρα του εξωτερικού, Berlin State Opera, Victor Ullate Ballet (Spain). Ανάμεσά τους και Κύπριοι επαγγελματίες χορευτές που διέπρεψαν στο εξωτερικό όπως η Ναταλία Κρέκου από το Moscow City Ballet, η Δάφνη Μουγιάση από το Bejart Ballet Lausanne, η Αναστασία Πασχάλη από το Royal Danish Ballet και ο Λοϊζος Κωνσταντίνου από την Εθνική Λυρική Σκηνή. Φέτος, το Dancecyprus, έχει την τιμή και τη χαρά να φιλοξενεί έναν από τους κορυφαίους χορευτές παγκοσμίως από το Mariinsky State Opera (Kirov), τον Andrei Batalov.

Πληροφορίες για όλες τις εκδηλώσεις παρέχονται στη δικτυακή διεύθυνση www.dancecyprus.org καθώς και στα τηλέφωνα 25432404 και 99920264.